

KUNGL. MAJ:TS PROPOSITION

TILL RIKSDAGEN

ANGÅENDE

STATSVERKETS TILLSTÅND OCH BEHOV UNDER BUDGETÅRET 1962/63

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1962/63.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

RIKSSTAT FÖR BUD- DRIFT.

A. Egentliga statsinkomster:

I. Skatter	17 140 200 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	257 465 000	
III. Diverse inkomster	<u>324 000 000</u>	17 721 665 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder:

I. Statens affärsverksfonder	475 000 000	
II. Riksbanksfonden	50 000 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	28 117 000	
IV. Försvarets fonder	38 067 000	
V. Statens utlåningsfonder	298 918 000	
VI. Fonden för låneunderstöd	15 779 000	
VII. Fonden för statens aktier	80 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	74 535 000	
IX. Diverse kapitalfonder	<u>45 000 000</u>	1 105 416 000

Säger för inkomster å driftbudgeten **18 827 081 000**

Återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel .. **25 000 000**

Summa kr. **18 852 081 000**

GETÅRET 1962/63

BUDGETEN

A. *Egentliga statsutgifter:*

I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4 917 000	
II. Justitiedepartementet	168 099 000	
III. Utrikesdepartementet	143 596 000	
IV. Försvarsdepartementet	3 202 800 000	
V. Socialdepartementet	5 262 950 000	
VI. Kommunikationsdepartementet	1 465 563 000	
VII. Finansdepartementet	716 735 000	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 305 119 000	
IX. Jordbruksdepartementet	554 232 000	
X. Handelsdepartementet	344 175 000	
XI. Inrikesdepartementet	1 020 469 000	
XII. Civildepartementet	622 863 000	
XIII. Oförutsedda utgifter	1 000 000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	<u>29 795 000</u>	15 842 313 000

B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*

I. Statens affärsverksfonder	50 000 000	
II. Luftfartsfonden	15 000 000	
III. Riksgäldsfonden	875 000 000	
IV. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar .	390 412 000	
V. Avskrivning av oreglerade kapitalmedels- förluster	1 000 000	1 331 412 000

Säger för utgifter å driftbudgeten **17 173 725 000**

Beräknat överskott å statsregleringen **1 678 356 000**

Summa kr. **18 852 081 000**

KAPITAL-

Länemedel 1 331 856 000

Summa kr. 1 331 856 000

BUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder:		
Postverkets fond	— 1 098 000	
Televerkets fond	55 200 000	
Statens järnvägars fond	86 900 000	
Statens vattenfallsverks fond	233 801 000	
Domänverkets fond	312 000	375 115 000
II. Luftfartsfonden		11 850 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		51 663 000
IV. Försvarets fonder:		
Försvarets fastighetsfond	29 787 000	
Försvarets fabriksfond	2 299 000	32 086 000
V. Statens utlåningsfonder		760 745 000
VI. Fonden för låneunderstöd		25 488 000
VII. Fonden för statens aktier		133 599 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		12 200 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	9 900 000	
Jordfonden	4 000 000	13 900 000
		1 416 646 000
Avgår kapitalåterbetalning:		
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedels-		
förluster	1 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	83 790 000	84 790 000
		Summa kr. 1 331 856 000

Stockholm slott den 3 januari 1962

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

INKOMSTER Å DRIFTBUDGETEN

SPECIFIKATION AV INKOMSTERNA Å DRIFTBUDGETEN FÖR BUDGETÅRET 1962/63

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ...	7 800 000 000	
b) Kuponsskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	115 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> .	83 000 000	
h) Omsättnings- och expeditionsstämpelar m. m., <i>bevillning</i>	115 000 000	8 133 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	475 000 000	
b) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 050 000 000	1 525 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	900 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	2 700 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	365 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	200 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i> .	43 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ...	28 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	34 000 000	
j) Skatt å sprit, <i>bevillning</i>	1 250 000 000	

k) Skatt å vin, <i>bevillning</i>	120 000 000		
l) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	180 000 000		
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	22 000 000		
n) Energiskatt, <i>bevillning</i>	620 000 000	7 482 000 000	17 140 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	500 000
2. Inkomster vid fångvården	4 000 000
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	4 000 000
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000
5. Inkomster vid statens geotekniska institut ..	1 300 000
6. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	5 250 000
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 500 000
8. Avgifter för registrering av motorfordon	10 000 000
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	7 500 000
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	90 000
11. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen ...	1 000 000
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden.....	6 000 000
13. Inkomst av myntning och justering	7 000 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 200 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	585 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	420 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	475 000
18. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 220 000
19. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000
20. Avgifter för granskning av biografbilder	300 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	2 400 000
24. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.....	1 100 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	230 000
27. Avgifter vid köttbesiktning	2 800 000
28. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 300 000
29. Inkomster vid veterinärhögskolan	770 000
30. Inkomster vid lantmäteriväsendet	17 500 000
31. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 000 000
32. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	50 000
33. Skeppsmättningsavgifter	500 000
34. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 400 000
35. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 000 000
36. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten .	7 100 000
37. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	265 000

38. Fyr- och båkmedel	18 000 000	
39. Lotspenningar	12 000 000	
40. Försäljning av sjökort m. m.	750 000	
41. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt.	1 500 000	
42. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	16 500 000	
43. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	450 000	
44. Inkomster av statens gruvegendom	3 400 000	
45. Inkomster vid statens institut för folkhälsan .	800 000	
46. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	4 200 000	
47. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	750 000	
48. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	370 000	
49. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000	
50. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	310 000	
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	42 000 000	
52. Inkomster vid serafimerlasarettet	10 000 000	257 465 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	34 000 000	
2. Totalisatormedel	55 000 000	
3. Tipsmedel	100 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	20 000 000	324 000 000
		17 721 665 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder:

1. Postverket, beviljning	10 000 000	
2. Televerket	175 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	250 000 000	
4. Domänverket	40 000 000	475 000 000

II. Riksbanksfonden	50 000 000
---------------------------	------------

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens "	2 735 000	
3. Beskickningsfastigheternas "	1 540 000	
4. Byggnadsstyrelsens "	10 651 000	
5. Generaltullstyrelsens "	270 000	
6. Uppsala universitets "	1 020 000	
7. Lunds universitets "	915 000	
8. Sjöfartsstyrelsens "	170 000	
9. Medicinalstyrelsens "	9 505 000	
10. Karolinska sjukhusets "	1 310 000	28 117 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	35 167 000	
2. Försvarets fabriksfond	<u>2 900 000</u>	38 067 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	25 000	
2. Värnpliktslånefonden	1 000	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	7 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	3 600 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	17 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	300 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	<u>275 000 000</u>	
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	625 000	
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 500 000	
11. Statens bosättningslånefond	1 500 000	
12. Vattenkraftslånefonden	250 000	
13. Luftfartslånefonden	730 000	
14. Tullverkets båtlånefond	1 000	
15. Statens lånefond för universitetsstudier	500 000	
16. Allmänna studielånefonden	750 000	
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	225 000	
18. Jordbrukets lagerhusfond	515 000	
19. Statens mejerilånefond	1 000	
20. Jordbrukets maskinlånefond	1 000 000	
21. Statens sekundärlånefond för jordbrukare ...	75 000	
22. Fonden för supplementär jordbrukskredit	60 000	
23. Kraftledningslånefonden	230 000	
24. Elektrifieringslånefonden	1 000	
25. Egnahemslånefonden	4 200 000	
26. Arrendelånefonden	1 000	
27. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	
28. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1 000	
29. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
30. Statens avdikningslånefond	1 900 000	
31. Täckdikningslånefonden	1 000	
32. Bevattningslånefonden	1 000	
33. Fiskerilånefonden	430 000	
34. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
35. Skogsväglånefonden	27 000	
36. Statens skogslånefond	1 000	
37. Lånefonden för insamling av skogsfrö	1 000	
38. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 300 000	
39. Statens sekundärlånefond för rederinäringen .	35 000	
40. Sjöfartsverkets båtlånefond	3 000	
41. Statens hantverks- och industrilånefond.....	<u>4 100 000</u>	298 918 000

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	675 000	
2. Statskontorets »	11 800 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	3 000	
4. Riksbankens »	3 300 000	
5. Riksgäldskontorets »	1 000	15 779 000

VII. Fonden för statens aktier 80 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	200 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 300 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	10 200 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	35 000	74 535 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	25 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	45 000 000
		1 105 416 000
	Summa kr.	18 827 081 000

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten

FÖRSLAG TILL
STAT FÖR STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1962/63

Inkomster**A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	2 850 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	7 020 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	8 022 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	63 526 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	579 000	
6. Uppsala universitets	»	3 836 000	
7. Lunds universitets	»	2 335 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	853 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	21 945 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	6 699 000	117 665 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	400 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	630 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	32 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	4 000 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	240 000	
6. Uppsala universitets	»	35 000	
7. Lunds universitets	»	44 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	155 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	2 075 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 160 000	8 771 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	91 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	198 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting	291 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	542 000	

7. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	
8. Sjöfartsstyrelsens delfond		1 000	
9. Medicinalstyrelsens ,		1 000	
10. Karolinska sjukhusets ,		1 000	888 000
Summa kr.			127 324 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	1 132 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	355 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	438 000		
d) Vissa istandsättningsarbeten	1 415 000	3 340 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		3 749 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	1 875 000		
b) Bränsle och lyse för kansli lokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	630 000	2 505 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		30 105 000	
5. Generaltullstyrelsens ,		247 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	750 000		
b) Övriga fastigheter	1 114 000	1 864 000	
7. Lunds universitets delfond		750 000	
8. Sjöfartsstyrelsens ,		630 000	
9. Medicinalstyrelsens ,		9 482 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	3 495 000		
b) Serafimerlasarettet	278 000	3 773 000	56 445 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	912 000
3. Beskickningsfastigheternas , , <i>förslagsvis</i>	320 000
4. Byggnadsstyrelsens , , <i>förslagsvis</i>	6 948 000
5. Generaltullstyrelsens , , <i>förslagsvis</i>	103 000
6. Uppsala universitets delfond:	
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i> ..	476 000
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	553 000
	1 029 000

7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>	365 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	102 000	
9. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	4 934 000	
10. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	<u>1 407 000</u>	16 120 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	255 000	
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	3 690 000	
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	20 020 000	
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	200 000	
6. Uppsala universitets » , <i>förslagsvis</i>	500 000	
7. Lunds universitets » , <i>förslagsvis</i>	400 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	107 000	
9. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	100 000	
10. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	<u>1 370 000</u>	26 642 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 735 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 540 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10 651 000	
5. Generaltullstyrelsens »	270 000	
6. Uppsala universitets »	1 020 000	
7. Lunds universitets »	915 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	170 000	
9. Medicinalstyrelsens »	9 505 000	
10. Karolinska sjukhusets »	<u>1 310 000</u>	28 117 000
Summa kr.		127 324 000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten

**BERÄKNAT FÖRSLAG TILL
STAT FÖR FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1962/63**

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1. Kasernbyggnaders delfond.....	111 717 000	
2. Befästningars • 	33 125 000	144 842 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	5 100 000	
2. Befästningars • 	350 000	5 450 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	2 570 000	
2. Befästningars • 	50 000	2 620 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	5 000 000	
2. Befästningars • 	100 000	5 100 000
	Summa kr.	158 012 000

Utgifter*A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:*

1. Kasernbyggnaders delfond.....	69 562 000	
2. Befästningars • 	24 190 000	93 752 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	13 525 000	
2. Befästningars • , förslagsvis.....	2 237 000	15 762 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	9 950 000	
2. Befästningars • , förslagsvis.....	3 381 000	13 331 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond.....	31 350 000	
2. Befästningars • 	3 817 000	35 167 000
	Summa kr.	158 012 000

UTGIFTER Å DRIFTBUDGETEN

EGENTLIGA STATSUTGIFTER

I. KUNGL. HOV- OCH SLOTTSSSTATERNA

A. Kungl. hovstaten

1	Kungl. Maj:ts hovhållning	2 300 000
2	Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten	150 000
3	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Halland	100 000
4	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	316 000
		2 866 000

B. Kungl. slottsstaten

1	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid de kungl. slotten	1 476 000
2	Ved och kol för de kungl. slotten	575 000
		2 051 000
	Summa kr.	4 917 000

II. JUSTITIEDEPARTEMENTET

A. Justitiedepartementet m. m.

Statsrådsberedningen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	718 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24 000	742 000
Justitiedepartementet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 241 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	166 000	
5	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	300 000	2 707 000
6	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		242 000
7	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>		35 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 600 000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		125 000
			5 451 000

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

Justitiekanslersämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	358 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000	386 000
Riksåklagarämbetet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	466 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000	494 000
			880 000

C. Domstolarna

Högsta domstolen m. m.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 239 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	285 000	4 524 000
Regeringsrätten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 041 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 000	
5	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	50 000	1 103 000
Hovrätterna:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 338 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 113 000	12 451 000
Häradsrätterna:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	27 108 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 694 000	
10	Ersättningar till nämndemän, <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	

11	Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, <i>reservationsanslag</i>	40 000	[32 842 000
Vattendomstolarna:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 295 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	614 000	4 909 000
14	Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		135 000
15	Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		250 000
			<u>56 214 000</u>

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>	8 500 000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>	5 800 000
3	Understöd för utomprocessuell rättshjälp, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000
4	Tornedalens rättshjälpsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	136 000
5	Efterutbildning inom rättegångsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	35 000
		<u>16 171 000</u>

E. Fångvården m. m.

Fångvårdsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 904 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	501 000	3 405 000
Fångvårdsanstalterna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	46 116 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20 802 000	
5	Maskin- och verktygsutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
6	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	750 000	
7	Anskaffning, montering och transport av baracker m. m., <i>reservationsanslag</i>	800 000	69 468 000
8	Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m., <i>förslagsanslag</i>		89 000
9	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		43 000
10	Ungdomsfängelnsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		31 000
Skyddskonsulentorganisationen:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 717 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	461 000	3 178 000
13	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>		2 600 000
14	Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl., <i>förslagsanslag</i>		600 000
15	Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare, <i>reservationsanslag</i>		12 000
16	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.		1 000 000
17	Bidrag till svenska skyddsförbundet		68 000
			<u>80 404 000</u>

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	7 020 000
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 459 000
3	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	131 000
4	Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	67 000
5	Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m., <i>reservationsanslag</i>	50 000
6	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område, <i>förslagsanslag</i> ..	32 000
7	Bidrag till Nordisk årsbok m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000
8	Uppgående av gränsen mot Norge m. m., <i>reservationsanslag</i>	120 000
		8 889 000
		Summa kr. 168 099 000

III. UTRIKESDEPARTEMENTET

A. Utrikesdepartementet m. m.

Utrikesförvaltningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	33 621 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7 945 000
3	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	2 350 000
4	Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat, <i>reservationsanslag</i>	1 400 000
5	Ersättningar åt olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i> ...	1 100 000
6	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
7	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i> .	30 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	300 000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	75 000
10	Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		48 621 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer

1	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>	4 000
2	Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>	13 830 000
3	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, <i>förslagsanslag</i>	1 250 000
4	Europeiska frihandelssammanslutningen, <i>förslagsanslag</i> ..	600 000
5	Europarådet, <i>förslagsanslag</i>	505 000
6	Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté .	30 000
		16 219 000

C. Internationell biståndsverksamhet

1	Internationell biståndsverksamhet	*67 250 000
---	---	-------------

D. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	7 972 000
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	473 000
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare, <i>förslagsanslag</i>	150 000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar	30 000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, <i>förslagsanslag</i>	2 545 000

* Beräknat belopp.

6	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater, <i>reservationsanslag</i>	1 000
7	Utländska pressbesök, <i>förslagsanslag</i>	200 000
8	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor	135 000
		11 506 000
		Summa kr. 143 596 000

IV. FÖRSVARSDEPARTEMENTET

A. Försvarsdepartementet m. m.

Försvarsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 550 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	300 000	
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	350 000	3 200 000
			<u>3 200 000</u>

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

Försvarets civilförvaltning:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 000 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 470 000	7 470 000
Försvarets sjukvårdsstyrelse:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 445 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	155 000	1 600 000
Fortifikationsförvaltningen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 800 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	660 000	
7	Forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	1 340 000	
8	Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	160 000	
9	Byggnads- och reparationsberedskapens materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 000	11 961 000
Armétygförvaltningen:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	27 500 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 650 000	
12	Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 050 000	37 200 000
Arméintendenturförvaltningen:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 520 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	285 000	
15	Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 965 000	7 770 000
Marinförvaltningen:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*14 300 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 290 000	15 590 000

* Beräknat belopp.

Flygförvaltningen:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*33 500 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 930 000	
20	Datamaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 600 000	39 030 000
Försvarets förvaltningsdirektion:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	290 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20 000	310 000
			120 931 000

C. Försvarskrafterna

Försvarsstaben

Försvarsstaben:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 521 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 870 000	
3	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	44 000	
4	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	290 000	10 725 000
			10 725 000

Armén

Avlöningar m. m. till fast anställd personal:

5	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*274 000 000	
6	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
7	Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl., <i>förslagsanslag</i>	8 500 000	
8	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	102 000	
9	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	18 000 000	302 102 000
10	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		57 550 000
11	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		3 500 000
12	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		10 800 000
Expenser m. m.:			
13	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	19 400 000	
14	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 700 000	
15	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 150 000	23 250 000
Mathållning m. m.:			
16	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	45 200 000	
17	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	47 000 000
Intendenturmateriel m. m.:			
18	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	53 000 000	
19	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000 000	
20	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	4 380 000	67 380 000
Övningar m. m.:			
21	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	36 175 000	
22	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000	

* Beräknat belopp.

23	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
24	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	3 300 000	41 476 000
Anskaffning och vård av hästar m. m.:			
25	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
26	Uttagning av hästar, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
27	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
28	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	71 000	123 000
Tygmateriel m. m.:			
29	Anskaffning av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	368 900 000	
30	Underhåll av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	75 100 000	
31	Förhyrning av motorfordon m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 250 000	
32	Uttagning av motorfordon och motorredskap, <i>förslagsanslag</i>	160 000	448 410 000
Hemvärnet:			
33	Hemvärnets avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	970 000	
34	Hemvärnets omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	710 000	
35	Hemvärnets intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	550 000	
36	Hemvärnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	2 350 000	
37	Hemvärnets tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 670 000	9 250 000
			1 010 841 000
 <i>Marinen</i>			
Avlöningar m. m. till fast anställd personal:			
38	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*104 140 000	
39	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	135 000	
40	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	2 550 000	
41	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	115 000	
42	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	10 750 000	117 690 000
43	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		11 400 000
44	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		900 000
45	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 000 000
Expenser m. m.:			
46	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 400 000	
47	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 150 000	
48	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	410 000	9 960 000
49	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		14 700 000
Intendenturmateriel m. m.:			
50	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 600 000	
51	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	
52	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 250 000	10 350 000
Övningar m. m.:			
53	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	21 900 000	

* Beräknat belopp.

54	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	150 000	
55	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	150 000	
56	Materialförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	255 000	
57	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	1 000	22 456 000
	Flytande materiel, vapenmateriel m. m.:		
58	Fartygsbyggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	95 500 000	
59	Anskaffning av vapenmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	71 700 000	
60	Underhåll av fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i> .	46 000 000	
61	Anskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	600 000	213 800 000
	Bidrag och understöd:		
62	Bidrag till sjövärnskåren, <i>reservationsanslag</i> ...		390 000
			404 646 000
	<i>Flygvapnet</i>		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
63	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*135 000 000	
64	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	40 000	
65	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000	
66	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
67	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	1 330 000	138 220 000
68	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		9 280 000
69	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		700 000
70	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 500 000
	Expenser m. m.:		
71	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 100 000	
72	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 300 000	
73	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	380 000	11 780 000
74	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		9 600 000
	Intendenturmateriel m. m.:		
75	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	9 600 000	
76	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 600 000	
77	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 040 000	12 240 000
	Övningar m. m.:		
78	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	8 000 000	
79	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	28 000	8 028 000
	Flygmateriel m. m.:		
80	Anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	732 000 000	
81	Luftförsvarsrobot, <i>reservationsanslag</i>	*123 000 000	
82	Drift och underhåll av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	164 000 000	
83	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 300 000	
84	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	4 000 000	
85	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000	1 031 301 000

* Beräknat belopp.

Bidrag och understöd:

86	Understöd åt privatflyget, <i>reservationsanslag</i> ...	366 000	
		<u>1 227 015 000</u>	
		<u>2 653 227 000</u>	

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

Krigsarkivet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	491 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42 000	
3	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 000	
4	Inredning av vissa arkivaliemagasin, <i>reservationsanslag</i>	3 000	539 000
Armémuseum:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	282 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	67 000	
7	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	15 000	364 000
Försvarets forskningsanstalt:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 000 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 055 000	
10	Viss forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	37 000 000	
11	Engångsanskaffning av viss utrustning, <i>reservationsanslag</i>	1 475 000	50 530 000
Försvarets radioanstalt:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 200 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 265 000	
14	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
15	Anskaffning och underhåll av materiel, <i>reservationsanslag</i>	2 225 000	16 740 000
Försvarshögskolan:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	332 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	62 000	394 000
Militärhögskolan:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 287 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	448 000	
20	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	800 000	3 535 000
Försvarets läroverk:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 400 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 000	1 490 000
Försvarets brevskola:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	235 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	67 000	302 000
Försvarets sjukvårdsförråd:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	620 000	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	120 000	740 000
Militärapoteket:			
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	742 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000	770 000

Försvarets tandvård:			
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 272 000	
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 552 000
Militärpsykologiska institutet:			
31	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	560 000	
32	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	130 000	690 000
Centrala värnpliktsbyrån:			
33	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 055 000	
34	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	446 000	1 501 000
Militärmusiken:			
35	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*10 000 000	
36	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	*475 000	
37	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	140 000	10 615 000
Industriell krigsberedskap:			
38	Årskostnader för industriell krigsberedskap, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
39	Engångskostnader för industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	4 850 000	5 550 000
Anskaffning av viss materiel m. m.:			
40	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
41	Engångsansskaffning av sjukvårdsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 500 000	
42	Vissa signalförbindelser m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 250 000	
43	Anskaffning av taggtråd, <i>reservationsanslag</i> ...	100 000	
44	Järnvägskrigsbromateriel, <i>reservationsanslag</i> ...	3 000 000	
45	Anskaffning av krigskartor, <i>reservationsanslag</i> ..	700 000	20 050 000
46	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>		33 000 000
Personalvårdsverksamhet m. m.:			
47	Försvarets personalvård: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 330 000	
48	Försvarets personalvård: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
49	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	190 000	
50	Fritidsundervisning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	360 000	2 130 000
Bidrag och understöd:			
51	Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 080 000	
52	Lottaorganisationen, <i>reservationsanslag</i>	1 005 000	
53	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	140 000	
54	Frivilliga djursjukvården i krig, <i>reservationsanslag</i> ..	15 000	
55	Frivilliga skytteväsendet, <i>reservationsanslag</i> ...	1 860 000	
56	Understöd åt vissa föreningar m. m.	72 000	
57	Bidrag till social verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	6 272 000
Vissa övriga gemensamma ändamål:			
58	Inskrivningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
59	Vissa specialundersökningar m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	500 000	
60	Reseersättningar till värnpliktiga m. fl., <i>förslagsanslag</i>	8 800 000	
61	Underbefälsrekrytering, <i>reservationsanslag</i>	140 000	

* Beräknat belopp.

62	Vissa civilanställningsåtgärder, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
63	Vidareutbildning av viss civil personal, <i>reservationsanslag</i>	255 000	
64	Försvarsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	*600 000	
65	Försvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>	535 000	
66	Publikations- och blankettryck, <i>förslagsanslag</i> .	3 200 000	
67	Krigshistorisk verksamhet	*300 000	
68	Modellkammaren i Karlskrona	*100 000	
69	Militärmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i> ...	600 000	18 230 000
			<u>175 994 000</u>

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	32 000	
2	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
3	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	450 000	532 000
Ersättning till försvarets fastighetsfond:			
4	Kasernbyggnaders delfond, <i>förslagsanslag</i>	*111 650 000	
5	Befästningars delfond, <i>förslagsanslag</i>	*33 125 000	144 775 000
6	Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk, <i>förslagsanslag</i>		1 500 000
7	Ersättning för automobilskatt, <i>förslagsanslag</i>		7 500 000
8	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>		15 000
9	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>		5 000
10	Vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		*300 000
11	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		235 000
12	Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 000 000
13	Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom, <i>förslagsanslag</i>		25 000
14	Täckande av vissa medelsbrister, <i>förslagsanslag</i> ...		10 000
15	Borttagande av pansarhinder m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
16	Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m., <i>förslagsanslag</i> ...		*11 000 000
17	Omskolning av i militärtjänst skadade, <i>förslagsanslag</i>		200 000
18	Rationaliseringsförsök, <i>reservationsanslag</i>		1 000
19	Prisundersökningar m. m.		50 000
20	Bärgning m. m. av regalskeppet Wasa, <i>reservationsanslag</i>		*1 000 000
21	Reglering av prisstegringar		*80 000 000
			<u>249 448 000</u>

Summa kr. 3 202 800 000

* Beräknat belopp.

V. SOCIALDEPARTEMENTET

A. Socialdepartementet m. m.

Socialdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 688 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	95 000	1 783 000
3	Socialattachéer, <i>förslagsanslag</i>		223 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 300 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		100 000
			3 406 000

B. Socialstyrelsen, arbetsdomstolen m. m.

Socialstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 436 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*820 000	
3	Statistiska specialundersökningar, <i>reservationsanslag</i>	*1 000	5 257 000
Statens socialvårdskonsulenter:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	460 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	124 000	584 000
Arbetsdomstolen:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	228 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 000	250 000
Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 000	225 000
			6 316 000

C. Mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m. m.

1	Mödrahjälp, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
2	Mödrahjälpnämnderna, <i>förslagsanslag</i>	80 000
3	Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor, <i>reservationsanslag</i>	250 000
4	Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 750 000
5	Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem, <i>reservationsanslag</i>	8 000 000
6	Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem	130 000
7	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>	60 000
8	Allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	957 000 000
9	Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	2 800 000
10	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	24 000 000

* Beräknat belopp.

11	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>	515 000	
12	Bidrag till driften av barnhem, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
13	Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem..	68 000	
14	Bidrag till driften av barnstugor, <i>reservationsanslag</i> .	5 300 000	
15	Försöksverksamhet rörande daghem m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	
16	Ferieresor, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000	
17	Bidrag till driften av semesterhem, <i>förslagsanslag</i> ..	500 000	
18	Stipendier för underlättande av husmoderssemester, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
19	Bidrag till driften av barnkolonier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 900 000	
Ungdomsvårdsskolorna:			
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 333 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 921 000	
22	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	350 000	
23	Anordnande och drift av provisoriska förläggningar, <i>reservationsanslag</i>	350 000	
24	Personalutbildning, <i>reservationsanslag</i>	55 000	18 009 000
25	Bidrag till inackorderingshem m. m., <i>reservationsanslag</i>		227 000
26	Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor, <i>reservationsanslag</i>		600 000
			<u>1 084 189 000</u>

D. Nykterhetsvård

Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 455 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 088 000	2 543 000

Statens inom mentalsjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	286 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	119 000	405 000

Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 198 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	883 000	
7	Vårdavdelning i Fagersta, <i>förslagsanslag</i>	318 000	2 399 000

Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	261 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	168 000	429 000

Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 097 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	507 000	1 604 000

12	Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>reservationsanslag</i> ..		1 150 000
----	--	--	-----------

13	Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		22 500 000
14	Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 050 000
15	Utbildning av nykterhetsvårdspersonal, <i>reservationsanslag</i>		80 000
	Länsnykterhetsnämnderna:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 838 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	574 000	2 412 000
18	Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder, <i>förslagsanslag</i>		20 000 000
19	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.		83 000
20	Bidrag till Länkrörelsen		300 000
			54 955 000

E. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet

Arbetsmarknadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 021 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 737 000	10 758 000
Arbetsförmedlingen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	41 416 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 302 000	52 718 000
5	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		51 000 000
6	Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder, <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 60 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		190 000 000
7	Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		1 000
8	Statens arbetsklínik i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		540 000
9	Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade, <i>reservationsanslag</i>		5 000 000
10	Bidrag till driften av verkstäder för handikappade, <i>förslagsanslag</i>		3 100 000
11	Omskolning m. m., <i>förslagsanslag</i>		125 000 000
12	Understöd åt flyktingar m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 500 000
13	Bidrag till De blindas förening		550 000
14	Bidrag till De vanföras riksförbund		350 000
15	Bidrag till Hörselfrämjandets rehabiliteringscentral		100 000
			442 617 000

F. Bostadsbyggande m. m.

Bostadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 478 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	850 000	5 328 000
Länsbostadsnämnderna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 048 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	851 000	6 899 000

5	Ränteeftergifter å vissa bostadslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	300 000 000	
6	Bostadsrabatter, <i>förslagsanslag</i>	150 000 000	
7	Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	15 000 000	
8	Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor, <i>reservationsanslag</i>	25 000	
9	1960 års bostadsräkning, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
10	Byggnadsforskning	*530 000	
11	Statens nämnd för samlingslokaler, <i>förslagsanslag</i> .	83 000	
12	Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler	30 000	
13	Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
	Statens bosättningslån:		
14	Ersättning åt ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
15	Ersättning åt riksbanken, <i>förslagsanslag</i>	240 000	300 000
			478 197 000

G. Sjukförsäkring, folkpensionering m. m.

	Försäkringsdomstolen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	529 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42 000	571 000
	Försäkringsrådet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	672 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	704 000
	Riksförsäkringsverket:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15 172 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 210 000	
7	Ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	635 000	20 017 000
8	Bidrag till sjukkassor m. m., <i>förslagsanslag</i>		*310 000 000
9	Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>		*760 000
10	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>		*3 400 000
11	Bidrag till folkpensioner m. m., <i>förslagsanslag</i>		*2 870 000 000
12	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>		*5 100 000
13	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>		16 200 000
			3 226 752 000

H. Arbetarskydd

	Arbetarskyddsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 037 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 317 000
	Yrkesinspektionen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 144 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 007 000	5 151 000

* Beräknat belopp.

5	Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område	100 000
6	Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen, <i>förslagsanslag</i>	6 000
		7 574 000

I. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	6 585 000
2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	173 000
	Statens hyresråd:	
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	937 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000
		1 022 000
5	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, <i>förslagsanslag</i>	9 000
6	Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl., <i>förslagsanslag</i>	50 000
7	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>	1 105 000
		8 944 000
	Summa kr. 5 262 950 000	

VI. KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

Kommunikationsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 594 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i> , därav hälften att avräknas mot automobilskattemedlen	1 200 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		3 044 000

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet

Väg- och vattenbyggnadsverket

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	11 861 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	1 984 000	13 845 000
Vägförvaltningarna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	31 956 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	5 603 000	37 559 000
5	De lokala vägnämnderna m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		325 000
6	Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		875 000
			52 604 000

Vägunderhåll och vägbyggnader

Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:

7	Vägunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	415 000 000	
8	Byggande av riksvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	245 000 000	
9	Byggande av länsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	169 000 000	
10	Byggande av ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	11 000 000	
11	Byggande av storbroar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	15 000 000	
12	Vissa vägbyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	20 000 000	875 000 000

Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen,
som är väghållare:

13	Bidrag till underhåll av vägar och gator, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	67 000 000	
14	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	185 000 000	252 000 000
Enskild väghållning:			
15	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	25 500 000	
16	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	14 000 000	39 500 000
Diverse ändamål:			
17	Utredningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	400 000	
18	Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	25 000	
19	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	1 000	426 000
			1 166 926 000

Vatten- och avloppsanläggningar

20	Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar, <i>reservationsanslag</i>	55 000 000	
			1 274 580 000

C. Vägtrafikväsendet

Statens bilinspektion:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	4 163 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 430 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	150 000	5 743 000
4	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1 000
5	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		6 000 000
6	Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		500 000
Statens biltrafiknämnd:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	737 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	85 000	822 000

9	Statens trafiksäkerhetsråd m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	204 000
10	Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	700 000
11	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen	900 000
		14 870 000

D. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 540 000
2	Undervisning	21 000
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 265 000
4	Underhåll av materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>	570 000
5	Nyanskaffning av instrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	135 000
6	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 504 000
7	Väderlekstjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	3 268 000
8	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 014 000
		14 817 000

E. Byggnadsväsendet

1	Byggnadsstyrelsen: Avlöningar m. m.	*9 000 000
Länsarkitektsorganisationen:		
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 974 000
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	567 000
4	Bidrag till upprättande av regionplaner m. m., <i>reservationsanslag</i>	700 000
5	Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden, <i>förslagsanslag</i> ...	40 000
		16 281 000

F. Tekniska institut

1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 122 000
2	Statens väginstitut: Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	90 000
Statens geotekniska institut:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 181 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	707 000
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	60 000
		1 948 000
		3 160 000

* Beräknat belopp

G. Statens elektriska inspektion m. m.

Statens elektriska inspektion:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	674 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	63 000	737 000
3	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>		7 000
			<u>744 000</u>

H. Djurgårdsnämnden

Djurgårdsnämnden:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13 000	203 000
			<u>203 000</u>

I. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 687 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	3 427 000	6 114 000
3	Driftbidrag till statens järnvägar		80 000 000
4	Bidrag till viss busstrafik m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen		2 000 000
5	Ersättning till postverket för befordran av tjänste- försändelser, <i>förslagsanslag</i>		50 000 000
6	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		115 000
7	Geotekniska undersökningar i Götaälv dalen m. m., <i>reservationsanslag</i>		35 000
8	Viss beredskapsutrustning, <i>reservationsanslag</i>		150 000
			<u>188 414 000</u>
			Summa kr. 1 465 563 000

VII. FINANSDEPARTEMENTET

A. Finansdepartementet m. m.

Finansdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 300 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 262 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	50 000
		7 612 000

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

Kammarkollegiet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 363 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	111 000
		1 474 000
Kammarrätten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 335 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	149 000
5	Anskaffning av vissa inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	182 000
		3 666 000
Statistiska centralbyrån:		
6	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	*4 459 000
7	Omkostnader för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	*1 950 000
8	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	*250 000
9	Utredningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	40 000
10	Maskincentralen, <i>förslagsanslag</i>	1 000
11	Inköp av maskiner, <i>reservationsanslag</i>	3 750 000
12	Kostnader för 1960 års folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	1 900 000
13	Kostnader för 1961 års jordbruksräkning, <i>reservationsanslag</i>	34 000
14	Kostnader för 1962 års valstatistik, <i>reservationsanslag</i>	95 000
		12 479 000
15	Delegationen för statistikfrågor, <i>reservationsanslag</i> ..	220 000
Folkbokföringen:		
16	Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, <i>förslagsanslag</i>	43 000
17	Ersättningar till Stockholm, Göteborg och Malmö för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	191 000
18	Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 109 000
		2 343 000

* Beräknat belopp.

Konjunkturinstitutet:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	684 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	162 000	
21	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	470 000	1 316 000
Statskontoret:			
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 405 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	461 000	3 866 000
Riksrevisionsverket:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 192 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	740 000	4 932 000
Statskontoret och riksrevisionsverket:			
26	Utrustning och inredning av nya lokaler m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
Matematikmaskinnämnden:			
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 895 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	785 000	
29	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	700 000	
30	Kostnader för maskintid vid andra datamaskiner än nämndens egna, <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	8 380 000
31	Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
			39 976 000

C. Skatte- och kontrollväsen

Tullverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	4 458 000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	70 789 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 800 000	
4	Anskaffning av viss materiel, <i>reservationsanslag</i> ..	600 000	84 647 000
Kontrollstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 712 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	311 000	
7	Kontrollstyrelsens lokalförvaltning, <i>förslagsanslag</i> ..	2 934 000	5 957 000
Mynt- och justeringsverket:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 970 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	230 000	
10	Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 000	2 206 000
Statens justerare:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	937 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	140 000	1 077 000
Riksskattenämnden:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	725 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 000	815 000
15	Avsättning till bankinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		420 000
16	Avsättning till fondinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		65 000
17	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		100 000

18	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>	420 000
19	Revision av sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>	475 000
20	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>	1 520 000
21	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 085 000
22	Kostnader för årlig taxering m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	21 000 000
23	Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1964, <i>förslagsanslag</i>	200 000
24	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>	9 200 000
25	Anmärkningsarvoden, <i>förslagsanslag</i>	1 000
		129 188 000

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>	40 000 000
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>	30 000
3	Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m., <i>förslagsanslag</i>	*16 500 000
4	Skatteersättning till kommunerna i anledning av 1957 års ortsavdragsreform, m. m., <i>förslagsanslag</i>	480 000 000
		536 530 000

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 574 000
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	579 000
3	Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>	230 000
4	Upplysningsarbete rörande samhällsekonomiska frågor m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000
5	Statens krigsförsäkringsnämnd, <i>förslagsanslag</i>	20 000
6	Bidrag till Föreningen fruktdrycker	25 000
7	Bidrag till vanföra ägare av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
		3 429 000
		Summa kr. 716 735 000

* Beräknat belopp.

VIII. ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

A. Ecklesiastikdepartementet m. m.

Ecklesiastikdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 393 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	200 000	2 593 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		3 000 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		275 000
			<u>5 868 000</u>

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

a) Konst, litteratur, musik m. m.

1	Stöd åt konstnärlig, litterär och musikalisk verksamhet		*4 390 000
2	Stipendier åt författare av hög litterär förtjänst		100 000
3	Bidrag till samfundet De nio		10 000
4	Teaterrådet, <i>förslagsanslag</i>		14 000
	Statens biografbyrå:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	217 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 000	234 000
7	Bidrag till barnfilmkommittén, <i>reservationsanslag</i> ...		35 000
			<u>4 783 000</u>

b) Arkiv, bibliotek, museer m. m.

Riksarkivet:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 409 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	107 000	
10	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	9 000	
11	Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som är av vikt för fäderneslandets historia, <i>reservationsanslag</i>	5 000	
12	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	*500 000	2 030 000

Landsarkiven:

13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 204 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	168 000	
15	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	6 000	
16	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	15 000	1 393 000
	Ortnamnskommissionen:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	23 000	

* Beräknat belopp.

19	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	45 000	
20	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	40 000	308 000
Landsmålsarkiven:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	431 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 000	
23	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	90 000	546 000
Kungl. biblioteket:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 952 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	448 000	
26	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ...	575 000	
27	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	160 000	3 135 000
28	Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>förslagsanslag</i>		77 000
29	Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>reservationsanslag</i>		30 000
Stifts- och landsbiblioteken:			
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	414 000	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 000	
32	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	90 000	516 000
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
33	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 333 000	
34	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	379 000	
35	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	2 762 000
36	Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	773 000	
Statens historiska museum m. m.:			
37	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	60 000	
Riksantikvarieämbetet:			
38	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>	285 000	
39	Fornminnesinventering, <i>reservationsanslag</i>	186 000	4 066 000
Nationalmuseet:			
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 431 000	
41	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	264 000	
42	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	346 000	2 041 000
Livrustkammaren:			
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	312 000	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	39 000	351 000

Naturhistoriska riksmuseet:			
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 588 000	
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	198 000	
47	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	250 000	2 036 000
Statens etnografiska museum:			
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	227 000	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 000	
50	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000	310 000
51	Medelhavsmuseet, <i>förslagsanslag</i>		140 000
52	Bidrag till nordiska museet		656 000
53	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund		95 000
54	Bidrag till vissa museer m. m.		173 000
55	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>		73 000
56	Personhistorisk forskning och publiceringsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		*182 000
57	Bidrag till nämnden för svensk språkvård		20 000
			18 178 000
c) <i>Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.</i>			
58	Bidrag till folkbibliotek, <i>förslagsanslag</i>		7 667 000
59	Bidrag till föreläsningsverksamhet		885 000
60	Resekostnadsersättning åt föreläsare, <i>förslagsanslag</i> ..		300 000
61	Bidrag till föreläsningsförmedling och konsulentverksamhet		223 000
62	Bidrag till studieförbund		2 945 000
63	Bidrag till studiecirkelverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		14 800 000
64	Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder, <i>reservationsanslag</i>		229 000
65	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar		300 000
66	Utbildning av ungdomsledare, <i>reservationsanslag</i>		1 700 000
67	Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		5 900 000
68	Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer		771 000
69	Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning, <i>reservationsanslag</i>		970 000
70	Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 873 000
71	Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet		15 000
72	Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda, <i>reservationsanslag</i>		233 000
73	Bidrag till kulturell verksamhet bland döva		12 000
74	Bidrag till Hörselfrämjandet		80 000
			38 903 000
d) <i>Internationellt-kulturellt samarbete</i>			
75	Främjande av internationellt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>		504 000
76	Kostnader för Sveriges medlemskap i UNESCO m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 369 000
77	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		63 000

* Beräknat belopp.

78	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i>	310 000	
79	Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.	210 000	
80	Bidrag till avlönande av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris	11 000	
81	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.	8 000	
82	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	609 000	
		3 084 000	
		64 948 000	

C. Kyrkliga ändamål

	Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 252 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	176 000	
3	Kostnader för skogsbiträden, <i>förslagsanslag</i>	1 000	
4	Iordningställande av vissa lokaler för domkapitlet och stiftsnämnden i Skara	6 000	1 435 000
			8 000
5	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		5 051 000
6	Vissa ersättningar till kyrkofonden		
7	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		89 000
8	Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken		6 000
9	Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka, <i>reservationsanslag</i>		*300 000
			100 000
10	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		
11	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		1 000
			27 000
12	Bidrag till svenska ekumeniska nämnden		
			7 017 000

D. Skolväsendet

a) Centrala och regionala myndigheter m. m.

	Skolöverstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 911 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 047 000	7 958 000
	Överstyrelsen för yrkesutbildning:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 931 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	519 000	5 450 000
	Länsskolnämnderna:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 235 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 284 000	6 519 000
			*170 000
7	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>		
8	Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet, <i>förslagsanslag</i>		1 000
			*2 260 000
9	Bidrag till skolbibliotek, <i>förslagsanslag</i>		
			22 358 000

* Beräknat belopp.

b) <i>Pedagogiskt utvecklingsarbete</i>			
10	Åtgärder i samband med skolreformens genomförande, <i>reservationsanslag</i>		*2 800 000
	Statens försöksskola i Linköping:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 245 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45 000	1 290 000
13	Yrkespedagogisk reformverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		250 000
			4 340 000
c) <i>Det obligatoriska skolväsendet m. m.</i>			
	Folkskolor m. m.:		
14	Bidrag till driften av folkskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	890 000 000	
15	Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000	
16	Bidrag till anordnande av skolskjutsar, <i>förslagsanslag</i>	56 000 000	
17	Pedagogiskt stimulansbidrag, <i>förslagsanslag</i>	*13 300 000	
18	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning, <i>reservationsanslag</i>	810 000	
19	Folkundervisningens främjande i rikets nordligaste gränsorter m. m., <i>reservationsanslag</i>	290 000	
20	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna	40 000	962 340 000
	Nomadskolor:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 500 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*686 000	
23	Fortsättningsskolundervisning för nomadbarn, <i>förslagsanslag</i>	*81 000	2 267 000
	Statens blindskolor m. m.:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 185 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	940 000	4 125 000
	Statens dövskolor m. m.:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 975 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 940 000	
28	Engångsanskaffning av utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	285 000	8 200 000
29	Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn, <i>förslagsanslag</i>		440 000
30	Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare, <i>förslagsanslag</i>		213 000
			977 585 000
d) <i>Realskolor och gymnasier m. m.</i>			
	Allmänna läroverken:		
31	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	230 155 000	
32	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 486 000	
33	Laboratorieutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	450 000	245 091 000
34	Bidrag till driften av högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>		60 000 000
35	Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 208 000

* Beräknat belopp.

Privatläroverk:			
36	Bidrag till vissa privatläroverk, <i>förslagsanslag</i> ..	12 220 000	
37	Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk, <i>förslagsanslag</i>	43 000	
38	Bidrag till vissa internatläroverk m. m., <i>förslagsanslag</i>	890 000	13 153 000
39	Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		33 000
40	Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		175 000
41	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslagsanslag</i>		1 038 000
Högre tekniska läroverk:			
42	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26 920 000	
43	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 080 000	
44	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 400 000	
45	Föreläsningar och fortbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	60 000	33 460 000
46	Bidrag till handelsgymnasier, <i>förslagsanslag</i>		7 800 000
47	Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen, <i>förslagsanslag</i>		57 000
			362 015 000

e) Yrkesskolor m. m.

Konstfackskolan:			
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 624 000	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
50	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	120 000	1 944 000
51	Bidrag till driften av centrala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		34 000 000
52	Bidrag till driften av lokala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		92 000 000
53	Bidrag till bergsskolan i Filipstad, <i>förslagsanslag</i> ...		225 000
54	Bidrag till textilinstitutet i Borås, <i>förslagsanslag</i> ...		285 000
55	Bidrag till Lennings textiltkniska institut i Norrköping, <i>förslagsanslag</i>		200 000
56	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer, <i>förslagsanslag</i>		60 000
57	Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbets- terapeuter, <i>reservationsanslag</i>		67 000
58	Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 300 000
59	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov		25 000
60	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i>		84 000
			131 190 000

f) Folkhögskolor

Folkhögskolor:			
61	Bidrag till driften av folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	19 590 000	
62	Bidrag till arvoden åt skolläkare, <i>förslagsanslag</i>	49 000	19 639 000
			19 639 000

g) *Investeringsbidrag*

63	Bidrag till vissa byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>		*102 000 000
64	Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
65	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folk-skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
66	Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000	
67	Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>	47 700 000	
68	Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
			157 300 000
			1 674 427 000

E. Högre utbildning och forskninga) *Centrala myndigheter m. m.*

Universitetskanslersämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	618 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	63 000	
3	Ämnes- och fakultetskonferenser, <i>reservationsanslag</i>	10 000	691 000
4	Antagningsnämnden för civilekonomutbildning, <i>förslagsanslag</i>		18 000
Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	139 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 000	156 000
Utrustningsnämnden för universitet och högskolor:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	197 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52 000	249 000
9	Bidrag till akademiska rektorskonventet i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		31 000
			1 145 000

b) *Universiteten m. m.*

Uppsala universitet:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	29 309 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 659 000	
12	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 430 000	
13	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	915 000	
14	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	650 000	35 963 000

Lunds universitet:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	27 173 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 284 000	
17	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 255 000	
18	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	930 000	
19	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	665 000	33 307 000

* Beräknat belopp.

Göteborgs universitet:		
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 501 000
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 487 000
22	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 780 000
23	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	210 000
24	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	550 000
25	Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid Göteborgs botaniska trädgård	170 000
		18 698 000
Stockholms universitet:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 633 000
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 099 000
28	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 790 000
29	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	490 000
		20 012 000
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 048 000
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	978 000
32	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 960 000
33	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	210 000
34	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	135 000
		15 331 000
Medicinska högskolan i Umeå:		
35	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 836 000
36	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	344 000
37	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	461 000
38	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	70 000
39	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		4 811 000
Tandläkarhögskolan i Stockholm:		
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 428 000
41	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	982 000
42	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	225 000
43	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	36 000
44	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	230 000
		7 901 000
Tandläkarhögskolan i Malmö:		
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 152 000
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	623 000
47	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	165 000
48	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	22 000
49	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	190 000
		5 152 000
Tandläkarhögskolorna:		
50	Lärarkliniker, <i>förslagsanslag</i>	450 000
Farmaceutiska institutet:		
51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 530 000
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	158 000

53	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	350 000	
54	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000	2 058 000
55	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm		1 052 000
Handelshögskolan i Göteborg:			
56	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 293 000	
57	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	158 000	
58	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	60 000	1 511 000
59	Högre journalistutbildning, <i>förslagsanslag</i>		*460 000
60	Bidrag till socialinstitutet, <i>förslagsanslag</i>		1 518 000
61	Vidareutbildning av läkare, <i>reservationsanslag</i>		75 000
62	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tand-sköterskor, <i>förslagsanslag</i>		50 000
63	Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst, <i>reservationsanslag</i>		42 000
64	Bidrag till den internationella engelskspråkiga kurs-verksamheten vid Stockholms universitet, <i>reservationsanslag</i>		90 000
			148 481 000

c) Tekniska högskolorna

Tekniska högskolan i Stockholm:			
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*19 445 000	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 287 000	
67	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 340 000	
68	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 325 000	
69	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	170 000	
70	Resebidrag till studerande	81 000	25 648 000
Chalmers tekniska högskola:			
71	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*15 504 000	
72	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 148 000	
73	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
74	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	925 000	
75	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	170 000	
76	Resebidrag till studerande	44 000	19 791 000
Tekniska högskolan i Lund:			
77	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 207 000	
78	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	265 000	
79	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	120 000	
80	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	85 000	1 677 000
			47 116 000

d) Högre konstnärlig utbildning

Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:			
81	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	687 000	
82	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	208 000	
83	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	145 000	1 040 000

* Beräknat belopp.

Musikaliska akademien med musikhögskolan:

84	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 267 000	
85	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	108 000	
86	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	66 000	2 441 000
87	Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg		185 000
88	Bidrag till musikkonservatoriet i Malmö		120 000
			3 786 000

e) *Gemensamt för universitet och högskolor*

89	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>		150 000
90	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>		880 000
91	Resestipendier åt lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i> ..		155 000
92	Gästföreläsningar, <i>reservationsanslag</i>		205 000
93	Extra utgifter vid universitet och högskolor, <i>reservationsanslag</i>		535 000
			1 925 000

f) *Vissa forskningsändamål*

94	Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>		3 825 000
95	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>		5 532 000
96	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>		925 000
Statens medicinska forskningsråd:			
97	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	201 000	
98	Medicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	6 850 000	7 051 000
99	Humanistisk forskning, <i>reservationsanslag</i>		1 840 000
Statens råd för samhällsforskning:			
100	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	74 000	
101	Samhällsforskning, <i>reservationsanslag</i>	1 575 000	1 649 000
Statens naturvetenskapliga forskningsråd:			
102	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	166 000	
103	Naturvetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i> ..	7 150 000	7 316 000
104	Atomforskning, <i>reservationsanslag</i>		6 705 000
105	Europeiskt samarbete inom kärnforskningen, <i>förslagsanslag</i>		3 900 000
Flyg- och navalmedicinska nämnden:			
106	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	587 000	
107	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26 000	
108	Flyg- och navalmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	200 000	813 000
109	Särskilda forskartjänster, <i>förslagsanslag</i>		1 352 000
110	Bidrag till nordiskt institut för sjörätt, <i>förslagsanslag</i>		30 000
111	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut ..		274 000
112	Bidrag till institutet för internationell ekonomi		150 000
113	Bidrag till vetenskaplig verksamhet vid vetenskapsakademien, <i>förslagsanslag</i>		516 000

114	Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm	130 000
115	Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik, förslagsanslag	240 000
		42 248 000
g) Inredning och utrustning		
116	Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m., reservationsanslag	*15 000 000
		15 000 000
		259 701 000

F. Lärarutbildning

a) Klass- och ämneslärarutbildning m. m.

1	Ökad ämnes- och speciallärarutbildning m. m., förslagsanslag		*10 986 000
Lärarhögskolan i Stockholm:			
2	Avlöningar, förslagsanslag	*6 145 000	
3	Omkostnader, förslagsanslag	*414 000	
4	Materiel, böcker m. m., reservationsanslag	*100 000	6 659 000
Lärarhögskolan i Malmö:			
5	Avlöningar, förslagsanslag	*2 471 000	
6	Omkostnader, förslagsanslag	*90 000	
7	Materiel, böcker m. m., reservationsanslag	*60 000	
8	Inredning och utrustning av nya lokaler, reservationsanslag	*260 000	2 881 000
Folkskoleseminarierna:			
9	Avlöningar, förslagsanslag	*29 928 000	
10	Omkostnader, förslagsanslag	*2 181 000	
11	Materiel, böcker m. m., reservationsanslag	*465 000	
12	Utrustning, reservationsanslag	*660 000	33 234 000
13	Bidrag till utbildning av förskollärare m. m., reservationsanslag		*1 450 000
14	Vidareutbildning av folkskollärare, reservationsanslag		*910 000
15	Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m., förslagsanslag		*5 363 000
16	Arvoden åt blivande lärare för blinda och döva, förslagsanslag		398 000
			61 881 000

b) Övnings- och yrkeslärarutbildning

Gymnastiska centralinstitutet:			
17	Avlöningar, förslagsanslag	823 000	
18	Omkostnader, förslagsanslag	203 000	
19	Materiel, böcker m. m., reservationsanslag	52 000	1 078 000
Seminarier för huslig utbildning:			
20	Avlöningar, förslagsanslag	4 637 000	
21	Omkostnader, förslagsanslag	556 000	
22	Materiel, böcker m. m., reservationsanslag	150 000	
23	Inredning och utrustning av nya lokaler, reservationsanslag	275 000	5 618 000

* Beräknat belopp.

Slöjdlärarseminariet:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	394 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	77 000	
26	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	30 000	501 000
27	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjd- lärarutbildning		80 000
28	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>reserva- tionsanslag</i>		3 420 000
29	Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yr- kesundervisningen, <i>förslagsanslag</i>		5 370 000
			16 067 000
c) Fortbildning m. m.			
30	Lärares fortbildning m. m., <i>reservationsanslag</i>		*3 100 000
31	Utbildning av lärare vid folkhögskolor, <i>reservationsan- slag</i>		47 000
32	Bidrag till Ericastiftelsen, <i>förslagsanslag</i>		187 000
33	Kurser för personal m. fl. vid skolor för blinda och döva, <i>reservationsanslag</i>		37 000
34	Resestipendier till vissa lärare i främmande språk, <i>re- servationsanslag</i>		169 000
35	Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen, <i>re- servationsanslag</i>		18 000
36	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörig- het att undervisa i engelska, <i>förslagsanslag</i>		100 000
			3 658 000
			81 606 000

G. Studiesociala ändamål

Studiehjälpnsnämnden:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45 000	235 000
Garantilånenämnden:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	120 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	34 000	154 000
5	Studiebidrag och stipendier, <i>förslagsanslag</i>		129 000 000
6	Brevskolestipendier, <i>reservationsanslag</i>		100 000
7	Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		26 510 000
8	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		5 000 000
9	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>		260 000
10	Bidrag till anordnande av skolmåltider, <i>förslagsan- slag</i>		20 000 000
11	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmål- tider, <i>förslagsanslag</i>		200 000
12	Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		75 000
			181 534 000

* Beräknat belopp.

H. Diverse**Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:**

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	41 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	25 049 000	
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 567 000	
4	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 335 000	29 992 000
5	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		26 000
			30 018 000
			Summa kr. 2 305 119 000

IX. JORDBRUKSDEPARTEMENTET

A. Jordbruksdepartementet m. m.

Jordbruksdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 511 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	128 000
		1 639 000
Lantbruksattachéer:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	157 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
		189 000
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 300 000
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	177 000
		3 305 000

B. Lantbruksstyrelsen

Lantbruksstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 657 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	540 000
		4 197 000
		4 197 000

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

Lantbruksnämnderna:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 907 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 040 000
		15 947 000
Bidrag till hushållningssällskapen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 525 000
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	8 085 000
		22 610 000
5	Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap, <i>reservationsanslag</i>	45 000
6	Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 140 000
7	Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m., <i>reservationsanslag</i>	12 000 000
8	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, <i>reservationsanslag</i>	*1 000
9	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>	400 000
10	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, <i>förslagsanslag</i>	1 150 000
11	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 300 000
12	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>	7 500 000

* Beräknat belopp.

13	Befrämjande av husdjursaveln m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 300 000
	Statens hingstdepå och stuteri:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	577 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	47 000	624 000
16	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen		34 000
17	Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis, <i>reservationsanslag</i>		135 000
18	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		*300 000
			69 486 000

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

Statens jordbruksnämnd:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 245 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	845 000	4 090 000
3	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		*138 000 000
4	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m., <i>förslagsanslag</i>		18 000 000
5	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket, <i>förslagsanslag</i>		95 000 000
6	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 195 000
7	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket, <i>reservationsanslag</i>		926 000
8	Kostnader i samband med permanent skörde-skadskydd, <i>reservationsanslag</i>		13 200 000
			271 411 000

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

Statens centrala frökontrollanstalt:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 678 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	932 000	3 610 000
Statens växtskyddsanstalt:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 883 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	557 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	94 000	2 534 000
6	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i> ..		100 000
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	473 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	131 000	604 000
Statens maskinprovningar:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	503 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	332 000	
11	Utrustning för provningsavdelningen i Norrland, <i>reservationsanslag</i>	55 000	890 000
			7 788 000

* Beräknat belopp.

F. Undervisningsanstalter på jordbrukets område, m. m.

Lantbrukshögskolan:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 703 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	850 000
3	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	810 000
4	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	625 000
5	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	150 000
6	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	1 400 000
7	Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 000
		12 539 000
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 190 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	934 000
10	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	60 000
11	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	135 000
12	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	25 000
13	Trädgårdsekonomisk byrå, <i>förslagsanslag</i>	18 000
14	Lokal och fast försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	48 000
		3 410 000
15	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>	123 000
16	Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforså, <i>förslagsanslag</i>	85 000
Lantbruksskolan vid Ultuna:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	81 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 000
		89 000
Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 889 000
20	Driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 269 000
		13 158 000
21	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>	282 000
22	Särskilda utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i> ...	100 000
23	Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 850 000
24	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	5 000 000
25	Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning, <i>reservationsanslag</i>	225 000
26	Reseunderstöd för studier på lantbrukets område, <i>reservationsanslag</i>	75 000
		37 936 000

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

1	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 700 000
Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:		
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	320 000
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125 000
4	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	50 000
		495 000

5	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	325 000	
6	Bidrag till Sveriges utsädesförening	1 900 000	
7	Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling	430 000	
8	Åtgärder för att förebygga skörde-skador, <i>reservationsanslag</i>	200 000	
			5 050 000

H. Veterinärväsendet m. m.

Veterinärstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	980 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 000	1 070 000
Veterinärstaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 387 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	226 000	7 613 000
5	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier, <i>förslagsanslag</i>		*2 818 000
Statens veterinärmedicinska anstalt:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 172 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	863 000	4 035 000
8	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m., <i>förslagsanslag</i>		450 000
9	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>		280 000
10	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, <i>förslagsanslag</i>		750 000
Veterinärhögskolan:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 204 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 150 000	
13	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	340 000	
14	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	250 000	
15	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	53 000	5 997 000
Veterinärinrättningen i Skara:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	295 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 000	296 000
			23 309 000

I. Skogsväsendet

Skogsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*940 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*177 000	1 117 000
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*16 300 000	
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	*6 002 000	22 302 000
5	Statens skogsförbättringsanslag, <i>förslagsanslag</i> ...		6 000 000
6	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen .		8 000 000
7	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>		5 800 000
8	Kostnader för virkesmätning, <i>förslagsanslag</i>		244 000

* Beräknat belopp.

Skogshögskolan:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 850 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 606 000	
11	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	*795 000	
12	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	*200 000	
13	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	*50 000	7 501 000
Statens skogsmästarskola:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	206 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	120 000	
16	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	70 000	396 000
Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	647 000	
18	Omkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	674 000	1 321 000
19	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>		135 000
20	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m., <i>förslagsanslag</i>		*4 600 000
21	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		338 000
			57 754 000

J. Lantmäteri- och kartväsendet

Lantmäteristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 236 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 516 000
Lantmäteristaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	29 618 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 940 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	400 000	35 958 000
6	Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl., <i>reservationsanslag</i>		464 000
7	Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		445 000
Rikets allmänna kartverk:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 757 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	389 000	
10	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 638 000	
11	Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 506 000	
12	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	270 000	
13	Inlösen och tryckning av kartor, <i>förslagsanslag</i>	3 104 000	15 664 000
			55 047 000

K. Fiskeriväsendet m. m.

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:
Fiskeristyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 491 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	580 000	2 071 000

* Beräknat belopp.

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
Vatteninspektionen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	637 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	201 000	838 000
Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
5	Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet, <i>reservationsanslag</i>		*1 000
Fiskeriintendenter m. m.:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*255 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*27 000	282 000
8	Utbildning av fiskeritjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..		36 000
9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>		248 000
10	Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m., <i>förslagsanslag</i>		10 000
11	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation, <i>reservationsanslag</i>		65 000
12	Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island, <i>reservationsanslag</i>		50 000
13	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, <i>förslagsanslag</i>		30 000
14	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utöware erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		*785 000
15	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 500 000
			6 916 000

L. Lappväsendet

Lappfogdarna m. fl.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*557 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*202 000	759 000
3	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande, <i>reservationsanslag</i>		*50 000
			809 000

M. Diverse

1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		7 801 000
2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		613 000
3	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m., <i>förslagsanslag</i>		30 000
Bidrag till skogs- och lantbruksakademien:			
4	Akademien, <i>förslagsanslag</i>	115 000	
5	Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	85 000	200 000
6	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. .		150 000
7	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m., <i>reservationsanslag</i>		250 000

* Beräknat belopp.

8	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	225 000
9	Bidrag till viss lokal klubbverksamhet	100 000
10	Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område	85 000
11	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 546 000
12	Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder, <i>förslagsanslag</i>	153 000
13	Ersättningar för vissa besiktningar och syneför- rättningar, <i>förslagsanslag</i>	5 000
14	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m., <i>förslagsanslag</i>	65 000
15	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m., <i>förslagsanslag</i>	50 000
16	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>	1 000
		11 274 000
		Summa kr. 554 232 000

X. HANDELSDEPARTEMENTET

A. Handelsdepartementet m. m.

Handelsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 692 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	155 000	
3	Utvävande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen, <i>förslagsanslag</i>	47 000	1 894 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		550 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		150 000
			2 594 000

B. Industri, hantverk och handel

Kommerskollegium:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 500 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*250 000	3 750 000
Bergsstaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	335 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48 000	383 000
Sprängämnesinspektionen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	390 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 000	443 000
Statens hantverksinstitut:			
7	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	819 000	
8	Vissa omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	69 000	
9	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>	435 000	
10	Utrustning och inredning, <i>reservationsanslag</i>	250 000	1 573 000
11	Bidrag till företagareföreningar m. fl., <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
12	Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 000 000
13	Bidrag till Sveriges standardiseringskommission		566 000
14	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i>		266 000
15	Bidrag till svenska slöjdföreningen		50 000
16	Främjande av utrikeshandeln m. m., <i>reservationsanslag</i>		3 500 000
			18 031 000

C. Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 776 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 036 000	
3	Resor och fältarbeten, <i>reservationsanslag</i>	176 000	

* Beräknat belopp.

4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	250 000	
5	Malmletning, <i>reservationsanslag</i>	1 991 000	
6	Järnmalmsinventering m. m. i Norrbotten, <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	7 729 000
			<u>7 729 000</u>

D. Teknisk provnings- och försöksverksamhet

Statens provningsanstalt:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 254 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	137 000	
3	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	2 488 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	500 000	4 379 000
Flygtekniska försöksanstalten:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 137 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 263 000	
7	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	8 700 000
Statens skeppsprovninganstalt:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 040 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	187 000	
10	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	85 000	1 312 000
			<u>14 391 000</u>

E. Teknisk forskning

1	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i>	210 000	
2	Teknisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	6 500 000	
3	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	330 000	
4	Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>		*1 473 000
5	Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	278 000	
6	Bidrag till Metallografiska institutet, <i>förslagsanslag</i> ..	*22 000	
7	Bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>	728 000	
8	Bidrag till Institutet för optisk forskning, <i>förslagsanslag</i>	145 000	
9	Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	125 000	
10	Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen	15 000	
			<u>9 826 000</u>

F. Atomenergiverksamhet

1	Delegationen för atomenergifrågor, <i>reservationsanslag</i>	150 000	
2	Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi, <i>reservationsanslag</i>	108 000 000	
3	Internationellt atomenergisamarbete, <i>förslagsanslag</i> ..	4 600 000	
			<u>112 750 000</u>

* Beräknat belopp.

G. Pris- och konkurrensförhållanden m. m.

Näringsfrihetsrådet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	146 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10 000	156 000
Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	432 000
Statens pris- och kartellnämnd:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 522 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	388 000	2 910 000
Statens institut för konsumentfrågor:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 067 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	425 000	1 492 000
9	Statens konsumentråd, <i>förslagsanslag</i>		75 000
10	Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
11	Bidrag till varudeklarationsnämnden		225 000
			6 290 000

H. Sjöfart

Sjöfartsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 806 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 198 000	7 004 000
Lots- och fyrstaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25 701 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 091 000	31 792 000
Fartygsinspektionen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 518 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	229 000	1 747 000
7	Ersättningar i anledning av flyttning av lotsplatsen i Salmis, <i>reservationsanslag</i>		150 000
8	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		2 500 000
9	Nytt lotsdistriktsfartyg, <i>reservationsanslag</i>		4 500 000
10	Materielanskaffning till vissa farleder m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
11	Viss omläggning av utprickningssystemet för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		90 000
12	Driftkostnader för radionavigeringsstationer, <i>förslagsanslag</i>		200 000
13	Anskaffning av lotsbåtar, <i>reservationsanslag</i>		900 000
14	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		13 000
15	Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		50 000
16	Statens isbrytarverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		5 500 000
17	Nytt isbrytarfartyg, <i>reservationsanslag</i>		11 700 000
18	Mättnings- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		1 650 000
19	Ombyggnad av sjömättningsfartyg, <i>reservationsanslag</i>		500 000
20	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>		2 000 000

21	Statliga farledsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	125 000	
22	Byggnad av fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000	
23	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>	215 000	
24	Bidrag till byggnad och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen.....	1 000 000	
Sjöbefälsskolorna:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 799 000	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	185 000	
27	Inventarier till nya skollokaler, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
28	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	400 000	
29	Fortbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	50 000	
30	Ersättning åt författare av läroböcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000	3 494 000
Handelsflottans pensionsanstalt:			
31	Administrationskostnader		1 000
Statens sjöhistoriska museum:			
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	361 000	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	49 000	
34	Underhåll och ökning av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	4 000	414 000
35	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		650 000
36	Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		85 000
37	Avsättning till handelsflottans välfärdsfond, <i>förslagsanslag</i>		340 000
38	Understöd åt skärgårdsrederier m. m., <i>reservationsanslag</i>		265 000
			80 185 000

I. Patent- och registreringsväsendet m. m.

Patent- och registreringsverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 974 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 604 000	11 578 000
Svenska uppfinnarkontoret:			
3	Administrationskostnader	245 000	
4	Understödjande verksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	85 000	330 000
5	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		455 000
			12 363 000

J. Ekonomisk försvarsberedskap

Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 447 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	272 000	1 719 000
3	Omkostnader för statlig lagerhållning m. m., <i>förslagsanslag</i>		34 300 000
4	Distributionsmateriel för olja, <i>reservationsanslag</i>		500 000
			86 519 000

K. Diverse

Statens handelslicensnämnd:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 000	2 000
Statliga krisorganen:			
3	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>		92 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
4	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 867 000	
5	Sjöfartsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	853 000	3 720 000
6	Bidrag till svenska turisttrafikförbundet		1 500 000
7	Turistpropaganda i Amerikas förenta stater		104 000
8	Avsättning till fonden för idrottens främjande ...		12 700 000
9	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande.		1 800 000
10	Avsättning till lotterimedelsfonden		28 000 000
11	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		37 000
12	Bidrag till vissa internationella byråer m. m., <i>förslagsanslag</i>		392 000
13	Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete, <i>reservationsanslag</i>		150 000
			48 497 000
			Summa kr. 344 175 000

* Beräknat belopp.

XI. INRIKESDEPARTEMENTET

A. Inrikesdepartementet m. m.

Inrikesdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 954 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	198 000	2 152 000
3	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, <i>förslagsanslag</i>		45 000
4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		255 000
			3 952 000

B. Hälso- och sjukvården

Centrala medicinalorgan m. m.

Medicinalstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 950 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	873 000	5 823 000

Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	562 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	160 000	722 000

5	Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		585 000
---	--	--	---------

6	Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara, <i>reservationsanslag</i>		6 000 000
---	---	--	-----------

Strålskyddsverksamhet m. m.:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 323 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	193 000	1 516 000

Centrala sjukvårdsberedningen:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*502 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*49 000	551 000

Statens institut för folkhälsan:

11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 200 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 011 000	5 211 000

Statens bakteriologiska laboratorium:

13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 630 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 683 000	10 313 000

Statens rättskemiska laboratorium:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 615 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	435 000	2 050 000

Statens farmaceutiska laboratorium:

17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	896 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	301 000	1 197 000

19	Svenska farmakopékommittén m. m., <i>förslagsanslag</i>		237 000
----	---	--	---------

* Beräknat belopp.

Statens rättsläkarstationer:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	850 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	186 000	1 036 000
22	Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg, <i>reservationsanslag</i>		1 000
23	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>		50 000

Provinsiälläkarstaten m. m.:

Länsläkare och provinsiälläkare m. fl.:

24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 300 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	400 000	19 700 000
26	Bidrag till extra provinsiälläkares avlöande m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000	
27	Anställande av civila reservläkare, <i>förslagsanslag</i>	100 000	19 810 000
			55 102 000

Sjukvårdsanstalter m. m.

Mentalsjukvårdsanstalter m. m.:

Statens mentalsjukhus:

28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	184 500 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	66 700 000	251 200 000
30	Utrustning av nya mentalsjukhus m. m., <i>reservationsanslag</i>		*7 000 000

Utbildning av mentalsjukvårdspersonal:

31	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 860 000	
32	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	565 000	6 425 000
33	Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus, <i>förslagsanslag</i>		2 700 000
34	Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>		48 000 000
35	Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>reservationsanslag</i>	125 000	
36	Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000	
37	Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>	275 000	
38	Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	2 300 000	

Statens skol- och yrkeshem på Salbohed:

39	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	585 000	
40	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	301 000	886 000

Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg:

41	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	305 000	
42	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	105 000	410 000
43	Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>reservationsanslag</i>	5 000 000	
44	Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>	13 100 000	
45	Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>	10 400 000	

* Beräknat belopp.

Vilhelmsro sjukhus:

46	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 310 000	
47	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	562 000	
48	Utrustningskostnader, <i>reservationsanslag</i>	39 000	2 911 000
49	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>		1 775 000
50	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, <i>förslagsanslag</i>	325 000	353 932 000

Universitetssjukhus:

Karolinska sjukhuset:

51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	47 832 000	
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 160 000	
53	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*4 400 000	66 392 000

Serafimerlasarettet:

54	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 681 000	
55	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 423 000	15 104 000
56	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>		430 000
57	Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		553 000
58	Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		1 120 000
59	Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus, <i>förslagsanslag</i>		1 400 000
60	Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare, <i>förslagsanslag</i>		5 356 000
61	Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		5 000 000
62	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>		1 570 000
63	Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		70 000
64	Bidrag till lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>	*8 000 000	
65	Bidrag till Malmö allmänna sjukhus, <i>förslagsanslag</i>	5 300 000	
66	Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>	10 500 000	
67	Bidrag till lasarettet i Umeå, <i>förslagsanslag</i>	*4 500 000	125 295 000

Övriga sjukvårdsanstalter:

68	Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
69	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 400 000
70	Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	53 000
71	Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000
72	Bidrag till anordnande av epidemivårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	1 000

* Beräknat belopp.

73	Bidrag till driften av epidemivårdanstalter, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
74	Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>reservationsanslag</i>	950 000	
75	Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>förslagsanslag</i>	5 500 000	
76	Bidrag till driften av centralanstalter för radio-terapi, <i>förslagsanslag</i>	2 400 000	
77	Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>	*35 000	
78	Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	1 000	12 740 000
Vanförelanstalter m. m.:			
79	Bidrag till vanförelanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	9 550 000	
80	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	2 240 000	
81	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettavdelningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	*5 200 000	
82	Bidrag till anskaffande av hörapparater, <i>förslagsanslag</i>	*1 450 000	18 440 000
			510 407 000

Hälsövård i allmänhet

Utbildning av sjukvårdspersonal:

Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:			
83	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	192 000	
84	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	169 000	361 000
Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:			
85	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	184 000	
86	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	109 000	293 000
Statens sjuksköterskeskola i Stockholm:			
87	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	613 000	
88	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	165 000	778 000
Statens sjuksköterskeskola i Göteborg:			
89	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	325 000	
90	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	343 000	668 000
91	Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		750 000
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor:			
92	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	635 000	
93	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	64 000	699 000
94	Utbildning av viss sjukvårdspersonal, <i>förslagsanslag</i>		224 000
95	Utbildningskurser i arbetsterapi, <i>förslagsanslag</i>		27 000
Hälsövård i övrigt:			
96	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		13 000 000
97	Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 300 000
98	Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>		7 800 000

* Beräknat belopp.

99	Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	
100	Abortförebyggande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>	370 000	
101	Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
102	Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
103	Stipendier till studerande vid tandläkarhögskola, <i>förslagsanslag</i>	750 000	
104	Bidrag till driften av folktandvården, <i>förslagsanslag</i>	11 000 000	
105	Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård, <i>reservationsanslag</i>	200 000	
106	Utbildningskurs för vissa utländska tandläkare, <i>förslagsanslag</i>	46 000	
107	Understödjande av dispensärverksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
	Allmän skärmbildsundersökning:		
108	Lokala undersökningar, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000	
109	Medicinalstyrelsens skärmbildscentral, <i>förslagsanslag</i>	600 000	2 200 000
110	Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten, <i>reservationsanslag</i>		1 000
111	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
112	Skyddsympning mot difteri, <i>förslagsanslag</i>	120 000	
113	Skyddsympning mot polio, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
114	Yrkesmedicinska centralen, <i>förslagsanslag</i>	285 000	
115	Bidrag till forskningsverksamhet på yrkesmedicinens område, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
116	Ambulans- och räddningsflygtjänst, <i>förslagsanslag</i>	600 000	
117	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	125 000	
118	Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse, <i>förslagsanslag</i>	150 000	
119	Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare, <i>förslagsanslag</i>	55 000	
120	Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
121	Bidrag till världshälsovärdsorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 760 000	
122	Vissa internationella resor, <i>reservationsanslag</i> ..	50 000	
123	Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, <i>reservationsanslag</i>	*2 600 000	
		58 762 000	
		624 271 000	

C. Överståthållarämbetet och landsstaten

Överståthållarämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 739 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	749 000	10 488 000

* Beräknat belopp.

Länsstyrelserna:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	85 115 000	
4	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	200 000	
5	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	11 196 000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	250 000	99 761 000
Landsfogdarna m. fl.:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 927 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	534 000	3 461 000
Häradsskrivarna m. fl.:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 224 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 080 000	21 304 000
Landsfiskalerna m. fl.:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	32 325 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 660 000	36 985 000
			171 999 000

D. Polisväsendet

Statspolisintendenten m. fl.:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 640 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 919 000	
---	--	-----------	--

Statspolisorganisationen:

2	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav 1 036 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 222 000	
3	Underhålls-, drift- och expeditionskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 3 528 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	4 178 000	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 18 735 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	28 357 000	
5	Polisradioväsendet, <i>reservationsanslag</i> , därav 262 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	294 000	35 970 000
6	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		11 888 000
Norrbottnens statliga poliskår:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	833 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	283 000	1 116 000
Statens polisskola:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 178 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 369 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 47 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	360 000	1 729 000
Statens kriminaltekniska anstalt:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 380 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	729 000	2 109 000
13	Polisväsendets organisationsnämnd, <i>förslagsanslag</i> ..		413 000
14	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 450 000

15	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>	31 500 000
16	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
17	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>	800 000
18	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 1 472 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	8 300 000
19	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>	600 000
		97 075 000

E. Civilförsvaret m. m.

Civilförsvarsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 642 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	708 000
		4 350 000
3	Utbildnings- och övningsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	12 872 000
4	Inspelning av instruktionsfilm, <i>reservationsanslag</i> ..	100 000
5	Försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	400 000
6	Engångsanskaffning av materiel, <i>reservationsanslag</i> ..	28 200 000
7	Förvaring och underhåll av viss materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 383 000
8	Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförvarsområdena, <i>reservationsanslag</i> ..	1 414 000
9	Bidrag till kommuner för anordnande av branddammarmär för civilförvarsändamål, <i>reservationsanslag</i>	500 000
10	Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m., <i>reservationsanslag</i>	14 500 000
11	Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000
12	Bidrag till vissa frivilliga organisationer	1 210 000
13	Viss sambandsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	940 000
14	Anskaffning av viss sambandsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	650 000
Statens brandinspektion:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	374 000
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	101 000
		475 000
Statens brandskola:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	221 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	115 000
		336 000
19	Bidrag till förebyggande och släckning av brand, <i>förslagsanslag</i>	1 150 000
		73 980 000

F. Diverse

Statens utlänningskommission:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 248 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	291 000
3	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>	3 539 000
4	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..	1 500 000
5	Kostnader för anskaffande av identitetsbrickor m. m., <i>förslagsanslag</i>	30 000
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	550 000
6	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	90 000
7	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	13 552 000
8	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 269 000
9	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	21 945 000
10	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	6 699 000
11	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	18 000
		49 192 000
	Summa kr. 1 020 469 000	

XII. CIVILDEPARTEMENTET

A. Civildepartementet m. m.

Civildepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 396 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	41 000	1 437 000
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		300 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30 000
			<u>1 767 000</u>

B. Vissa myndigheter

Statens lönenämnd:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	293 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 000	299 000

Statens avtalsnämnd:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	427 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48 000	475 000

Statens pensionsanstalt:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 626 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	155 000	2 781 000
7	Statens personalbostadsdelegation, <i>förslagsanslag</i> ...		100 000
			<u>3 655 000</u>

C. Statliga pensionsväsendet

1	Egenpensioner åt f. d. anställningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i> , därav 13 800 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	247 000 000
2	Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
3	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>	330 000
4	Pensionering av viss flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>	50 000
5	Famijlpensioner åt efterlevande till anställningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i> , därav 2 100 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	63 000 000
6	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.	12 000
7	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 000 000
		<u>321 392 000</u>

D. Statsunderstödda pensionsväsendet

1	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	170 000 000
---	---	-------------

E. Allmänna indragningsstaten

1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>	820 000
---	--	---------

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	169 000
2	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggpensioneringen, <i>förslagsanslag</i>	100 000 000
3	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>	25 000 000
4	Viss utbildningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	150 000
5	Lönekostnader vid omplacering av partiellt arbetsföra, <i>förslagsanslag</i>	300 000
6	Kostnader för vissa förhandlingar m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000
7	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	100 000
		125 729 000
		Summa kr. 622 863 000

XIII. OFÖRUTSEDDA UTGIFTER

1	Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
---	---	-----------

XIV. RIKSDAGEN OCH DESS VERK M. M.

Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	11 625 000
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	1 770 000
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i> ...	1 575 000
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>reservationsanslag</i>	74 000
6	Utgivande av otryckta ständsprotokoll, <i>reservationsanslag</i>	75 000
7	Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, <i>förslagsanslag</i>	110 000
8	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	550 000
9	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>	1 000
Riksgäldskontoret:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 025 000
11	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 330 000
12	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	275 000
Riksdagens ekonomibyrå:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	907 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	425 000
Riksdagsbiblioteket:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	521 000
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000
17	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	135 000
Justitieombudsmannen och hans expedition:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	462 000
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
Militieombudsmannen och hans expedition:		
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	266 000
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000
Riksdagens revisorer och deras kansli:		
22	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	45 000
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	221 000
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000
Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli:		
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	166 000
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	73 000

27	Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet, <i>förslagsanslag</i>	56 000	
28	Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt, <i>förslagsanslag</i>	40 000	335 000
Pensioner:			
29	Pensioner åt f. d. riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i> ..	1 550 000	
30	Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i>	375 000	
31	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>	820 000	
32	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	125 000	2 870 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
33	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		120 000
34	Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, <i>förslagsanslag</i>		825 000
35	Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande, <i>förslagsanslag</i>		1 000 000
36	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>		10 000
37	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>		55 000
38	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen, <i>förslagsanslag</i>		440 000
		Summa kr.	29 795 000

UTGIFTER FÖR STATENS KAPITALFONDER

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

1 Underskott å statens järnvägars fond	50 000 000
--	------------

II. LUFTFARTSFONDEN

1 Underskott å luftfartsfonden	15 000 000
--------------------------------------	------------

III. RIKSGÄLDSFONDEN¹

1 Underskott å riksgäldsfonden	875 000 000
--------------------------------------	-------------

IV. AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

A. Statens affärsverksfonder

Kommunikationsdepartementet:

1 Försvarsberedskap vid televerket (I: B: 7), <i>reservationsanslag</i>	7 300 000
2 Nybyggnad och ombyggnad av järnvägslinjer (I: C: 2), <i>reservationsanslag</i>	3 400 000
3 Försvarsberedskap vid statens järnvägar (I: C: 6), <i>reservationsanslag</i>	4 400 000
4 Atomenergianläggningar (I: D: 2), <i>reservationsanslag</i>	15 000 000
5 Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk (I: D: 4), <i>reservationsanslag</i>	3 500 000
	33 600 000

B. Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

1 Vissa byggnadsarbeten för fångvården (III: 1), <i>reservationsanslag</i>	2 698 000
--	-----------

Utrikesdepartementet:

2 Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	300 000
---	---------

Socialdepartementet:

3 Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	2 550 000
4 Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare (III: 5), <i>reservationsanslag</i>	520 000
	3 070 000

¹ Stat för riksgäldsfonden se Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 81.

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

5	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	50 000	
6	Ämbetsbyggnad i kvarteret Murmästaren i Stockholm (III: 9), <i>reservationsanslag</i>	*1 000 000	
7	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	350 000	1 400 000

F i n a n s d e p a r t e m e n t e t :

8	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. (III: 12), <i>reservationsanslag</i>		7 000
---	---	--	-------

E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :

9	Nybyggnad för riksarkivet (III: 13), <i>reservationsanslag</i>	*750 000	
10	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala (III: 14), <i>reservationsanslag</i>	*2 667 000	
11	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund (III: 15), <i>reservationsanslag</i>	3 992 000	
12	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm (III: 17), <i>reservationsanslag</i>	2 632 000	
13	Byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	100 000	
14	Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå (III: 19), <i>reservationsanslag</i>	500 000	
15	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Stockholm (III: 20), <i>reservationsanslag</i>	2 393 000	
16	Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola (III: 21), <i>reservationsanslag</i>	*6 527 000	
17	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund (III: 22), <i>reservationsanslag</i>	*763 000	
18	Nybyggnad för lärarhögskolan i Malmö (III: 23), <i>reservationsanslag</i>	630 000	
19	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning (III: 24), <i>reservationsanslag</i>	750 000	21 704 000

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :

20	Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt (III: 26), <i>reservationsanslag</i>	655 000	
21	Statens maskinprovningar: Byggnadsarbeten (III: 27), <i>reservationsanslag</i>	385 000	
22	Byggnadsarbeten vid statens reproduktionsanstalt (III: 28), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	2 540 000

H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :

23	Förrådsbyggnad vid statens hantverksinstitut (III: 29), <i>reservationsanslag</i>	75 000	
24	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 30), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	1 075 000

I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

25	Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m. (III: 31), <i>reservationsanslag</i>	750 000	
----	---	---------	--

* Beräknat belopp.

26	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. (III: 32), <i>reservationsanslag</i>	*17 500 000	
27	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 33), <i>reservationsanslag</i>	*3 280 000	
28	Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m. (III: 34), <i>reservationsanslag</i>	70 000	
29	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 35), <i>reservationsanslag</i>	*3 150 000	
30	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna (III: 36), <i>reservationsanslag</i>	750 000	
31	Vissa skyddsrumsanläggningar (III: 38), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
32	Anordnande av en civilförvarsskola m. m. (III: 39), <i>reservationsanslag</i>	50 000	
33	Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret (III: 40), <i>reservationsanslag</i>	525 000	27 075 000
			<u>59 869 000</u>

C. Försvarets fonder**Försvarsdepartementet:****Försvarets fastighetsfond:**

1	Kasernbyggnaders delfond (IV: A: 1—5), <i>reservationsanslag</i>	34 650 000
2	Befästningars delfond (IV: A: 7—18), <i>reservationsanslag</i>	<u>116 045 000</u>
		150 695 000

D. Statens utlåningsfonder**Försvarsdepartementet:**

1	Värnpliktslånefonden (V: 2), <i>reservationsanslag</i>	455 000
---	--	---------

Socialdepartementet:

2	Lånefonden för allmänna samlingslokaler (V: 6), <i>reservationsanslag</i>	5 400 000
---	---	-----------

Ecklesiastikdepartementet:

3	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 7), <i>reservationsanslag</i>	16 200 000
4	Allmänna studielånefonden (V: 8), <i>reservationsanslag</i>	<u>16 250 000</u>
		32 450 000

Jordbruksdepartementet:

5	Kronotorparnas inventarielånefond (V: 10), <i>reservationsanslag</i>	50 000
6	Fiskerilånefonden (V: 11), <i>reservationsanslag</i>	<u>158 000</u>
		208 000
		38 518 000

E. Fonden för låneunderstöd**Socialdepartementet:**

1	Lån till nybyggnader m. m. vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare (VI: 1), <i>reservationsanslag</i>	1 100 000
---	--	-----------

* Beräknat belopp.

Finansdepartementet:

2	Internationell kapitalhjälp (VI: 4), <i>reservationsanslag</i>	*60 000 000	
3	Lån för inrättande av alkoholfria restauranger (VI: 5), <i>reservationsanslag</i>	155 000	60 155 000

Ecklesiastikdepartementet:

4	Lån till Uppsala studentkår (VI: 6), <i>reservationsanslag</i>	420 000	
5	Lån till gymnasieingenjörer för utbildning till lärare (VI: 7), <i>reservationsanslag</i>	1 025 000	1 445 000

Jordbruksdepartementet:

6	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. (VI: 9), <i>reservationsanslag</i>		60 000
---	---	--	--------

Handelsdepartementet:

7	Lån till utbyggnad av oljelagringen (VI: 12), <i>reservationsanslag</i>		36 000 000
---	---	--	------------

Inrikesdepartementet:

8	Lån till Örebro läns landsting för utrustning av Mellringe sjukhus (VI: 14), <i>reservationsanslag</i> ..	3 240 000	
9	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten (VI: 15), <i>reservationsanslag</i> ..	750 000	
10	Lån till svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten (VI: 16), <i>reservationsanslag</i>	985 000	
11	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby (VI: 17), <i>reservationsanslag</i> ..	1 000 000	
12	Lån till föreningen för bistånd åt vanföra i Göteborg för vissa byggnadsarbeten (VI: 19), <i>reservationsanslag</i>	3 000 000	8 975 000
			107 785 000
		Summa kr.	390 412 000

V. AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000
---	--	-----------

* Beräknat belopp.

Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder

FÖRSLAG TILL STAT FÖR RIKSGÄLDSFONDEN
FÖR BUDGETÅRET 1962/63

Utgifter

A. Räntor å statsskulden:

1. Ränta å räntelöpande obligationslån, <i>förslagsvis</i>	486 321 016
2. Vinster å premieobligationslån, <i>förslagsvis</i>	79 466 500
3. Ränta å statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>	61 000 000
4. » » sparobligationer, emission 5, <i>förslagsvis</i>	200 000
5. » » sparobligationer av år 1960 och 1961, <i>förslagsvis</i>	15 000 000
6. » » dollarkredit hos Export-Import Bank of Washington (Marshall-lånet), <i>förslagsvis</i>	2 001 000
7. » » av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>	450 000
8. » » lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>	35 000 000
9. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300 000
10. Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90 000
11. » » konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7 500
12. » » Göta kanals reparationsfond	7 045
13. » » kortfristig upplåning hos banker m. fl., <i>förslagsvis</i>	15 000 000
14. » » skattkamarväxlar, <i>förslagsvis</i>	165 000 000
15. » » beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>	50 682 939
	910 526 000

B. Kapitalrabatter m. m.:

1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	500 000	
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	1 000	1 501 000
	Summa kr.	912 027 000

Inkomster

A. Räntor:

1. Ränta å uppköpta obligationer	20 000	
2. » » rörliga krediter	35 000 000	
3. » » utlånade medel m. m.	200 000	35 220 000

B. Uppgäld och kursvinster:

1. Uppgäld	1 000	
2. Kursvinster	1 000	2 000

C. Diverse inkomster:

1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	1 600 000	
2. Dragningslistor å premielånen	200 000	
3. Övriga diverse inkomster	5 000	1 805 000
		37 027 000

<i>Underskott att avföras å riksstatens driftbudget</i>	875 000 000
Summa kr.	912 027 000

KAPITALBUDGETEN

INKOMSTERNA Å KAPITALBUDGETEN

1 Länamedel 1 331 856 000

INVESTERINGSSTATER FÖR BUDGETÅRET 1962/63

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	6 003 000
inom fonden	7 100 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	—1 098 000		
	<u>6 003 000</u>		<u>6 003 000</u>

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	352 600 000
från riksstaten	7 300 000		
inom fonden	290 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	55 200 000		
	<u>352 600 000</u>		<u>352 600 000</u>

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	305 700 000
från riksstaten	7 800 000		
inom fonden	210 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000 000		
Investeringsbemyndigande.	86 900 000		
	<u>305 700 000</u>		<u>305 700 000</u>

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	431 401 000
från riksstaten	18 500 000		
inom fonden	178 900 000		
Övriga kapitalmedel	200 000		
Investeringsbemyndigande.	233 801 000		
	<u>431 401 000</u>		<u>431 401 000</u>

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag ..	313 000
Investeringsbemyndigande..	312 000		
	<u>313 000</u>		<u>313 000</u>

II. LUFFTARTSFONDEN

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	17 901 000
inom fonden	6 050 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	11 850 000		
	<u>17 901 000</u>		<u>17 901 000</u>

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	140 853 000
från riksstaten	59 869 000		
inom fonden	29 320 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	51 663 000		
	<u>140 853 000</u>		<u>140 853 000</u>

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	196 245 000
från riksstaten	150 695 000		
inom fonden	15 762 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	29 787 000		
	<u>196 245 000</u>		<u>196 245 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	6 000 000
inom fonden	3 700 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	2 299 000		
	<u>6 000 000</u>		<u>6 000 000</u>

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesförvaltningens lånefond

Investeringsbemyndigande	200 000	Investeringsanslag	200 000
--------------------------	---------	--------------------------	---------

Värnpliktslånefonden

Avskrivningsmedel			
från riksstaten	455 000	Investeringsanslag	455 000

Lånefonden för bostadsbyggande

Investeringsbemyndigande.	740 000 000	Investeringsanslag	740 000 000
---------------------------	-------------	--------------------------	-------------

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens bosättningslänefond

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Länefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	9 000 000
från riksstaten	5 400 000		
Investeringsbemyndigande.	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Statens länefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	16 200 000
från riksstaten	16 200 000		

Allmänna studielänefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	16 250 000
från riksstaten	16 250 000		

Länefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande .	500 000	Investeringsanslag	500 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Kronotorparnas inventarielänefond

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	50 000
från riksstaten	50 000		

Fiskerilänefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	1 000 000
från riksstaten	158 000		
Investeringsbemyndigande.	842 000		
	<u>1 000 000</u>		<u>1 000 000</u>

Statens fiskredskapslänefond

Investeringsbemyndigande .	600 000	Investeringsanslag	600 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Statens hantverks- och industrilänefond

Investeringsbemyndigande.	15 000 000	Investeringsanslag	15 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

Statens länefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder 760 745 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	157 121 000
från riksstaten	107 735 000		
Övriga kapitalmedel	23 898 000		
Investeringsbemyndigande.	25 488 000		
	<u>157 121 000</u>		<u>157 121 000</u>

VII. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag..	133 600 000
Investeringsbemyndigande .	133 599 000		
	<u>133 600 000</u>		<u>133 600 000</u>

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Övriga kapitalmedel	3 000 000	Summa investeringsanslag .	15 200 000
Investeringsbemyndigande..	12 200 000		
	<u>15 200 000</u>		<u>15 200 000</u>

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	44 000 000
inom fonden	34 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	9 900 000		
	<u>44 000 000</u>		<u>44 000 000</u>

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	4 000 000	Investeringsanslag	4 000 000
----------------------------	-----------	--------------------------	-----------

SÄGER BETRÄFFANDE SAMTLIGA INVESTERINGSSTATER FÖR:

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	2 610 195 000
från riksstaten	390 412 000		
inom fonden	774 832 000		
Övriga kapitalmedel	28 305 000		
Investeringsbemyndigande	1 416 646 000		
	<u>2 610 195 000</u>		<u>2 610 195 000</u>

KAPITALINVESTERING

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverket

1	Posthus m. m.	1 100 000
2	Inköp av fastigheter	1 000
3	Anskaffning av automobiler m. m.	1 200 000
4	Garagebyggnader m. m.	1 000
5	Anskaffning av bilmateriel för diligensrörelsen	2 700 000
6	Förvärv av billinjer	1 000
7	Postverkets dispositionsanslag	1 000 000
		6 008 000

B. Televerket

1	Inköp och byggande av fastigheter	19 500 000
2	Telefon- och telegrafanläggningar	283 000 000
3	Ljudradioanläggningar	6 800 000
4	Televisionsradioanläggningar	22 000 000
5	Radioanläggningar för kommersiell trafik	3 300 000
6	Radioanläggningar för luftfarten	2 700 000
7	Försvarsberedskap vid televerket	7 300 000
8	Televerkets dispositionsanslag	8 000 000
		352 600 000

C. Statens järnvägar

1	Bana och byggnader	96 600 000
2	Nybyggnad och ombyggnad av järnvägslinjer	16 600 000
3	Elektriska anläggningar	33 300 000
4	Rullande materiel och sjöfartsmateriel	120 800 000
5	Biltrafik	19 000 000
6	Försvarsberedskap vid statens järnvägar	4 400 000
7	Inventarier m. m.	9 000 000
8	Statens järnvägars dispositionsanslag	6 000 000
		305 700 000

D. Statens vattenfallsverk

1	Kraftverksbyggnader m. m.	233 000 000
2	Atomenergianläggningar	25 000 000
3	Regleringsföretag	39 000 000
4	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk	116 100 000
5	Inköp av vattenfall och fastigheter	1 000

6	Förvärv av enskilda företag för elektrisk distributionsverksamhet	1 800 000
7	Förvaltningsbyggnad för vattenfallsstyrelsen	6 500 000
8	Statens vattenfallsverks dispositionsanslag	10 000 000
		431 401 000

E. Domänverket

Justitiedepartementet:

1	Förvärv av fångkolonier	1 000
---	-------------------------------	-------

Jordbruksdepartementet:

2	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbruks- högskolans försöksverksamhet disponerade jord- bruksegendomar	312 000
---	--	---------

313 000

Summa kr. 1 096 017 000

II. LUFTFARTSFONDEN

Kommunikationsdepartementet:

Luftfartens markorganisation:

1	Flygplatser m. m.	5 900 000
2	Försvarsberedskap vid luftfartsverket	1 000
3	Utbyggnad av storflygplats m.	9 000 000
4	Luftfartsverkets dispositionsanslag	3 000 000

Summa kr. 17 901 000

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Justitiedepartementet:

1	Vissa byggnadsarbeten för fångvården	5 500 000
---	--	-----------

Utrikesdepartementet:

2	Inköp, uppförande och istandsättande av fastig- heter för utrikesrepresentationen	2 350 000
3	Inköp av tomt för beskickningen i Washington ..	1 000 000
		3 350 000

Socialdepartementet:

4	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårds- skolorna	5 100 000
5	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdan- stalter för alkoholmissbrukare	1 040 000
		6 140 000

Kommunikationsdepartementet:

6	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm	200 000
7	Radiohus	3 200 000

8	Televisionshus	*10 000 000	
9	Ämbetsbyggnad i kvarteret Murmästaren i Stockholm	*4 000 000	
10	Byggnadsarbeten för statens bilinspektion.....	*1 000	
11	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	700 000	18 101 000

Finansdepartementet:

12	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.		25 000
----	---	--	--------

Ecklesiastikdepartementet:

13	Nybyggnad för riksarkivet	*3 000 000	
14	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala....	*5 333 000	
15	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund.	7 983 000	
16	Byggnadsarbeten vid universitetet i Göteborg..	1 000	
17	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm..	5 264 000	
18	Byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet	200 000	
19	Byggnadsarbeten vid medicinska högskolan i Umeå	1 000 000	
20	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Stockholm	4 786 000	
21	Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola	*14 454 000	
22	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund..	*1 525 000	
23	Nybyggnad för lärarhögskolan i Malmö	1 260 000	
24	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning	1 500 000	
25	Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m.	1 000	46 307 000

Jordbruksdepartementet:

26	Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt	1 310 000	
27	Statens maskinprovningar: Byggnadsarbeten	770 000	
28	Byggnadsarbeten vid statens reproduktionsanstalt	3 000 000	5 080 000

Handelsdepartementet:

29	Förrådsbyggnad vid statens hantverksinstitut ...	150 000	
30	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	1 200 000	1 350 000

Inrikesdepartementet:

31	Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.	1 500 000	
32	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.	*35 000 000	
33	Utbyggande av karolinska sjukhuset	*6 560 000	
34	Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m.	140 000	
35	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	*6 300 000	
36	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna	3 000 000	
37	Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål ..	350 000	
38	Vissa skyddsrumsanläggningar	1 000 000	
39	Anordnande av en civilförsvarsskola m. m.	100 000	
40	Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret	1 050 000	55 000 000

Summa kr. 140 853 000

* Beräknat belopp.

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond:

1	Byggnadsarbeten för gemensamma ändamål	12 000 000	
2	Byggnadsarbeten för armén	21 300 000	
3	Byggnadsarbeten för marinen	5 000 000	
4	Byggnadsarbeten för flygvapnet	6 500 000	
5	Flygfältsarbeten m. m.	24 500 000	
6	Markförvärv för övningsfält m. m.	*9 400 000	78 700 000

Befästningars delfond:

7	Berghangarer	1 500 000	
8	Anordnande av vissa drivmedelsförråd	6 400 000	
9	Vissa ammunitionsförråd	13 900 000	
10	Anordnande av vissa förråd för marinen m. m. ..	1 500 000	
11	Uppställningsplatser för radarstationer	7 350 000	
12	Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleri-batterier	14 300 000	
13	Anordnande av vissa lokaler för luftbevakningen m. m.	23 100 000	
14	Tygmaterielförråd i berg	500 000	
15	Fullträffsäkra uppehållsplatser	3 000 000	
16	Anläggningar för robotvapen	4 800 000	
17	Övriga befästningsarbeten	19 195 000	
18	Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet)	*20 500 000	
19	Vissa markförvärv för befästningar	*1 500 000	117 545 000
			196 245 000

B. Försvarets fabriksfond

1	Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksverk	3 700 000	
2	Vissa byggnadsarbeten för försvarets fabriksverk	2 300 000	6 000 000
			6 000 000
Summa kr.			202 245 000

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesdepartementet:

1	Utrikesförvaltningens lånefond	200 000
---	--------------------------------------	---------

Försvarsdepartementet:

2	Värnpliktslånefonden	455 000
---	----------------------------	---------

* Beräknat belopp.

Socialdepartementet:

3	Lånefonden för bostadsbyggande	740 000 000	
4	Lånefonden för maskinanskaffning inom bygg- nadsindustrien	1 000	
5	Statens bösättningslånefond	1 000	
6	Lånefonden för allmänna samlingslokaler	9 000 000	749 002 000

Ecklesiastikdepartementet:

7	Statens lånefond för universitetsstudier	16 200 000	
8	Allmänna studielånefonden	16 250 000	
9	Lånefonden för inventarier i studentbostäder	500 000	32 950 000

Jordbruksdepartementet:

10	Kronotorparnas inventarielånefond	50 000	
11	Fiskerilånefonden	1 000 000	
12	Statens fiskredskapslånefond	*600 000	1 650 000

Handelsdepartementet:

13	Statens hantverks- och industrilånefond	15 000 000	
14	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten ..	1 000	15 001 000
		Summa kr.	799 258 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD**Socialdepartementet:**

1	Lån till nybyggnader m. m. vid erkända vårdan- stalter för alkoholmissbrukare	1 100 000	
2	Räntefria lån till bostadsbyggande	18 000 000	19 100 000

Kommunikationsdepartementet:

3	Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1961/62		7 500 000
---	--	--	-----------

Finansdepartementet:

4	Internationell kapitalhjälp	*60 000 000	
5	Lån för inrättande av alkoholfria restauranger ..	400 000	60 400 000

Ecklesiastikdepartementet:

6	Lån till Uppsala studentkår	420 000	
7	Lån till gymnasieingenjörer för utbildning till lärare	1 025 000	1 445 000

Jordbruksdepartementet:

8	Lån till det statliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas	700 000	
9	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	250 000	950 000

Handelsdepartementet:

10	Lån till Aktiebolaget Atomenergi	20 000 000	
11	Lån till Aktiebolaget Oljetransit	2 200 000	
12	Lån till utbyggnad av oljelagringen	36 000 000	58 200 000

* Beräknat belopp.

Inrikesdepartementet:

13	Lån till utländska läkare för viss efterutbildning	1 000	
14	Lån till Örebro läns landsting för utrustning av Mellringe sjukhus	3 240 000	
15	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten	750 000	
16	Lån till svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten	985 000	
17	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby	1 000 000	
18	Lån till Göteborgs diakonissällskap	550 000	
19	Lån till föreningen för bistånd åt vanföra i Göteborg för vissa byggnadsarbeten	3 000 000	9 526 000
			Summa kr. 157 121 000

VII. FONDEN FÖR STATENS AKTIER**Jordbruksdepartementet:**

1	Aktieteckning i det staliga aktiebolag vartill statens reproduktionsanstalt ombildas	1 600 000
---	--	-----------

Handelsdepartementet:

2	Teckning av aktier i Aktiebolaget Ceaverken....	*2 000 000	
3	Teckning av aktier i Aktiebolaget Statens skogsindustrier	*130 000 000	132 000 000
			Summa kr. 133 600 000

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET**Kommunikationsdepartementet:**

1	Förskott till vissa plankostnader m. m.	200 000
---	--	---------

Finansdepartementet:

2	Vissa projekteringskostnader	10 000 000
---	------------------------------------	------------

Handelsdepartementet:

3	Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län	5 000 000
		Summa kr. 15 200 000

IX. DIVERSE KAPITALFONDER**Kommunikationsdepartementet:****Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond:**

1	Garage- och förrädsbyggnader m. m.	6 500 000	
2	Motorfordon och vägmaskiner m. m.	33 000 000	
3	Flytande materiel.....	2 500 000	
4	Väg- och vattenbyggnadsverkets dispositionsanslag	2 000 000	44 000 000

Jordbruksdepartementet:

5	Jordfonden	4 000 000
		Summa kr. 48 000 000

* Beräknat belopp.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 janu-
ari 1962.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1962/63, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna å riksstaten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven-Olof Norberg

INKOMSTER Å DRIFTBUDGETEN

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1962/63 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksrevisionsverkets skrivelse den 12 december 1961 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*bihang 1*).

Finansplanen

Den internationella ekonomiska utvecklingen

Under loppet av 1961 inträdde en avsaktning i den höga tillväxttakt som de senaste åren utmärkt Västeuropas ekonomi. I flertalet länder har samtidigt de privata investeringarna börjat spela en mindre framträdande roll som drivkraft för den ekonomiska expansionen. Denna avsaktning förklaras främst av att arbetskraftstillgångarna successivt blivit fullt utnyttjade. Inom ramen för denna utveckling har det emellertid inom vissa väsentliga produktionsområden framträtt en tendens till överkapacitet som en följd av de senaste årens höga investeringstakt. Härtill har också bidragit en omsvängning i lagerutvecklingen. Dessa faktorer har framkallat produktionsbegränsningar och investeringsnedskärningar inom bl. a. järn- och stålindustrin i flera västeuropeiska stater. Ett annat aktuellt fall är avsättningssvårigheterna för de nordiska massaindustierna. Nedgången i de privata investeringarnas ökningstakt kan också sättas i samband med ekonomisk-politiska ingripanden. Detta gäller bl. a. bostadsbyggandet. Särskilt markerad har dämpningen varit i Storbritannien, där det under förra våren starkt försämrade betalningsbalansläget föranlett ett omfattande krisprogram, som kraf-

tigt begränsat ökningen inte bara av de privata investeringarna utan också av konsumtionen. I andra länder i Västeuropa växer däremot konsumtionen i takt med de ofta mycket avsevärda inkomststegringarna, och den har därmed kommit att efterträda investeringarna som det viktigaste expansiva elementet i samhällsekonomin.

Medan den västeuropeiska konjunkturen således blivit mera oenhetlig har utvecklingen i de nordamerikanska staterna under det gångna året karakteriserats av ett markerat uppsving efter den senaste avmattningen. Denna tidsförskjutning mellan de två kontinenternas konjunkturfaser — som även tidigare gjort sig gällande — har i viss mån verkat stabiliserande på världskonjunkturen. Den amerikanska avmattningen vintern 1960—61 mildrades sålunda i någon mån av den kraftiga exportökningen till Västeuropa, och under de senaste månaderna har växande amerikansk efterfrågan på europeiska produkter blivit en positiv faktor i den västeuropeiska konjunkturbilden.

Den internationella konjunkturutvecklingen under fjolåret liksom det sätt varpå de stora handelsnationerna sökt komma tillrätta med sina ekonomisk-politiska problem illustrerar det nära samband som råder mellan länderna och det ökade hänsynstagande som detta nödvändiggör. Variationerna i handelsutbytet mellan Västeuropa och Nordamerika har direkta verkningar för produktionen och sysselsättningen i respektive exportländer. Härtill kommer, att betalningsbalanssvårigheter som drabbar Förenta staterna och Storbritannien, de två länder i vilkas valutor hålles huvuddelen av världens likvida reserver vid sidan av guld, får särskilt allvarliga konsekvenser för det internationella betalningssystemet. För att detta skall fungera tillfredsställande under konvertibilitet måste det finnas förtroende för dessa länders vilja och förmåga att vidmakthålla sina valutors kursstabilitet. Ett sådant förtroende synes förutsätta jämvikt på längre sikt i deras betalningsbalanser.

I Förenta staterna har den ekonomiska politiken under 1961 främst inriktats på att få till stånd en avgörande och bestående vändning i konjunkturutvecklingen. Målet har varit att sedan man återvunnit den produktionsnivå och sysselsättning som rådde före den senaste avmattningen lägga grunden till en fortgående ekonomisk expansion, för vilken ett betydande kapacitetsutrymme finnes. Den kvarstående arbetslösheten är sålunda för närvarande omkring 6 procent. Möjligheterna att fullfölja den inledda politiken blir emellertid beroende av bl. a. dess återverkningar på betalningsbalansen. Den federala budgeten, som hittills haft en starkt köpkraftsstimulerande effekt, har för nästa budgetår från amerikansk sida förklarats skola balanseras, i varje fall formellt. Underskott av nuvarande omfattning anses på längre sikt inflationsskapande och ägnade att driva upp importen samt underminera såväl exportens konkurrenskraft som förtroendet, hemma och i utlandet, för den amerikanska valutan. Penningpolitiken, som hållits tämligen lätt med låga räntesatser i avsikt att tillsammans med vissa reformer av företagsbeskattningen stimulera till ökande investeringar, har på liknande sätt kommit i viss konflikt med den externa målsättningen. Tendenser till

en viss modifiering av penningpolitiken i åtstramande riktning synes dock kunna spåras; man räknar synbarligen med att en sådan begränsad åtstramning ej skall väsentligt försvåra uppnåendet av de mål, som uppställts för den interna expansionen.

De amerikanska strävandena att komma till rätta med en betydande arbetslöshet och en svag expansionstakt på längre sikt skulle självfallet underlättas om landet hade tillräckligt internationellt utrymme i form av överskott i betalningarna. Emellertid har utvecklingen i detta avseende under det senaste halvåret åter blivit ogynnsam, och för 1961 torde ha registrerats ett totalunderskott om ca 2 miljarder dollar, främst beroende på försämringen i handelsbalansen till följd av konjunkturutvecklingen. Mot bakgrunden härav har den amerikanska administrationen intensifierat sina ansträngningar att med olika medel nedbringa underskottet och därmed bromsa utflödet av guld respektive ökningen i andra länders dollarbehållningar.

Den brittiska ekonomiska politiken har stått inför delvis samma problem som den amerikanska, nämligen att få till stånd en tillfredsställande expansionstakt, medan man samtidigt brottas med akuta betalningsbalansproblem. Bytesbalansen har av olika skäl utvecklats ogynnsamt, så att dess saldo kastats om från ett betryggande överskott till ett kraftigt underskott. Utgifterna av kapitalnatur för privata investeringar och bistånd till u-länder, som tidigare rymdes inom det löpande överskottet, har i detta läge blivit en ytterligare belastning. Under 1960 täcktes totalunderskottet av bl. a. kort kapitalimport från Förenta staterna. Fjölårets appreciering i Väst-Tyskland och Nederländerna utlöste emellertid kapitalströmmar som i allt snabbare tempo blottade den underliggande svagheten i den brittiska betalningssituationen. De s. k. Baselarrangemangen i form av krediter från de kontinental-europeiska centralbankerna till Storbritannien åsyftade och gav endast en temporär lättnad, om än av betydande omfattning. I slutet av juli beslöt därför brittiska regeringen att söka genomföra ett omfattande stabiliseringsprogram, syftande till såväl en kortsiktig förbättring av den yttre balansen som till en högre och säkrare ekonomisk tillväxttakt på längre sikt. För att dämpa efterfrågan inom landet och därmed frigöra resurser för export vidtogs kraftiga ränte- och skattehöjningar. I samband med introduktionen av dessa åtgärder erhöll Storbritannien en omfattande kredit från Internationella valutafonden. Krediten användes i första hand för avlyftning av det stöd som landet fått genom Baselöverenskommelsen. I avsikt att minska kostnadstegringarna och förbättra landets internationella konkurrenskraft har försök gjorts att införa en »lönestegringspaus». Denna avses komma att följas av arrangemang för en långsiktigt förbättrad anpassning mellan lönehöjningar och produktionsutveckling.

Det är naturligt att de amerikanska och brittiska problemen under fjölåret stått i centrum för det internationella ekonomiska samarbetet. Fortlöpande konsultationer har ägt rum mellan berörda länder, såväl i Basel mellan centralbankerna som i Paris inom OEEC/OECD. På amerikanskt initiativ har diskussionerna inom OECD:s ekonomisk-politiska kommitté och

andra organ koncentrerats kring problem rörande produktionens tillväxt samt de internationella monetära frågorna. Jag vill här erinra om, att de tjugo medlemsländerna i OECD vid organisationens första ministermöte i november förra året fastställde som kollektivt mål att uppnå en femtioprocentig ökning av den sammanlagda nationalprodukten under 1960-talet. Genomsnittligt innebär detta en årlig tillväxttakt av drygt 4 procent eller något mera än OECD-länderna tillsammans uppnådde under 1950-talet. Värdet av en sådan preciserad prognos för framstegstakten inom ett stort och heterogent område och över ett helt decennium kan förvisso diskuteras. Det är självklart, att enskilda länders produktionsökning kan och måste komma att avvika från medeltalet, både för enstaka år och för hela det framförliggande decenniet, eftersom förutsättningarna för snabba procentuella ökningar växlar från land till land och från år till år beroende på utgångsläge och en rad andra faktorer. Beslutet får närmast ses som en markering av de möjligheter som står öppna för OECD-länderna och en uppmaning att tillvarata dem, bl. a. genom inbördes samarbete och en anpassning av de olika ländernas ekonomiska politik till ömsesidigt stöd. För svensk del kan tilläggas, att det synes som om den av OECD angivna målsättningen skulle vara väl anpassad för den svenska ekonomin. För vissa andra länder kan detta mål vara betydligt mera av en riktpunkt att sträva efter. OECD:s olika organ har också inlett tekniska studier för att komma fram till hur en sådan strävan bäst skall kunna underlättas.

Samarbetet om betalningsproblemen har i OECD huvudsakligen ägt rum i en mindre krets av länder, vari Sverige deltagit. Avsikten har varit att genom täta konsultationer uppnå enighet om problemens natur och lämpliga åtgärder att vidtagas såväl av det land som drabbats av svårigheter som av dess partners samt av internationella institutioner. För Storbritanniens del resulterade övervägandena inom Internationella valutafonden och OECD inte endast i ett internt stabiliseringsprogram utan också, såsom tidigare berörts, i en kredit till landet om totalt 1,5 miljard dollar. Sverige deltog i denna med ett belopp av omkring 100 milj. kr. i form av ett utnyttjande från fondens sida av den svenska kronkvoten. Denna uppgår totalt till 583 milj. kr., varav hittills utnyttjats 130 milj. kr. av fonden.

Utvecklingen under de senaste åren har emellertid visat att valutafondens resurser icke är tillräckliga för att med säkerhet bemästra de betalningsbalansproblem som kan uppstå under konvertibilitet. I syfte att trygga fondens tillgångar på valutor för kreditgivning har därför numera i princip överenskommelse träffats om de villkor på vilka fonden skall kunna låna upp ytterligare medel från vissa länder, däribland Sverige. Arrangemanget, som för Sveriges del kräver ändring av formell natur i riksbankslagen, torde senare få underställas riksdagen. Det gäller fyra år och omfattar ett totalt belopp av drygt 6 miljarder dollar, varav Sverige svarar för 100 milj. dollar eller ca 517 milj. kr. Om det genom konsultation mellan deltagarländerna konstateras föreligga ett behov för fondens del av särskild upplåning för att förebygga eller bemästra uppkommande risker för det internationella

betalningssystemet, skall de erforderliga medlen ställas till förfogande av de deltagande länderna efter överenskommelse i varje särskilt fall. Länder, som i det aktuella läget anser sig av betalningsbalansskäl icke kunna delta i full utsträckning, kan befrias från sin skyldighet att medverka. Det skapas också möjlighet för deltagarna att få tillbaka utlånade medel under lånetidens lopp. För svensk del avses överenskommelsen skola ske med riksbanken som avtalspart. Erforderliga medel tillhandahålles, liksom när det gäller den ordinarie insatsen i valutafonden, av riksbanken. Genom den nu träffade principöverenskommelsen har möjligheten till stabilitet på de internationella valutamarknaderna väsentligt ökat.

Det samarbete på betalningsområdet som jag nu berört syftar närmast till att överbrygga kortsiktiga betalningssvårigheter. För den långsiktiga balansförbättringen är det både för Förenta staterna och Storbritannien önskvärt att bytesbalansen förstärkes. Detta förutsätter i sin tur en förskjutning i motsatt riktning hos de nuvarande överskottsländerna i kontinentaleuropa, särskilt Väst-Tyskland. I vilken utsträckning denna kan komma till stånd genom den fortsatta utvecklingen av det relativa pris- och kostnadsläget är svårbedömbart. Det torde emellertid finnas ett klart ekonomiskt utrymme för en liberalare europeisk handelspolitik mot omvärlden, både ifråga om jordbruksprodukter och industrivaror. Under det senaste året har Förenta staterna som ett led i en generell liberalisering av utrikeshandeln alltmera betonat önskvärdheten av en liberal yttre handelspolitik från den gemensamma marknadens sida, särskilt om denna kommer att omfatta också Storbritannien och övriga EFTA-länder. Dessa strävanden ligger helt i linje med den uppfattning i de europeiska handelsfrågorna som vi länge givit uttryck åt, senast vid GATT:s årsmöte i november förra året. Den svenska regeringen föreslog då, att samtliga länders tullar skulle sänkas till hälften under loppet av en 5-årsperiod. Icke minst med hänsyn till de underutvecklade ländernas berättigade anspråk på vidgade avsättningsmarknader vore detta en riktig åtgärd.

Sveriges inställning till de europeiska marknadsfrågorna har nyligen behandlats av riksdagen. En svensk ansökan om förhandlingar syftande till en association till den europeiska ekonomiska gemenskapen har numera ingivits till ordföranden i gemenskapens ministerråd. Samtidigt har i sak överensstämmande ansökningar inlämnats från schweizisk och österrikisk sida. Bakom detta ståndpunktstagande ligger en stark önskan att medverka i ett vidgat ekonomiskt samarbete i Europa utan att därmed ge avkall på neutralitetspolitiken. Även i andra internationella sammanhang fullföljer Sverige strävandena att nedbringa hindren för världshandeln. Samarbetet inom EFTA har utvecklats och fördjupats. Beslut om en acceleration av tullavvecklingen inom EFTA har nu träffats med ikraftträdande för flertalet medlemsländer den 1 mars i år. Därigenom kommer tullarna att ha reducerats med sammanlagt 40 procent. Parallelliteten i den snabbare tullavvecklingen inom EEC och EFTA bör underlätta skapandet av en gemensam europeisk stormarknad.

I samband med en bedömning av perspektivet för den svenska utrikeshandeln på längre sikt vill jag här också erinra om den nyligen beslutade ökningen av ramen för de statliga exportkreditgarantierna samt om de förslag om förstärkt kommersiell och allmän upplysningsverksamhet som framlägges i årets statsverksproposition. Vissa överväganden äger också rum beträffande det från affärsbankernas sida väckta förslaget om ett särskilt exportkreditinstitut.

För det närmast framförliggande året synes exportutsikterna vara präglade av en viss osäkerhet. Trots de splittringstendenser som föreligger kan man emellertid av allt att döma räkna med en fortsatt total ökning av efterfrågan och produktionen i Västeuropa, om än i något långsammare takt än tidigare. Mycket talar för att den inträffade och förutsebara avsaktningen i den ekonomiska aktivitetens stegring i stor utsträckning har karaktären av en andhämtningspaus, men man får därför inte bortse från möjligheten av att avmattningstendenserna kan bli mera markerade på längre sikt. Detta gäller särskilt om Storbritannien inte lyckas skapa betalningsbalansmässiga förutsättningar för en snabbare ekonomisk tillväxt utan tvingas fortsätta den efterfrågebegränsande politiken.

Den amerikanska konjunkturen synes komma att förstärkas ytterligare under åtminstone första halvåret 1962. I denna riktning pekar tendenserna för både den offentliga sektorn och för den privata efterfrågan för konsumtion och investering. Beträffande lagren, vilkas ökning spelade huvudrollen i konjunkturuppsvingets första fas, är utsikterna mera osäkra; det är dock tänkbart, att farhågor för arbetskonflikt inom stålindustrin ånyo kan medföra en kraftig upplagring. Alldeles bortsett från denna faktor finns det emellertid, såsom jag framhållit, skäl för en försiktig bedömning av de amerikanska konjunkturperspektiven på litet längre sikt. Det är inte uteslutet, att den efterfrågestimulerande politik som förts i Förenta staterna i syfte att åstadkomma högre kapacitetsutnyttjande och reducera den alltför stora arbetslösheten får vika för önskemålet att inte ytterligare försvaga utan helst förstärka betalningsbalansen.

Den ekonomiska politiken

Konjunkturutveckling och konjunkturpolitik under 1961. Den svenska ekonomin har under det gångna året präglats av en utomordentligt hög aktivitet. Resurserna har varit fullt utnyttjade och sysselsättningen har legat på en högre nivå än under något tidigare efterkrigsår. Enligt nu föreliggande preliminära beräkningar skulle nationalprodukten 1961 ha stigit med ca 4 1/2 procent efter en ökning året innan av ungefär samma storlek. Sedan praktiskt taget full sysselsättning uppnåtts har bristen på arbetskraft och på tillgänglig kapacitet under året medfört en viss uppbromsning av industriproduktionens ökningstakt i vårt land liksom i de västeuropeiska industriländer som befinner sig i samma läge. Denna uppbromsning har också

varit märkbar i exportutvecklingen; efter en snabb uppgång under högkonjunktens början 1960 med 12 procent begränsades volymökningen under 1961 till ca 4 procent.

Till följd av att lageruppbyggnaden under 1961 varit mindre än under 1960 och dessutom i större utsträckning hänfört sig till hemmaproducerade varor har importökningen varit relativt låg. Valutareserven har under de första elva månaderna 1961 stigit med 840 milj. kr.

Liksom i Västeuropa i övrigt har den svenska konjunkturen i hög grad varit en investeringskonjunktur med en stegring i industrins investeringar 1961 på inte mindre än 13 procent. Industrins årliga investeringar ligger nu på en nivå som är 45 procent högre än för fyra år sedan. Samtidigt har den privata konsumtionen under 1961 uppvisat en stegring på 6 procent, vilket är mer än någon gång under 50-talet. Till en del är denna stegring betingad av att utgångsläget, d. v. s. 1960 års konsumtion, var förhållandevis lågt genom den överflyttning av konsumenternas inköp som skedde vid årsskiftet 1959/60 i samband med den allmänna varuskattens införande. Men även ett genomsnitt för de tre åren 1959—1961 visar på en mycket snabbt stigande konsumtionsstandard — ca 4 procent per år. Inkomststegringen för fysiska personer har under samma tid varit så hög, att det personliga sparandet, den snabba konsumtionsökningen till trots, fortsatt att stiga inte bara absolut utan också i förhållande till de disponibla inkomsterna. Sparkvoten under dessa år har därmed varit den högsta som hittills registrerats.

Utvecklingen under 1961 är ett resultat av å ena sidan återverkningarna av en internationell högkonjunktur, som tillsammans med de under recessionen 1958—59 vidtagna stimulansåtgärderna framkallat en stark optimism och investeringsvilja inom det svenska näringslivet, å andra sidan en restriktiv ekonomisk politik syftande till att motverka de med den höga aktiviteten följande inflationstendenserna. Den förstärkning av statsbudgetens balans som inleddes under år 1960 genom allmänna varuskattens införande fortsattes på ett markerat sätt. De på grund av inkomststegringen hos allmänheten starkt stigande statsinkomsterna har ej följts av motsvarande ökningar i statsutgifterna. Mellan kalenderåren 1960 och 1961 kan en balansförstärkning med omkring 1 1/2 miljard kr. konstateras. Dessutom upprepades under 1961 den anordning med särskilda inbetalningar till investeringsfonder som hade introducerats 1960. Denna gång bands härigenom 290 milj. kr. i riksbanken utöver de 770 milj. kr. som inbetalats under 1960. De åtstramande verkningarna av denna politik kompletterades på penningpolitikens område dels med upprätthållandet av en relativt hög räntenivå, dels med fortsatta överenskommelser med kreditinstituten om iakttagande av restriktivitet i kreditgivningen. Genom sin konstruktion är dessa överenskommelser ägnade att prioritera kreditgivningen till bostadsbyggandet, så att detta kunnat bedrivas i den av statsmakterna åsyftade omfattningen. Inom näringslivet i övrigt medförde den restriktiva kreditpolitiken att man i stigande utsträckning utnyttjade sina likvida reserver. Trots knappheten på kredit visade det sig möjligt för näringslivet att till stor del genom självfinansiering och in-

bördes kreditgivning genomföra den ytterligare ökning av investeringsverksamheten som kunnat iakttagas under 1961.

Mot årets slut har dock kreditknappheten medfört att bostadsbyggnadsprogrammet tenderat att i vissa fall komma i riskzonen. Genom en serie obligationsemissioner för hypoteksinstituten har man dock i stort sett kunnat säkra bostadsbyggandets igångsättning i planerad omfattning. Syftet med kreditåstramningen har kunnat upprätthållas, nämligen att förhindra att mer arbeten igångsättes än som kan på ett ekonomiskt rationellt sätt fullföljas med existerande arbetskraft.

Vid 1961 års ingång förutsågs, att den redan högt uppdrivna ekonomiska aktiviteten i vårt land trots de generellt verkande åtgärder som här beskrivits skulle komma att ytterligare stegras, särskilt under årets första del. I förening med en normal säsonguppgång skulle denna utveckling kunna leda till en mera inflatorisk överkonjunktur med från tidigare tillfällen välkända desorganisationsföreteelser, särskilt inom byggnadsverksamheten och verkstadsindustrin. Regeringen beslöt därför vidtaga särskilda åtgärder för att ytterligare motverka tendenserna i denna riktning. Liksom under året innan, ehuru på en tidigare tidpunkt och i utvidgad form, gavs de statliga myndigheterna och affärsverken anvisning om begränsning av sin investeringsverksamhet under sommarhalvåret och framflyttning av efterfrågan på arbetskraft till vintersäsongen. Den enskilda industrin och kommunerna engagerades i en liknande aktion genom sina respektive organisationer. Man har anledning räkna med att dessa åtgärder, utan att de behövt ha någon alltför betydande kvantitativ omfattning, verksamt bidragit till att förebygga en tillspetsning av läget. Trots fortsatt sysselsättningsökning och minskad arbetslöshet torde man kunna säga, att balansläget på arbetsmarknaden under året inte skiljt sig mera påtagligt från föregående års. När det gäller industriarbetare har bristen och därmed följande överrörlighet m. m. varit något skärpt, medan motsatsen gäller för byggnadsarbetare och industritjänstemän.

De senaste årens intensifierade arbetsmarknadspolitik har även i stigande grad gjort sig gällande. Antalet personer som erhållit utbildning i omskolningskurser och därefter kommit ut på arbetsmarknaden har ökats; likaså har överflyttningen av arbetskraft från de kvarstående överskottsområdena påskyndats.

Den snabba reala expansionen under 1961 har sålunda ägt rum utan någon direkt skärpning — men inte heller mildring — av inflationstrycket. Med hänsyn till lönekostnadernas stegring — ca 9 procent — framstår de inträffade prishöjningarna som måttliga. Den efterfrågebegränsande politiken har sålunda i stort sett hållit tendenserna till prishöjningar under kontroll. Till den relativa prisstabiliteten under större delen av 1961 har även bidragit att priserna på de internationella livsmedels-, råvaru- och bränslemarknaderna sjunkit.

Vad jag hittills anfört gäller helt allmänt om utvecklingen 1961. Under loppet av året kom emellertid en viss splittring i konjunkturer att inträffa.

Den internationella överkapaciteten på järn- och stålområdet medförde något försämrade avsättningsmöjligheter för järnmalmgruvorna. Orderingen sjönk för järn- och stålverken, med minskade orderstockar som följd. De branscher som mest påtagligt mötte avsättningssvårigheter under året var skogsindustrierna, framför allt massaindustrin, vars lager nu vuxit avsevärt. Å andra sidan visar verkstadsindustrin en fortsatt uppgång i sina orderstockar. Vilken betydelse de partiella försämringarna i avsättningsmöjligheterna får för den inhemska konjunkturen på något längre sikt beror på den fortsatta internationella utvecklingen. Jag har tidigare angivit de skäl som enligt min mening talar för att den europeiska högkonjunkturen under den överblickbara framtiden sannolikt kommer att bestå. Den svaghet i konjunkturen som påverkat den svenska exporten förefaller i stor utsträckning vara betingad av en lageranpassning i köparländerna, vilken torde slutföras under 1962, även om järn- och stålkonjunkturen också i fortsättningen kommer att vara något svagare än tidigare. I Västeuropa skulle endast Storbritannien förete en mer markerad dämpning. Förenata staterna torde genom en fortsatt ökning i sin import utöva ett expansivt inflytande, även om den amerikanska administrationen av hänsyn till betalningsbalansen kan komma att söka begränsa uppgången i importen.

Konjunkturutvecklingen och den därav betingade finanspolitiska åtstramningen avspeglar sig markant i de senaste årens budgetläge. Sålunda har statsinkomsternas ökning till följd av skatteunderlagets allmänna tillväxt och varuskattens införande blivit mycket kraftig, medan statsutgifterna vuxit relativt sett långsammare. Det sistnämnda är ett uttryck för statsmakternas strävan att begränsa sin egen efterfrågan i ett högt uppdrivet konjunkturläge.

Under budgetåret 1960/61 uppgick ökningen av statens inkomster, främst till följd av inkomstskattetitlens uppgång och varuskattens fulla genomslag, till ca 3 miljarder kr. i förhållande till budgetåret 1959/60. I absoluta tal uppgick statsinkomsterna under budgetåret 1960/61 till 16,6 miljarder kr. För budgetåret 1961/62 beräknas nu en ytterligare ökning med ca 1,3 miljarder kr.

Då de totala statsutgifterna för budgetåret 1960/61 stannade vid 16 1/4 miljarder kr., innebärande en realiserad utgiftsökning om drygt 900 milj. kr. i förhållande till budgetåret innan, uppkom ett överskott på totalbudgeten av nära 400 milj. kr. Den nu förutsedda utgiftsutvecklingen för budgetåret 1961/62, som närmare redovisas i det följande, innebär en stegring med totalt 1,5 miljarder kr. Härtill kommer ytterligare, till storleken ännu ej kända utgiftsbehov, av vilka här särskilt må nämnas kostnaderna för statstjänstemännens lönehöjning fr. o. m. 1 januari 1962. Sammanfattningsvis kan det därför vara befogat att räkna med en försämring av totalbudgetsaldot i jämförelse med 1960/61, innebärande en viss underbalansering för innevarande budgetår.

Konjunkturutsikterna för 1962. Utsikterna för den svenska ekonomin under 1962 har nyligen utförligt behandlats i konjunkturinstitutets senaste kvartalsrapport. I den *preliminära nationalbudgeten för år 1962 (bihang 2)* belyses de samhällsekonomiska utsikterna med hjälp av ytterligare material, bl. a. inkluderande den realekonomiska effekten av i statsverkspropositionen framlagda förslag.

Såsom framhålles i nationalbudgeten kan man inför 1962 knappast vänta något generellt inflationstryck. På en del områden kan man visserligen förutse större efterfrågan än tillgång på arbetskraft och annan produktionskapacitet men på andra — dock såvitt nu kan bedömas relativt begränsade områden — hotar sysselsättningen samtidigt att bli otillräcklig. Ojämnheten i arbetsmarknadsläget är både geografisk och branschmässig. Arbetsmarknadspolitiken får i detta läge inriktas på ytterligare ökade insatser för främjande av snabb anpassning. I de fall där produktionsinskränkningarna förutses bli mera kortvariga torde företagen vara intresserade av att själva ordna tillfälliga sysselsättningar för att ej riskera att stå utan behövlig arbetskraft när produktionen skall återupptas i full omfattning.

Trots svårigheterna för skogs- och järnindustrierna förutses i nationalbudgeten en fortsatt uppgång av exportvolymen, ehuru under visst prisfall. Detta tillsammans med en sannolik mindre uppgång i importpriserna innebär en viss försämring i det realekonomiska utbytet av utrikeshandeln. Det är särskilt för verkstadsindustrin som man enligt föreliggande orderstatistik m. m. skulle ha att vänta en fortsatt kraftig exportstegring. Beträffande de industrier som är utsatta för avsättningssvårigheter må erinras om att det inte så mycket gäller en absolut minskning av avsättningen som verkningarna av att konkurrensläget skärpts på grund av att produktionskapaciteten stigit snabbare än varuefterfrågan. På längre sikt är dock även denna växande. Totalt sett beräknas alltså exporten förbli en expansionsdrivande faktor även under 1962. Exportstegringen för innevarande år bedömes i volym t. o. m. bli större än under 1961.

De privata investeringarna förutses däremot nu inte längre öka utan bibehållas till sin omfattning vid den under 1961 uppnådda nivån. Denna är emellertid vid jämförelse med tidigare år synnerligen hög och utgör således allttjämt en grundval för fortsatta produktivitets- och produktionsökningar. Det förutsatta stilleståndet i de privata investeringarnas volym skulle på grund av den pågående rationaliseringen väntas medföra minskad sysselsättning i byggnads- och anläggningsverksamheten. Delvis som en motåtgärd planeras i stället en ökning av de offentliga investeringarna. Såväl staten som kommunerna kommer att söka genomföra utbyggnadsplaner på olika områden, som länge hållits tillbaka av bristen på arbetskraft. Det förutsedda läget kommer även att utnyttjas till ökat bostadsbyggande.

Även i fråga om löpande utgifter och därmed följande anspråk på arbetskraft och produktionskapacitet planerar både stat och kommun relativt kraftiga ökningar. Det är vid sidan av den planenliga årliga uppjusteringen av försvarsutgifterna särskilt utbyggnaden av utbildningsväsendet och sjuk-

värden som här gör sig gällande, så att »offentlig konsumtion» väntas stiga närmare 6 procent i real omfattning.

För den privata konsumtionen förutses i den på denna punkt dock ytterst preliminära nationalbudgeten en ökning av normal storlek, ca 3,5 procent. I fråga om lagerinvesteringarna är det ännu svårare att göra några förutsägelser av mera konkret natur. Övervägandena i nationalbudgeten pekar närmast på att lagerökningen under 1962 liksom under föregående år kan väntas bli av ungefär normal storlek totalt sett.

Med avseende på produktionsutvecklingen skulle man för 1962 ha att förutse en något mindre stegring än för 1961, främst beroende på att utrymmet för ytterligare ökad sysselsättning nu blir ännu mindre än ett år tidigare. För importen räknar man slutligen med en uppgång av liknande storlek som för exporten, eller i värde något mera på grund av den för Sverige något ofördelaktigare omsvängning i prisrelationerna som likaledes anses sannolik.

Sammanfattningsvis skulle den svenska ekonomin även framöver stimuleras av en hög internationell efterfrågan, åtminstone under den första del av året för vilken utsikterna med någon grad av realism kan överblickas; ifråga om den interna konjunktorens drivkrafter observeras att en uppbromsning i det enskilda näringslivets i och för sig höga investeringsverksamhet motväges av de utvidgningar som planeras för de offentliga och därvid särskilt de kommunala investeringarnas del. Produktionsökningen väntas bli något mindre mellan 1961 och 1962 än under de närmast föregående åren, beroende både på den redan under 1961 maximala utnyttjandegraden för arbetskraften och på de produktionssvårigheter som vid årets början föreligger i vissa industrier.

Hållbarheten i nationalbudgetens bedömningar är givetvis mera begränsad för de senare delarna av året. Bortsett från de speciella störningar, som hotar att framkalla temporär arbetslöshet på vissa områden, samt den överansträngning av särskilt byggnadsarbetsmarknaden som är särskilt näraliggande på de mest expansiva orterna, skulle man för första halvåret kunna tala om en god balans på arbetsmarknaden och inom samhällsekonomin i dess helhet. Huruvida denna goda balans skall kunna genom lämpliga anpassningsstimulerande åtgärder bibehållas även under andra halvåret är en fråga som väsentligen beror på den internationella utvecklingen. Det är tänkbart att den snarast inflatoriska högspänningen i Europas ekonomi snabbt återkommer, bl. a. genom de beslut om ökade rustningsutgifter som fattats i flera länder. Det är också möjligt — ehuru denna möjlighet ligger mera avlägset i perspektivet — att utvecklingen leder fram till en verklig konjunkturförsämring. Man kan här peka på den tendens till överinvestering, som kan iakttas på en del betydelsefulla områden, även om de ännu inte i någon större utsträckning lett till påtagliga bakslag. Sådana inträffade redan för åtskilliga år sedan för kolgruvorna och textilindustrin och är nu aktuella för järn- och massaindustrierna, samt för skeppsvarven i flera länder, dock inte i Sverige. Liknande bakslag kan med hänsyn till den

snabba utbyggnaden även komma att inträffa för de branscher som tillverkar konsumtionskapitalvaror, t. ex. bil- och radio-TV-industrierna. Så länge den amerikanska konjunkturen fortsätter uppåt torde dock dessa risker vara begränsade. De kan också undanskjutas och i princip elimineras, om man som jag tidigare framhållit i de olika länderna ställer in sig på att ömsesidigt stödja varandra i fullföljandet av den inom OECD gemensamt uppställda målsättningen för den ekonomiska tillväxten och undviker att möta tillfälliga konjunktursvårigheter med handelsrestriktioner.

Årets budgetförslag. Antagandet om en fortsatt högkonjunktur präglar riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsterna för nästkommande budgetår. De senaste två åren har skatteunderlagets ökning varit extremt hög — drygt 10 procent båda åren. En fortsatt ökning av samma omfattning är i längden inte förenlig med samhällsekonomisk balans. En viss minskning i stegringstakten har visserligen också antagits men icke större än att den taxerade inkomstsumman för fysiska personer förutsättes öka med 8 å 9 procent. Realismen i ett sådant antagande kan i och för sig ifrågasättas — ämbetsverket omgärdar också för sin del inkomstberäkningarna med åtskilliga reservationer. Antagandet kan ses som ett uttryck för svårigheterna att hålla inkomstökningen inom gränserna för det samhällsekonomiskt tillgängliga utrymmet. Statsinkomsterna skulle enligt denna förutsättning stiga med 5 procent eller 850 milj. kr. i förhållande till vad som nu beräknas för 1961/62. Att statsinkomsterna för nästkommande budgetår stiger långsammare än skatteunderlaget, sammanhänger i första hand med de utbetalningar av kommunalskattemedel som belastar inkomstskattetiteln. Dessa utbetalningar omfattar såväl slutreglering av under 1960 uppburen kommunalskatt som preliminärskatt för 1962 beräknad enligt 1961 års taxering och följaktligen automatiskt inkluderande kompensation för kommunernas skattebortfall genom de från årsskiftet höjda ortsavdragen.

Enligt de i nationalbudgeten framlagda bedömningarna av det samhällsekonomiska läget skulle man kunna vänta en viss dämpning i inflationstrycket under 1962 beroende på att det privata näringslivets investeringar ej synes fortsätta att stiga utan komma att ligga kvar vid den under föregående år uppnådda nivån. Dämpningen förutses dock bli obetydlig, eftersom de offentliga investeringarna uppvisar en kompenserande ökning. Under dessa förhållanden är det försvarligt att medge en viss försvagning av budgetbalansen, innebärande att de offentliga investeringarna i ökad omfattning får finansieras med lån, samtidigt som det enskilda näringslivet i ungefär oförändrad grad tar i anspråk de inom landet framkommande sparmedlen för sina investeringar. En viss ökning av sparandet torde nämligen också kunna påräknas.

Beräkningen av totalbudgetutfallet för 1961/62 utvisar nu ett överskott om ca 160 milj. kr. men ytterligare utgiftsökningar på tilläggsstat jänte de förväntade löneökningarna för de statsanställda torde komma att för-

vandla detta till ett underskott. För 1962/63 redovisas ett formellt överskott på ca 20 milj. kr. Emellertid tillkommer ytterligare utgifter utöver de i riksstatsförslaget upptagna. Medel kommer sålunda att äskas på nu icke färdigberedda punkter bl. a. för invalidpensionering och för bidrag till skattetyngda kommuner. 1962 års lönehöjningar för statstjänarna kommer vidare att belasta hela budgetåret 1962/63. Här kan erinras om att kostnaden för varje procents lönehöjning uppgår till 55 milj. kr. Därtill bör läggas kostnader för eventuella ytterligare lönehöjningar våren 1963. Slutligen tillkommer erfarenhetsmässigt tilläggsstatsutgifter, vilka under de senaste fem budgetåren i genomsnitt uppgått till omkring 150 milj. kr. Även för budgetåret 1962/63 kan således en ytterligare försvagning av budgetläget redan nu förutses.

Såvitt nu kan bedömas är utrymmet för sådana budgetförsvagningar starkt begränsat, om man vill undvika ett inflationstryck inom landet och en farlig försämring av bytesbalansen gentemot utlandet. Det bör nämligen observeras att det icke är fråga om att genom starka köpkraftsinjektioner upphäva någon verklig konjunkturförsämring utan endast att utnyttja det utrymme, som dämpningen av de enskilda investeringarna skapar, för en viss kreditfinansiering av de offentliga investeringarna. En mildring av det inom större delen av näringslivet rådande inflationstrycket är alltså eftersträfvansvärd. Det bör dessutom observeras att även en del av den planerade ökningen i de kommunala investeringarna synes vara avsedd att finansieras med lån. Till den del som tendenser till minskad sysselsättning uppkommer genom begränsning av exportmöjligheterna för särskilda företag eller branscher bör sådana tendenser uppenbarligen inte upphävas genom en generell verkande mildring av finanspolitiken. Den köpkraftshöjande effekten av en sådan politik skulle nämligen till största delen träffa andra områden och därigenom höja det interna inflationstrycket eller framkalla en importökning, vilket vid hotande försämring av bytesbalansen givetvis är särskilt olämpligt. Budgetförsvagningen får således endast ske med försiktighet och uppkommande sysselsättningssvårigheter motverkas med selektivt insatta åtgärder. De därmed förknippade utgifterna kan då ytterligare försvaga budgeten, men deras verkan riktas i första hand just mot de punkter, där sysselsättningssvårigheterna framträder, och blir därigenom mindre farlig från de nyss anförda synpunkterna. I ett läge då allmänna lättnader i den ekonomiska politiken skulle vara motiverade framstår det vidare ur många synpunkter som önskvärt att dessa i första hand finge vidtagas på penningpolitikens område.

Den totala utgiftsökningen i det nu framlagda riksstatsförslaget uppgår till 1 250 milj. kr. i förhållande till gällande riksstat. Detta belopp skall jämföras med 500 milj. kr. för innevarande budgetår. Denna skillnad i ökningstakten kan väsentligen hänföras till föreslagna ökningar i *de statliga inkomstöverföringarna till hushållen*. Till en del är detta en följd av den nyligen beslutade omläggningen av skattesystemet. Ett ökat inslag av indirekt beskattning medför — för att rådande värderingar om en rättvisare inkomstfördelning skall upprätthållas — utgiftsökningar på budgeten för att fritaga folkpen-

sionärer och barnfamiljer från verkningarna av höjda indirekta skatter. I denna del framträder alltså en reallt oförändrad belastning rent formellt som en parallell ökning av inkomst- och utgiftssidan i budgeten. Den beslutade höjningen av barnbidragen innebär härutöver en reell standardförbättring. I årets budgetförslag föreslås vidare en väsentlig höjning av folkpensionsbeloppen. Anslaget till folkpensioner uppräknas totalt med 374 milj. kr. Härav faller 82 milj. kr. på dels ökat antal pensionärer och dels det indextillägg, som utgår fr. o. m. januari 1962. 292 milj. kr. avser en ytterligare ökning av folkpensionerna. Den höjning som kommer att föreslås innebär i huvudsak, att det nu utgående årsbeloppet för ålderspension till ensamstående pensionär, 2 850 kr., höjes med 350 kr. till 3 200 kr. För två pensionsberättigade makar är årsbeloppet nu 4 510 kr., detta belopp höjes med 500 kr. till 5 010 kr. Genom att utgiftseffekten härav beaktats vid utformningen av den nyligen genomförda skattereformen erfordras ingen kompenserande höjning av folkpensionsavgiften. I samband med det förslag till lag om allmän försäkring, som senare kommer att föreläggas riksdagen, kommer en närmare samordning av folkpensioneringen och tilläggs-pensioneringen att föreslås, innefattande bl. a. att folkpensionen år 1968 för en ensam pensionär bestämmas till 90 % av basbeloppet inom den allmänna tilläggs-pensioneringen. Detta basbelopp är som bekant indexreglerat. Den nu förestående höjningen av folkpensionerna, som är större än statsmakterna tidigare förutsatt för 1962, är erforderlig för att möjliggöra en jämn stegring av folkpensionerna fram till den för 1968 fixerade målsättningen och därmed underlätta samordningen. De indextillägg till folkpensionerna, som utfaller efter den 1 juli 1962, är i samband härmed föremål för en översyn och kommer att regleras i nämnda lagförslag. Härutöver kommer förslag att föreläggas riksdagen om förbättrad invalidpensionering. Beredningen av detta ärende har ännu icke avslutats. Något belopp för denna reform har därför icke upptagits i föreliggande riksstatsförslag utan kommer att senare anges i samband med nyssnämnda proposition. I riksstatsförslaget har också preliminärt upptagits en ökning med 25 milj. kr. bl. a. för förbättrad moderskapsförsäkring. Förslag härom kommer att framläggas i förenämnda proposition. De av fjolårets höstriksdag beslutade höjningarna av de allmänna barnbidragen och de allmänna studiebidragen medför likaledes en betydande ökning av inkomstöverföringarna. Av den förenämnda totala utgiftsökningen i riksstatsförslaget på 1 250 milj. kr. svarar de höjda barnbidragen och studiebidragen samt de förestående reformerna inom ålderspensioneringen (exkl. kostnader i anledning av socialförsäkringskommitténs förslag) samt moderskapsförsäkringen för 575 milj. kr., d. v. s. nära hälften av den totala ökningen. Mot en förutsedd inkomstökning för statsverket budgetåret 1962/63 på ca 850 milj. kr. i förhållande till nu beräknat utfall står således en direkt via statsbudgeten förmedlad ökning av hushållens disponibla inkomster med ca 1/2 miljard kr.

I budgetförslaget har inräknats väsentligt höjda anslag för *bistånd till de underutvecklade länderna*. Då beredningen av hithörande frågor ännu icke

avslutats, har endast preliminära belopp uppförts i riksstatsförslaget. För tekniskt och humanitärt bistånd, såväl bilateralt som multilateralt, har upp-tagits sammanlagt ca 70 milj. kr. och för kapitalhjälp ett belopp av 60 milj. kr. Anslagen till internationellt bistånd skulle därmed öka från drygt 50 milj. kr. för innevarande budgetår till i runt tal 130 milj. kr. för 1962/63. Slutliga förslag beträffande såväl det svenska biståndets utformning på lång-re sikt som medelsanvisningen för 1962/63 kommer senare att underställas riksdagen i särskild proposition.

Den del av budgeten som innebär ett ianspråktagande av ekonomiska re-surser för kollektiva ändamål stiger i något snabbare takt än den totala pro-duktionens förväntade ökning. De inom den statliga sektorn presterade tjäns-terna — vad som med nationalbudgetens terminologi benämnes *statlig kon-sumtion* — ökar med ca 5 procent i volym. Denna stegring är i stort sett trendmässig och uttrycker den fortsatta expansionen inom utbildning, forsk-ning och sjukvård. I fråga om arbetsmarknadspolitiken framläggs förslag som möjliggör en betydande förstärkning, framför allt av arbetsförmedlings-apparaten.

Från arbetar- och tjänstemannaorganisationer har framkommit önske-mål om att förstärka denna både som serviceorgan för att sätta den en-skilde i förbättrad kontakt med arbetsmarknadens möjligheter och som or-gan för främjande av näringslivets omställning i produktivitetshöjande rikt-ning. De erfarenheter i sistnämnda avseende som under senare år gjorts av de försöksvis införda eller förbättrade medlen till främjande av rörlighet och anpassning på arbetsmarknaden har också varit positiva. För närvarande framträder en splittrad konjunkturbild. I den mån några farhågor skall hy-sas för konjunkturutvecklingen på något längre sikt gäller det i första hand möjligheten av bakslag på särskilda områden; på andra områden kan ex-pansionsbehov och expansionsförmåga antas förbli höga. En snabb och smi-dig omställning blir då av stor betydelse. Den handelspolitiska utvecklingen kan också framkalla stora behov av omställning. Dessa synpunkter motive-rar både en förstärkning av de anpassningsfrämjande medlen — omskol-ning och olika former av stöd till geografisk omflyttning — och av de per-sonella resurserna hos arbetsmarknadsverket. Då ifrågavarande verksamhet inte längre bör betraktas som en gren av samhällets hjälpverksamhet för hjälpsökande arbetslösa utan som ett instrument för den ekonomiska poli-tiken i vidare bemärkelse, är det rimligt att samhällets kostnader helt bäres av staten. Förslag framlägges därför om att kommunerna ej längre skall be-höva lämna tillskott — för närvarande 25 procent utom i särskilda dis-pensfall — till bidragen åt deltagare i omskolningskurser. Omfattningen av dylika kurser förutses växa från 14 000 deltagare under innevarande bud-getår till 20 000 under 1962/63.

Behovet av anpassning till skiftande konjunkturutveckling har till-godosetts också vid avvägningen av anslagen för den *statliga investerings-verksamheten*. De statliga realinvesteringarna, vari även inkluderas åtskil-liga utgifter av investeringsnatur på driftbudgeten, framför allt väginveste-

ringar och försvarets materielanskaffning, beräknas stiga omkring 200 milj. kr. eller ca 5 procent. Detta är en snabbare ökning än de två närmast föregående budgetåren, då i konjunkturstabiliserande syfte de statliga investeringarna var i nominellt belopp ungefär oförändrade och reallt alltså något sjunkande. De privata investeringarna kan som jag tidigare redovisat efter de föregående årens rekordsnabba ökningar beräknas komma att vara i det närmaste oförändrade under 1962. Under början av året skulle uppgången visserligen fortsätta men sedan sannolikt följas av en viss nedgång mot slutet av året. Det är därför i överensstämmelse med principerna för stabiliseringspolitiken att de statliga investeringarna i viss utsträckning tillåtes stiga under framförliggande budgetår. Ovissheten om den privata investeringsutvecklingen understryker behovet av flexibilitet i den statliga sektorn. En beredskap för en sådan variation ligger dels i de statliga myndigheternas planering, dels i reglerna för anslagens disponerande. Anslagen för affärsverkens investeringar har i överensstämmelse härmed beräknats till belopp som tillåter ytterligare höjning av totalramen om en sådan kommer att visa sig påkallad. Vad beträffar de ordinarie väganslagen avses vidare viss del skola disponeras under beaktande av utvecklingen på arbetsmarknaden i Norrland. Av de i bostadsbyggnadsprogrammet för 1962/63 ingående 75 000 lägenheterna skall 5 000 igångsättas först efter framställning av bostadsstyrelsen i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen. Vid bostadsbyggandets regionala fördelning kommer vidare att beaktas behovet av ett ökat bostadsbyggande på de orter där näringslivets expansion medför särskilt stor efterfrågan på arbetskraft.

Under 1961 färdigställdes drygt 70 000 lägenheter och igångsättningen av nya lägenheter torde ha uppgått till ungefär samma antal. I år kan bostadsbyggandet beräknas komma att öka ytterligare. För innevarande budgetår föreslås nämligen en utökning av det tidigare fastställda bostadsbyggnadsprogrammet med 3 000 lägenheter till 73 000 lägenheter. Inom ramen för den ökade bostadsbyggnadsvolymen förutses en ökad förskjutning mot småhusbyggande komma att ske genom den nyligen beslutade höjningen av lånetaket för småhus och som följd av det nu framlagda förslaget att likformiga regler skall gälla för lån till flerfamiljshus och till småhus.

Vägupprustningen under tidigare år kommer genom den nu föreslagna ökningen av väganslagen att ytterligare kunna intensifieras. Totalt stiger de ordinarie anslagen till vägväsendet med 140 milj. kr. Härigenom möjliggöres såväl en upprustning av vägnätet på landsbygden — och då främst de delar av vägnätet som är av särskild vikt för näringslivets transporter — som en förbättring av städernas svärbemästrade trafikförhållanden genom bl. a. utbyggandet av nya förbifarts- eller genomfartsleder. Denna kraftiga uppräknings av väganslagen har möjliggjorts bl. a. genom den nyligen beslutade höjningen av bensinskatten.

Uppgången i den offentliga investeringsverksamheten, som möjliggöres av den förväntade uppbromsningen av de privata investeringarna, är särskilt

markerad för kommunernas del. De *kommunala investeringarna* beräknas under 1962 stiga med ca 450 milj. kr. eller med 10 procent. Främst sammanhänger detta med ökningen i volymen av bostadsbyggandet, men även på andra områden har utvidgade investeringsplaner redovisats av kommunerna. Att en sådan investeringsökning överhuvudtaget kan bedömas realiserbar sammanhänger med den inkomstökning för kommunerna som blir en följd av statens osedvanligt stora utbetalningar av kommunalskattemedel under år 1962. Det stegrade skatteunderlaget medför en uppgång av slutlikviden av den under kalenderåret 1960 uppburna kommunala inkomstskatten och höjer även förskottet för 1962. Totalt ökar kommunernas skatteinkomster härigenom med drygt 500 milj. kr. Häri ingår då även kompensation till kommunerna för det skattebortfall som föranletts av de från årsskiftet höjda ortsavdragen. Enligt den vid gällande uppbördssystem tillämpade ordningen för utbetalning av kommunerna tillkommande skattemedel kommer nämligen kommunerna att under år 1962 erhålla förskott beräknade på 1961 års taxering och därmed på oförändrade ortsavdrag. Till frågan om den tekniska utformningen av skatteersättningen till kommunerna avser jag att återkomma senare.

Trots den betydande inkomstökningen möter åtskilliga kommuner stigande svårigheter att finansiera sin verksamhet. Tidigare ackumulerade medel har i stor utsträckning förbrukats, samtidigt som den kommunala upplåningen redan inte oväsentligt ökats bl. a. tack vare den stigande tillgången på kapitalmarknaden. De organisatoriska förutsättningarna för kommunernas upplåning skulle komma att förbättras om det planerade hypoteksinstitutet AB Kommunkredit blir förverkligat. Avsikten med detta institut är främst att bereda även mindre kommuner tillträde till obligationsmarknaden. Jag vill dock i detta sammanhang framhålla att lösningen av de kommunala finansproblemen inte generellt kan sökas i någon väsentligare utökning av kommunernas lånefinansiering. En sådan lösning står inte till buds redan av den anledningen att den skulle förutsätta en generell lättnad av penningpolitiken, vilket åtminstone för närvarande inte är möjligt. Men inte heller ur synpunkten av kommunernas eget intresse på litet längre sikt vore en sådan utveckling önskvärd. Utrymme för en fortsatt ökning i kommunernas investeringar måste därför i första hand vinnas genom en ökning av kommunernas inkomster. De skattetyngda kommunerna har speciellt svårbemästrade problem och det är för deras del påkallat med ett ökat stöd från statens sida för att åstadkomma en rättvisare fördelning av skattebelastningen. Jag har redan i samband med propositionen nr 188 till fjolårets riksdag aviserat min avsikt att framlägga förslag till en väsentlig vidgning av detta stöd. Dessa förslag, som ännu icke är helt färdigberedda, kommer också att senare underställas riksdagen. I detta sammanhang bör även erinras om det förslag om översyn av rikets indelning i borgerliga primärkommuner som förelades fjolårets riksdag. Bakgrunden härtill är den pågående strukturomvandlingen och den därmed sammanhängande befolk-

ningsomflyttningen, som ställt många kommuner i ett besvärligt läge. De befolkningsmässiga och ekonomiska resurserna är i flera kommuner otillräckliga för att hålla en i jämförelse med andra kommuner tillfredsställande utvecklingstakt. Indelningsreformen bör på längre sikt möjliggöra en förstärkning av dessa kommuners inkomstunderlag.

I strävandena att under den pågående högkonjunkturen dämpa tendenserna till en alltför hög efterfrågan har *penningpolitiken* utgjort ett verkamt medel. Med stöd av det starkt förbättrade budgetläget har en omfattande likviditetsindragning ägt rum. Denna har medfört att den under en anmärkningsvärt lång tid fortgående ökningen av bankernas utlåning avstannat under senare halvåret 1961. I förening med det personliga sparandets uppgång och ATP-fondernas växande placeringsbehov har räntepolitiken föranlett en betydande överflyttning av upplåning från bankerna till kapitalmarknaden. Omslutningen på kapitalmarknaden har även stimulerats av tillkomsten av nya hypoteksinstitut. Denna utveckling synes fortsätta också under innevarande år. Jag har redan erinrat om planerna att inrätta ett hypoteksinstitut för utlåning till kommuner. De mindre företagens försörjning med långfristiga krediter har ökat genom Industrikredits redan under 1961 kraftigt expanderade verksamhet och nyligen har förslag framlagts om inrättande av ett nytt institut för sekundärkrediter till mindre företag. Slutligen är ett institut för långfristiga exportkrediter under förberedelse. Här öppnar sig sålunda gynnsamma perspektiv för stabilare finansieringsformer än som tidigare varit tillgängliga.

Denna utveckling innebär dock inte i och för sig någon lättnad i penningpolitiken. Stramheten i kreditpolitiken är betingad av den högt uppdrivna aktiviteten i vår ekonomi och om den konjunkturbedömning som jag i det föregående angivit skälen för, visar sig riktig, kan knappast någon lättnad i penningpolitiken tills vidare komma ifråga. Internationellt sett är den svenska penningpolitiken relativt hård, vilket torde vara en av anledningarna till valutaservens avsevärda uppgång under fjolåret. Tillgången på kapital tillgängligt för långfristiga placeringar är dock starkt begränsad även utomlands. Detta visas bl. a. av det förhållandet att även starkt kreditvärdiga svenska företag under vissa tider inte kunnat utnyttja de tillstånd som medgivits dem för upplåning utomlands.

Utvecklingen under den allttjämt pågående högkonjunkturen har inneburit en väsentlig utbyggnad av industrins produktionskapacitet och samtidigt en snabb stegring av den enskilda konsumtionen. Likviditetsutvecklingen har bragts under kontroll och statsfinanserna är i tillfredsställande balans. Utgångsläget för att möta framtida påfrestningar är sålunda ganska gott. Internationella engagemang i valutasamarbete och för stöd till de underutvecklade länderna ställer sina bestämda krav på vår förmåga att med en fast politik lösa våra ekonomiska problem. Vår position — inte minst rent förhandlingsmässigt — i det handelspolitiska läge som är under utveckling

bestäms i hög grad av i vilken mån vi ålägger oss själva ekonomisk disciplin. Årets budgetförslag är utformat från dessa utgångspunkter. Trots att den finanspolitiska restriktiviteten i stort sett bevaras kan utrymme beredas för stora reformer inom ålders- och invalidpensioneringen och för mer än en fördubbling av våra insatser till utvecklingsländernas stöd. Också på andra vitala områden av statlig verksamhet — utbildning, sjukvård, forskning, energiförsörjning och kommunikationer — sker en betydande expansion.

Jag vill emellertid inte dölja att budgetåret 1962/63 kommer att innebära en fortsatt finanspolitisk försvagning jämfört med innevarande budgetår. Det bör även hållas i minnet att de nyligen beslutade skattereformerna kommer att medföra en ytterligare statsfinansiell belastning under det budgetår som följer efter 1962/63. Svårigheten att bevara den finanspolitiska stabiliteten kommer alltså att stiga. Graden av restriktivitet i det nu framlagda budgetförslaget måste därför upprätthållas, om det skall bli möjligt att även framöver bevara den rörelsefrihet som är nödvändig för att framgångsrikt möta de krav som utvecklingen kommer att ställa.

Den här avgivna redovisningen ger sammanfattningsvis klart vid handen, att åren 1960 och 1961 framstår som mycket tillfredsställande ur allmän ekonomisk synpunkt. Folkhushållets resurser har ökat starkt och den livliga investeringsverksamheten ger goda löften för framtida produktionsökning och allmän stegring av folkets levnadsstandard. Perioden har vidare präglats av full sysselsättning under i stort sett stabila priser. Vår utrikeshandels utveckling har givit belägg för det svenska näringslivets internationella konkurrenskraft. Våra valutaresurser har ökat och ger nu en mer betryggande beredskap för den händelse en avmattning skulle bryta dagens ännu relativt stabila världskonjunktur.

Om denna tillfredsställande utveckling kommer att fortsätta är i väsentlig utsträckning betingat av våra egna beslut och åtgärder. För den händelse konjunkturutvecklingen tenderar nedåt är vi bättre rustade än tidigare för att möta den med aktiva åtgärder från samhällets sida. Vår arsenal av motmedel är fullständigare och vår erfarenhet rikare. Skulle konjunkturen ytterligare tillspetsas mot ökad efterfrågan på arbetskraft och kapital i den redan fulla sysselsättningen får samhällets motmedel, som tar sig uttryck i en stark finanspolitik och en restriktiv penningpolitik, oförtrutet upprätthållas och eventuellt skärpas. I dagens läge ger konjunkturbilden vid handen att de senare årens finans- och penningpolitik fortfarande bör följas. Vi kan i den nuvarande situationen och mot perspektivet av en allt starkare ekonomisk och monetär integration över våra gränser inte tillåta oss sådant som kortsiktigt sett kan te sig som vinster och fördelar, men som på längre sikt kan visa sig vara motsatsen. Fundamentet för att bygga samhället vidare och för att realisera alla våra önskningar och strävanden är en sund och balanserad samhällsekonomi.

Budgetläget

Jag övergår här efter till en mer teknisk presentation av det föreliggande riksstatsförslaget för budgetåret 1962/63. I samband härmed redovisar jag dels budgetutfallet för budgetåret 1960/61, dels nya beräkningar rörande utfallet av riksstaten för det nu löpande budgetåret.

För *budgetåret 1960/61* gav totalbudgeten ett överskott på nära 400 milj. kr. Detta innebär en förbättring med ungefär jämnt 2 miljarder kr. i jämförelse med närmast föregående budgetutfall. I förhållande till beräkningarna i propositionen nr 150 till 1961 års riksdag angående komplettering av riksstatsförslaget förbättrades totalbudgetens utfall vid realiserandet av riksstaten med ca 600 milj. kr. Nämda differens hänför sig till relativt betydande förändringar på såväl budgetens inkomstsida som dess utgiftssida. Vad driftbudgetens inkomster beträffar utvisar dessa en ökning i förhållande till beräkningarna i kompletteringspropositionen med 253 milj. kr. Förändringarna fördelar sig på olika inkomsttitlar på följande sätt:

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	+ 169 milj. kr.
Allmän varus katt	+ 22 »
Tobaksskatt	+ 14 »
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	+ 11 »
Övriga inkomsttitlar (netto)	+ 37 »

Utgifterna på driftsidan underskred med 62 milj. kr. det i kompletteringspropositionen beräknade beloppet. På kapitalbudgeten blev medelsförbrukningen under investeringsanslagen 186 milj. kr. lägre än väntat. Denna inte obetydliga avvikelse förklaras bl. a. av en icke förutsedd eftersläpning i utbetalningen och en minskad fördjupning av vissa bostadslån. Sålunda uppkom under budgetåret en ökning av anslagsbehållningen på lånefonden för bostadsbyggande med 173 milj. kr. Till följd av en förskjutning i utbetalningen uppkom en behållning på de å tilläggsstat anvisade anslagen för en ekonomisk rekonstruktion av SAS på sammanlagt 56 milj. kr. I övrigt avspeglas på de flesta kapitalfonder som representerar statens egen byggnads- och anläggningsverksamhet en underförbrukning av anslagsmedlen, som dels torde utgöra en automatisk effekt av konjunkturlägets knapphet på resurser, dels kan anses vara en följd av den företagna begränsningen av den statliga verksamheten under sommarsäsongerna 1960 och 1961. Vidare blev tillgången på avskrivningsmedel och övriga likvida medel 49 milj. kr. större än beräknat. Dispositionen av rörliga krediter blev slutligen 61 milj. kr. mindre än vad som antogs i kompletteringspropositionen.

Den av 1961 års riksdag fastställda riksstaten för *budgetåret 1961/62* in-
nebar, sedan hänsyn tagits till den i kompletteringspropositionen beräkna-
de minskningen med 100 milj. kr. av anslagsbehållningarna på vardera drift-
och kapitalbudgeten, ett totalbudgetunderskott av närmare 500 milj. kr.
Driftbudgetens inkomster och utgifter är i riksstaten upptagna med 17 083

respektive 15 914 milj. kr. och summan av kapitalbudgetens investeringsanslag med 2 580 milj. kr.

I de beräkningar rörande det nu löpande budgetåret som förra våren presenterades i kompletteringspropositionen hade givetvis hänsyn icke kunnat tagas till eventuella tilläggsstater och överskridanden. Jag underströk då även den osäkerhet som rådde beträffande inkomstberäkningen, framför allt i vad avsåg inkomstskatttiteln. Självfallet måste statsinkomsterna bli beroende av konjunkturutvecklingen och det nominella skatteunderlagets förändringar. De beräkningar som nu utförts beträffande budgetutfallet för 1961/62 avviker också inte oväsentligt från de tidigare.

Statsinkomsterna för innevarande budgetår uppskattas nu till 17 972 milj. kr., vilket är 889 milj. kr. mer än enligt gällande riksstat. På inkomstskatttiteln beräknas en merinkomst om 300 milj. kr. Den faktiska uppbörden av källskatt har varit betydligt större än vad man räknade med i våras. Ökningen får sättas i samband med en snabbare uppgång i lönesumman än enligt de tidigare beräkningarna. Den största ökningen faller dock på den allmänna varuskatten som ökar med 450 milj. kr. Detta sammanhänger givetvis främst med höjningen av skattesatsen fr. o. m. den 1 januari 1962. Uppjusteringar i förhållande till innevarande års riksstat sker vidare beträffande flera andra indirekta skatter. Titeln bensinskatt utvisar trots den fr. o. m. innevarande år beslutade skattehöjningen en minskning. Detta sammanhänger med den i fjol vidtagna omläggningen av uppbördssystemet, varigenom en engångsförskjutning uppkommit, då skatten inbetalas efter deklaration i stället för direkt vid införseln. Televerkets överskott beräknas stiga med 40 milj. kr. i förhållande till riksstaten. De väsentligaste förändringarna i förhållande till riksstaten framgår sammanfattningsvis av följande uppställning:

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	+ 300	milj. kr.
Bensinskatt	— 50	»
Tullmedel	+ 25	»
Allmän varuskatt	+ 450	»
Tobaksskatt	+ 30	»
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	+ 50	»
Televerket	+ 40	»
Övriga inkomsttitlar (netto)	+ 44	»

Även i vad avser *utgifterna* för innevarande budgetår redovisas nu icke obetydliga förändringar i förhållande till riksstaten. I fråga om driftbudgeten har riksdagen på tilläggsstat I anvisat 109 milj. kr. och senare denna dag kommer att på tilläggsstat II äskas 27 milj. kr. På kapitalsidan har på tilläggsstat I anvisats 70 milj. kr. Nu aktuella äskanden på tilläggsstat II uppgår till 16 milj. kr. Av medelsanvisningen å tilläggsstat I avser 105 milj. kr. på driftbudgeten och 65 milj. kr. på kapitalbudgeten vissa utgifter i samband med avvecklingen av Svenska skifferoljebolagets verksamhet i Närkes Kvarntorp. Ifrågarörande anvisning på driftbudgeten avser avskriv-

ningsändamål, vilket således icke påverkar totalbudgetens saldo. Bland större utgiftsändamål på tilläggsstat II må nämnas på driftbudgeten 20 milj. kr. till nytt isbrytarfartyg och på kapitalbudgeten 10 milj. kr. till vattenfallsverkets investeringar för Marvikens kraftverk.

På grundval av nu kända faktorer förutses merutgifter på vissa i gällande riksstat upptagna anslag. Højningen av de allmänna barnbidragen fr. o. m. innevarande år medför sålunda ett överskridande av ca 85 milj. kr. Den av fjolårets riksdag beslutade højningen av de allmänna studiebidragen föranleder en merutgift å ca 7 milj. kr. Bidragsanslaget till folkpensioner beräknas stiga med drygt 20 milj. kr. till följd av ett ytterligare indextilllägg. Vidare beräknas vissa anslag för försvarsberedskap m. m. komma att belastas i tidigare icke antagen utsträckning. Å andra sidan torde vissa besparingar uppkomma. Vissa förslagsanslag under arbetsmarknadsavsnittet, bl. a. bidraget till erkända arbetslöshetskassor, kan sålunda beräknas ge en lägre belastning än vad som nominellt upptagits i riksstaten. Detsamma gäller anslagen till ränteeftergifter å vissa bostadslån och bostadsrabatter. Vissa avlöningsanslag synes också komma att visa en underbelastning. Även utgifterna för statsskuldräntorna kan bli något lägre än vad som tidigare förutsatts. Med hänsyn till den osäkerhet som även vid denna tidpunkt måste prägla beräkningarna finner jag icke skäl göra annat antagande än att merutgifter och besparingar på förslagsanslag och obetecknade anslag totalt sett kommer att uppväga varandra.

I kompletteringspropositionen räknades med en förbrukning av anslagsbehållningarna på driftbudgetens reservationsanslag och investeringsanslagen under kapitalbudgeten om tillhoppa 200 milj. kr. Enligt från vederbörande myndigheter nu inhämtade uppgifter skulle minskningen av reservationerna uppgå till inte mindre än ca 350 milj. kr. Med hänsyn till den över-skattning av medelsförbrukningen som erfarenhetsmässigt brukar framkomma vid myndigheternas bedömningar anser jag mig dock inte böra räkna med en större minskning än 250 milj. kr., varav 150 milj. kr. på driftbudgeten och 100 milj. kr. på kapitalbudgeten.

I samband med bedömningen av budgetutfallet för budgetåret 1961/62 har vidare gjorts en förnyad beräkning rörande avskrivningsmedlen inom fonderna och övriga på kapitalbudgetens fonder inflytande medel. Härvid har även beaktats förenämnda avskrivningsanslag å tilläggsstat I. Dessa beräkningar har lett till att i de sammanställningar som presenteras i det följande avskrivningsmedel och likvida medel under kapitalbudgeten upptagits till 1 255 milj. kr. mot 1 140 milj. kr. i riksstaten.

Ianspråktagandet av rörliga krediter, som i kompletteringspropositionen beräknades bli oförändrat mellan utgången av budgetåren 1960/61 och 1961/62, antages nu komma att öka med 100 milj. kr. Ökningen hänför sig bl. a. till Svensk spannmålshandel och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap.

Sammanfattningsvis skulle utifrån de sålunda redovisade förändringarna av inkomster och utgifter i förhållande till riksstaten det tidigare redovi-

sade underskottet på totalbudgeten om ca 470 milj. kr. förbytas i ett överskott om ca 160 milj. kr. Detta skulle alltså innebära en förbättring med drygt 600 milj. kr. I jämförelse med det förut redovisade utfallet för 1960/61 skulle överskottet dock minska med ca 200 milj. kr. Jag vill i detta sammanhang understryka, att utfallsberäkningarna fortfarande är osäkra såväl i fråga om inkomsterna som utgifterna. Förutom ytterligare utgifter på tilläggsstat för andra ändamål vill jag särskilt erinra om den tillkommande kostnaden för statstjänstemännens lönehöjning fr. o. m. den 1 januari i år.

Jag övergår här efter till att behandla riksstatsförslaget för *budgetåret 1962/63*.

Med utgångspunkt från riksrevisionsverkets inkomstberäkning beräknar jag *statsinkomsterna* för nästa budgetår till 18 827 milj. kr. Jag har därvid gjort vissa smärre justeringar i verkets beräkning, för vilken en särskild redogörelse lämnas i det följande. Beloppet är ca 850 milj. kr. högre än det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår. Med utgångspunkt från de sistnämnda beräkningarna fördelar sig de större inkomstökningarna för budgetåret 1962/63 på följande områden. Den allmänna varuskatten beräknas ge ett 700 milj. kr. högre belopp än 1961/62. För bensinskatten förutses en ökning med 200 milj. kr. Högre inkomster väntas även för tobaksskatten (+ 40), skatten på spritdrycker (+ 50), energiskatten (+ 60) och fordonsskatten (+ 25). Avkastningen av statens kapitalfonder väntas öka med inemot 100 milj. kr., varav 35 milj. kr. hänför sig till statens affärsverk.

Riksrevisionsverket har vid sin bedömning av inkomstskattetiteln utgått från att inkomsterna av tjänst ökat med inemot 11 procent under 1961 och att även inkomsterna från övriga förvärvskällor stigit så att fysiska personers inkomster totalt kan uppskattas ha ökat ca 10 procent mellan åren 1960 och 1961. Beträffande lönesummans utveckling under 1962 finner sig ämbetsverket — mot bakgrunden av rådande konjunkturtendenser, utgångsläget inför avtalsförhandlingarna samt under antagande av en ökning av antalet sysselsatta — dock böra räkna med en lägre ökning under 1962 än under 1961. Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna 1963 har räknats med ytterligare någon stegring. Fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har beräknats stiga såväl 1962 som 1963. Beträffande aktiebolagen har riksrevisionsverket räknat med en ökning av de taxerade inkomsterna för både 1961 och 1962. Trots den ökning av inkomsterna på inkomstskattetiteln som kan beräknas uppkomma vid nu gjorda antaganden, innebärande bl. a. en uppgång i preliminärskatteinflödet på drygt 600 milj. kr., beräknas likväl inkomstskattetiteln totalt komma att minska med 400 milj. kr. till följd av ökade utbetalningar främst av kommunalskattemedel samt av ortsavdragshöjningen.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att de nu beräknade källskatteinkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. inrymmer kommunalskattemedel, som inte helt motsvaras av samtida förskottsutbe-

Drift-
Milj.

	1954/55	1955/56	1956/57
Inkomster	8 907	10 072	10 691
Utgifter	8 619	9 691	10 978
Överskott eller underskott	+ 288	+ 381	- 287
Avsättning till (-) resp. återföring från (+) budgetutjämningsfonden av kommunalskatte- medel (netto)	—	- 250	- 100
Överskott eller underskott	+ 288	+ 131	+ 387

¹ Därav riksstat 15 914 mkr och beräknad reservationsmedelsförbrukning 100 mkr.² Därav riksstat 15 914 mkr, tilläggsstat I och II 136 mkr samt beräknad reservationsmedelsförbrukning 150 mkr.³ Därav riksstatsförslag 17 174 mkr och beräknad reservationsmedelsförbrukning 150 mkr.

talningar till kommunerna. Dessa eftersläpningar i utbetalningarna uppskattas till 950 milj. kr. för 1961/62 och 750 milj. kr. för 1962/63. Motsvarande belopp bör enligt gällande grunder reserveras på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan beräknas återföring av tidigare avsatta medel ske med 500 respektive 775 milj. kr. Man kan således räkna med en nettoavsättning på 450 milj. kr. för budgetåret 1961/62 och med en nettoåterföring på 25 milj. kr. för budgetåret 1962/63.

Beträffande budgetens *utgiftssida* för nästa budgetår har jag i det föregående lämnat en översikt av huvudlinjerna i det nu föreliggande riksstatsförslaget. Vidare kommer jag i det följande att redogöra för utgiftsutvecklingen inom de olika departementens verksamhetsområden m. m. Jag torde därför här kunna inskränka mig till att konstatera, att föreliggande riks-

Kapital-
Milj.

	1954/55	1955/56	1956/57
Investeringsanslag	2 102	2 272	2 046
Avgår: Avskrivningsmedel och övriga likvida medel	- 1 025	- 1 244	- 1 403
Återstående medelsbehov	1 077	1 028	643

¹ Därav riksstat 2 580 mkr samt beräknad förbrukning av anslagsbehållningar 100 mkr.² Därav riksstat 2 580 mkr, tilläggsstat I och II 86 mkr samt beräknad förbrukning av anslagsbehållningar 100 mkr.

budgeten

kr.

1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62		1962/63
				enl. riks- staten	ny beräk- ning	
12 019	12 604	13 657	16 641	17 083	17 972	18 827
12 120	12 743	13 698	14 829	16 014	16 200	17 324
- 101	- 139	- 41	+ 1 812	+ 1 069	+ 1 772	+ 1 503
- 250	- 200	—	- 350	- 350	- 450	+ 25
- 351	- 839	- 41	+ 1 462	+ 719	+ 1 322	+ 1 528

* Under dessa år gjordes dessutom avdrag för vissa medel som insatts på särskilt konto i riksbanken med 356, 184 respektive 100 mkr (se motsvarande tabell i finansplanen för budgetåret 1958/59).

statsförslag beträffande driftbudgeten visar en ökning för de egentliga statsutgifterna med 1 179 milj. kr. i förhållande till 1961/62 års riksstat. Utgifterna för statens kapitalfonder ökar samtidigt med netto 81 milj. kr., i allt väsentligt till följd av ökade avskrivningar å riksstaten. Vid avskrivningsberäkningen har — liksom under innevarande budgetår — på grund av reaktivering av tidigare gjorda avskrivningar något anslag inte ansetts erforderligt för täckande av det till 136 milj. kr. beräknade avskrivningsbehovet på bostadslåneinvesteringarna under nästa budgetår. Detta innebär följaktligen en motsvarande bokföringsmässig förbättring av driftbudgeten.

Den totala ökningen under driftbudgeten är alltså 1 260 milj. kr. och driftbudgetens utgifter uppgår därmed till 17 174 milj. kr.

Då inkomsterna beräknats till 18 827 milj. kr. och utgifterna upptagits

budgeten

kr.

1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62		1962/63
				enl. riks- staten	ny beräk- ning	
2 510	2 441	2 675	2 526	2 680	2 766	2 710
- 1 306	- 869	- 998	- 1 134	- 1 140	- 1 255	- 1 278
1 204	1 572	1 677	1 392	1 540	1 511	1 432

* Därav riksstatsförslag 2 610 mkr samt beräknad förbrukning av anslagsbehållningar 100 mkr.

Totalbudgeteten

Milj. kr.

	1960/61	1961/62		1962/63
		Riksstat	Nu beräknat utfall	
Överskott (+) eller underskott (-) på driftbudgeten	+1 462	+ 719	+1 322	+1 528
Avsättning (+) resp. återföring (-) av kommunalskattemedel	+ 350	+ 350	+ 450	— 25
Medelsbehov på kapitalbudgeten efter avdrag för avskrivningar o. dyl.	-1 392	-1 540	-1 511	-1 432
Ökad (-) resp. minskad (+) disposition av rörliga krediter	— 39	—	— 100	— 50
Totalbudgetens saldo	+ 381	— 471	¹ + 161	² + 21

¹ Utan hänsynstagande till ev. ytterligare tilläggsstater och överskridanden (bl. a. höjning av statstjänstemännens löner för 1962).

² Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden (bl. a. höjning av statstjänstemännens löner för 1962 och 1963).

till 17 174 milj. kr. skulle för budgetåret 1962/63 uppkomma ett överskott på driftbudgeten om 1 653 milj. kr. Som jag tidigare anfört bör emellertid ske en nettoåterföring av 25 milj. kr. av kommunalskattemedel från budgetutjämningsfonden. Efter justering härför visar driftbudgeten ett överskott på 1 678 milj. kr. Vidare kommer driftbudgetutfallet att påverkas av eventuella förändringar av behållningar på reservationsanslag. Hur dessa kommer att utvecklas är beroende av dels konjunkturutvecklingen och de åtgärder statsmakterna i anledning därav kan komma att vidtaga, dels de betalningsförskjutningar som kan äga rum innevarande budgetår. Jag har tidigare redovisat ett antagande om en minskning av driftbudgetens reservationer om 150 milj. kr. under innevarande budgetår. I avsaknad av mera hållfasta utgångspunkter räknar jag med samma minskning även för nästa budgetår. Som framgår av särskild tabell kommer därmed de totala löpande utgifterna under nästa budgetår att uppgå till 17 324 milj. kr. mot nu beräknat 16 200 milj. kr. för innevarande budgetår, vilket innebär en ökning med 1 124 milj. kr. Driftbudgetens överskott för budgetåret 1962/63 reduceras samtidigt till 1 503 milj. kr. mot nu beräknat 1 772 milj. kr. för budgetåret 1961/62. Hänsyn har då inte tagits till erfarenhetsmässigt tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden till följd av bl. a. lönehöjningar för de statsanställda för kalenderåren 1962 och 1963. Som jag nämnt i det föregående medför varje procents ökning av statstjänarlönerna en kostnad för statsverket av ca 55 milj. kr. I detta sammanhang vill jag också än en gång understryka osäkerheten i inkomstberäkningarna.

Vad härefter gäller förslaget till *kapitalbudget* innebär detta i förhållande

till nu gällande riksstat en mindre ökning av investeringsanslagen, vilket närmare framgår av en i det följande redovisad översikt. Totalt upptages investeringsanslagens summa i riksstatsförslaget med 2 610 milj. kr. Jämfört med den förnyade beräkningen för innevarande budgetår innebär detta en anslagsmässig minskning. Denna minskning åtföljs dock inte av någon motsvarande nedgång i den statliga byggnads- och anläggningverksamheten. Under de fonder som representerar direkt statlig realinvestering, affärsverksfonderna, luftfartsfonden, fastighetsfonden, försvarets fonder och väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond, beräknas en total anslagsmässig nettoökning av omkring 50 milj. kr. Reellt sett väntas ökningen bli väsentligt större. Under statens allmänna fastighetsfond som anslagsmässigt visar en nedgång emotses en kraftigt ökad medelsförbrukning, främst vad beträffar anläggningar inom fångvården och utbyggnaden av universitet och högskolor.

Beträffande de totala anslagsbehållningarna under kapitalbudgeten torde, i enlighet med vad jag nyss anfört, en minskning kunna beräknas. Liksom i fråga om reservationsmedelsminskningen på driftbudgeten är beräkningen av storleken härav förenad med vanskligheter. Jag uppskattar schablonmässigt minskningen av anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten till 100 milj. kr., vilket innebär att jag behåller samma antagande som jag redovisat för innevarande budgetår.

De totala utgifterna på kapitalbudgetens investeringsanslag under budgetåret 1962/63 skulle därmed uppgå till 2 710 milj. kr.

Det bör understrykas, att även på kapitalbudgeten kan tillkomma utgifter, vartill hänsyn inte kunnat tagas vid nu verkställda beräkningar.

Såsom framgår av den lämnade översikten skulle, sedan avdrag gjorts för avskrivningsmedel m. m., för kapitalbudgetens finansiering framkomma ett medelsbehov av 1 432 milj. kr. för budgetåret 1962/63. Då har hänsyn också tagits till den beräknade förbrukningen av anslagsbehållningarna.

I fråga om dispositionen av rörliga krediter synes en viss ökning vara att vänta från utgången av innevarande budgetår till utgången av nästa. Jag beräknar denna ökning till 50 milj. kr.

För att få en samlad bild av statens totala faktiska inkomster och utgifter måste drift- och kapitalbudgeten på vanligt sätt sammanställas till en *totalbudget*. Resultatet redovisas i särskild tabell.

I tabellen har beaktats, att återföring från respektive avsättning till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel inte representerar någon kassamässig inkomst respektive utgift för staten.

Enligt de redovisade beräkningarna skulle de nu kända transaktionerna för budgetåret 1962/63 alltså medföra ett överskott på totalbudgeten om 21 milj. kr. mot 161 milj. kr. för innevarande budgetår.

För att ytterligare belysa innebörden av det beräknade saldot på totalbudgeten för nästa budgetår vill jag återge följande uppgifter rörande totalbudgetens saldon under budgetåren 1951/52—1960/61 tillika med de av mig nyss beräknade saldona för budgetåren 1961/62 och 1962/63.

Budgetår	Totalbud- getsaldo	Budgetår	Totalbud- getsaldo
1951/52	+ 434	1957/58	— 1 135
1952/53	— 746	1958/59	— 1 428
1953/54	— 1 098	1959/60	— 1 632
1954/55	— 1 085	1960/61	+ 381
1955/56	— 598	1961/62	¹ + 161
1956/57	— 762	1962/63	² + 21

¹ Utan hänsynstagande till ev. ytterligare tilläggsstater och överskridanden (bl. a. höjning av statstjänstemännens löner för 1962).

² Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden (bl. a. höjning av stats-tjänstemännens löner för 1962 och 1963).

Den statsfinansiella utvecklingen under de senaste åren belyses ytterligare i vissa vid protokollet fogade tabeller (*bihang 3*).

Riksstatsförslagens utgifter

I följande avsnitt lämnas en koncentrerad redogörelse för förändringarna i riksstatsförslaget för budgetåret 1962/63 i jämförelse med riksstaten för innevarande budgetår i vad avser dels driftbudgetens olika huvudtitlar och dels kapitalbudgeten.

I förevarande sammanhang må erinras om att varje huvudtitel i årets statsverksproposition — i motsats till vad som tidigare varit fallet — inleds med en relativt omfattande översikt över utgiftsutvecklingen under såväl drift- som kapitalbudgeten. För vidare upplysningar torde få hänvisas till dessa översikter.

Driftbudgeten

Egentliga statsutgifter:	Anslag 1961/62 milj. kr.	Förslag 1962/63 milj. kr.	Föränd- ring milj. kr.
I. Kungl. hov- och slottsstaterna....	4,9	4,9	—
II. Justitiedepartementet	155,6	168,1	+ 12,5
III. Utrikesdepartementet	110,3	143,6	+ 33,3
IV. Försvarsdepartementet	3 062,3	3 202,8	+ 140,5
V. Socialdepartementet	4 723,6	5 262,9	+ 539,3
VI. Kommunikationsdepartementet ..	1 303,6	1 465,6	+ 162,0
VII. Finansdepartementet	762,2	716,7	— 45,5
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 137,3	2 305,1	+ 167,8
IX. Jordbruksdepartementet	508,3	554,2	+ 45,9
X. Handelsdepartementet	314,1	344,2	+ 30,1
XI. Inrikesdepartementet	948,7	1 020,5	+ 71,8
XII. Civildepartementet	603,6	622,9	+ 19,3
XIII. Oförutsedda utgifter	1,0	1,0	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	28,0	29,8	+ 1,8
Summa	14 663,5	15 842,3	+ 1 178,8

	Anslag 1961/62 milj. kr.	Förslag 1962/63 milj. kr.	Föränd- ring milj. kr.
Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Statens affärsverksfonder.....	50,0	50,0	—
II. Luftfartsfonden	18,3	15,0	— 3,3
III. Riksgäldsfonden	875,0	875,0	—
IV. Avskrivning av nya kapitalinve- steringar	306,5	390,4	+ 83,9
V. Avskrivning av oreglerade kapital- medelsförluster	1,0	1,0	—
Summa	1 250,8	1 331,4	+ 80,6
Totalt för utgifterna å driftbudgeten	15 914,3	17 173,7	+ 1 259,4

Kapitalbudgeten

Statens affärsverksfonder	1 073,6	1 096,0	+ 22,4
Luftfartsfonden	12,0	17,9	+ 5,9
Statens allmänna fastighetsfond	154,1	140,9	— 13,2
Försvarets fonder	174,7	202,2	+ 27,5
Statens utlåningsfonder	776,3	799,3	+ 23,0
Fonden för låneunderstöd	165,1	157,1	— 8,0
Fonden för statens aktier	160,9	133,6	— 27,3
Fonden för förlag till statsverket	18,1	15,2	— 2,9
Diverse kapitalfonder	44,9	48,0	+ 3,1
Summa	2 579,7	2 610,2	+ 30,5

För *justitiedepartementets* verksamhetsområde beräknas en ökning å driftbudgeten med 12,5 milj. kr., varav 5,7 milj. kr. är av icke-automatisk karaktär. Av de större utgiftsökningarna under huvudtiteln må här särskilt nämnas, att domstolsväsendet föreslås erhålla en förstärkt personalorganisation till en kostnad av i runt tal 1,5 milj. kr. Förstärkningen betingas främst av den ökade måltillströmningen. Inom fångvården fortsättes den kvalitativa och kvantitativa upprustningen. I detta sammanhang kan noteras förslag om förbättrad yrkesutbildning för det unga klientelet samt om åtgärder för att förbättra arbetsdriften inom fångvården. Totalt innebär dessa förslag en anslagsuppräkning med 1 milj. kr. Beträffande kriminalvården i frihet framlägges, på grundval av 1956 års eftervårdsutrednings betänkande, förslag om en väsentlig utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen. Programmet syftar till en fördubbling av organisationen under loppet av tre år. För nästa budgetår föreslås i första hand skola tillgodoses behovet av personal i storstäderna.

Under kapitalbudgeten föreslås ett investeringsanslag av 5,5 milj. kr. Medlen är avsedda för en fortsatt utbyggnad och förnyelse av fångvårdens anstaltsbestånd. Tillgängliga medel beräknas jämte det äskade anslaget möj-

liggöra en byggnadsverksamhet under de två närmaste åren för inemot 40 milj. kr.

Medelsanvisningen under *utrikesdepartementets* huvudtitel utvisar en nettoökning med 33,3 milj. kr., varav 32,5 milj. kr. utgöres av icke-automatiska utgiftsökningar. Anslagen under huvudtiteln till internationell hjälpverksamhet har uppförts med preliminära belopp, vilka med 27,4 milj. kr. överstiger de för innevarande budgetår anvisade anslagen. Avsikten är att i särskild proposition till 1962 års vårriksdag föreslå en väsentlig utvidgning av det svenska biståndet till de underutvecklade länderna. Den resterande icke-automatiska ökningen hänför sig bland annat till en fortsatt förstärkning av utrikesförvaltningen både i utlandet och i Sverige samt förbättrade möjligheter att i utlandet sprida upplysning om vårt land.

Anslagen inom *försvarsdepartementets* verksamhetsområde utvisar en ökning med sammanlagt 168,5 milj. kr., varav 140,5 milj. kr. under driftbudgeten och 28 milj. kr. under kapitalbudgeten. Enligt 1961 års riksdagsbeslut angående försvarskostnaderna budgetåren 1961/62 och 1962/63 förutsättes en gemensam ram för utgifter för det militära försvaret under såväl driftbudgeten som kapitalbudgeten. Vidare skall tillägg utgå för teknisk fördyring samt justering ske för löne- och prisförändringar. I enlighet härmed har ramen för det militära försvaret i riksstatsförslaget uppräknats med 64 milj. kr. för kompensation för teknisk fördyring samt med 78,9 milj. kr. för löne- och prisstegringar. 1,3 milj. kr. utgör andra tillägg för särskilda ändamål, medan 5 milj. kr. föranledes av en av beredskapsskäl betingad återgång till i allmänhet 30 dagars repetitionsövningar. För reglering av prisstegringar har preliminärt beräknats 80 milj. kr., d. v. s. 20 milj. kr. mer än för innevarande budgetår.

Beträffande *socialdepartementets* verksamhetsområde beräknas driftbudgetanslagen öka med sammanlagt 539 milj. kr. Därav utgör ca 340 milj. kr. utgiftsförändringar av icke-automatisk natur. Reformarbetet på det sociala området fortsättes. Särskild proposition avses komma att framläggas om bl. a. en höjning av folkpensionerna och ökat stöd från moderskapsförsäkringen åt barnaföderskorna. För dessa ändamål samt för vissa andra ändringar inom socialförsäkringarna har i riksstatsförslaget preliminärt upptagits ett belopp av 307 milj. kr. utöver automatiska utgiftsökningar på ca 92 milj. kr.

Upprätthållandet av en hög och jämn sysselsättning med god balans på arbetsmarknaden kräver energiska insatser från det allmännas sida. De rörlighetsfrämjande åtgärderna måste tillmätas stor vikt. En upprustning av arbetsförmedlingen och utökning av den av arbetsmarknadsskäl bedrivna yrkesutbildningen föreslås därför. Arbetsförmedlingen föreslås skola tillföras över 200 nya tjänster, och medel beräknas därutöver för en utökning av den tillfälliga personalen med ungefär samma antal. Genom dessa åtgärder och genom en ökning av det ordinarie vägbyggnadsprogrammet beräknas en viss minskning kunna ske av beredskapsarbetena.

Vad gäller de familjepolitiska åtgärderna är att märka den ökning av anslagsbehovet som föranledes av den tidigare beslutade höjningen av barnbi-

dragen från 450 till 550 kr. Utgifterna för allmänna barnbidrag beräknas öka med 159 milj. kr. Vidare föreslås en höjning av stödet till driften av daghem och fritidshem. Det bör även här erinras om den tidigare omnämnda förbättringen av moderskapsförsäkringen.

Inom ungdomsvården föreslås fortsatt utbyggnad av ungdomsvårdsskoleorganisationen, främst när det gäller vårdresurserna för kvinnliga elever. En uppräknings föreslås vidare av medelsanvisningen till vård utom skola. Inom nykterhetsvården räknas med ökat stöd åt bl. a. de icke-statliga vårdanstalterna genom höjda anordnings- och driftbidrag.

För de handikappade är en planerad förbättring av invalidpensioneringen och den ökade utbildningsverksamheten samt de förbättrade resurserna för arbetsmarknadspolitiska åtgärder av betydelse. En fortsatt utbyggnad av verkstäder för handikappade förutsättes, och genom ett nytt bidragssystem stimuleras enskilda företag att sysselsätta sådan arbetskraft. Dessutom föreslås öknings av näringshjälpen och av bidragen till olika organisationer för handikappade. Särskild proposition avses komma att framläggas om uppräknings av äldre yrkesskadelivräntor.

Bostadsbyggnadsprogrammet, som för innevarande budgetår omfattar 70 000 lägenheter och som nu föreslås vidgat till 73 000 lägenheter, beräknas för nästa budgetår till 75 000 lägenheter. Av de 75 000 lägenheterna avses 5 000 skola reserveras för att medge särskilda tillskott av bostäder på sådana orter där detta av arbetsmarknadsskäl anses angeläget. I detta sammanhang må nämnas att tillkomsten av nya bostäder, för vilka ränteeftergifter utgår, medför en automatisk anslagsökning under driftbudgeten med 40 milj. kr.

Vad gäller *kommunikationsdepartementets* verksamhetsområde ökar sjätte huvudtitelns slutsumma med 162,0 milj. kr. I beloppet ingår en automatisk nettohöjning med 94,7 milj. kr. och en icke-automatisk höjning med 67,3 milj. kr. Av en sammanlagd ökning med 140 milj. kr. av väganslagen fördelar sig 40 milj. kr. på vägunderhållet, 60 milj. kr. på det statliga vägbyggandet, 38 milj. kr. på bidrag till den kommunala väghållningen och 2 milj. kr. på bidrag till enskild väghållning. Ramen för det statliga vägbyggandet kommer härigenom att uppgå till 440 milj. kr. och bidragsramen för det kommunala vägbyggandet till 185 milj. kr. Anslaget till vatten- och avloppsanläggningar föreslås ökat med 10 milj. kr. till 55 milj. kr. Vidare föreslås en fortsatt förstärkning av de statliga insatserna på trafiksäkerhetens område, främst en betydande upprustning av statens bilinspektion. Anslagen till trafiksäkerhetsforskning och till NTF föreslås likaså ökade. Flygväderlektjänsten inom Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut föreslås kraftigt utbyggd för att möta de krav, som ställs av den ökade flygtrafiken med jettflygplan. Driftbidrag till SJ föreslås med oförändrat 80 milj. kr., och för bidrag till viss busstrafik, som utbetalas för första gången innevarande budgetår, upplages även för 1962/63 ett anslag av 2 milj. kr.

I fråga om kommunikationsdepartementets del i kapitalbudgeten redovisas anslagsmässigt en ökning med 26,7 milj. kr. till 1 183,4 milj. kr. Investe-

ringsomslutningen inom kommunikationsverken, luftfartsverket och väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond beräknas öka med sammanlagt 7,9 milj. kr. Beträffande de olika verken ökar postverkets, televerkets och förrådsfondens investeringar med resp. 1, 36,7 och 3 milj. kr., medan minskningar redovisas för statens järnvägar, statens vattenfallsverk och luftfartsverket med resp. 11, 15,5 och 6,3 milj. kr. Den kraftiga höjningen avseende televerket syftar till att ge televerket större möjligheter att möta de allt högre kraven på televerkets tjänster och anordningar. Totalt skulle därmed investeringarna för de nämnda verken uppgå till 1 178,0 milj. kr. för nästa budgetår. För husbyggnader under statens allmänna fastighetsfond upptages anslag för bl. a. radio- och televisionshus samt för byggnadsarbeten vid statens bilinspektion.

Utgiftsutvecklingen under *finansdepartementets* huvudtitel bestämmes till största delen av anslaget till skatteersättning till kommunerna. Detta anslag kan minskas från 540 milj. kr. till 480 milj. kr. Beräkningen har gjorts under hänsynstagande till den av statsmakterna beslutade successiva utvecklingen av skatteersättningen samt den kommunala utdebiteringshöjningen under år 1962. Vidare har anslaget till bidrag till skattetyngda kommuner m. m. preliminärt upptagits till oförändrat 16,5 milj. kr. Avsikten är att i särskild proposition framlägga förslag om ändrade grunder för ifrågasvarande bidrag. Likaså avses förslag om en väsentlig rationalisering och kvalitetsförbättring av den statliga statistikproduktionen skola senare föreläggas riksdagen. Matematikmaskinnämnden föreslås erhålla medel till avlöning av cirka 18 tjänstemän för att bl. a. möta statsförvaltningens ökade krav på utbildning och service på databehandlingsområdet. Vidare föreslås nämnden erhålla beställningsbemyndigande för en för Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola och handelshögskolan i Göteborg gemensam datamaskinutrustning. För statistiska centralbyråns del föreslås ett anslag om 3,8 milj. kr. för inköp av den nu förhyrda datamaskinen av typ IBM 7070. Slutligen redovisas även i år betydande personalminskningar inom tullstaten på grund av rationaliseringar. Sålunda beräknas dessa minskningar under budgetåret 1962/63 medföra besparingar om i runt tal 1,1 milj. kr. Totalt föreslås netto under huvudtiteln en icke-automatisk utgiftsökning med 9,4 milj. kr. Å andra sidan uppkommer en automatisk nettominskning med 54,9 milj. kr.

Finansdepartementets del av kapitalbudgeten minskar betydligt, eftersom det för innevarande budgetår anvisade anslaget på ca 160 milj. kr. till inlösen av aktier i LKAB bortfaller fr. o. m. budgetåret 1962/63. Under kapitalbudgeten föreslås bl. a. 10 milj. kr. till vissa projekteringskostnader. Vidare har preliminärt uppförts ett anslag om 60 milj. kr. för internationell kapitalhjälp. Såsom anförts i det föregående är avsikten att i särskild proposition framlägga förslag till 1962 års vårriksdag om vidgade svenska insatser till förmån för de underutvecklade länderna.

Beträffande *ecklesiastikdepartementets* verksamhetsområde återspeglar fördelningen av åttonde huvudtiteln sammanlagda utgiftsökning — i runt

tal 168 milj. kr. — de huvudsakliga utbildningspolitiska riktlinjer, som tidigare uppdragits och som uppföljes också i föreliggande budgetförslag. Av ökningen faller sålunda drygt 103 milj. kr. på skolväsendet, drygt 20 milj. kr. på högre utbildning och forskning samt 17 milj. kr. på lärarutbildning. Av hela utgiftsökningen kan omkring 62 milj. kr. sägas närmast vara av icke-automatisk natur. Också denna del av utgiftsstegringen har väsentligen lagts på nämnda tre områden, vilkas utvecklingsresurser i detta hänseende ökas med respektive 31, 14,5 och 12,5 milj. kr. Detta möjliggör en fortsatt betydande reformverksamhet på utbildningsområdet. Sålunda avses på grundval av skolberedningens betänkanden skola framläggas förslag för årets riksdag om en genomgripande reform av det obligatoriska skolväsendet. Härmed sammanhängande icke-automatiska utgiftsökningar i budgetförslaget för 1962/63 beräknas till 24,5 milj. kr. Därav belöper 18 milj. kr. på skolbyggnadsbidraget, som beräknats med utgångspunkt i en på sätt skolberedningen förordat från 225 till 350 milj. kr. förhöjd investeringsram för nästa budgetår. Det bör påpekas, att de betydande kostnader för skolreformen, som belastar driftbidragsanslaget för den obligatoriska skolan, på grund av det tekniska systemet för bidragsutbetalningen kommer till uttryck i riksstaten först fr. o. m. budgetåret 1963/64. Budgetförslaget möjliggör vidare en fortsatt kraftig förstärkning av fackgymnasiernas utbildningsresurser. I konsekvens med den fortgående och förutsedda ytterligare utbyggnaden av skolväsendet förutsättes en betydande utökning av anordningarna för praktisk utbildning av ämneslärare, särskild utbildning av lärare för de tekniska läroverkens behov samt en effektivisering och utökning av speciallärarutbildningen och lärarfortbildningen. Förutom anslag för ytterligare förstärkning av forskningsresurserna upptar budgetförslaget vidare erforderliga medel för fortsatt planenlig utbyggnad av utbildningskapaciteten beträffande bl. a. den medicinska, odontologiska, matematisk-naturvetenskapliga, högre ekonomiska och högre tekniska utbildningen. Beträffande driftbudgeten kan här slutligen nämnas, att årets budgetförslag också innefattar betydande anslagsökningar för en fortsättning av den sedan några år pågående förstärkningen av statens stöd åt konstnärlig, litterär och musikalisk verksamhet.

Vad gäller kapitalbudgeten, som för ecklesiastikdepartementets del enligt riksstatsförslaget anslagsmässigt stiger med sammanlagt närmare 14 milj. kr., förutsättes under nästa budgetår en medelförbrukning under statens allmänna fastighetsfond av den omfattningen att alla byggnadsföretag, avsedda för den vid 1960 års riksdag beslutade expansionen av universitet och högskolor, skall kunna genomföras under förutsättning att byggnadernas projekterande och tillgången på erforderlig byggnadsarbetskraft så medger.

Vad gäller *jordbruksdepartementets* huvudtitel föreslås ökade insatser för jordbrukets och skogsbrukets rationalisering samt för fiskerinäringens främjande. För en fortsatt utbyggnad av forskningen och den högre undervisningen inom departementets område föreslås betydligt höjda anslag.

Förslag om reformering och utbyggnad av yrkesutbildningen på jordbrukets, trädgårdsnäringens och skogsbrukets områden kommer senare att framläggas. Vidare föreslås statens vatteninspektion förstärkt med bl. a. ett mikrobiologiskt laboratorium. Slutligen bör nämnas, att förslag om olika åtgärder till främjande av rennäringen avses skola föreläggas riksdagen i särskild proposition. Sammanlagt innebär förslagen under nionde huvudtiteln en nettoökning med 45,9 milj. kr. Härav utgör 23,7 milj. kr. icke-automatiska utgiftsstegringar. Av detta belopp disponeras 9,9 milj. kr. till olika åtgärder för ökad rationaliseringsverksamhet inom departementets verksamhetsområde. Till förstärkning av resurserna för forskning och undervisning m. m. avses sammanlagt 6,8 milj. kr.

För fiskerinäringens främjande föreslås ökade insatser huvudsakligen under kapitalbudgeten. Till fiskerilån och lån till främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk äskas sålunda för innevarande budgetår tilläggsstatsanslag av sammanlagt drygt 2,0 milj. kr. och för nästa budgetår för samma ändamål samt för fiskredskapslån tillhoppa 1,9 milj. kr.

Under jordbruksdepartementets del av kapitalbudgeten föreslås en sammanlagd medelsanvisning av 13,6 milj. kr. Vad gäller ny- och ombyggnadsarbeten i samband med bl. a. den pågående upprustningen av den lantbruksvetenskapliga verksamheten har förslag till bygnadsprogram för en första etapp framlagts. Medel härför avses komma att äskas, sedan projektering verkställt.

Inom *handelsdepartementets* verksamhetsområde föreslås anslagen under driftbudgeten öka med netto 30 milj. kr. För kapitalbudgeten är motsvarande ökning 87 milj. kr. Ökningarna berör huvudsakligen åtgärder beträffande de statliga industriföretagen, atomenergiverksamheten och sjöfarten.

Av riksdagen tidigare beslutad utbyggnad av vissa statliga industriföretag fortgår planenligt. Sålunda utbygges nu Statens skogsindustriers massafabrik och pappersbruk vid Lövholmen i Piteå, och kompletteringen av Norrbottens järnverk med ett plåtvalsverk är snart genomförd. Förslag till förstärkning av Statens skogsindustriers finansiering samt till modernisering och utbyggnad av Aktiebolaget Ceaverken — landets enda tillverkare av röntgenfilm — avses skola i särskilda propositioner underställas årets riksdag.

Det ekonomiska utbytet av den genom Sveriges geologiska undersökning bedrivna malmletningen har varit gott. Gruvdriften har hittills tillfört statsverket netto mellan 40 och 50 milj. kr. Från att ha varit koncentrerade till Skelleftefältet och där förekommande koppar-zinkmalm har undersökningarna de senaste åren utvidgats till att omfatta vissa järnmalmsfyndigheter, främst Svappavaarafältet söder om Kiruna. Medel föreslås nu för en mera allmän inventering av Norrbottens malmtillgångar, vidare till intensifiering av prospekteringsarbetena inom Skelleftefältet samt för undersökningar av de praktiska förutsättningarna för gruvdrift i Stekenjokk i Vilhelminafjällen, där den hittills påträffade koppar-zinkmalmen omfattar ca 11 milj. ton.

På energiområdet dominerar anslagen till atomenergiverksamheten. Det föreslås att till AB Atomenergis förfogande ställes 108 milj. kr. på drift-

budgeten och 20 milj. kr. på kapitalbudgeten. Inom ramen för angivna medelstilldelning fullföljes utbyggnaden av Studsvik-stationen, liksom av uranverket i Ranstad och i fråga om Ågesta-stationen beräknas medel för vissa avslutande arbeten och anskaffningar. Erinras bör även om de medel som ställs till vattenfallsstyrelsens förfogande för fortsatta arbeten på atomenergianläggningar. Det i årets statsverksproposition redovisade Marvikenprojektet är därvid av särskilt intresse. Marviken innebär ett fullföljande av det svenska reaktorprogrammet och representerar ett sista mellanled på vägen mot kommersiellt fullstora anläggningar. Ifråga om anslagstilldelningen på energiområdet må även nämnas de betydande medel, som under senare år ställts till förfogande för utbyggnad av oljelagringen i landet. Det av riksdagen antagna oljelagringsprogrammet gäller intill utgången av 1962 och representerar för statens del ett medelsbehov av sammanlagt 360 milj. kr. Spörsmålet om beredskapslagring av olja efter utgången av 1962 övervägs för närvarande av särskilda sakkunniga, vilka bedriver sitt utredningsarbete med sikte på att förslag om den fortsatta lagringsverksamheten skall kunna underställas 1962 års riksdag.

Sedan ett par år pågår på sjöfartsområdet arbeten som syftar till rationalisering av verksamheten inom lots- och fyrstaten. För att uppnå förutsedda effektivitets- och rationaliseringsvinster förutsättes — särskilt på fyrväsendets område — att medel ställs till förfogande för bl. a. automatisering av fyrar och ersättande av fyrskepp med andra fyranordningar. Härutöver föreslås att betydande medel anvisas för att bereda sjöfarten bättre service och ökad säkerhet. Åtgärder i detta syfte utgör nybyggnad av ett isbrytarfartyg och ett nytt tjänstefartyg för Övre norra lotsdistriktet samt ombyggnad av ett sjömätningssfartyg för planerad omläggning av mätungsverksamheten i produktivitetshöjande syfte.

Inrikesdepartementets huvudtitel domineras väsentligen av anslagen till hälso- och sjukvården, vilka för budgetåret 1962/63 beräknas till 624 milj. kr., motsvarande ca 61 procent av huvudtitelns totalsumma å 1 020 milj. kr. De övriga större anslagsgrupperna utgöres av anslagen till landsstaten, polisväsendet och civilförsvaret, vilka tillsammans omfattar omkring 34 procent. Ökningen från föregående budgetår uppgår till ca 72 milj. kr. I beloppet ingår en automatisk utgiftsstegring med 33,5 milj. kr. varför den icke-automatiska ökningen uppgår till 38,5 milj. kr.

För hälso- och sjukvården beräknas en anslagsökning med 28 milj. kr., varav 13 milj. kr. är av icke-automatisk karaktär. Av denna ökning hänför sig hälften eller 14 milj. kr. till kostnader för statens mentalsjukhus m. m. Ökningen sammanhänger bl. a. med tillkomsten av nya sjukhus. Sålunda beräknas — utöver Falbygdens sjukhus som började beläggas redan 1961 — Mellringe sjukhus i Örebro och sjukhuset i Bollnäs kunna börja beläggas under nästa budgetår samt psykopatsjukhuset i Katrineholm under hösten 1963. Detta innebär, att drygt 2 400 nybyggda vårdplatser tillkommer. För angivna ändamål samt för en fortsatt personell upprustning av de befintliga mentalsjukhusen föreslås inrättande av sammanlagt 411 nya tjäns-

ter. Med hänsyn till det av riksdagen nyligen godtagna avtalet med Örebro läns landsting om dess övertagande av driften av Mellringe sjukhus fr. o. m. den 1 januari 1962 har kostnaderna för detta sjukhus upptagits under ett särskilt bidragsanslag. Investeringsramen för de statliga mentalsjukhusen beräknas komma att uppgå till omkring 65 milj. kr.

För undervisningssjukhusen föreslås anslagsökningar med sammanlagt 7,5 milj. kr., vilka bl. a. sammanhänger med tillkomsten av nya neurologiska och neurokirurgiska kliniker vid karolinska sjukhuset och den fortgående utbyggnaden av akademiska sjukhuset. Karolinska sjukhusets thoraxkliniker föreslås vidare omdisponerade, varvid en särskild specialkardiologisk klinik tillkommer. Då serafimerlasarettet kommer att utnyttjas för undervisning till mitten av 1970-talet, förutsättes vissa upprustningsåtgärder skola genomföras vid sjukhuset. På kapitalbudgeten beräknas preliminärt anslag för utbyggnaden av karolinska sjukhuset och akademiska sjukhuset om 13 milj. kr.

Förslag framlägges om anordnande försöksvis av en mer allsidig hälsokontroll i anslutning till planerad skärmbildsverksamhet i Värmlands län. Frågan om en utvidgad bidragsgivning till stödjebandage och proteser samt hörapparater är f. n. under beredning inom departementet och förslag i ämnet avses senare underställas riksdagen. Med hänsyn till de gynnsamma resultaten av försöksverksamhet med användning av levande virus för polioympning beräknas medel för sådana ympningar i större skala under nästa budgetår.

Beträffande landsstaten föreslås anslagsökningar med 6,4 milj. kr., varav ca 2 milj. kr. av icke-automatisk natur. Bl. a. föreslås en ny organisation för handläggning av civila försvarsärenden vid länsstyrelserna, medförande kostnadsökningar på omkring 1 milj. kr. För fortsatt utbyggnad av taxeringskontrollorganisationen förordas ett 25-tal nya tjänster. Förslag framlägges vidare som syftar till arbetsrationaliseringar vid landskontorens kameralsektioner. Härigenom uppkommer en kostnadsminskning för budgetåret 1962/63 med 400 000 kr.

Förslag om polisväsendets förstatligande beräknas komma att framläggas för årets riksdag. Vidare kommer förslag om uppförande av en ny statlig polisskola att framläggas. För nästa budgetår föreslås en förstärkning av ordningsstatspolisen med 40 man för att förbättra trafikövervakningen. Totalt ökar polisanslagen med ca 9,6 milj. kr. Härav utgör 2,3 milj. kr. icke-automatiska förändringar.

Den pågående moderniseringen och upprustningen av civilförsvaret föreslås nästa budgetår skola fortsättas i stegrad takt. Anslagen till civilförsvaret, som för innevarande budgetår ökades med ca 20 milj. kr. i förhållande till 1960/61, föreslås för nästa budgetår ökade med ytterligare i runt tal 23 milj. kr.

Till *civildepartementet* hänförliga anslag under driftbudgeten beräknas komma att öka med 19,3 milj. kr. Förändringarna är nära nog helt av automatisk natur. Riksstatsförslaget upptar ej någon motsvarighet till det i gäl-

lande riksstat uppförda anslaget på 19,5 milj. kr. till täckning av beräknade merkostnader för löner m. m. Bortsett från nämnda anslag föreligger under tolfte huvudtiteln sålunda en nettoökning med ca 38,8 milj. kr. Härav hänför sig ca 18,5 milj. kr. till höjda pensioner och ökat antal pensionärer, 20 milj. kr. till höjda arbetsgivaravgifter till den allmänna tilläggspensioneringen och 1 milj. kr. till höjda arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen. En minskning med ca 0,9 milj. kr. uppkommer på grund av att anslaget till bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt utgår.

För *luftfartsfonden* upptages underskottet till 15,0 milj. kr., vilket är 3,3 milj. kr. mindre än för budgetåret 1961/62.

Riksgäldsfondens underskott beräknas till 875 milj. kr., vilket innebär oförändrat belopp jämfört med riksstaten för innevarande budgetår.

Huvudtiteln *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* ökar med 83,9 milj. kr. Bland de större förändringarna märks en ökning under försvarets fonder med ca 30 milj. kr. och en minskning beträffande lån till utbyggnad av oljelagringen med 24 milj. kr. Vidare föreslås det preliminärt äskade anslaget till internationell kapitalhjälp bli i sin helhet avskrivet, vilket medför behov av avskrivningsmedel om 60 milj. kr.

Översikt av behållningarna å riksstatsanslagen

En sammanställning över anslagsbehållningarna den 30 juni 1961 torde i detta sammanhang få lämnas och fogas som bihang till statsrådsprotokollet (*bihang 4*). Sammanställningen upptar totalsummor av reserverade medel om 1 408 milj. kr. på driftbudgeten (exkl. avskrivningar) och av outnyttjade belopp om 984 milj. kr. på kapitalbudgeten. Detta innebär att anslagsbehållningarna under budgetåret 1960/61 ökat med 265 milj. kr. på

	Medelsbehållning (miljarder kr.) vid utgången av budgetåret									
	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61
Reservationer å driftbudgeten (exkl. avskrivning av nya kapitalinvesteringar)	1,02	0,88	1,15	1,26	1,27	1,28	1,07	1,12	1,14	1,41
Outnyttjade belopp å kapitalbudgeten	0,76	0,70	0,81	0,61	0,48	0,50	0,55	0,56	0,77	0,98
Tillhopa	1,78	1,58	1,96	1,87	1,75	1,78	1,62	1,68	1,91	2,39
Ökning (+) resp. minskning (—) under budgetåret	+0,10	−0,20	+0,38	−0,09	−0,12	+0,03	−0,16	+0,06	+0,23	+0,48

driftbudgeten och med 214 milj. kr. på kapitalbudgeten. Totalt har således skett en ökning med 479 milj. kr. Som jämförelse lämnas även uppgifter om motsvarande anslagsbehållningar under den senaste tioårsperioden.

På *driftbudgeten* innebar reservationsmedelsutvecklingen under budgetåret 1960/61 en ökning av behållningarna på nya och fortlöpande anslag med 276 milj. kr. Den sammanlagda behållningen på dessa anslag uppgick därigenom vid utgången av budgetåret till 1 396 milj. kr. Ifråga om anslag, som anvisats t. o. m. budgetåret 1959/60, s. k. äldre anslag, inträdde däremot en minskning med 12 milj. kr. Därvid hade 2 milj. kr. överförts till budgetutjämningsfonden. Minskningarna på äldre anslag fördelade sig enligt följande på olika huvudtitlar.

	Reservationer å anslag anvisade t. o. m. budgetåret 1959/60 (äldre anslag)		Minskning under budgetåret
	per 1/7 1960 milj. kr.	per 30/6 1961 milj. kr.	
Justitiedepartementet	0,4	—	— 0,4
Utrikesdepartementet	—	—	—
Försvarsdepartementet	6,7	0,8	— 5,9
Socialdepartementet	0,8	0,2	— 0,6
Kommunikationsdepartementet	—	—	—
Finansdepartementet	0,2	0,1	— 0,1
Ecklesiastikdepartementet	1,5	0,6	— 0,9
Jordbruksdepartementet	3,0	2,3	— 0,7
Handelsdepartementet	4,8	4,0	— 0,8
Inrikesdepartementet	5,9	3,7	— 2,2
Övriga huvudtitlar	—	—	—
Totalt	23,3	11,7	— 11,6

Beträffande utvecklingen under de huvudtitlar som uppvisar mera betydande reservationsmedelsbehållningar kan följande nämnas. — Under fjärde huvudtiteln ökade reservationsmedlen med 235 milj. kr. Denna ökning är främst en följd av uppkomna förseningar vid leverans av materiel. Med hänsyn till gällande system med beställningsbemyndiganden är den totala reservationen om 576 milj. kr. att anse såsom bunden. — Femte huvudtiteln uppvisar en ökning av behållningarna med 24 milj. kr. från 44 till 68 milj. kr. Ökningen hänför sig huvudsakligen till arbetsmarknadsanslagen. De ökade reservationer som uppkommit å anslag som numera motsvaras av anslaget vissa sysselsättningspolitiska åtgärder, är i stor utsträckning bundna. — Den under sjätte huvudtiteln kvarstående reservationen, 375 milj. kr., hänförde sig praktiskt taget helt till de kalenderårsvis beräknade anslagen till den statliga väg- och brobyggnadsverksamheten samt till bidrag till byg-

gande av vägar och gator. — Nionde huvudtiteln uppvisar en ökning av reservationsmedelsbehållningarna från 196 till 211 milj. kr. — Under tionde huvudtiteln minskade behållningen å reservationsanslagen med 21 milj. kr. Denna minskning orsakades främst av att en vid budgetårets ingång stående reservation om 18 milj. kr. under anslaget till atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi helt togs i anspråk. — Reservationsmedelsbehållningen under elfte huvudtiteln ökade med 8 milj. kr. under budgetåret. Ökningen sammanhängde väsentligen med mindre förskjutningar i idrifttagandet av vissa sjukhusanläggningar. De till 89 milj. kr. uppgående reservationerna vid budgetårets utgång fördelade sig med 52 milj. kr. på anslagen till civilförsvaret, 33 milj. kr. på medicinalväsendet och 4 milj. kr. på övriga anslag.

För innevarande budgetår beräknades i propositionen 1961: 150, att behållningarna å reservationsanslagen skulle komma att minska med 100 milj. kr. Nu gjorda beräkningar innebär ett antagande om en minskning med 150 milj. kr.

För budgetåret 1962/63 torde man kunna räkna med att reservationsmedelsbehållningarna minskar med ytterligare 150 milj. kr.

För kapitalbudgetens anslag innebar förändringarna under budgetåret 1960/61 en ökning av medelsbehållningarna med 214 milj. kr. I fråga om nya och fortlöpande anslag skedde en ökning med 320 milj. kr., medan behållningarna på de äldre anslagen minskade med 106 milj. kr. Därvid hänförde sig 116 milj. kr. till medel som indragits såsom besparing.

Beträffande utvecklingen under de olika fonderna kan i huvudsak nämnas följande. — För statens affärsverksfonder redovisades en total ökning av behållningarna med 32 milj. kr. Därvid ökade televerkets fond med 8, statens järnvägars fond med 15 och statens vattenfallsverks fond med närmare 10 milj. kr. — Luftfartsfonden ökade med 12 milj. kr. — Under statens allmänna fastighetsfond ökade behållningarna med 22 milj. kr. till 171 milj. kr. Av denna ökning hänförde sig 6 milj. kr. till vissa byggnadsarbeten för fångvården och 8 milj. kr. till byggnadsarbeten vid universitet och högskolor. — Försvarets fonder ökade med 29 milj. kr. till 168 milj. kr. — Statens utlåningsfonder uppvisade totalt en ökning av behållningarna med 154 milj. kr. Samtidigt som det härvid skedde en minskning under flertalet utlåningsfonder, ökade behållningarna under lånefonden för bostadsbyggnad med 173 milj. kr. till 253 milj. kr. Avgörande för denna ökning var främst utvecklingen av förskottsgivningen å egnahemslånen, minskad avlyftning av kreditiv och minskat behov av fördjupning av de statliga lånen. — Under fonden för låneunderstöd utgjorde nettominskningen av anslagsbehållningarna totalt 72 milj. kr. Härav hänförde sig 90 milj. kr. till återföring av fonderade LKAB-medel, som indrogs såsom besparing.

Förändringarna av medelsbehållningarna under äldre anslag fördelade sig enligt följande.

	Behållningen å anslag anvisade t. o. m. budgetåret 1959/60 (äldre anslag)		Minskning under budgetåret 1960/61
	per 1/7 1960 milj. kr.	per 30/6 1961 milj. kr.	1960/61 milj. kr.
Statens affärsverksfonder:			
Postverkets fond	—	—	—
Televerkets fond	—	—	—
Statens järnvägars fond	0,5	0,4	— 0,1
Statens vattenfallsverks fond	—	—	—
Domänverkets fond	0,8	0,8	—
Säger för statens affärsverksfonder	1,3	1,2	— 0,1
Luftfartsfonden	—	—	—
Statens allmänna fastighetsfond	7,9	5,6	— 2,3
Försvarets fonder	0,5	—	— 0,5
Statens utlåningsfonder	6,9	7,3	+ 0,4
Fonden för låneunderstöd	102,8	1,3	— 101,5
Fonden för statens aktier	0,1	0,1	—
Fonden för förslag till statsverket	0,3	0,1	— 0,2
Diverse kapitalfonder	2,8	0,6	— 2,2
Totalt	122,6	16,2	— 106,4

I propositionen 1961:150 beräknades det samlade beloppet av kvarstående anslagsbehållningar komma att minska med 100 milj. kr. under innevarande budgetår. De förnyade kalkyler som gjorts ger inte anledning att frånga resultatet av dessa beräkningar.

För budgetåret 1962/63 synes det sannolikt att anslagsbehållningarna kommer att minska med ytterligare 100 milj. kr.

Översikt av riksrevisionsverkets inkomstberäkning

Riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna på driftbudgeten under innevarande och nästkommande budgetår bygger på en bedömning av den ekonomiska utvecklingen i Sverige fram t. o. m. de första månaderna av år 1963. På grundval av rådande konjunkturtendenser har ämbetsverket ansett sig kunna räkna med ytterligare någon produktionsökning och fortsatt hög sysselsättningsnivå under 1962 och första halvåret 1963.

Vid sina beräkningar har riksrevisionsverket beaktat de i propositionen 1961:188 föreslagna skattereformerna, vilka numera antagits av riksdagen.

Enligt beräkningen av *utfallet för innevarande budgetår* kommer de totala inkomsterna på driftbudgeten att uppgå till 17 972 milj. kr. Detta överstiger det i riksstaten upptagna beloppet med 889 milj. kr. Av merinkomsten faller 450 milj. kr. på den allmänna varuskatten och 300 milj. kr. på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

För budgetåret 1962/63 uppskattas inkomsterna till 18 824 milj. kr. Detta innebär en ökning med 1 741 milj. kr. i förhållande till gällande riksstat och med 852 milj. kr. i jämförelse med de nu beräknade inkomsterna för 1961/62. Uppgången i förhållande till det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår hänför sig till övervägande del till den allmänna varuskatten, som väntas öka med 700 milj. kr. En större ökning förutses även för intäkterna av bensinskatt, vilken beräknas ge 200 milj. kr. mer än innevarande budgetår. Detta beror dock till en del på ett tillfälligt skattebortfall 1961/62 på grund av ändrat uppbördsförfarande. Trots en uppgång i preliminärskatteinflödet på drygt 600 milj. kr. förutses nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. till följd av ökade utbetalningar främst av kommunalskattemedel komma att minska med 400 milj. kr.

Resultatet av riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår framgår av följande sammanställning. Som jämförelse har medtagits inkomstutfallet för budgetåret 1960/61 samt inkomsterna enligt gällande riksstat. Beloppen anges i milj. kr.

	1960/61	1961/62	1962/63
	Redo- visade belopp	Riksstaten Nu be- räknade belopp	
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	7 670	7 900	8 200
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	346	315	324
Automobilskattemedel	1 265	1 340	1 300
Tullar och acciser	5 912	6 025	6 580
Uppbörd i statens verksamhet	229	235	241
Diverse inkomster	313	299	318
Statens affärsverksfonder	389	397	440
Övriga kapitalfonder	517	572	569
Summa inkomster	16 641	17 083	17 972
			18 824

En sammanfattning av riksrevisionsverkets beräkningar lämnas i det följande. Härvid beröres endast de poster som på grund av sin storlek eller av andra skäl är av speciellt intresse. I övrigt får hänvisas till det vid denna bilaga fogade bihang 1.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Titeln nettoinkomst framkommer som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna utgöres i första hand av preliminär skatt, som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. De mest betydande posterna på utgiftssidan utgör utbetalningarna av kommunalskattemedel samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 85 procent av de *fysiska personernas* sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1960

en ökning med 11,3 procent i jämförelse med 1959. Riksrevisionsverket finner det sannolikt, att ökningen under 1961 varit nära nog lika stor eller inemot 11 procent. Detta är något mer än vad man tidigare räknat med. Även för övriga förvärvskällor räknar ämbetsverket med en uppgång under 1961. Sammanfattningsvis pekar kalkylerna på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 10 procent mellan verksamhetsåren 1960 och 1961. Vad gäller utvecklingen av inkomst av tjänst under 1962 finner riksrevisionsverket — även om konjunkturen skulle dämpas något — en fortsatt löneglidning sannolik. Antalet sysselsatta kan också väntas öka. Även om den ökning av lönesumman som därutöver kan komma att bli följd av avtalsrörelsen ännu inte låter sig överblickas, synes man, framhåller ämbetsverket, med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen kunna anta, att även denna kommer att medföra någon löneökning. För den totala lönesumman har riksrevisionsverket dock ansett sig nu böra räkna med en lägre ökning under 1962 än under 1961. Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna av 1963 förutses ytterligare någon stegring. För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med uppgång såväl 1962 som 1963.

För *aktiebolagen* steg de sammanlagda taxerade inkomsterna med 19 procent från 1960 till 1961 års taxering. Ökningen får ses mot bakgrunden av konjunkturuppgången under verksamhetsåret 1960 samt de från och med 1961 års taxering skärpta bestämmelserna för varulagervärdering. Dessutom torde bolagens vinstdispositioner enligt riksrevisionsverket ha påverkats av den från och med 1961 års taxering sänkta bolagsskatten. Riksrevisionsverket finner emellertid en lägre ökning av de taxerade bolagsinkomsterna vid 1962 års taxering än vid 1961 års taxering sannolik. Härvid pekar ämbetsverket särskilt på den under 1961 mera splittrade konjunkturutvecklingen, engångskaraktären av de företeelser som påverkade de taxerade inkomsterna vid 1961 års taxering samt resultatet av en av ämbetsverket företagen enkät beträffande de förväntade inkomsterna vid 1962 års taxering. För utvecklingen mellan 1962 års och 1963 års taxering har riksrevisionsverket räknat med en ytterligare uppgång i de taxerade bolagsinkomsterna.

Då formen för compensationen till kommunerna för skattebortfallet till följd av ortsavdragsreformen icke angivits i propositionen 1961:188 har riksrevisionsverket vid sin beräkning av *utgifterna å inkomstskattetiteln* utgått från oförändrade regler för utbetalning av kommunalskattemedel under budgetåren 1961/62 och 1962/63. På grund av utbetalningsreglernas utformning leder detta till att kommunerna automatiskt kompenseras för det nämnda skattebortfallet och att denna compensation kommer att belasta inkomsttiteln under nämnda budgetår. Ämbetsverket har därjämte förutsett, att från allmänna sjukförsäkringsfonden skall återföras det belopp, varmed arbetsgivarbidragen till tilläggssjukpenning för åren 1960 och 1961 understiger 60 procent av utgifterna för försäkringen. Återföringarna beräknas av ämbetsverket för 1961/62 till ca 41 milj. kr. och för 1962/63 till ca 30 milj. kr. Vidare har förutsatts, att förskott på avgifter och bidrag till

sjukkassorna under nästkommande budgetår endast kommer att utgå med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukkas-sornas medelsbehov.

Med utgångspunkt från antagandena om fysiska personers och bolags in-komster har riksrevisionsverket uppskattat de behållna inkomsterna på ti-teln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för *budgetåret 1961/62* till 8 200 milj. kr., vilket i förhållande till utfallet för 1960/61 innebär en uppgång med över 500 milj. kr. En kraftig ökning i preliminärskatteuppbörden och en uppgång i den kvarstående skatten uppväges härvid delvis av ökade utbe-talningar av överskjutande skatt och av kommunerna tillkommande skatte-medel. Vid beräkningen av uppbörden av preliminärskatt har förutsatts, att nya preliminärskattetabeller kan tillämpas först i mars 1962. Detta inne-bär, att inflödet av preliminär A-skatt under första uppbördsterminen av uppbördsåret 1962—63 kommer att hänföra sig till de skatteregler som gäll-de före den 1 januari 1962. Vidare har antagits, att skattereformen endast i mycket begränsad utsträckning kommer att inverka på uppbörden av pre-liminär B-skatt under nästkommande uppbördsår. Enligt nu föreliggande beräkning skulle netto 450 milj. kr. reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning av kommunalskattemedel.

För *budgetåret 1962/63* beräknas nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. till 7 800 milj. kr., vilket som förut nämnts innebär en nedgång med 400 milj. kr. i förhållande till det nu beräknade utfallet för 1961/62. Visserligen förutses trots skattesänkningen en uppgång i pre-liminärskatteinflödet på drygt 600 milj. kr. Mot denna ökning och en förut-sedd ökning i den kvarstående skatten står emellertid ökade utbetalningar främst av kommunalskattemedel. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 25 milj. kr. komma att åter-föras under budgetåret 1962/63.

Riksrevisionsverket understryker starkt såväl svårigheten att förutse skat-tereformens inverkan som ovissheten i de gjorda antagandena om inkomst-utvecklingen m. fl. på skattetitels utfall inverkande omständigheter.

Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Huvudparten av inkoms-terna under denna post härrör från inkomsttitlarna arvsskatt och gåvo-skatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m. Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under titeln arvsskatt och gåvo-skatt under budgetåret 1961/62 till 110 milj. kr. och föreslår, att inkomst-titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 115 milj. kr. Inkomsterna av lotterivinstskatt beräknas för budgetåret 1961/62 till 80 milj. kr. och före-slås — under antagande att det särskilda lotteriet för teater och konst kom-mer att anordnas — för budgetåret 1962/63 uppförda med 83 milj. kr. Upp-börden av omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m. beräknas under bud-getåret 1961/62 till 110 milj. kr. Under förutsättning att av utredningen för översyn av lösen- och stämpelförordningarna föreslagna ändringar av vissa ansöknings- och expeditiönsavgifter icke kommer att påverka inkomsttill-

flödet under nästkommande budgetår föreslår riksrevisionsverket, att inkomsttiteln för budgetåret 1962/63 uppföres med 115 milj. kr.

Inkomsten av skogsvårdsavgifter uppskattas för budgetåret 1961/62 till 10,2 milj. kr. och beräknas — i avvaktan på ställningstagande till promilletalet — för budgetåret 1962/63 till samma belopp.

Beräkningen av inkomsterna under här ifrågavarande inkomsttitlar redovisas sammanfattningsvis i följande sammanställning (belopp i milj. kr.).

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten Nu beräk- nade belopp	1962/63
Arvskatt och gåvoskatt	127	110	115
Lotterivinstskatt	79	80	83
Omsättnings- och expeditionsstämp- lar m. m.	103	105	115
Övrigt.....	37	20	20
Summa	346	315	333

Automobilskattemedel. Riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna under titlarna fordonsskatt och bensinskatt framgår av följande sammanställning (belopp i milj. kr.).

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten Nu beräk- nade belopp	1962/63
Fordonsskatt	418	440	475
Bensinskatt.....	847	900	1 050
Summa automobilskattemedel	1 265	1 340	1 525

Ökningen av automobilskattemedlen beräknas uppgå till 35 milj. kr. 1961/62 och till 225 milj. kr. 1962/63. Ändrat uppbördsförfarande för bensinskatten medför som förut nämnts ett tillfälligt skattebortfall under innevarande budgetår, så att intäkten under denna titel beräknas komma att uppgå till i stort sett samma belopp 1961/62 som 1960/61. Till följd av den tillfälligt låga nivån under innevarande budgetår och till den beslutade höjningen av bensinskatten, som endast i mycket begränsad utsträckning antagits slå igenom innevarande budgetår, har intäkterna av bensinskatt beräknats komma att öka med inte mindre än 200 milj. kr. under budgetåret 1962/63. Fordonsskatten väntas under budgetåren 1961/62 och 1962/63 stiga med 30 respektive 25 milj. kr.

Tullar och acciser. Resultatet av riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna på de olika titlarna under denna rubrik återfinnes i följande sammanställning (belopp i milj. kr.).

Den förutsedda kraftiga stegringen av inkomsterna under rubriken tullar

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten	Nu beräk- nade belopp	1962/63
Tullmedel	826	850	875	900
Allmän varuskatt	1 507	1 550	2 000	2 700
Särskilda varuskatter	338	350	355	365
Omsättningsskatt å motorfordon ..	189	195	195	200
Regleringsavgift och accis å fett- varor m. m.	59	43	42	43
Skatt å kaffe	26	27	27	28
Tobaksskatt	909	930	960	1 000
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti- handelsbolag	20	15	20	20
Rusdrycksförsäljningsmedel av de- taljhandelsbolag	30	30	34	34
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 161	1 150	1 200	1 250
Omsättningsskatt å vin	100	105	110	120
Maltdrycksskatt	105	—	—	—
Skatt å läskedrycker	66	—	—	—
Skatt å malt- och läskedrycker	—	180	180	180
Statlig nöjesskatt	25	25	22	22
Energiskatt	551	575	560	620
Summa tullar och acciser	5 912	6 025	6 580	7 482

och acciser mellan såväl budgetåren 1960/61 och 1961/62 som mellan bud-
getåren 1961/62 och 1962/63 sammanhänger framför allt med den allmänna
varuskatten. Denna gav under budgetåret 1960/61 1 507 milj. kr. och beräk-
nas budgetåren 1961/62 och 1962/63 ge 2 000 milj. kr. respektive 2 700 milj.
kr. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas, att för tull-
medel räknas med en uppgång med 50 milj. kr. under innevarande budget-
år och med 25 milj. kr. under nästkommande budgetår. Härvid har förut-
satts, att tullsatserna enligt EFTA-konventionen kommer att sänkas med
ytterligare 10 procent från och med mars 1962. Tobaksskatten beräknas öka
med 50 milj. kr. under innevarande budgetår och med 40 milj. kr. under
nästkommande budgetår. Under inkomstiteln omsättnings- och utskänk-
ningsskatt å spritdrycker, som av riksrevisionsverket föreslås benämnd skatt
å sprit, förutses en ökning med ca 40 milj. kr. under innevarande budgetår
och en ytterligare uppgång med 50 milj. kr. under nästkommande budgetår.
Energiskatten beräknas för innevarande budgetår komma att öka med en-
dast ca 10 milj. kr. beroende på ett tillfälligt bortfall i samband med upp-
bördssystemets omläggning från och med den 1 juli 1961. Ökningen för bud-
getåret 1962/63 uppskattas till 60 milj. kr. Riksrevisionsverket föreslår vi-
dare, att inkomstiteln omsättningskatt å vin erhåller benämningen skatt å
vin.

Uppbörd i statens verksamhet. Inkomsterna under denna rubrik uppgick under budgetåret 1960/61 till 229 milj. kr. I gällande riksstat är inkomsterna uppförda med 235 milj. kr. Riksrevisionsverket räknar nu med att inkomsterna under innevarande budgetår kommer att öka till 241 milj. kr. och uppskattar inkomsterna under budgetåret 1962/63 till 254 milj. kr.

Till grund för de beräknade och uppskattade inkomsterna har legat bl. a. följande antaganden. Inkomsterna vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har för budgetåret 1962/63 uppskattats till 7,5 milj. kr. under förutsättning dels av bifall till institutets anslagsäskanden och dels att institutet från luftfartsverket ersättes för vissa kostnader för väderlekstjänsten för luftfarten med ca 0,3 milj. kr. Inkomsterna vid matematikmaskinnämnden har för budgetåret 1962/63 uppskattats till 6 milj. kr., varvid förutsatts bifall till nämndens anslagsäskande avseende kostnader för maskintid vid andra datamaskiner än nämndens egna. Inkomsttiteln avgifter för granskning av biografbilder föreslås för budgetåret 1962/63 — i avvaktan på ställningstagande till taxesättningen med anledning av förslag i betänkandet om stämpel- och expeditiionsavgifter — uppförd med 0,3 milj. kr. Inkomsterna vid karolinska sjukhuset har med hänsyn till en föreslagen höjning av vårdavgifterna beräknats till 37 milj. kr. för budgetåret 1961/62 och till 42 milj. kr. budgetåret 1962/63.

Diverse inkomster. Riksrevisionsverket har beräknat inkomsterna under denna rubrik till de belopp som anges i följande sammanställning (milj. kr.).

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten	1961/62 Nu beräk- nade belopp	1962/63
Bötesmedel.....	30	32	32	34
Totalisatormedel	52	50	53	55
Tipsmedel	86	85	100	100
Lotterimedel	111	112	113	115
Övriga diverse inkomster	34	20	20	20
Summa diverse inkomster	313	299	318	324

Statens affärsverksfonder. Vid beräkningen av de affärsdrivande verkens avkastning har riksrevisionsverket utgått från nuvarande taxor och nu gällande lönenivå. Resultatet av ämbetsverkets beräkningar framgår av följande sammanställning, vari beloppen anges i milj. kr.

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten	1961/62 Nu beräk- nade belopp	1962/63
Postverket	16	17	15	10
Televerket	120	115	155	175
Statens vattenfallsverk.....	201	225	225	250
Domänverket.....	52	40	45	40
Summa statens affärsverksfonder	389	397	440	475

Generalpoststyrelsen har för budgetåren 1961/62 och 1962/63 beräknat postverkets avkastning som ett saldo mellan förutsedda inkomster på 633 respektive 649 milj. kr. och driftkostnader på 618 respektive 642 milj. kr. Överskottet på postverkets rörelse under de angivna budgetåren skulle därmed uppgå till 15 respektive 7 milj. kr. Riksrevisionsverket konstaterar, att generalpoststyrelsen icke har räknat med att några vinstmedel från postsparbanken eller postgiörörelsen skall inlevereras under de båda budgetåren, vilket synes innebära att uppkommen vinst i sin helhet ansetts böra disponeras för nedskrivning av rörelsernas utlånta medel.

Telestyrelsen har vid sin beräkning av verkets inkomster för budgetåret 1962/63 bl. a. utgått från att i likhet med vad som skett för budgetåren 1954/55—1961/62 en extra avsättning till värdeminskningsskonto skall ske med ett belopp motsvarande en del av den inkomstökning för televerket som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1962/63 har denna extra avsättning upptagits till 15 milj. kr. eller samma belopp som medgivits för innevarande budgetår.

För statens järnvägar är ingen inkomsttitel uppförd för innevarande budgetår. Inte heller för budgetåret 1962/63 förutses något överskott.

Övriga kapitalfonder. Riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna av statens övriga kapitalfonder framgår av följande sammanställning (belopp i milj. kr.).

	1960/61 Redovisade belopp	1961/62 Riksstaten Nu beräk- nade belopp	1962/63
Riksbanksfonden	50	50	50
Statens allmänna fastighetsfond....	29	25	25
Försvarets fonder	34	37	37
Statens utlåningsfonder	210	259	254
Fonden för låneunderstöd	15	12	16
Fonden för statens aktier	59	70	70
Statens pensionsfonder	76	75	73
Diverse kapitalfonder	44	44	44
Summa övriga kapitalfonder	517	572	569
			631

De för riksbanksfonden beräknade beloppen har av riksbanken betecknats som preliminära i avvaktan på resultatet av pågående utredning av frågan om dispositionen av överskottet av riksbankens rörelse. Beträffande inkomsterna av statens utlåningsfonder föreslår riksrevisionsverket bl. a. att lånefonden för bostadsbyggande för budgetåret 1962/63 uppföres med 275 milj. kr. Inkomsterna på titeln fonden för statens aktier domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastning på i fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Svenska tobaksaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktie-

bolaget Tipstjänst. Från inkomsterna på fonden avgår under budgetåret 1961/62 ränta för ogulden del av löseskillingen för av staten övertagna aktier i LKAB med i runt tal 10 milj. kr. samt avsättning av statens vinst för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete. Denna avsättning uppskattas för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63 till 25 milj. kr. Överskottet på väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats enligt två olika alternativ alltefter- som bilinspektionens byggnader överföres eller icke överföres till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning. Enligt riksrevisionsverkets mening bör dock i båda fallen avkastningen av förrådsfonden kunna avrundas till 12 milj. kr. Riksrevisionsverket har vidare förutsatt att från och med budgetåret 1962/63 en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvalta kapitalfond, förslagsvis benämnd fonden för oljelagringsanläggningar, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket. Fondens avkastning för budgetåret 1962/63 kan vid en normalräntesats av 4,75 procent beräknas till 1,8 milj. kr.

Riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsternas utveckling på längre sikt

I en bilaga till riksrevisionsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1962/63 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräkningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1963/64—1965/66*. I promemorian framhålls inledningsvis, att utvecklingen av statsinkomsterna i första hand är beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen, för vilken på längre sikt givetvis endast schablonmässiga antaganden kan göras.

Sambandet med den allmänna ekonomiska utvecklingen är särskilt utpräglat för titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* Här om uttalar riksrevisionsverket bl. a. att varje procents ökning i skatteunderlaget enligt de från och med den 1 januari 1962 gällande skattesatserna kan väntas medföra en ökning i de påförda statsskatterna med inemot 100 milj. kr. Skatte- reformen kommer dock, framhåller ämbetsverket, att medföra en betydande nedgång i den påförda statliga inkomstskatten för fysiska personer vid 1963 års taxering.

De påförda beloppen av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter beräknas av riksrevisionsverket vid ett schablonmässigt antagande om en fyraprocentig ökning av skatteunderlaget vid 1964—1966 års taxeringar uppgå till följande belopp i milj. kr.

Taxeringsår					
1962	1963	1964	1965	1966	
7 760	7 580	7 900	8 260	8 630	
-180	+320	+360	+370		

I en kommentar till sammanställningen har riksrevisionsverket anfört följande.

Genom uppbördstekniska förhållanden kan betydande skillnader förekomma mellan de påförda skatterna och de kassamässiga inkomsterna på skattetiteln under budgetåret. Ett ökat överuttag av preliminärskatt kan exempelvis väntas under uppbördsåret 1962—63 dels genom att preliminärskatttabeller enligt nu gällande skatteregler kommer att användas för en uppbördstermin under nästkommande uppbördsår och dels genom den inverkan de höjda kommunala ortsavdragen kan beräknas få på de nya preliminärskatttabellernas utformning. Till följd härav kan den överskjutande skatten vid 1963 års taxering i motsats till vad som blev fallet för 1961 års taxering och vad som enligt det föregående förutsatts för 1962 års taxering väntas komma att bli större än den kvarstående skatten. Detta tenderar att minska behållningen på inkomstiteln under budgetåret 1963/64. I detta sammanhang kan vidare nämnas eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som blir speciellt märkbar vid större förändringar av skatteunderlaget. En antagen stegring av skatteunderlaget under budgetåren 1963/64—1965/66 med 4 procent, vilket är betydligt lägre än vad riksrevisionsverket antagit för de närmast föregående budgetåren, skulle innebära, att inkomsterna på titeln skulle uppgå till 7 100 milj. kr. under budgetåret 1963/64 eller 700 milj. kr. mindre än vad som beräknas för budgetåret 1962/63. Budgetåret 1964/65 skulle de kassamässiga intäkterna på titeln uppgå till 7 500 milj. kr. och under budgetåret 1965/66 till 8 200 milj. kr. Härvid har, i avvaktan på beslut om hur kommunerna skall kompenseras för skattebortfallet genom ortsavdragsreformen, denna compensation i sin helhet tills vidare belastats inkomstskattetiteln.

Beträffande *övriga inkomstitlar* bygger riksrevisionsverkets beräkningar på antaganden om en fortsatt ökning av nationalprodukten och dess komponenter i ungefär samma takt som hittills genomsnittligt under efterkrigstiden vid i stort sett stabil prisnivå. För vissa titlar såsom allmän varuskatt, tullmedel och i viss mån även affärsverksfondera råder ett nära samband mellan intäkter och den löpande ekonomiska utvecklingen. Riksrevisionsverket betonar därför, att också tämligen små förändringar i utvecklingstakten för nationalprodukten och dess komponenter kan ge utslag i dessa intäkter.

I följande sammanställning har införts de inkomstbelopp som enligt nyss berörda antaganden kan beräknas uppkomma under budgetåren 1961/62—1965/66 under dels titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och dels *övriga inkomstitlar* (belopp i milj. kr.).

	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66
Inkomstskattetiteln	8 200	7 800	7 100	7 500	8 200
Övriga inkomstitlar	9 772	11 024	11 581	12 133	12 690
Summa inkomster	17 972	18 824	18 681	19 633	20 890
Årlig förändring		+852	—143	+952	+1 257

Investeringsplan för budgetåret 1962/63

Vid 1944 års riksdag beslöts (Statsverksprop. 1944: Kapitalbudgeten: Investeringsplan; rskr 45; prop. 276; rskr 464), att kapitalbudgeten skulle fr. o. m. budgetåret 1944/45 erhålla en ändrad utformning av i huvudsak följande innebörd.

För varje statlig kapitalfond fastställes årligen en investeringsstat, på vars ena sida redovisas beloppet av den sammanlagda bruttoinvesteringen i fonden enligt av riksdagen fattade anslagsbeslut och på vars andra sida upptages dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonden (årsavskrivning), dels avskrivningsmedel anvisade över riksstaten (grundavskrivning), dels övriga för investering disponibla kapitalmedel, dels ock i förekommande fall bidrag från särskilda fonder eller kommuner till investeringsföretagens genomförande. Saldot mellan dessa poster anger det nettotillskott av kapitalmedel som erfordras för de beslutade bruttoinvesteringarnas genomförande och betecknas investeringsbemyndigande. Investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna sammanställs till en investeringsplan, vars summa, sedan avdrag skett för återbetalning av kapitalmedel över fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster och i förekommande fall även från andra fonder, utvisar den totala nettoinvesteringen av lånemedel, som erfordras för genomförande av samtliga de av riksdagen beslutade investeringarna. Investeringsplanen utgör kapitalbudgetens utgiftssida enligt riksstaten. På kapitalbudgetens inkomstsida upptages under beteckningen lånemedel en balanspost med samma belopp som investeringsplanens slutsumma. I specifikationerna till riksstaten upptages för kapitalbudgetens del nämnda inkomstitel, efter angivna grunder upprättade investeringsstater för samtliga kapitalfonder samt fullständiga anslagsspecifikationer till investeringsplanen.

I samband med ifrågavarande omläggning överflyttades redovisningen mot riksstaten av kapitalbudgetanslagen från riksgäldskontoret till de fondförvaltande myndigheterna. Dessa ålades att vid genomförande av investeringarna i första hand anlita avskrivningsmedel och övriga inom respektive fonder disponibla kapitalmedel och att först när dessa förbrukats utnyttja investeringsbemyndigandena för rekvisition av lånemedel från riksgäldskontoret.

Förslag framlägges denna dag om avlåtande till riksdagen av framställningar om investeringsanslag under olika kapitalfonder med följande totala belopp.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	6 003 000	
B. Televerkets fond	352 600 000	
C. Statens järnvägars fond	305 700 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	431 401 000	
E. Domänverkets fond	313 000	1 096 017 000
II. Luftfartsfonden		17 901 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		140 853 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	196 245 000	
B. Försvarets fabriksfond	6 000 000	202 245 000
V. Statens utlåningsfonder		799 258 000
VI. Fonden för låneunderstöd		157 121 000
VII. Fonden för statens aktier		133 600 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		15 200 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	44 000 000	
B. Jordfonden	4 000 000	48 000 000
Summa kr.		2 610 195 000

För genomförandet av de i föregående sammanställning upptagna investeringarna å tillhopa 2 610 milj. kr. skall såsom inledningsvis framhållits i första hand anlitas dels de avskrivningsanslag för ifrågavarande investeringar som i annat sammanhang denna dag äskas å driftbudgeten, dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonderna och dels övriga å fonderna disponibla kapitalmedel. Avskrivningsmedlen å riksstatsförslagets driftbudget uppgår till 390 milj. kr. Enligt från de fondförvaltande myndigheterna lämnade uppgifter kan avskrivningsmedlen inom de å riksstatsförslagets investeringsstater upptagna fonderna uppskattas till sammanlagt 775 milj. kr. Övriga kapitalmedel, som beräknas inflyta genom återbetalningar å lån m. m. under de å riksstatsförslagets investeringsstater uppförda fonderna, upptages till sammanlagt 28 milj. kr. Det sistnämnda beloppet faller huvudsakligen å fonden för låneunderstöd. Sammanlagt skulle alltså för investeringsarnas genomförande i första hand stå till förfogande $(390 + 775 + 28 =)$ 1 193 milj. kr. Den närmare fördelningen av nämnda belopp å de olika i investeringsstaterna upptagna fonderna framgår av följande sammanställning.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	7 101 000	
B. Televerkets fond	297 400 000	
C. Statens järnvägars fond	218 800 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	197 600 000	
E. Domänverkets fond	1 000	720 902 000

II. Luftfartsfonden	6 051 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond.....	89 190 000	
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	166 458 000	
B. Försvarets fabriksfond.....	3 701 000	170 159 000
V. Statens utlåningsfonder.....		38 513 000
VI. Fonden för låneunderstöd		131 633 000
VII. Fonden för statens aktier		1 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		3 000 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förråds- fond.....		34 100 000
	Summa kr.	1 193 549 000

Med ledning av dessa uppgifter kan investeringsbemyndigandena preliminärt beräknas till de belopp som framgår av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1962/63

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	— 1 098 000	
B. Televerkets fond	55 200 000	
C. Statens järnvägars fond.....	86 900 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	233 801 000	
E. Domänverkets fond	312 000	375 115 000
II. Luftfartsfonden		11 850 000
III. Statens allmänna fastighetsfond.....		51 663 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	29 787 000	
B. Försvarets fabriksfond.....	2 299 000	32 086 000
V. Statens utlåningsfonder		760 745 000
VI. Fonden för låneunderstöd		25 488 000
VII. Fonden för statens aktier		133 599 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		12 200 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förråds- fond.....	9 900 000	
B. Jordfonden	4 000 000	13 900 000
	Säger	1 416 646 000
Avgår kapitalåterbetalning:		
Oreglerade kapitalmedelsförluster.....	1 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	83 790 000	84 790 000
	Summa kr.	1 331 856 000

Det såsom övrig kapitalåterbetalning i investeringsplanen upptagna beloppet 83 790 000 kr. utgöres av dels återbetalningar å fonden för kreditgivning till utlandet med ett belopp av tillhopa 63,6 milj. kr., vilket av riksgäldskontoret beräknas inflyta under nästa budgetår i enlighet med kända lån villkor och amorteringsplaner, och dels återbetalningar å vissa lånefonder med ett sammanlagt belopp av 20,2 milj. kr. Det må tilläggas, att i budgetredovisningen kommer dessa återbetalningar, i den mån outnyttjade belopp å investeringsanslagen fortfarande finnes, att redovisas bland investeringsstaterna.

Slutlig beräkning av investeringsplanen bör anstå i avvaktan på de definitiva äskanden av investeringsanslag som kan komma att framläggas under riksdagens lopp.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *bilaga 2*.

Det torde böra erinras om att det i investeringsplanen beräknade lånemedelsbehovet på grund av gällande principer för riksstatens uppställning är av formell innebörd.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avvaktan på särskild proposition i ämnet beräkna investeringsplanen för budgetåret 1962/63 jämte därtill fogade stater i enlighet med här framlagda förslag samt

att i riksstaten för nämnda budgetår å kapitalbudgeten beräkna en mot investeringsplanen svarande inkomsttitel sålunda

Lånemedel kr. 1 331 856 000

Departementschefens beräkning av de särskilda inkomsttitlarna

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksrevisionsverkets förslag där intet annat anges i det följande.

Som jag i det föregående framhållit avser jag att senare återkomma till frågan om den tekniska utformningen av skatteersättningen till kommunerna i anledning av ortsavdragsreformen. Riksrevisionsverket har vid sin beräkning av inkomsttiteln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* förutsatt oförändrade regler för utbetalning av kommunalskattemedel budgetåren 1961/62 och 1962/63. Härigenom får kommunerna under dessa budgetår automatiskt kompensation för skattebortfallet. Med hänsyn härtill torde ämbetsverkets beräkning av inkomsterna under förevarande inkomsttitel nu böra godtas. Jag förordar således — i avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen som är avsedd att företas längre fram under riksdagen — att inkomsttiteln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* preliminärt upptas

till 7 800 milj. kr. Till frågan om återföring av medel från allmänna sjukförsäkringsfonden torde ställning inte nu behöva tagas.

I enlighet med gällande grunder bör, som jag tidigare framhållit, under budgetåret 1962/63 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring från budgetutjämningsfonden ske av tidigare avsatta medel. I enlighet med riksrevisionsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar beräknas resultera i en nettoåterföring av 25 milj. kr.

Skogsvårdsavgiften har av 1961 års riksdag fastställts att för år 1961 utgå efter promilletalet 1,0. I anslutning till de principer för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som antogs av 1960 års riksdag förordar jag, att skogsvårdsavgiften för år 1962 skall utgå efter oförändrat promille, 1,0. Jag hemställer i det följande härom, varvid jag beräknar titeln skogsvårdsavgifter till 10,2 milj. kr.

Remissbehandlingen av de förslag som framlagts av utredningen för översyn av lösen- och stämpelförordningarna har ännu inte avslutats. Det är ännu för tidigt att uttala, när detta synnerligen omfattande ärende kan föreläggas riksdagen. I enlighet med riksrevisionsverkets förslag förordar jag därför, att inkomstiteln *omsättnings- och expeditionsstämplat m. m.* uppföres med 115 milj. kr.

Med hänsyn till att inkomster av brännoljeskatt redovisas under inkomstiteln *bensinskatt* föreslår jag, att nämnda titel i stället benämnes *bensin- och brännoljeskatt* och att densamma i enlighet med riksrevisionsverkets förslag uppföres med 1 050 milj. kr.

Riksrevisionsverket har i anledning av viss författningsändring föreslagit, att inkomstiteln *omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker* benämnes *skatt å sprit* samt i anslutning härtill föreslagit, att inkomstiteln *omsättningsskatt å vin* erhåller benämningen *skatt å vin*. Jag kan godta dessa förslag liksom ämbetsverkets beräkning av inkomsterna under nämnda titlar. Jag förordar således, att inkomsterna under titeln *skatt å sprit* uppföres med 1 250 milj. kr. och att inkomsterna under titeln *skatt å vin* uppföres med 120 milj. kr.

I fråga om de under rubriken *uppbörd i statens verksamhet* upptagna inkomstitlarna förordar jag följande. Med hänsyn till vad chefen för kommunikationsdepartementet senare denna dag vid behandlingen av anslagen till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut förordar angående vissa överföringar från avlönings- och omkostnadsanslagen till anslaget väderlekstjänst för luftfarten torde inkomsterna vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut bära uppföras med av riksrevisionsverket föreslaget belopp, 7,5 milj. kr. Inkomsterna vid matematikmaskinnämnden bör med anledning av att jag senare denna dag kommer att förorda bifall till nämndens äskanden i enlighet med riksrevisionsverkets förslag uppföras med 6 milj. kr. Inkomstiteln avgifter för granskning av biografbilder bör med hänsyn till vad jag nyss anfört beträffande den fortsatta beredningen av de av

utredningen för översyn av lösen- och stämpelförordningarna framlagda förslagen uppföras med av riksrevisionsverket förordat belopp, 0,3 milj. kr. I anslutning till de förslag chefen för jordbruksdepartementet senare kommer att framlägga angående täckande av vissa kostnader för köttbesiktning kontrollsakterier bör en ny inkomsttitel benämnd avgifter vid köttbesiktning uppföras med 2,8 milj. kr. Slutligen bör titeln inkomster vid serafimerlasarettet uppföras med 10 milj. kr.

Vid beräkningen av överskotten från affärsverken har riksrevisionsverket utgått från nuvarande taxor och nu gällande lönenivå. En eventuell höjning av lönerna fr. o. m. den 1 januari 1962 kommer givetvis att påverka affärsverkens resultat. Jag ansluter mig till riksrevisionsverkets förslag beträffande beräkningen av inkomsterna under *statens affärsverksfonder*, vilket bl. a. innebär, att jag räknar med en extra avsättning till värdeminskningskonto om 15 milj. kr. för televerket.

Med hänsyn till att utredningen av frågan om dispositionen av överskottet från riksbankens rörelse ännu pågår torde den av riksrevisionsverket upptagna inkomsten av *riksbanksfonden* böra godtas.

Vad gäller inkomsttiteln *övriga diverse kapitalfonder* torde den ifrågasatta överföringen av bilinspektionens byggnader från byggnadsstyrelsens till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning icke nu komma till stånd. Frågan om inrättande av en fond för oljelagringsanläggningar utredes för närvarande av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap. Utredningen torde icke kunna slutföras inom sådan tid att frågan kan föreläggas 1962 års riksdag. Nu berörda förhållanden leder dock icke till någon ändring av riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna under *övriga diverse kapitalfonder*, vilka alltså torde böra uppföras med 20 milj. kr.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde — i enlighet med vad i det föregående nämnts — få fogas

Bihang 1: Riksrevisionsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1962/63;

Bihang 2: Preliminär nationalbudget för år 1962;

Bihang 3: Vissa tabeller till belysning av den statsfinansiella utvecklingen;

Bihang 4: Sammanställning över behållningar å riksstatsanslag.

Under återopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksrevisionsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) i avvaktan på slutlig översyn av inkomstberäkningen beräkna inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1962/63 enligt den vid detta protokoll såsom *bilaga 1* fogade specificationen;

b) medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1962/63 för att där särredovisas; samt

c) besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1962 utgå med 1 promille.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sven-Olof Norberg

Bilaga 1

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1962/63

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m.m., <i>bevillning</i>	7 800 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i> ..	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	115 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	83 000 000	
h) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	115 000 000	8 133 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	475 000 000	
b) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 050 000 000	1 525 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	900 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	2 700 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	365 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	200 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	43 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ..	28 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	34 000 000	

j) Skatt å sprit, <i>bevillning</i> . .	1 250 000 000	
k) Skatt å vin, <i>bevillning</i> . . .	120 000 000	
l) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	180 000 000	
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	22 000 000	
n) Energiskatt, <i>bevillning</i> . .	620 000 000	7 482 000 000 17 140 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	500 000
2. Inkomster vid fångvården	4 000 000
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	4 000 000
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000
5. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 300 000
6. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	5 250 000
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 500 000
8. Avgifter för registrering av motorfordon	10 000 000
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	7 500 000
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	90 000
11. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	1 000 000
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	6 000 000
13. Inkomst av myntning och justering	7 000 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 200 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	585 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	420 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	475 000
18. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 220 000
19. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000
20. Avgifter för granskning av biografbilder	300 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	2 400 000
24. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 100 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	230 000
27. Avgifter vid köttbesiktning	2 800 000
28. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 300 000
29. Inkomster vid veterinärhögskolan	770 000
30. Inkomster vid lantmäteriväsendet	17 500 000
31. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 000 000
32. Avgifter för statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen	50 000
33. Skeppsmättningsavgifter	500 000
34. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 400 000

35. Inkomster vid statens provningsanstalt . . .	3 000 000	
36. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	7 100 000	
37. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	265 000	
38. Fyr- och båkmedel	18 000 000	
39. Lotspenningar	12 000 000	
40. Försäljning av sjökort m. m.	750 000	
41. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 500 000	
42. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	16 500 000	
43. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	450 000	
44. Inkomster av statens gruvegendom	3 400 000	
45. Inkomster vid statens institut för folkhäl-san	800 000	
46. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	4 200 000	
47. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	750 000	
48. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	370 000	
49. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000	
50. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	310 000	
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	42 000 000	
52. Inkomster vid serafimerlasarettet	10 000 000	257 465 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	34 000 000	
2. Totalisatormedel	55 000 000	
3. Tipsmedel	100 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	20 000 000	324 000 000
		17 721 665 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder:

1. Postverket, bevilning	10 000 000	
2. Televerket	175 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	250 000 000	
4. Domänverket	40 000 000	475 000 000

II. Riksbanksfonden 50 000 000

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 735 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 540 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10 651 000	
5. Generaltullstyrelsens »	270 000	
6. Uppsala universitets »	1 020 000	
7. Lunds universitets »	915 000	

8. Sjöfartsstyrelsens	delfond	170 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	9 505 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 310 000	28 117 000
IV. Försvarets fonder:			
1. Försvarets fastighetsfond		35 167 000	
2. Försvarets fabriksfond		2 900 000	38 067 000
V. Statens utlåningsfonder:			
1. Utrikesförvaltningens lånefond		25 000	
2. Värnpliktslånefonden		1 000	
3. Statens bostadslånefond		1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby		7 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer		3 600 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslänkande samhällen		17 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden		300 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande		275 000 000	
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin		625 000	
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler..		1 500 000	
11. Statens bosättningslånefond		1 500 000	
12. Vattenkraftslånefonden		250 000	
13. Luftfartslånefonden		730 000	
14. Tullverkets båtlånefond		1 000	
15. Statens lånefond för universitetsstudier ...		500 000	
16. Allmänna studielånefonden		750 000	
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder		225 000	
18. Jordbrukets lagerhusfond		515 000	
19. Statens mejerilånefond		1 000	
20. Jordbrukets maskinlånefond		1 000 000	
21. Statens sekundärlånefond för jordbrukare .		75 000	
22. Fonden för supplementär jordbrukskredit .		60 000	
23. Kraftledningslånefonden		230 000	
24. Elektrifieringslånefonden		1 000	
25. Egnahemslånefonden		4 200 000	
26. Arrendelånefonden		1 000	
27. Arbetarsmåbrukslånefonden		1 000	
28. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond		1 000	
29. Kronotorparnas inventarielånefond		1 000	
30. Statens avdikningslånefond		1 900 000	
31. Täckdikningslånefonden		1 000	
32. Bevattningslånefonden		1 000	
33. Fiskerilånefonden		430 000	
34. Statens fiskredskapslånefond		1 000	
35. Skogsväglånefonden		27 000	
36. Statens skogslånefond		1 000	
37. Lånefonden för insamling av skogsfrö		1 000	

38. Statens lånefond för den mindre skeppsfar-		
ten	1 300 000	
39. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	35 000	
40. Sjöfartsverkets båtlånefond	3 000	
41. Statens hantverks- och industrilånefond...	4 100 000	298 918 000

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	675 000	
2. Statskontorets »	11 800 000	
3. Lantbruksstyrelsens delfond	3 000	
4. Riksbankens »	3 300 000	
5. Riksgäldskontorets »	1 000	15 779 000

VII. Fonden för statens aktier 80 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	200 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 300 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	10 200 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk ..	35 000	74 535 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	25 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	45 000 000

1 105 418 000

Summa kr. 18 827 081 000

Bilaga A till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1962/63****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	2 850 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	7 020 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	8 022 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	63 526 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	579 000	
6. Uppsala universitets	»	3 836 000	
7. Lunds universitets	»	2 335 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	853 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	21 945 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	6 699 000	117 665 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	400 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	630 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	32 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	4 000 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	240 000	
6. Uppsala universitets	»	35 000	
7. Lunds universitets	»	44 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	155 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	2 075 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 160 000	8 771 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	91 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	198 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting	291 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	542 000	
7. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	delfond	1 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	1 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 000	888 000

Summa kr. 127 324 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:

a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	1 132 000	
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	355 000	
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	438 000	
d) Vissa istandsättningsarbeten	1 415 000	3 340 000

2. Fångvårdsstyrelsens delfond 3 749 000

3. Beskickningsfastigheternas delfond:

a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	1 875 000	
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	630 000	2 505 000

4. Byggnadsstyrelsens delfond 30 105 000

5. Generaltullstyrelsens » 247 000

6. Uppsala universitets delfond:

a) Akademiska sjukhuset	750 000	
b) Övriga fastigheter	1 114 000	1 864 000

7. Lunds universitets delfond 750 000

8. Sjöfartsstyrelsens » 630 000

9. Medicinalstyrelsens » 9 482 000

10. Karolinska sjukhusets delfond:

a) Karolinska sjukhuset	3 495 000	
b) Serafimerlasarettet	278 000	3 773 000

56 445 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	912 000	
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	320 000	
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	6 948 000	
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	103 000	
6. Uppsala universitets delfond:		
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	476 000	
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	553 000	1 029 000
7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>	365 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	102 000	
9. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	4 934 000	
10. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	1 407 000	16 120 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	255 000
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	3 690 000
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	20 020 000
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	200 000

6. Uppsala universitets	delfond, förslagsvis	500 000	
7. Lunds universitets	» , förslagsvis	400 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	» , förslagsvis	107 000	
9. Medicinalstyrelsens	» , förslagsvis	100 000	
10. Karolinska sjukhusets	» , förslagsvis	1 370 000	26 642 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	2 735 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 540 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	10 651 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	270 000	
6. Uppsala universitets	»	1 020 000	
7. Lunds universitets	»	915 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	170 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	9 505 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 310 000	28 117 000
		Summa kr. 127 324 000	

Bilaga B till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond
för budgetåret 1962/63****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Kasernbyggnaders delfond	111 717 000	
2. Befästningars »	33 125 000	144 842 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Kasernbyggnaders delfond	5 100 000	
2. Befästningars »	350 000	5 450 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond	2 570 000	
2. Befästningars »	50 000	2 620 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond	5 000 000	
2. Befästningars »	100 000	5 100 000

Summa kr. **158 012 000****Utgifter****A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Kasernbyggnaders delfond	69 562 000	
2. Befästningars »	24 190 000	93 752 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	13 525 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	2 237 000	15 762 000

**C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda
lokaler och arrenderade markområden:**

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	9 950 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	3 381 000	13 331 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond	31 350 000	
2. Befästningars »	3 817 000	35 167 000

Summa kr. **158 012 000**

Förslag till

Investeringsstater för budgetåret 1962/63

I. Statens affärsverksfonder

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	6 003 000
inom fonden	7 100 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	— 1 098 000		
	<u>6 003 000</u>		<u>6 003 000</u>

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	352 600 000
från riksstaten	7 300 000		
inom fonden	290 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	55 200 000		
	<u>352 600 000</u>		<u>352 600 000</u>

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	305 700 000
från riksstaten	7 800 000		
inom fonden	210 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000 000		
Investeringsbemyndigande.	86 900 000		
	<u>305 700 000</u>		<u>305 700 000</u>

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	431 401 000
från riksstaten	18 500 000		
inom fonden	178 900 000		
Övriga kapitalmedel	200 000		
Investeringsbemyndigande.	233 801 000		
	<u>431 401 000</u>		<u>431 401 000</u>

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag ...	313 000
Investeringsbemyndigande.	312 000		
	<u>313 000</u>		<u>313 000</u>

II. Luftfartsfonden

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	17 901 000
inom fonden	6 050 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	11 850 000		
	<u>17 901 000</u>		<u>17 901 000</u>

III. Statens allmänna fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	140 853 000
från riksstaten	59 869 000		
inom fonden	29 320 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	51 663 000		
	<u>140 853 000</u>		<u>140 853 000</u>

IV. Försvarets fonder**A. Försvarets fastighetsfond**

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	196 245 000
från riksstaten	150 695 000		
inom fonden	15 762 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	29 787 000		
	<u>196 245 000</u>		<u>196 245 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	6 000 000
inom fonden	3 700 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	2 299 000		
	<u>6 000 000</u>		<u>6 000 000</u>

V. Statens utlåningsfonder**Utrikesförvaltningens lånefond**

Investeringsbemyndigande .	200 000	Investeringsanslag	200 000
----------------------------	---------	------------------------------	---------

Värnpliktslånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	455 000	Investeringsanslag	455 000
--	---------	------------------------------	---------

Lånefonden för bostadsbyggande

Investeringsbemyndigande.	740 000 000	Investeringsanslag	740 000 000
---------------------------	-------------	------------------------------	-------------

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	------------------------------	-------

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	------------------------------	-------

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel från riksstaten	5 400 000	Investeringsanslag	9 000 000
Investeringsbemyndigande .	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Statens lånefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel från riksstaten	16 200 000	Investeringsanslag	16 200 000
--	------------	------------------------------	------------

Allmänna studielånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	16 250 000	Investeringsanslag	16 250 000
--	------------	------------------------------	------------

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande .	500 000	Investeringsanslag	500 000
----------------------------	---------	------------------------------	---------

Kronotorparnas inventarielånefond

Avskrivningsmedel från riksstaten	50 000	Investeringsanslag	50 000
--	--------	------------------------------	--------

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	158 000	Investeringsanslag	1 000 000
Investeringsbemyndigande.	842 000		
	<u>1 000 000</u>		<u>1 000 000</u>

Statens fiskredskapslånefond

Investeringsbemyndigande..	600 000	Investeringsanslag	600 000
----------------------------	---------	--------------------------	---------

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande.	15 000 000	Investeringsanslag	15 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	1 000	Investeringsanslag	1 000
---------------------------	-------	--------------------------	-------

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder 760 745 000

VI. Fonden för låneunderstöd

Avskrivningsmedel från riksstaten	107 735 000	Summa investeringsanslag .	157 121 000
Övriga kapitalmedel	23 898 000		
Investeringsbemyndigande.	25 488 000		
	<u>157 121 000</u>		<u>157 121 000</u>

VII. Fonden för statens aktier

Övriga kapitalmedel	1 000	Investeringsanslag	133 600 000
Investeringsbemyndigande..	133 599 000		
	<u>133 600 000</u>		<u>133 600 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket

Övriga kapitalmedel	3 000 000	Summa investeringsanslag .	15 200 000
Investeringsbemyndigande..	12 200 000		
	<u>15 200 000</u>		<u>15 200 000</u>

IX. Diverse kapitalfonder**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond**

Avskrivningsmedel inom fonden	34 000 000	Summa investeringsanslag .	44 000 000
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande..	9 900 000		
	<u>44 000 000</u>		<u>44 000 000</u>

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	4 000 000	Investeringsanslag	4 000 000
----------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Säger beträffande samtliga investeringsstater för:

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	2 610 195 000
från riksstaten	390 412 000		
inom fonden	774 832 000		
Övriga kapitalmedel	28 305 000		
Investeringsbemyndigande	1 416 646 000		
	2 610 195 000		2 610 195 000

**RIKSREVISIONSVERKETS
INKOMSTBERÄKNING**

Bihang 1

Till KONUNGEN

Enligt den för riksrevisionsverket gällande instruktionen åligger det ämbetsverket att varje år före den 15 december till Kungl. Maj:t avgiva förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering

ävensom meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Innan riksrevisionsverket nu framlägger förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1962/63 vill ämbetsverket inledningsvis lämna en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten för de sistförflutna finans-åren.

Driftbudgetens utfall budgetåren 1956/57—1960/61

Driftbudgetens inkomster och utgifter enligt budgetredovisningarna för de fem sistförflutna budgetåren sammanfattas i efterföljande tabell. I tabellen angivas även de förändringar i avseende på budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet givit upphov. Inkomsternas utveckling belyses närmare av de uppgifter rörande avkastningen av de särskilda inkomstitlarna, som lämnas i tabellbilaga B.

Driftbudgetens utfall under budgetåren 1956/57—1960/61

Milljoner kronor

Inkomst- och utgiftsgrupper m. m.	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
<i>Inkomster</i>					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 356	5 953	6 095	6 157	7 670
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	243	257	306	310	346
Automobilskattemedel	1 018	1 082	1 086	1 182	1 265
Tullar och acciser	3 077	3 560	3 938	4 630	5 912
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	430	485	485	534	542
Statens affärsverksfonder	177	273	318	352	389
Övriga kapitalfonder	390	449	376	492	517
Summa inkomster	10 691	12 019	12 604	13 657	16 641
<i>Utgifter</i>					
Civila utgifter (även avskrivningar för civila ändamål)	7 836	8 619	9 099	9 740	10 697
Försvarsutgifter (fjärde huvudtiteln och avskrivningar för försvarsändamål)	2 364	2 587	2 679	2 824	2 836
Pensionskostnader för civila och militära ändamål	322	344	366	398	432
Räntor å statsskulden	456	569	599	736	864
Summa utgifter	10 978	12 119	12 743	13 698	14 829
Budgetöverskott resp. underskott	— 287	— 100	— 139	— 41	+ 1 812
Förändring i beloppet av utestående reservationer	+ 32	— 195	+ 60	+ 82	+ 315
Förändring i budgetutjämningsfondens behållning	— 319	+ 95	— 199	— 123	+ 1 497

Såsom framgår av tabellen ha såväl inkomster som utgifter under den redovisade perioden utvisat en fortgående uppgång. Stegringstakten har dock varierat, vilket belyses i nedanstående tablå.

	Förändring sedan föregående budgetår			
	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
	Miljoner kronor			
Driftbudgetens inkomster	+ 1 328	+ 585	+ 1 053	+ 2 984
Därav: skatt å inkomst och för- mogenhet m. m.	+ 597	+ 142	+ 62	+ 1 513
övriga inkomsttitlar	+ 731	+ 443	+ 991	+ 1 471
Driftbudgetens utgifter	+ 1 141	+ 624	+ 955	+ 1 131

Den ojämna ökningen av intäkterna på titeln skatt å inkomst och förmogenhet m. m. sammanhänger, förutom med skiftningar i skatteunderlagets tillväxttakt, med ändrade skatteregler och uppbördstekniska förhållanden (jfr s. 18 ff).

För driftbudgetens övriga intäkter ha särskilt kraftiga ökningsförekommit under de två senaste budgetåren. De kraftiga stegringarna bero till väsentlig del på den allmänna varuskatten som infördes från och med 1960.

Under budgetåren 1957/58—1959/60 ha intäkter och utgifter ökat i ungefär samma takt. Under 1960/61 var emellertid ökningen av intäkterna nära nog tre gånger större än utgiftsökningen. Utgiftsökningen har genomgående varit snabbare för civila utgifter än för försvarsutgifterna.

Resultatet av inkomst- och utgiftsutvecklingen under ifrågavarande femårsperiod har blivit, att driftbudgeten utfallit med ett betydande överskott under budgetåret 1960/61 medan underskott uppstått för de övriga budgetåren. Närmare redogörelse för utvecklingen av statsverkets inkomster och utgifter lämnas i vad avser tiden till och med budgetåret 1959/60 i riksräkenskapsverkets årsbok 1961.

Utfallet av statsregleringen budgetåret 1960/61

För utfallet av statsregleringen under budgetåret 1960/61 lämnas närmare redogörelse i en härvid såsom bilaga A fogad tabell. Av tabellen framgår, att inkomsterna uppgingo till 16 641 miljoner kronor och utgifterna till 14 829 miljoner kronor. Budgeten utföll sålunda med ett överskott av 1 812 miljoner kronor. De utestående reservationerna ökade med 315 miljoner kronor. Om detta belopp lägges till de kassamässiga utgifterna, erhålles ett formellt överskott av 1 497 miljoner kronor, som tillförts budgetutjämningsfonden.

De redovisade inkomsterna för allmänna budgeten överstego de beräknade med 1 136 miljoner kronor utgörande nettot av merinkomster för skattetitlarna, diverse inkomster och statens kapitalfonder på 1 026, 10 respektive 101 miljoner kronor och brist för uppbörd i statens verksamhet på 1 miljon kronor.

Av den redovisade merinkomsten för skattetitlarna hänförde sig den helt övervägande delen eller 927 miljoner kronor till titlarna, skatt å inkomst och förmögenhet m. m., allmän varuskatt och tullmedel, för vilka sambandet med den löpande samhällsekonomiska utvecklingen är särskilt utpräglat. Merinkomsten för skatt å inkomst och förmögenhet uppgick till 769 miljoner kronor, för allmän varuskatt till 107 miljoner kronor och för tullmedel till 51 miljoner kronor. I övrigt redovisas merinkomster för bland andra titlarna omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med 36 miljoner kronor, för arvsskatt och gåvoskatt med 27 miljoner kronor samt för regleringsavgift och accis å fettvaror med 19 miljoner kronor. Lägre inkomster än i riksstaten redovisas för bland andra titlarna omsättningsskatt å vin, malldrycksskatt och statlig nöjesskatt med vardera 5 miljoner kronor.

Merinkomsten för statens kapitalfonder hänförde sig huvudsakligen till statens affärsverksfonder. Av den sammanlagda merinkomsten för affärsverksfonderna på 95 miljoner kronor svarade televerket för 40 miljoner kronor, domänverket för 29 miljoner kronor, postverket för 15 miljoner kronor och statens vattenfallsverk för 11 miljoner kronor.

Driftbudgetens redovisade sammanlagda utgifter, 14 829 miljoner kronor, understego de på riksstat och tilläggsstat redovisade anslagen med 569 miljoner kronor. Detta belopp utgör summan av nettobesparingar på allmänna budgeten på 559 miljoner kronor och på specialbudgeterna på 10 miljoner kronor. Enligt budgetredovisningen utvisade den allmänna budgetens mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag en nettobesparing av 259 miljoner kronor. I detta nettobelopp ingår ett belopp på 3 miljoner kronor, som tillförts budgetutjämningsfonden över anslaget på sjätte huvudtiteln till avsättning till statens automobilskattemedelsfond. Beloppet motsvarar en vid realiserandet av riksstaten uppkommen förbättring av relationen mellan inkomster och utgifter på automobilskattemedlens specialbudget. I realiteten uppgick alltså nettobesparingen på allmänna budgeten i vad avser de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen till 256 miljoner kronor.

På specialbudgeternas inkomsttitlar uppstod i jämförelse med de beräknade inkomsterna en nettomerinkomst på 5 miljoner kronor. Med undantag för helt obetydliga belopp hänförde sig denna merinkomst till automobilskattemedlens specialbudget. För specialbudgetens anslag redovisas merutgifter på 2 miljoner kronor. Detta innebär att realiserandet av budgeten med 3 miljoner kronor minskat det underskott på automobilskattemedlens specialbudget om 22 miljoner kronor, som beräknats enligt riksstat och tilläggsstat. Behållningen på automobilskattemedlens specialbudget vid ingången av budgetåret på 766 miljoner kronor har sålunda minskat med 19 miljoner kronor till 747 miljoner kronor. Härtill kommer att beloppet av oförbrukade reservationer på anslag hänförliga till specialbudgeten uppgick till 376 miljoner kronor. I realiteten var alltså det totala överskottet av automobilskattemedel 1 123 miljoner kronor vid utgången av budgetåret 1960/61.

Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1961/62

Beträffande utvecklingen av statsinkomsterna under det löpande budgetåret föreligga ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster ha under denna period uppgått till 5 378 miljoner kronor mot 4 778 miljoner kronor under motsvarande period föregående budgetår. Av denna ökning på 600 miljoner kronor hänför sig större delen eller 435 miljoner kronor till titeln skatt å inkomst och förmögenhet. De redovisade inkomsterna på titeln uppgå till 2 541 miljoner kronor under de fyra första månaderna av innevarande budgetår. I allmän varuskatt inflöto 71 miljoner kronor mer under perioden juli—oktober under budgetåret 1961/62 än under motsvarande period under budgetåret 1960/61. Även för flertalet andra större inkomstitlar såsom fordonsskatt, tullmedel, särskilda varuskatter, tobaksskatt samt omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker redovisas ökningar i de influtna beloppen. För bensinskatt redovisas en nedgång med 35 miljoner kronor, vilket får ses mot bakgrund av det från och med den 1 juli 1961 ändrade uppbördssystemet (jfr s. 43 ff).

I närslutna bilaga C har riksrevisionsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av driftbudgetens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de på driftbudgeten uppförda inkomstitlarna kunna väntas lämna en inkomst av 17 972 miljoner kronor mot i riksstaten beräknat 17 083 miljoner kronor.

Inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. beräknas komma att med 300 miljoner kronor överstiga det i riksstaten upptagna beloppet, 7 900 miljoner kronor. För allmän varuskatt förutses merinkomster i förhållande till i riksstaten upptaget belopp med 450 miljoner kronor, varvid förutsatts bifall till Kungl. Maj:ts förslag om höjning av skattesatsen från 4 till 6 procent. Bland övriga inkomstitlar räknas med merinkomster för bland andra tullmedel med 25 miljoner kronor, tobaksskatt med 30 miljoner kronor, omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med 50 miljoner kronor, tipsmedel med 15 miljoner kronor och televerket med 40 miljoner kronor. Lägre inkomster än i riksstaten väntas bland annat för bensinskatt med 50 miljoner kronor (jfr s. 43 ff) och energiskatt med 15 miljoner kronor.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1951—1960

Av väsentlig betydelse för bedömande av den framtida utvecklingen av statens inkomster är att analysera förändringarna av fysiska och juridiska personers inkomster. Riksrevisionsverket lämnar fördenskull här först en återblick på utvecklingen av dessa inkomster, sådana de komma till uttryck i taxeringsstatistiken.

I tabellen på s. 6 sammanställas uppgifter om den till statlig inkomstskatt (inkomst- och förmögenhetsskatt) taxerade inkomsten och dess förändring-

Utvecklingen av taxerad inkomst för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1951—1960 (taxeringsåren 1952—1961)

Verksamhetsår	Taxeringsår	Fysiska personer m. fl.		Svenska aktiebolag m. fl.		Övriga skattskyldiga		Tillsammans	
		Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index
1951	1952	20 797	100	2 493	100	133	100	23 423	100
1952	1953	23 783	114	2 128	85	122	92	26 033	111
1953	1954	24 007	115	2 413	97	136	102	26 556	113
1954	1955	25 749	124	2 646	106	195	147	28 590	122
1955	1956	28 263	136	2 623	105	163	123	31 049	133
1956	1957	29 242	141	2 294	92	172	129	31 708	135
1957	1958	31 152	150	2 530	101	190	143	33 872	145
1958	1959	32 269	155	2 282	92	222	167	34 773	148
1959	1960	34 031	164	2 203	88	238	179	36 472	156
1960	1961	37 214	179	2 613	105	233	213	40 110	171

är för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1951—1960 (motsvarande taxeringsåren 1952—1961), vad angår verksamhetsåret 1960 enligt preliminära uppgifter från statistiska centralbyrån.

Av tabellen framgår, att den totala taxerade inkomsten sedan verksamhetsåret 1951 undergått en stegring med sammanlagt 71 procent. Utvecklingen har varit väsentligt olikartad för fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser), för svenska aktiebolag m. fl. samt för övriga skattskyldiga. Den första gruppen överväger emellertid starkt till sitt absoluta belopp. På grund härav blir utvecklingen av densamma i stort sett avgörande för utvecklingen av den taxerade inkomsten i dess helhet. Den taxerade inkomsten för fysiska personer har successivt stigit med sammanlagt 79 procent. Utvecklingen för svenska aktiebolag m. fl. har varierat betydligt under samma period. Den taxerade inkomsten för verksamhetsåret 1960 ligger 5 procent över 1951 års nivå. Den mindre betydelsefulla gruppen övriga skattskyldiga (ekonomiska föreningar, sparbanker m. fl.) uppvisar en ökning med 113 procent.

För en mera ingående analys av utvecklingen av det vid taxeringen till statlig inkomstskatt uppnådda taxeringsresultatet hänvisas till tabellen på s. 8—9, vilken lämnar upplysning rörande vid de senaste sex taxeringarna uppskattade inkomster av olika förvärvskällor jämte utnyttjade avdrag. Uppgifterna avseende senaste taxering äro preliminära.

Nämnda tabell visar i vad avser sammanräknad nettoinkomst för *fysiska personer m. fl.*, representerande vid den senaste taxeringen 93 procent av den totala sammanräknade nettoinkomsten, att den till största delen, 85 procent, består av inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet. Därnäst i betydelse komma inkomst av rörelse med 7 procent och inkomst av jordbruksfastighet med närmare 5 procent.

Inkomst av tjänst har ökat kraftigt under den i tabellen redovisade sex-

årsperioden. Ökningstakten utvisar emellertid stora variationer. Betydande avtalsmässiga löneyftningar i förening med löneglidning och ökat antal inkomsttagare medförde en kraftig stegring av lönesumman under år 1960. För inkomst av tjänst redovisas nämnda år en inkomstökning på 11,3 procent. Även under perioden 1956—1959 utvisade inkomst av tjänst en fortgående stegring beroende på såväl avtalsmässiga inkomstökningar som fortsatt löneglidning och ökat antal anställda. De redovisade ökningstalen ha dock varit betydligt lägre än för 1960.

För inkomst av rörelse redovisas en fortgående ökning.

Beträffande inkomst av jordbruksfastighet är utvecklingen oregelbunden, vilket främst sammanhänger med variationer i skogsinkomster och skördeutfall. Den successiva nedgången under åren 1957—1959 torde främst ha orsakats av dåliga skördar, vartill kommer för år 1958 inverkan av minskade skogsförsäljningar. I motsats till föregående år utvisade inkomst av jordbruksfastighet emellertid en ökning för år 1960 med 12,2 procent. Det kan i detta sammanhang förtjäna påpekas att antalet inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet utvisat en fortgående minskning under hela den i tabellen medtagna perioden.

Inkomst av kapital visar stora procentuella förändringar under perioden 1955—1960. Under 1955 skedde en kraftig stegring, som under 1956 och 1957 förbyttes i nedgång med 4,4 respektive 8,3 procent. Den sistnämnda nedgången torde främst ha orsakats av att schablonavdraget för inkomst av kapital vid 1958 års taxering höjts till 300 kronor för ogifta och 600 för äkta makar. De tre senaste årens stegring med 8,4, 7,8 och 9,8 procent torde främst ha orsakats av höjda ränteinkomster.

Avdragen för underskott å förvärvskälla ökade med 43,6 procent från 1957 till 1958 års taxering. Främst torde ökningen bero på ändrade regler för beskattningen av egnahemsfastigheter, i första hand det vid 1958 års taxering införda extra avdraget på 200 kronor. Ökningen under åren 1958, 1959 och 1960 torde väsentligen vara att tillskriva inverkan av höjda räntekostnader för fastighetsägare, samt för år 1960 dessutom de vid 1961 års taxering införda förlustavdragen.

Det sammanlagda beloppet av s. k. allmänna avdrag, som få göras vid beräkning av den taxerade inkomsten, har som likaledes framgår av tabellen för fysiska personer stegrats successivt. I synnerhet för verksamhetsåret 1956 var ökningen betydande, vilket i första hand får sättas i samband med att vid 1957 års taxering (avseende inkomståret 1956) för första gången tillämpades vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för vissa försäkringsavgifter. Den kraftiga ökningen för verksamhetsåret 1960 torde främst sammanhålla med tidigare höjningar av kommunalskatterna och folkpensionsavgifterna samt höjningen av de gifta kvinnornas förvärvsavdrag.

I tidigare inkomstberäkningar har även meddelats vissa resultat av den statistik över inkomstfördelningen, som årligen utarbetas av statistiska centralbyrån och som redovisas i publikationen Skattetaxeringarna.

Utfallet av taxeringarna till statlig inkomstskatt för verksamhetsåren 1955—1960 (taxeringsåren 1956—1961)
(På grundval av taxeringsnämndernas beslut)

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1955 till 1956	1956 till 1957	1957 till 1958	1958 till 1959	1959 till 1960
Fysiska personer m. fl.											
Inkomst av jordbruksfastighet ..	2 002,0	2 068,6	1 997,5	1 882,1	1 844,7	2 070,4	+ 3,3	- 3,4	- 5,8	- 2,0	+ 12,2
annan fastighet	370,5	380,5	368,3	374,4	397,9	405,5	+ 2,7	- 3,2	+ 1,7	+ 6,3	+ 1,9
rörelse m. m.	2 498,1	2 609,4	2 763,8	2 895,4	3 125,1	3 257,2	+ 4,5	+ 5,9	+ 4,8	+ 7,9	+ 4,2
tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet ..	26 968,2	28 737,7	30 996,5	32 607,9	34 172,9	38 033,8	+ 6,6	+ 7,9	+ 5,2	+ 4,8	+ 11,3
kapital	789,0	754,5	691,6	749,7	808,4	887,3	- 4,4	- 8,3	+ 8,4	+ 7,8	+ 9,8
Summa	32 627,8	34 550,7	36 817,7	38 509,5	40 349,0	44 654,2	+ 5,9	+ 6,6	+ 4,6	+ 4,8	+ 10,7
Avdrag för underskott å förvärvskälla	180,1	211,1	303,2	357,5	405,2	454,6	+ 17,2	+ 43,6	+ 17,9	+ 13,3	+ 12,2
Sammanräknad nettoinkomst	32 447,7	34 339,6	36 514,5	38 152,0	39 943,8	44 199,6	+ 5,8	+ 6,3	+ 4,5	+ 4,7	+ 10,7
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	4 176,6	5 088,3	5 353,7	5 873,8	5 901,9	6 963,8	+ 21,8	+ 5,2	+ 9,7	+ 0,5	+ 18,0
Aterstående inkomst	28 271,1	29 251,3	31 160,8	32 278,2	34 041,9	37 235,8	+ 3,5	+ 6,5	+ 3,6	+ 5,5	+ 9,4
Avjämning	8,1	8,9	8,7	9,8	10,9	21,4					
Taxerad inkomst....	28 263,0	29 242,4	31 152,1	32 268,4	34 031,0	37 214,4	+ 3,5	+ 6,5	+ 3,6	+ 5,5	+ 9,4
Utnyttjade ortsavdrag m. m.	9 554,6	9 724,4	9 877,1	9 959,0	10 083,0	10 353,4	+ 1,8	+ 1,6	+ 0,8	+ 1,2	+ 2,7
Beskattningsbar inkomst	18 708,4	19 518,0	21 275,0	22 309,4	23 948,0	26 861,0	+ 4,3	+ 9,0	+ 4,9	+ 7,8	+ 12,2
Svenska aktiebolag m. fl.											
Inkomst av jordbruksfastighet ..	167,1	136,4	141,7	130,0	82,8	119,8	- 18,4	+ 3,9	- 8,3	- 36,3	+ 44,7
annan fastighet	47,7	51,0	52,6	55,2	53,5	57,4	+ 6,9	+ 3,1	+ 4,9	- 3,1	+ 7,3
rörelse m. m.	2 785,4	2 482,9	2 672,2	2 461,8	2 441,9	2 883,1	- 10,9	+ 7,6	- 7,9	- 0,8	+ 18,1
kapital	23,8	17,3	17,6	20,3	18,3	21,6	- 27,3	+ 1,7	+ 15,3	- 9,9	+ 18,0
Summa	3 024,0	2 687,6	2 884,1	2 667,3	2 596,5	3 081,9	- 11,1	+ 7,3	- 7,5	- 2,7	+ 18,7
Avdrag för underskott å förvärvskälla	16,8	16,9	19,4	17,3	23,0	21,8	+ 0,6	+ 14,8	- 10,8	+ 32,9	- 5,2
Sammanräknad nettoinkomst	3 007,2	2 670,7	2 864,7	2 650,0	2 573,5	3 060,1	- 11,2	+ 7,3	- 7,5	- 2,9	+ 18,9
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla, m. m.	384,3	376,6	335,1	367,7	370,1	447,2	- 2,0	- 11,0	+ 9,7	+ 0,7	+ 20,8
Taxerad (= beskattningsbar) inkomst ..	2 622,9	2 294,1	2 529,6	2 282,3	2 203,4	2 612,9	- 12,5	+ 10,3	- 9,8	- 3,5	+ 18,6

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1955 till 1956	1956 till 1957	1957 till 1958	1958 till 1959	1959 till 1960
Övriga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet...	27,2	22,9	18,9	21,0	16,3	23,5	- 15,8	-17,5	+11,1	-22,4	+44,2
annan fastighet	24,4	23,5	24,7	26,8	28,4	29,2	- 3,7	+ 5,1	+ 8,5	+ 6,0	+ 2,8
rörelse m. m.	101,4	107,7	126,1	150,0	171,6	209,0	+ 6,2	+17,1	+19,0	+14,4	+21,8
kapital	40,3	49,1	54,1	60,7	65,7	71,2	+ 21,8	+10,2	+12,2	+ 8,2	+ 8,4
Summa	193,3	203,2	223,8	258,5	282,0	332,9	+ 5,1	+10,1	+15,5	+ 9,1	+18,0
Avdrag för underskott å förvärvskälla	2,1	2,7	3,3	3,2	3,8	3,8	+ 28,6	+22,2	- 3,0	+18,8	± 0
Sammanräknad nettoinkomst	191,2	200,5	220,5	255,3	278,2	329,1	+ 4,9	+10,0	+15,8	+ 9,0	+18,3
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla, m. m.	28,4	28,6	30,2	33,0	40,4	46,5	+ 0,7	+ 5,6	+ 9,3	+22,4	+15,1
Taxerad (= beskattningsbar) inkomst..	162,8	171,9	190,3	222,3	237,8	282,6	+ 5,6	+10,7	+16,8	+ 7,0	+18,8
Samtliga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet..	2 196,3	2 227,9	2 158,1	2 033,1	1 943,8	2 213,7	+ 1,4	- 3,1	- 5,8	- 4,4	+13,9
annan fastighet	442,6	455,0	445,6	456,4	479,8	492,1	+ 2,8	- 2,1	+ 2,4	+ 5,1	+ 2,6
rörelse m. m.	5 384,9	5 200,0	5 562,1	5 507,2	5 738,6	6 349,3	- 3,4	+ 7,0	- 1,0	+ 4,2	+10,6
tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet ..	26 968,2	28 737,7	30 996,5	32 607,9	34 172,9	38 033,8	+ 6,6	+ 7,9	+ 5,2	+ 4,8	+11,3
kapital	853,1	820,9	763,3	830,7	892,4	980,1	- 3,8	- 7,0	+ 8,8	+ 7,4	+ 9,8
Summa	35 845,1	37 441,5	39 925,6	41 435,3	43 227,5	48 069,0	+ 4,5	+ 6,6	+ 3,8	+ 4,3	+11,2
Avdrag för underskott å förvärvskälla	199,0	230,7	325,9	378,0	432,0	480,2	+ 15,9	+41,3	+16,0	+14,3	+11,2
Sammanräknad nettoinkomst	35 646,1	37 210,8	39 599,7	41 057,3	42 795,5	47 588,8	+ 4,4	+ 6,4	+ 3,7	+ 4,2	+11,2
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla, m. m.	4 589,3	5 493,5	5 719,0	6 274,5	6 312,4	7 457,5	+ 19,7	+ 4,1	+ 9,7	+ 0,6	+18,1
Återstående inkomst	31 056,8	31 717,3	33 880,7	34 782,8	36 483,1	40 131,3	+ 2,1	+ 6,8	+ 2,7	+ 4,9	+10,0
Avjämnings.....	8,1	8,9	8,7	9,8	10,9	21,4	.	.	.	.	.
Taxerad inkomst....	31 048,7	31 708,4	33 872,0	34 773,0	36 472,2	40 109,9	+ 2,1	+ 6,8	+ 2,7	+ 4,9	+10,0
Utnyttjade ortsavdrag m. m.	9 554,6	9 724,4	9 877,1	9 959,0	10 083,0	10 353,4	+ 1,8	+ 1,6	+ 0,8	+ 1,2	+ 2,7
Beskattningsbar inkomst	21 494,1	21 984,0	23 994,9	24 814,0	26 389,2	29 756,5	+ 2,3	+ 9,1	+ 3,4	+ 6,3	+12,8

Tab. 1. Antalet inkomsttagare samt medelinkomsten inom skilda yrkesgrupper år 1960 (taxeringsåret 1961)

Näringsgren	Företagare		Anställda		Icke yrkesverksamma		Samtliga	
	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor
Jordbruk med binärningar	267 284	9 101	225 841	6 968	85 898	4 084	579 023	7 525
Byggnadsverksamhet ...	22 922	15 560	264 636	13 359	18 836	4 636	306 394	12 987
Industri och hantverk ..	62 361	13 662	1 103 001	11 585	74 076	5 354	1 239 438	11 317
Samfärdsl	25 078	16 301	251 302	12 256	36 955	8 305	313 335	12 113
Handel	89 932	15 562	598 607	9 931	30 202	7 331	713 741	10 526
Allmän förvaltningstjänst	—	—	485 053	12 490	46 597	11 043	531 650	12 363
Fria yrken.....	15 374	21 220	43 131	11 096	3 614	6 536	62 119	13 337
Husligt arbete	—	—	74 965	3 694	16 031	3 303	90 996	3 625
I övrigt	3 925	5 552	16 417	4 579	346 389	4 188	366 731	4 220
Samtliga inkomsttagare	486 876	11 908	3 062 953	11 035	658 598	5 170	4 208 427	10 218
Sammanlagd inkomst (kronor)	5 797 639 000		33 800 291 000		3 404 783 000		43 002 713 000	

Ifrågavarande statistik utarbetas genom att uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 eller 25 dagen i månaden. I fråga om samtaxerade äkta makar gäller emellertid att om endera av dem är född på sådan dag medtages bägge i statistiken. Vidare insamlas uppgifter för alla personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft årsinkomst uppgående till minst 50 000 kronor. Till den del uppgifterna ha stickprovskaraktär sker uppräknig till att avse hela antalet inkomsttagare.

Statistiken upptager förutom uppgifter om inkomstbelopp (sammanräknad nettoinkomst efter avdrag av underskott på förvärvskälla) och yrkesbeteckningar även uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Statistiken omfattar endast fysiska personer (ej oskifta dödsbon och familjestiftelser). Samtaxerade personer ingå som skilda taxeringsenheter.

I tabellerna 1—5 lämnas vissa preliminära uppgifter från inkomststatistiken för år 1960. I tabell 5, i vilken samtaxerade personer behandlas som en inkomsttagare, lämnas med reservation för vissa brister i jämförbarhet även en bild av förskjutningarna i inkomstfördelningen sedan år 1956.

Hela antalet inkomsttagare uppgick enligt 1960 års statistik till 4 208 427. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare 56,1 procent.

Tabell 1 visar antalet inkomsttagare samt medelinkomstens storlek inom skilda yrkesgrupper. Av hela antalet inkomsttagare utgjorde företagarna 11,6, de anställda 72,8 och de icke yrkesverksamma 15,6 procent. Företagarnas sammanlagda inkomst utgjorde 5,8 miljarder kronor (13,5 procent), de anställdas 33,8 miljarder kronor (78,6 procent) och de icke yrkesverksammarnas 3,4 miljarder kronor (7,9 procent). Medelinkomsten för de tre grupperna uppgick till 11 908, 11 035 respektive 5 170 kronor. Företagarnas redo-

Tab. 2. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser år 1960 (taxeringsåret 1961)

Inkomstklasser kronor	Företagare		Anställda		Icke yrkesverk- samma		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 1 999 ...	17 370	3,6	219 540	7,2	90 370	13,7	327 280	7,8
2 000—2 999 ...	24 100	4,9	178 040	5,8	174 140	26,5	376 280	8,9
3 000—3 999 ...	28 710	5,9	175 300	5,7	127 110	19,3	331 120	7,9
4 000—4 999 ...	33 380	6,9	165 620	5,4	71 320	10,8	270 320	6,4
5 000—5 999 ...	33 480	6,9	152 800	5,0	42 410	6,5	228 690	5,4
6 000—6 999 ...	34 400	7,1	147 840	4,8	26 420	4,0	208 660	5,0
7 000—7 999 ...	33 170	6,8	152 110	5,0	20 960	3,2	206 240	4,9
8 000—8 999 ...	61 430	12,6	332 430	10,9	37 470	5,7	431 330	10,2
10 000—10 999 ...	28 940	5,9	180 080	5,9	12 960	2,0	221 980	5,3
11 000—11 999 ...	25 100	5,1	180 950	5,9	8 790	1,3	214 840	5,1
12 000—12 999 ...	22 260	4,6	179 910	5,9	7 330	1,1	209 500	5,0
13 000—13 999 ...	18 430	3,8	171 140	5,6	5 930	0,9	195 500	4,6
14 000—14 999 ...	15 620	3,2	150 750	4,9	4 750	0,7	171 120	4,1
15 000—15 999 ...	14 460	3,0	122 280	4,0	4 130	0,6	140 870	3,3
16 000—17 999 ...	21 670	4,4	172 320	5,6	6 110	0,9	200 100	4,8
18 000—19 999 ...	15 890	3,3	106 500	3,5	4 090	0,6	126 480	3,0
20 000—24 999 ...	22 890	4,7	134 900	4,4	6 270	1,0	164 060	3,9
25 000—29 999 ...	11 950	2,4	59 470	1,9	3 450	0,5	74 870	1,8
30 000—39 999 ...	11 110	2,3	47 720	1,6	2 590	0,4	61 420	1,5
40 000—49 999 ...	5 680	1,2	16 620	0,5	880	0,1	23 180	0,5
50 000— ...	6 836	1,4	16 633	0,5	1 118	0,2	24 587	0,6
Samtliga	486 876	100,0	3 062 953	100,0	658 598	100,0	4 208 427	100,0

visade inkomster ligga högre än de anställdas inom varje näringsgren. Bilden av medelinkomsternas relativa höjd för anställda inom de redovisade näringsgrenarna påverkas icke endast av skillnader i det relativa löneläget för jämförbara grupper inom olika näringsgrenar utan bland annat även av hur de anställda inom de skilda näringsgrenarna fördela sig på olika dyrorter och på olika kategorier av anställda, såsom tjänstemän och arbetare. Det kan påpekas, att huvudparten av statens och kommunernas arbetarpersonal redovisas under andra näringsgrenar än allmän förvaltningstjänst.

Tab. 3. Inkomstens storlek för inkomsttagare i olika åldrar år 1960 (taxeringsåret 1961)

Ålder	Antal inkomst- tagare	Medel- inkomst kronor	Inkomsttagarnas procentuella fördelning efter inkomstens storlek						
			—1 999	2 000— 3 999	4 000— 5 999	6 000— 7 999	8 000— 11 999	12 000—	Summa
—19	304 536	4 696	12,4	34,6	27,4	15,2	9,0	1,4	100,0
20—24	371 809	7 849	6,5	14,6	13,9	17,4	32,7	14,9	100,0
25—29	331 021	10 709	7,0	8,0	7,1	8,4	28,5	41,0	100,0
30—34	341 207	11 929	8,0	7,5	6,8	7,3	22,6	47,8	100,0
35—39	394 550	12 635	7,7	7,9	7,1	7,1	20,6	49,6	100,0
40—44	398 667	12 937	7,7	8,3	7,3	7,6	19,8	49,3	100,0
45—49	394 162	12 646	7,6	8,7	8,0	8,3	20,8	46,6	100,0
50—54	381 136	12 219	7,3	9,8	8,7	9,0	22,0	43,2	100,0
55—59	327 487	11 568	7,4	12,2	10,0	9,6	22,2	38,6	100,0
60—66	381 021	9 822	8,0	19,6	12,8	10,9	21,0	27,7	100,0
67—	582 831	6 389	7,1	42,1	19,5	9,1	11,8	10,4	100,0
Samtliga	4 208 427	10 218	7,8	16,8	11,8	9,9	20,6	33,1	100,0

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter civilstånd och inkomstens storlek, jämte inkomstsummor och medelinkomst för de olika civilståndskategorierna, år 1960 (taxeringsåret 1961)

Inkomst- klasser kronor	Giftna män		Giftna kvinnor		Ogiftna och förut giftna män och kvinnor		Samtliga inkomsttagare		Antal samtaxe- ringar	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 1 999	20 630	1,2	225 670	28,6	80 980	4,7	327 280	7,8	588	0,1
2 000—2 999	44 500	2,6	117 010	14,8	214 770	12,4	376 280	8,9	1 477	0,2
3 000—3 999	44 260	2,6	65 760	8,3	221 100	12,8	331 120	7,9	6 061	0,8
4 000—4 999	50 820	3,0	55 560	7,0	163 940	9,5	270 320	6,4	19 276	2,6
5 000—5 999	49 770	2,9	47 200	6,0	131 720	7,6	228 690	5,4	22 425	3,1
6 000—6 999	49 970	2,9	42 340	5,4	116 350	6,7	208 660	5,0	17 662	2,4
7 000—7 999	56 900	3,4	40 790	5,2	108 550	6,3	206 240	4,9	13 940	1,9
8 000—8 999	146 540	8,7	74 050	9,4	210 740	12,2	431 330	10,2	31 360	4,3
10 000—10 999	102 710	6,1	27 020	3,4	92 250	5,4	221 980	5,3	20 751	2,8
11 000—11 999	116 220	6,9	20 980	2,7	77 640	4,5	214 840	5,1	23 461	3,2
12 000—12 999	127 510	7,5	14 860	1,9	67 130	3,9	209 500	5,0	28 098	3,9
13 000—13 999	130 250	7,7	11 800	1,5	53 450	3,1	195 500	4,6	33 330	4,6
14 000—14 999	119 470	7,1	9 440	1,2	42 210	2,5	171 120	4,1	36 583	5,0
15 000—15 999	101 460	6,0	7 370	0,9	32 040	1,9	140 870	3,3	38 977	5,3
16 000—17 999	147 910	8,7	10 140	1,3	42 050	2,4	200 100	4,8	79 780	10,9
18 000—19 999	97 140	5,7	5 550	0,7	23 790	1,4	126 480	3,0	75 002	10,3
20 000—24 999	130 190	7,7	7 280	0,9	26 590	1,5	164 060	3,9	137 126	18,8
25 000—29 999	62 170	3,7	2 500	0,3	10 200	0,6	74 870	1,8	69 408	9,5
30 000—39 999	52 460	3,1	2 230	0,3	6 730	0,4	61 420	1,5	49 503	6,8
40 000—49 999	20 360	1,2	680	0,1	2 140	0,1	23 180	0,5	15 640	2,2
50 000—	21 735	1,3	480	0,1	2 372	0,1	24 587	0,6	9 725	1,3
Samtliga Summa inkomster (kronor)	1 692 975	100,0	788 710	100,0	1 726 742	100,0	4 208 427	100,0	730 173	100,0
Medelinkomst (kronor)	25 275 690 000		4 291 427 000		13 435 596 000		43 002 713 000		14 111 923 000	
	14 930		5 441		7 781		10 218		19 327	

Uppgifterna om medelinkomstens höjd för företagare, anställda och icke yrkesverksamma kompletteras genom den bild av inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstlägen, som lämnas i tabell 2. Av tabellen framgår att företagarna äro relativt talrikare än de anställda i inkomstlägena mellan 3 000 och 10 000 kronor och över 20 000, medan de anställda i högre grad äro koncentrerade till — bortsett från de allra lägsta inkomstklasserna där inkomsten knappast torde vara representativ för löneläget vid helårsanställning — de mellersta inkomstlägena.

Medelinkomstens höjd sammanhänger även med inkomsttagarnas ålder vilket belyses av tabell 3. Som synes stiger medelinkomsten med åldern för att nå maximum i åldersgruppen 40—44 år. Medan i fråga om inkomsttagarna i mellanåldrarna de olika åldersklasserna utvisa en tämligen likartad fördelning på olika inkomstklasser, förskjutes tyngdpunkten kraftigt nedåt för de lägre och de högsta åldersklasserna. Delvis sammanhänger detta med att det i dessa åldersgrupper är relativt vanligare att inkomst endast uppbäres under en del av året, exempelvis i samband med inträde i respektive utträde ur förvärvslivet, värnpliktstjänstgöring o. s. v.

Eftersom ålder och civilstånd äga ett relativt starkt samband är det na-

Tab. 5. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser åren 1956—1960 (taxeringsåren 1957—1961) Samtaxerade personer behandlade som en inkomsttagare

Inkomst- klasser kronor	Antal inkomsttagare					Procentuell fördelning				
	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960
— 1 999	127 302	106 098	97 854	94 818	89 568	3,8	3,1	2,9	2,8	2,6
2 000—2 999	288 567	305 401	280 395	271 068	233 106	8,6	9,0	8,3	8,0	6,7
3 000—3 999	262 969	261 139	258 577	256 344	250 974	7,9	7,7	7,6	7,5	7,2
4 000—4 999	229 008	222 137	225 490	225 138	221 688	6,8	6,6	6,7	6,6	6,4
5 000—5 999	208 181	200 100	198 871	195 859	191 716	6,2	5,9	5,9	5,7	5,5
6 000—6 999	201 018	190 010	182 132	174 853	171 640	6,0	5,6	5,4	5,1	4,9
7 000—7 999	214 022	198 024	185 184	176 959	163 600	6,4	5,9	5,5	5,2	4,7
8 000—9 999	433 239	408 582	391 146	367 967	339 191	13,0	12,1	11,5	10,8	9,8
10 000—11 999	416 644	395 149	380 279	363 459	344 496	12,5	11,7	11,2	10,7	9,9
12 000—14 999	409 083	440 437	455 095	460 624	467 986	12,2	13,0	13,4	13,5	13,5
15 000—19 999	323 828	364 766	398 039	430 848	486 795	9,7	10,8	11,8	12,6	14,0
20 000—29 999	170 010	211 549	248 691	289 045	363 308	5,1	6,3	7,3	8,5	10,4
30 000—49 999	45 109	55 743	64 792	77 943	128 303	1,3	1,7	1,9	2,3	3,7
50 000—	16 024	18 924	21 303	25 294	25 883	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7
Samtliga	3 345 004	3 378 459	3 387 848	3 410 219	3 478 254	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

turligt att, mot bakgrunden av den givna bilden av sammanhanget mellan ålder och inkomst, även finna att ogifta och förut gifta inkomsttagare redovisa lägre inkomster än gifta, i varje fall i vad avser den manliga delen av befolkningen. Detta framgår av tabell 4.

I tabell 5 lämnas en bild av inkomstfördelningen åren 1956—1960. En fortlöpande förskjutning från lägre till högre inkomstklasser har ägt rum.

Vad angår *aktiebolagens* inkomster, lämnar tabellen på s. 8—9 vissa upplysningar. Av denna framgår bland annat, att inkomst av rörelse m. m. naturligt nog är den helt dominerande inkomstkällan. Tabellen visar också, att, till följd av under vissa år ganska betydande förändringar i de avdragsgilla kommunalskatternas belopp, utvecklingen av nettoinkomst och taxerad inkomst icke är helt parallell. I stort sett är emellertid utvecklingen av såväl nettoinkomsten som den taxerade inkomsten ett uttryck för konjunktorellt men även skattepolitiskt betingade förändringar i bolagens redovisade vinster. Det kan i detta sammanhang påpekas, att bolagen i betydande utsträckning utnyttjat möjligheterna att göra avdragsgilla avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning.

För en närmare analys av bolagens inkomstutveckling kunna uppgifterna i nämnda tabell kompletteras med ledning av ett inom riksrevisionsverket upplagt register över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden, avseende bolag med ett aktiekapital av minst en miljon kronor. Registret hålles aktuellt bland annat genom att varje höst uppgifter om taxerad (= beskattningsbar) inkomst vid årets taxering enligt taxeringsnämndernas beslut införskaffas från länsstyrelserna. De ifrågavarande bolagens sammanlagda taxerade inkomst omfattar vid den senaste taxeringen 83 procent av hela den taxerade inkomsten för aktiebolagen.

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst för svenska aktiebolag m. fl. verksamhetsåren 1957—1960 (taxeringsåren 1958—1961) med fördelning på olika branscher av bolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor

Bransch	Antal bolag 1960		Taxerad inkomst, milj. kr.				Procentuell förändring		
	Med tax. ink.	Utan tax. ink.	1957	1958	1959	1960	1957 till 1958	1958 till 1959	1959 till 1960
<i>Större aktiebolag</i>									
1. Banker, försäkringsrörelse, förvaltningsbolag m. m.	147	78	254,6	280,2	258,4	311,9	+ 10,1	— 7,8	+ 20,7
2. Malmbrytning och metallindustri									
a) Gruvor	14	3	444,5	352,7	312,0	346,3	— 20,7	— 11,5	+ 11,0
b) Metallverk och metallmanufaktur....	69	7	93,7	76,5	81,1	107,5	— 18,4	+ 6,0	+ 32,6
c) Vissa kombinerade företag (bruksrörelse)	12	1	115,4	94,9	81,5	115,4	— 17,8	— 14,1	+ 41,6
d) Verktädsindustri	101	18	276,5	272,3	276,2	285,6	— 1,5	+ 1,4	+ 3,4
e) Varvsindustri	10	1	70,1	75,8	75,9	86,2	+ 8,1	+ 0,1	+ 13,6
f) Elektroteknisk industri	28	3	110,7	111,1	116,2	134,6	+ 0,4	+ 4,6	+ 15,8
3. Jord- och stenindustri	51	7	38,2	40,6	57,1	55,5	+ 6,3	+ 40,6	— 2,8
4. Skogsindustri	117	17	239,7	184,0	159,7	206,3	— 23,2	— 13,2	+ 29,2
5. Grafisk industri.....	23	11	23,3	25,9	24,3	28,4	— 8,5	— 6,2	+ 16,9
6. Livsmedelsindustri ..	64	11	116,4	98,4	86,2	104,0	— 15,5	— 12,4	+ 20,6
7. Textil- och beklädnadsindustri	55	27	27,6	21,7	26,5	42,1	— 21,4	+ 22,1	+ 58,9
8. Läder- och gummivaruindustri	20	10	25,1	24,9	22,2	18,7	— 0,8	— 10,8	— 15,8
9. Kemisk-teknisk industri	49	7	67,2	60,2	75,0	83,7	— 10,4	+ 24,6	+ 11,6
10. Kraft- och belysningsverk	51	5	54,1	58,8	60,6	79,4	+ 8,7	+ 3,1	+ 31,0
11. Varuhandel.....	161	38	137,6	100,0	90,3	123,4	— 27,3	— 9,7	+ 36,7
12. Samfärdel	67	30	60,1	31,1	23,5	28,2	— 48,3	— 24,4	+ 20,0
13. Andra branscher	22	6	6,2	5,1	4,8	7,2	— 17,7	— 5,9	+ 50,0
Säger för större aktiebolag	1 061	280	2 166,0	1 914,2	1 831,5	2 164,4	— 11,6	— 4,3	+ 18,2
<i>Mindre aktiebolag m. fl. (samtliga branscher) ..</i>	..	..	363,6	368,1	371,9	448,5	+ 1,2	+ 1,0	+ 20,6
Totalt för svenska aktiebolag m. fl.	..	..	2 529,6	2 282,3	2 203,4	2 612,9	— 9,8	— 8,5	+ 18,6

I tabellen ovan sammanfattas resultatet av en bearbetning av registrets uppgifter för de fyra senaste verksamhetsåren. (Beträffande utvecklingen under tidigare år hänvisas till riksräkenskapsverkets årsbok.) I tabellen ha ifrågavarande aktiebolag under den gemensamma rubriken »större aktiebolag» fördelats på branscher. För bolag med ett aktiekapital understigande en miljon kronor saknas specificerade uppgifter. Under rubriken »mindre aktiebolag» har därför utan fördelning på branscher upptagits differensen mellan den i taxeringsstatistiken redovisade taxerade inkomsten för samtliga svenska aktiebolag m. fl. (jfr tabellen s. 8—9) och summa taxerad inkomst för »större aktiebolag». Inplaceringen av företagen i branschgrupper bygger på en karakteristik av de producerade varorna eller tjänsterna. En dylik

klassificering erbjuder betydande svårigheter, företagen karakteriseras ofta av en mångsidig produktion som stundom är att hänföra till flera olika branscher. Särskilt utpräglat är detta för vissa bruksföretag, som vid sidan av exempelvis järn- och stålverk även bedriva en omfattande skogsindustri (jfr grupp 2 c i tabellen) och för företag där produktion kombineras med varuhandel.

De i statistiken medtagna större bolagens antal utgör 1 341. Av dessa redovisade vid den senaste taxeringen 280 bolag ingen taxerad inkomst. Av tabellen framgår, att de 267 storbolagen under rubriken malmbrytning och metallindustri vid 1961 års taxering stodo för 41 procent av det av samtliga svenska aktieföretag representerade skatteunderlaget. Vissa andra branscher, som mätta exempelvis efter arbetarantal äro betydande nog, motsvara däremot endast en jämförelsevis ringa andel av skatteunderlaget. Stora kastningar kunna dock konstateras för olika branscher, varigenom dessas relativa andel i bolagens samlade inkomst förskjutes från år till år.

Av tabellen framgår vidare att bolagens samlade taxerade inkomst efter nedgången 1958 och 1959 åter steg under 1960. Nedgången under 1958 var särskilt betydande för de branscher, som domineras av stora exportföretag såsom skogs-, gruv- och bruksindustrin ävensom rederinäringen och varuhandeln, vilket får ses i samband med avmattningen i den internationella konjunkturen under året. Anmärkningsvärt är emellertid att nedgången fortsatte för såväl samtliga nyssnämnda som flertalet branscher överhuvudtaget även under 1959 trots konjunkturuppgången detta år. En bidragande orsak till att konjunkturuppgången icke avspeglas i bolagens taxerade inkomster torde vara att bolagens vinstdispositioner påverkats av den från och med verksamhetsåret 1960 sänkta statliga bolagsskatten. För 1960 redovisas en inkomstökning för samtliga branscher med undantag av jord- och stenindustrin samt läder- och gummivaruindustrin. Inkomstökningen torde, förutom med konjunkturuppgången under 1960, sammanhänga dels med den från och med inkomståret 1960 sänkta statliga bolagsskatten samt dels med de från och med 1960 skärpta reglerna för varulagervärdering.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1961—1963

Vid beräkningen av statens inkomster under nästkommande budgetår har riksrevisionsverket i första hand att med utgångspunkt från det kända taxeringsresultatet för verksamhetsåret 1960 uppskatta förändringarna i skatteunderlaget för tiden fram till våren 1963. Den allmänna inkomstutvecklingen är härvid avgörande i första hand för de direkta statsskatternas avkastning men är därjämte i väsentlig mån bestämmande för de indirekta skatternas avkastning liksom för de statliga affärsverkens inkomster.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige under 1961 har totalt sett kännetecknats av en fortsatt expansion till i stort sett stabil prisnivå. Svårigheter att tillgodose efterfrågan på arbetskraft och en försämring av exportkonjunkturen, särskilt för skogsindustrin, har under hösten 1961 kommit till synes i en minskning av ökningstakten för industrins produktionsvolym. Sam-

tidigt har importen, som under första halvåret 1961 legat på samma nivå som under motsvarande period 1960, tenderat att åter öka.

Konjunkturen är vid ingången av 1962 icke så entydigt stigande som vid föregående årsskifte. Med hänsyn till den allttjämt rådande högkonjunkturen i de ledande västerländska industriländerna och den fortsatta höga inhemska efterfrågan på konsumtions- och investeringsområdena har dock riksrevisionsverket räknat med en fortsatt produktionsstegring i Sverige under 1962 och i anslutning härtil en ökande utrikeshandel.

Beträffande beräkningen av skatteunderlagets utveckling under innevarande och nästkommande år samt de första månaderna av år 1963 är det lämpligt att verkställa särskilda kalkyler för å ena sidan fysiska personer och å andra sidan aktiebolag.

Vad först angår skatteunderlaget för *fysiska personer* bestämmes utvecklingen, som närmare framgår av sammanställningen på s. 8—9, väsentligen av förändringarna i enskildas inkomst av jordbruksfastighet, av rörelse samt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 85 % av de fysiska personernas sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1960 en ökning med 11,3 procent i jämförelse med 1959. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1961 äro ännu begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1961 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågavarande arbetargrupper 9 respektive 8 procent över motsvarande siffror för 1960. Antalet sysselsatta industriarbetare har under de nio första månaderna 1961 enligt socialstyrelsens statistik varit 2,5 procent större än under motsvarande period 1960, varför den totala lönesumman för industriarbetare har ökat mer än de genomsnittliga timförtjänsterna. Även för tjänstemannagrupperna kan lönesumman beräknas ha stigit väsentligt till följd av avtalsuppgörelsen, en sannolik ökning i antalet sysselsatta och löneglidning. För övriga grupper finnas endast sporadiska löne- och sysselsättningsuppgifter tillgängliga. Att döma av avtalsuppgörelsen kunna dock väsentliga ökningar i lönesumman väntas även för dessa grupper. Totalt sett finner riksrevisionsverket det sannolikt att inkomst av tjänst under 1961 ökat nära nog lika mycket som under 1960 eller inemot 11 procent, vilket är något mer än vad som tidigare räknats med.

Beträffande övriga förvärvskällor saknas statistiskt material nästan helt. Riksrevisionsverket räknar emellertid sammanlagt med en uppgång även för övriga förvärvskällor under 1961.

Sammanfattningsvis peka kalkylerna på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 10 procent mellan verksamhetsåren 1960 och 1961.

Vid bedömningen av utvecklingen av inkomst av tjänst under 1962 har man i första hand att ta hänsyn till att lönenivån till följd av löneglidning under 1961 vid ingången av 1962 överstiger den för 1961 genomsnittliga.

Även om konjunkturen under 1962 skulle dämpas något förefaller en fortsatt löneglidning sannolik. Antalet sysselsatta kan också väntas öka. Den ökning av lönesumman, som därutöver kan komma att bli följden av avtalsrörelsen låter sig ännu icke överblicka. Något säkrare hållpunkter för ett bedömande härvidlag kunna väntas föreligga vid den förnyade beräkning av statsverkets inkomster, som riksrevisionsverket har att verkställa i april 1962. Med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen synes man kunna antaga att även denna kommer att medföra någon löneökning. För den totala lönesumman har riksrevisionsverket dock ansett sig nu böra räkna med en lägre ökning under 1962 än under 1961.

Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna 1963 har räknats med ytterligare någon stegring.

För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med uppgång under såväl 1962 som 1963.

För *aktiebolagen* stego de sammanlagda taxerade inkomsterna med 19 procent från 1960 till 1961 års taxering. Denna kraftiga uppgång får ses mot bakgrund av konjunkturuppgången under verksamhetsåret 1960 samt de från och med 1961 års taxering skärpta bestämmelserna för varulagervärdering. Dessutom torde bolagens vinstdispositioner ha påverkats av den från och med 1961 års taxering sänkta bolagsskatten. Konjunkturutvecklingen har under verksamhetsåret 1961 varit mera splittrad än under verksamhetsåret 1960. De taxerade inkomsterna vid 1962 års taxering torde vidare inte påverkas av engångsartade företeelser på samma sätt som vid 1961 års taxering. En lägre ökning av de taxerade bolagsinkomsterna vid 1962 års taxering än vid 1961 års taxering förefaller därför sannolik. Riksrevisionsverket har genom en enkät till ett antal större bolag, vilka svarade för drygt trefjärdedelar av samtliga bolags taxerade inkomst vid 1961 års taxering, inhämtat uppgifter om de förväntade inkomsterna vid 1962 års taxering. Även denna undersökning tyder på en mindre ökning i de taxerade bolagsinkomsterna vid 1962 års taxering än vid 1961 års taxering. För utvecklingen mellan 1962 års och 1963 års taxering har riksrevisionsverket räknat med en ytterligare uppgång i de taxerade bolagsinkomsterna.

Vid beräkningen av de affärsdrivande verkens avkastning har riksrevisionsverket utgått från nuvarande taxor. När det gäller driftskostnaderna har riksrevisionsverket baserat beräkningen på nu gällande lönenivå.

Resultatet av riksrevisionsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1962/63. Därjämte har riksrevisionsverket verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1963/64—1965/66. Huvudresultatet sammanfattas i en härtill fogad promemoria (bilaga E).

Beträffande de för budgetåret 1962/63 beräknade beloppen för de särskilda inkomsttitlarna får riksrevisionsverket anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

G ä l l a n d e b e s t ä m m e l s e r

På inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas upp-
börden av de statsskatter, som skola slutligt redovisas på titeln, men där-
jämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som
uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden.

De statliga skatter och avgifter, vilka under budgetåren 1961/62 och
1962/63 skola slutligt redovisas på titeln, utgöras, fränsett inflytande restan-
tier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, sjö-
mansskatt samt folkpensionsavgifter.

De kommunala skatterna utgöras av allmän kommunalskatt, landstings-
medel och tingshusmedel, allt i form av inkomstskatt beräknad på grund-
val av inkomst och garantibelopp för fastighet.

Över inkomsttiteln redovisas jämväl uppörden av utskiftnings- och er-
sättningsskatt, skogsvårdsavgifter, annuiteter å avdikningslån och å för-
skott för avlösning av frälseräntor och allmän varuskatt i vissa fall för jord-
bruksprodukter, vilka medel skola omföras till andra riksstatstitlar. Dess-
utom redovisas till den allmänna sjukförsäkringen hänförliga avgifter och
arbetsgivarbidrag samt yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsav-
gifter samt vissa transaktioner hänförliga till den från och med 1960 införda
försäkringen för allmän tilläggspension.

Från inkomsttiteln utbetalas kommunerna tillkommande utskylder samt
överskjutande skatt och övriga restitutioner samt ersättning till kommu-
ner och sjukkassor för minskade skatteintäkter och sjukförsäkringsavgif-
ter till följd av sjömansskatten. Vidare belastas titeln genom omföring till
vederbörliga riksstatstitlar av debiterade belopp av utskiftningskatt, er-
sättningsskatt, skogsvårdsavgifter, annuiteter och allmän varuskatt i vissa
fall för jordbruksprodukter. Dessutom skola från titeln avföras byggnads-
forskningsavgifter samt till den allmänna sjukförsäkringen och försäkring-
en för allmän tilläggspensionering hänförliga arbetsgivaravgifter och till-
läggspensionsavgifter. I avräkning på de influtna beloppen av sjukförsäk-
ringsavgifter samt bidrag från mindre arbetsgivare utbetalas från titeln för-
skott till sjukkassorna. Skillnaden mellan å ena sidan den faktiska uppör-
den och å andra sidan de sammanlagda utgifterna kommer att utgöra den
nettoinkomst för statsverket, som motsvarar den i riksstaten upptagna in-
komsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Statlig inkomstskatt utgår enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 576).
Inkomstskattens grundbelopp bestämmes enligt två progressiva skiktskalor,

den ena avseende sådana skattskyldiga, för vilka ortsavdrag beräknas enligt de för gift skattskyldig gällande grunderna, och den andra avseende övriga skattskyldiga. Grundbeloppet utgjorde från och med år 1957 11 procent av den beskattningsbara inkomsten, om denna icke översteg 8 000 kronor i den förra skalan och 4 000 kronor i den senare skalan. Upp till nämnda belopp för den beskattningsbara inkomsten utgick sålunda skatten proportionellt, medan vid högre inkomst skatteprocenten var stigande. Skattesatsen var maximerad till 65 procent.

Enligt förordning den 11 december 1959 (nr 537) gälla från och med 1960 ändrade skatteskalor, bland annat innehärande ett grundbelopp av 10 procent, vilka tillämpades första gången vid 1961 års taxering.

I Kungl. Maj:ts proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) föreslås en genomgripande förändring av skattesatserna, som bland annat innebär en höjning av det intervall, i vilket grundbeloppet på 10 procent tillämpas. De föreslagna skatteskalorna avses gälla från och med 1962 med tillämpning första gången vid 1963 års taxering. I propositionen föreslås vidare att ortsavdragen höjes till ett belopp av 4 500 kronor för gifta och till 2 250 kronor för ogifta. Samtidigt skall den nuvarande dyrortsgrupperingen slopas.

Från och med 1961 års taxering ha vissa reformer företagits på familjebeskattningens område. Förvärvsavdraget för gift yrkesarbetande kvinna med minderårigt barn har sålunda fördubblats jämfört med tidigare bestämmelser. Vidare skola för s. k. ofullständiga familjer ortsavdrag och statlig inkomstskatt beräknas efter de förmånligare grunder som tillämpas för gifta.

Genom författningar utfärdade den 31 mars 1955 (nr 122—125) infördes vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för avgifter för kapital- och sjukförsäkring för fysiska personer samt för utgifter för fullgörande av tjänsten för skattskyldiga, som haft inkomst av tjänst. Vidare infördes vissa extra avdrag för fysiska personer som haft intäkt av kapital. Dessa bestämmelser tillämpades första gången vid 1957 års taxering. De schablonmässiga avdragen ha sedermera höjts, senast från och med år 1961 att tillämpas vid 1962 års taxering. Under budgetåret 1961/62 tillämpas en uttagningsprocent av 100.

Andra skattskyldiga än fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser indelas i beskattningshänseende i följande fem grupper:

a) svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon och familjestiftelser, varvid dock försäkringsanstalter som driva livförsäkringsrörelse hänföras till grupp d,

b) andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar,

c) sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar,

d) försäkringsanstalter i den mån de driva livförsäkringsrörelse samt

e) övriga skattskyldiga.

Till och med år 1954 utgjorde den statliga inkomstskatten räknad i procent av den beskattningsbara inkomsten för grupp a) 40 procent, för grupperna b) och c) 32 procent, för grupp d) 10 procent (till och med 1950 25 procent) samt för grupp e) 15 procent. Enligt förordning den 3 juni 1955 (nr 300), som trädde i kraft den 1 januari 1956, skulle dessa skattesatser utgöra för a) 50 procent, b) 40 procent, c) 32 procent, d) 10 procent samt e) 15 procent.

Genom förordning den 5 juni 1959 (nr 295) återfördes skattesatserna till de till och med 1954 gällande. De nya bestämmelserna ha trätt i kraft från och med 1960 och tillämpades första gången vid 1961 års taxering.

Statlig förmögenhetsskatt uttages enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 577) av fysiska personer m. fl. Genom förordning den 12 april 1957 (nr 106) höjdes det skattefria beloppet för fysiska personer från 50 000 kronor till 80 000 kronor från och med 1958 års taxering. Den lägsta skattesatsen är 5 promille. Den högsta, 18 promille, utgår för den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 000 000 kronor. För vissa juridiska personer utgår statlig förmögenhetsskatt med 1 1/2 promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kronor.

Sjömansskatt utgår enligt förordning den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt, vilken trädde i kraft den 1 januari 1959. Den är en definitiv källskatt, som tillfaller staten, men kommunerna skola, liksom de allmänna sjukhusen, för varje år beredas ersättning av statsmedel för minskade skatteintäkter respektive sjukförsäkringsavgifter. De inträdda förändringarna i skatteskalorna för den statliga inkomstskatten och reformerna på familjebeskattningsområde från och med 1961 års taxering samt de i proposition nr 188 föreslagna reformerna skola även tillämpas i fråga om sjömansskatten.

Folkpensionsavgifterna utgå enligt lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering. Pensionsavgiften höjdes enligt lag den 1 juni 1956 (nr 265) från 1,8 till 2,5 procent av den avgiftspliktiga taxerade inkomsten. Samtidigt höjdes även maximibeloppet från 180 till 250 kronor för ensamstående och från 360 till 500 kronor för äkta makar. Dessa bestämmelser tillämpades första gången i fråga om avgifter, som påfördes i samband med taxeringen 1958. Från och med den 1 januari 1959 höjdes pensionsavgiften till 4 procent enligt lag den 2 maj 1958 (nr 192). Maximibeloppet höjdes samtidigt till 600 kronor för ensamstående. Även äkta makar erlägga sammanlagt högst 600 kronor i folkpensionsavgift. De nya bestämmelserna tillämpades första gången vid 1960 års taxering. Enligt lag den 1 juni 1951 (nr 332) gäller vidare, att avgift icke utgår om den taxerade inkomsten understiger 1 200 kronor. I samband med den föreslagna skattereformen avses denna undre gräns för uttag av folkpensionsavgifter höjas till 2 400 kronor.

För den *kommunala inkomstskatten* gälla bestämmelserna i 1928 års kommunalskattelag. Landstingsmedel utgå enligt landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319). Tingshusmedel utdebiteras enligt förordningen den 31 december 1945 om utdebitering av tingshusmedel (nr 903). Genom lag den

5 juni 1953 (nr 400) upphörde fastighetsbeskattningen i sin dittillsvarande form från och med 1955. Den från och med 1955 införda beskattningsformen innebär att fastighetsbeskattningen inordnas i den kommunala inkomstskatten. Som underlag för kommunal inkomstskatt upptogs till en början ett garantibelopp för fastighet motsvarande fyra procent av fastighetens taxeringsvärde. I samband med höjningen av taxeringsvärdena genom 1957 års allmänna fastighetstaxering sänktes procenttalet för beräkning av garantibelopp till två och en halv. Dessutom tillerkändes fysisk person som blivit året näst före taxeringsåret eller samma taxeringsår mantalsskriven å honom tillhörig fastighet ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor, dock högst med det belopp som skall upptagas som intäkt av fastigheten.

Ortsavdragen vid kommunalbeskattningen höjdes enligt lag den 2 juni 1950 (nr 252) till en nivå ungefärligen motsvarande två tredjedelar av de statliga Ortsavdragens. De höjda Ortsavdragen tillämpas från och med 1953 års taxering. Det skattebortfall för kommunerna, som höjningen orsakade, har till en del kompensrats genom särskilda statsbidrag. Genom lag den 16 maj 1957 (nr 200) höjdes de kommunala Ortsavdragen ytterligare, så att de överensstämde med de statliga. Höjningen trädde i kraft från och med den 1 januari 1958 och tillämpades första gången ifråga om den preliminära skatten för 1958 och vid 1959 års taxering. Under en övergångsperiod av tre år — 1958—1960 — utgick statsbidrag till alla kommuner så att full kompensation erhöles för den av Ortsavdragshöjningen föranledda inkomstminskningen. Under de följande fem åren skall statsbidraget successivt minskas i en del kommuner samt helt avvecklas i de beträffande skatteunderlaget bäst ställda kommunerna. Den provisoriska ersättningen till kommunerna i anledning av 1950 års Ortsavdragsreform har inarbetats i det nya statsbidraget. Inkomstbortfallet till följd av de nu föreslagna höjda Ortsavdragen avses komma att helt kompenseras genom ersättning från staten.

Från och med 1961 års taxering gälla på familjebeskattningsens område samma bestämmelser i fråga om den kommunala beskattningen som beträffande den statliga.

Lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om *allmän sjukförsäkring* trädde i kraft den 1 januari 1955 genom beslut av 1953 års riksdag (lag den 19 juni 1953, nr 569). Till försäkringen är knuten en särskild moderskapsförsäkring (lag den 21 maj 1954, nr 266). Förutom genom statligt bidrag finansieras sjuk- och moderskapsförsäkringarna med avgifter från de försäkrade samt arbetsgivarbidrag. Vid samma tidpunkt ersattes den dittillsvarande olycksfallsförsäkringen, vars uppgifter delvis övertagits av sjukförsäkringen, av en ny *yrkesskadeförsäkring* (lag den 14 maj 1954, nr 243). Yrkesskadeförsäkringen finansieras genom avgifter från arbetsgivarna. För vissa arbetsgivare utgår sedan 1955 särskild *byggnadsforskningsavgift*. Från och med 1961 gälla ändrade bestämmelser enligt förordning den 22 april 1960 (nr 77).

Avgifterna från de sjukförsäkrade uttagas tillsammans med de allmänna

skatterna och ingå för huvuddelen av de försäkrade i preliminärskatteuppbörden från och med år 1955. Även arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen och avgifterna till yrkesskadeförsäkringen uppbäras till en mindre del i samband med skatteuppbörden. Bidrag och avgifter från större arbetsgivare, vilka inbetalas till riksförsäkringsverket antingen direkt eller via de bolag, som meddela yrkesskadeförsäkring, redovisas även över inkomsttiteln.

Lagen den 28 maj 1959 (nr 291) om *försäkring för allmän tilläggspension* trädde i kraft den 1 januari 1960; dock skall pension ej utgå före den 1 januari 1963. Försäkringen finansieras med årliga avgifter samt avkastning av fondmedel. Avgifterna utgå efter för året fastställd procentsats och erläggas av arbetsgivare för vad han under året till arbetstagare hos honom utgivit i kontantlön eller naturaförmån med korrigeringsregler efter vissa regler och av den försäkrade själv i den mån han haft inkomst av annat förvärvsarbete. Procentsatsen utgjorde 3 procent för år 1960, 4 procent för 1961 och höjes för vart och ett av de därpå följande åren med en enhet så att procentsatsen kommer att utgöra 7 procent för år 1964, vilket är det sista år för vilket procentsats fastställts. De försäkrades egna avgifter och avgifterna för vissa mindre arbetsgivare skola uppbäras i samband med de allmänna skatterna. Övriga avgifter för tilläggspensioneringen skola uppbäras direkt av riksförsäkringsverket.

Enligt den från och med år 1954 gällande *uppbördsförordningen*, utfärdad den 5 juni 1953 (nr 272), skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med det belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående skatter och avgifter.

Den preliminära skatten utgår dels i form av preliminär A-skatt, dels i form av preliminär B-skatt. A-skatten utgår enligt skattetabeller eller efter viss procent av uppburen löneinkomst. B-skatten debiteras normalt med det belopp som enligt senaste taxering påförts som slutlig skatt.

Debitering och uppbörd sker gemensamt av krono- och kommunalutskyller inklusive de tidigare nämnda avgifterna. Preliminärskatten förfaller till betalning under mars, maj, juli, september, november och januari under uppbördsåret, vilket omfattar tiden från och med mars det ena året till och med februari påföljande år. Sedan taxering blivit verkställd och den slutliga skatten uträknats, sker en avräkning, varvid den skattskyldige gottskrives i fråga om A-skatt det under uppbördsåret influtna beloppet jämte i förekommande fall s. k. särskilt uppdebiterat belopp samt i fråga om B-skatt det debiterade beloppet. Dessutom gottskrives den skattskyldige sådan preliminärskatt som erlagts efter uppbördsårets utgång (s. k. fyllnadsbetalning av preliminärskatt). Understiger vid avräkningen den gottskrivna preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, förfaller skillnaden, om denna är 5 kronor eller större, till betalning såsom kvarstående skatt under uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Om den kvarstående skatten uppgår till minst en femtedel av den slutliga skatten eller minst 10 000 kronor, skall den skattskyldige erlägga ränta för den kvarstående

skatten efter avdrag för 1 000 kronor. Överstiger däremot den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, återbetalas det överskjutande beloppet, om detta är 5 kronor eller större, till den skattskyldige. Dessutom utgår ränta på den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock ej om räntebeloppet understiger 5 kronor. Genom förordning den 7 juni 1956 (nr 332) höjdes räntesatsen för kvarstående skatt från 5 till 7 procent och för överskjutande skatt från 3 till 4 procent från och med år 1957. Från och med år 1958 höjdes räntesatserna till 9 respektive 5 procent genom förordning den 13 december 1957 (nr 667). Räntebeloppet på överskjutande skatt maximerades genom förordning den 13 maj 1960 (nr 155) till 100 000 kronor från och med 1960 års taxering. Tillkommande skatt debiteras i huvudsak på grund av beslut rörande taxering, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, eller på grund av eftertaxering eller beslut rörande ändrad debitering.

Arbetsgivarnas skyldighet att verkställa löneavdrag för skatt avser såväl preliminär skatt som kvarstående skatt, varvid gäller, att preliminär skatt utgår i första hand. Från och med uppbördsåret 1954—55 gälla vissa skärpningar i avseende på preliminärskatteuttaget för personer med korttidsanställning och för personer med oregelbundna inkomster.

I fall, då detta kan förväntas medföra att preliminärskattens slutbelopp bättre kommer att anpassas till den slutliga skatten, äga de lokala skattemyndigheterna att på framställning av den skattskyldige eller på eget initiativ under uppbördsåret vidtaga jämkning av den preliminärskatt, som eljest skulle utgå.

Slutligen bör erinras om att till kommunerna skall enligt särskilda regler utbetalas vad de beslutat utdebitera såsom skatt utan avdrag för restfört belopp. Uppkommande förlust på restantier stannar helt på statsverket.

Inkomstskattetitels utveckling budgetåren 1956/57—1960/61

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten
1956/57.....	5 356,31	6 000,00	1959/60.....	6 157,40	5 900,00
1957/58.....	5 952,90	6 100,00	1960/61.....	7 669,37	6 900,00
1958/59.....	6 094,93	6 100,00	1961/62.....		7 900,00

De uträknade beloppen av de skatter och avgifter som under ifrågavarande period slutligt redovisats på inkomstskattetiteln ha sammanställts i nedanstående tablå.

	Taxeringsår				
	1957	1958	1959	1960	1961 ¹
	Miljoner kronor				
Statlig inkomstskatt.....	4 579	4 750	4 867	5 197	5 634
Därav: A-längden.....	3 412	3 462	3 696	4 063	4 537
B- och C-längderna .	1 167	1 288	1 171	1 134	1 097
Förmögenhetsskatt	157	171	182	216	223
Folkpensionsavgift	427	625	641	1 034	1 100
Investeringsavgift.....	202	216	5	—	—
Totalt	5 865	5 762	5 695	6 447	6 957

Förmögenhetsskatten faller nästan uteslutande på fysiska personer m. fl. (A-längden), medan däremot investeringsavgiften till större delen belastat bolag och ekonomiska föreningar (B-längden).

Om de ovan återgivna beloppen av uträknad skatt jämföras med de redovisade nettoinkomsterna på inkomstskattetiteln framträda vissa olikheter i utvecklingen. Detta sammanhänger med att förskjutningar i tidpunkten för inbetalning av skatt inverka på det kassamässiga utfallet och med att även andra skatter och avgifter än de ovan angivna statsskatterna passera över titeln, vars kassamässigt redovisade nettoinkomster därigenom påverkas. Efterföljande uppställning är avsedd att belysa utvecklingen av de inkomster och utgifter på inkomstskattetiteln, som tillsammans resulterat i de behållna inkomsterna på titeln. Vissa av beloppen äro approximativa.

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
	Miljoner kronor				
<i>Inkomster:</i>					
Prel. A-skatt under terminerna	6 245	6 864	7 299	8 165	9 555
Prel. B-skatt under terminerna	2 823	2 972	2 940	2 939	2 982
Fyllnadsbetalningar av prel. A- och B-skatt	502	695	566	561	721
Kvarstående skatt	875	822	675	607	774
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	299	317	366	316	346
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	265	262	232	298	292
Summa inkomster	11 009	11 982	12 078	12 886	14 670
<i>Utgifter:</i>					
Kommunalskattemedel.....	4 252	4 394	4 276	4 658	5 048
Överskjutande skatt.....	568	689	831	1 065	959
Övriga restitutioner.....	55	48	54	58	43
Avförda yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	299	317	366	316	346
Förskott till sjukkassorna m. m. .	466	517	429	612	585
Övriga omföringar	13	14	27	20	20
Summa utgifter	5 658	5 979	5 983	6 729	7 001
Inkomster utöver utgifter	5 356	5 953	6 095	6 157	7 669

¹ Preliminära uppgifter.

Beräkning av titelns inkomster

Preliminärskatteinkomsterna utgöra de dominerande posterna bland inkomsttitelns bruttoinkomster. De ha utvisat en snabb och oavbruten stegring under budgetåren 1956/57—1960/61. För bedömning av preliminärskatteuppbörden under innevarande budgetår lämnar den inom riksrevisionsverket förda uppbördsstatistiken vägledning. Denna statistik omfattar förutom uppgifter om influtna belopp av preliminär A- och B-skatt även uppgifter om kvarstående skatt och tillkommande skatt. Med hjälp av nämnda statistik har uppbörden kunnat följas till och med skatteterminen i september 1961. Vägledning erhålles även av de uppgifter avseende totalt influten skatt under varje månad, vilka lämnas av generalpoststyrelsen.

Riksrevisionsverket har som grund för sina kalkyler utgått från de i proposition nr 188 till årets riksdag framlagda förslagen.

Vad beträffar den *preliminära A-skatten* följer denna med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt nära löneinkomsternas förändringar. Den faktiska uppbörden av preliminär A-skatt under de fyra första uppbördsterminerna av uppbördsåret 1961—62 är betydligt större än vad som räknades med i april. Att döma av de uppgifter, som nu föreligga angående den totala uppbörden för novemberterminen, kan också för denna räknas med en högre uppbörd. Ökningen får sättas i samband med en snabbare uppgång i lönesumman än enligt de tidigare beräkningarna. I anslutning till det höjda inkomstantagandet räknar riksrevisionsverket med att också uppbörden under januariterminen innevarande uppbördsår kommer att överstiga tidigare beräknat belopp.

För den fortsatta utvecklingen har riksrevisionsverket förutsatt att preliminärskattetabeller utarbetade på grundval av de i proposition nr 188 föreslagna ändrade skattereglerna först kunna tillämpas i mars månad 1962. Detta innebär att inflödet av preliminär A-skatt under första uppbördsterminen av uppbördsåret 1962—63 kommer att hänföra sig till nu gällande skatteregler. Vid beräkningen av uppbörden av preliminär A-skatt under nästkommande uppbördsår har riksrevisionsverket räknat med en viss stegring av lönesumman. Källskatteuppbörden kan vid nu gällande skattesatser grovt räknat väntas öka med 120 miljoner kronor för år för varje procents ökning av lönesumman. I höjande riktning påverkas uppbörden även av en höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 24 öre per inkomstskattekrona från den under 1961 gällande medelutdebiteringen av 15,00 kronor. I och med att nya preliminärskattetabeller komma till användning kan, förutom en nedgång i preliminärskatteinflödet vid oförändrat skatteunderlag, även väntas en lägre uppbördsökning för varje procents ökning av lönesumman än enligt tidigare använda skattetabeller. Schematiska jämförelser mellan de nya och de gamla preliminärskattetabellerna ge vid handen att bortfallet av preliminär A-skatt vid oförändrat skatteunderlag och oförändrad kommunal utdebitering skulle utgöra ca 7 procent. Varje procents ökning av lönesumman skulle medföra en ökning

av preliminärskatteuppbörden med ca 110 miljoner kronor från den på detta sätt erhållna lägre nivån. I höjande riktning verkar även den ökade kommunala utdebiteringen enligt ovan. Självfallet få de anförda uppgifterna omgivas med starka reservationer. Svårigheterna att förhandsberäkna effekten av den föreslagna genomgripande skattereformen äro uppenbara. Det kan nämnas, att säkra uppgifter om den preliminära A-skattens storlek enligt de nya skattereglerna kunna väntas föreligga först i slutet av juli 1962.

Inkomsterna av *preliminär B-skatt* under de ordinarie uppbördsterminerna av innevarande uppbördsår komma enligt tillgängliga uppgifter att bli något större än vad som förutsattes vid beräkningen i april 1961. Preliminär B-skatt debiteras normalt med det belopp som senast påförts som total slutlig skatt. Detta betyder, att de kända resultaten av 1960 års taxering legat till grund för den debiterade B-skatten för innevarande uppbördsår. På samma sätt kommer det nu kända taxeringsresultatet av 1961 års taxering att ligga till grund för den debiterade B-skatten för nästkommande budgetår och taxeringsresultatet vid 1962 års taxering för den debiterade B-skatten för uppbördsåret 1963—64. Eftersom de föreslagna nya skattesatserna för fysiska personer komma att tillämpas första gången vid 1963 års taxering, kommer den preliminära B-skatten normalt att påverkas av de nya skattesatserna först från och med uppbördsåret 1964—65. De skattskyldiga, som erlagga preliminär B-skatt, ha emellertid möjlighet att på grundval av preliminära självdeklarationer begära jämkningar i den preliminära B-skatten. Av denna anledning har den debiterade B-skatten väsentligt brukat avvika från senast kända slutliga skatt. Med hänsyn till de ändrade skattesatserna har riksrevisionsverket ansett sig böra räkna med ett större antal jämkningar för fysiska personer än tidigare under de bägge närmast följande uppbördsåren. För bolagen vilka inte minst ha svarat för förekommande avvikelser har riksrevisionsverket förutsatt ungefär samma jämningsfrekvens under de kommande uppbördsåren som under det innevarande. Mot bakgrunden av resultatet av 1961 års taxering och de av riksrevisionsverket förutsedda inkomststegringarna vid 1962 års taxering kan en ökad uppbörd av preliminär B-skatt väntas under uppbördsåret 1962—63 och de två terminer av uppbördsåret 1963—64, som falla inom budgetåret 1962/63, trots det antagna större antalet jämkningar.

Jämsides med beräkningarna av preliminärskatteuppbörden har riksrevisionsverket uppskattat vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1962 och 1963 års taxeringar. Beträffande sistnämnda taxeringsår har hänsyn tagits till de föreslagna ändrade skattereglerna beträffande den statliga inkomstskatten för fysiska personer. Detta har skett på följande sätt. På grundval av statistiska centralbyråns uppgifter om inkomstfördelningen vid 1961 års taxering ha uträknats genomsnittlig marginalskaft, summa utnyttjade ortsavdrag och summa påförd statlig inkomstskatt enligt de föreslagna nya skattereglerna. Med ledning av den antagna utvecklingen av skatteunderlaget vid 1962 och 1963 års taxeringar, den framräknade genomsnittliga marginalskaften och en viss förutsatt stegring i de utnyttjade orts-

avdragens storlek har den uträknade statliga inkomstskatten vid 1963 års taxering enligt de nya skattereglerna framkalkylerats. Vid beräkningen av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1962 och 1963 års taxeringar har, förutom med påförda inkomst- och förmögenhets-skatter, räknats med påförda folkpensionsavgifter och debiterade sjukförsäkrings- och tilläggs-pensionsavgifter till följande belopp. Som jämförelse ha även de påförda avgifterna enligt 1961 års taxering medtagits.

	Taxeringsår		
	1961	1962	1963
	Miljoner kronor		
Folkpensionsavgifter	1 100	1 210	1 250
Sjukförsäkringsavgifter	535	560	575
Tilläggs-pensionsavgifter	81	110	135

Med utgångspunkt från ovan nämnda beräkningar av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1962 års och 1963 års taxeringar kan man räkna med ett betydande utrymme för *fyllnadsbetalningar* av preliminärskatt efter utgången av uppbördsåren 1961—62 respektive 1962—63. Bolagen ha under den tid möjligheter till fyllnadsbetalningar efter uppbördsårets utgång förefunnits svarat för den övervägande delen av de fullgjorda fyllnadsbetalningarna. Under de senaste åren ha dock fyllnadsbetalningarna från andra kategorier skattskyldiga ökat väsentligt. De betydande fyllnadsbetalningarna ha medfört att den sammanlagda preliminära skatten för bolagens del under de senaste taxeringsåren överstigit den slutliga skatten. Under våren 1961 inflöto fyllnadsbetalningar av preliminärskatt med 721 miljoner kronor, varav bolagen svarade för ca 430 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket räknar med att bolagen komma att verkställa fyllnadsbetalningar under våren 1962 och våren 1963 i sådan omfattning, att den kvarstående skatten för deras del vid taxeringarna 1962 och 1963 likasom under de senaste taxeringsåren blir mindre än den överskjutande skatten. Riksrevisionsverket anser sig vidare med hänsyn till inkomstutvecklingen böra räkna med att övriga fyllnadsbetalningar komma att bli större under våren 1962 än under våren 1961. Även under våren 1963 förutser riksrevisionsverket av samma skäl större fyllnadsbetalningar från fysiska personer än under våren 1961. Under dessa förutsättningar och med de antaganden beträffande utvecklingen av bolagens taxerade inkomster som berörts i det föregående beräknar riksrevisionsverket de totala fyllnadsbetalningarna till 800 miljoner kronor såväl under våren 1962 som under våren 1963.

Riksrevisionsverket har ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1961/62 och 1962/63 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsbetalningar av preliminärskatt, till ca 14 400 respektive 15 000 miljoner kronor. *Det bör understrykas, att de angivna beloppen äro osäkra inom vida marginaler med hänsyn såväl till svårigheter att förutse inverkan av den föreslagna skattereformen som till ovissheten beträffande skatteunderlagets*

utveckling och möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.

Såsom förut nämnts blir i samband med att ett visst års preliminärskatt avräknas från den slutliga skatten för samma år det belopp, som återstår att erlägga, påfört de skattskyldiga såsom *kvarstående skatt*, under det att vad som betalats för mycket i preliminärskatt skall återbetalas som *överskjutande skatt*. Den inflytande kvarstående skatten kommer sedan att ingå bland inkomstskattetitels bruttoinkomster, medan utbetalningarna av överskjutande skatt upptagas bland titels utgifter.

Omfattningen av den kvarstående och den överskjutande skatten, som belyser preliminärskattebetalningarnas bristande anpassning till de slutligt debiterade skatterna, framgår av följande uppgifter. I tabblån ha även införts procenttal, som visa storleken av den kvarstående skatten och den överskjutande skatten jämförd med den enligt respektive taxering påförda slutliga skatten.

	Taxeringsår											
	1956		1957		1958		1959		1960		1961 ¹	
	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%
Kvarstående												
skatt.....	1 036	11,2	973	10,0	813	7,7	729	7,0	920	8,0	1 170	9,1
Överskjutande												
skatt.....	568	6,2	689	7,1	831	8,0	1 065	10,3	959	8,3	1 032	8,0

En väsentlig uppgång av den kvarstående skatten och en samtidig nedgång i den överskjutande skatten vid 1956 års taxering berodde på flera samverkande omständigheter bland vilka främst kunna nämnas omläggningen av fastighetsbeskattningen och införandet av den allmänna sjukförsäkringen. Av samma orsaker förblev den kvarstående skatten vid 1957 års taxering på ungefär samma höga nivå som vid 1956 års taxering. Från och med år 1957 ingå skatt på garantibelopp för fastighet och sjukförsäkringsavgifter i den debiterade preliminära B-skatten, vilket torde förklara nedgången i den kvarstående skatten vid 1958 års taxering. Uppgången i den överskjutande skatten mellan de nyssnämnda taxeringsåren får tillskrivas det överuttag av preliminärskatt som löntagarna genom preliminärskattetabellernas konstruktion i stor utsträckning få vidkännas. Den väsentliga uppgången i den överskjutande skatten vid 1959 års taxering och den fortsatta minskningen i den kvarstående skatten berodde bland annat på att överuttaget av preliminär A-skatt ytterligare accentuerades genom den inverkan de från och med verksamhetsåret 1958 införda höjda kommunala ortsavdragen fick på preliminärskattetabellernas utformning. Av tekniska skäl tillämpades nämligen vid uträkningen av den i tabellerna ingående statliga inkomstskatten de höjda kommunala ortsavdragen vid beräkningen av avdragen för vid föregående års taxering påförd kommunalskatt. De kommunala skatter, som vid den slutliga taxeringen voro avdragsgilla vid uträkningen av den påförda statliga inkomstskatten, voro i allmänhet väsentligt högre genom de därvid

¹ Preliminära uppgifter.

tillämpliga lägre kommunala ortsavdragen. Efter denna engångsföreteelse ökade åter den kvarstående skatten vid 1960 års taxering medan den överskjutande skatten minskade, så att beloppen av överskjutande och kvarstående skatt kommo att nära nog bli desamma. Vid 1961 års taxering ökade den kvarstående skatten kraftigare än den överskjutande, så att den kvarstående skatten kom att överstiga den överskjutande med 138 miljoner kronor. Ökningen av den kvarstående skatten torde bland annat bero på att vederbörande skattskyldiga icke utökat sina inbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att full täckning erhållits för påförda tilläggspensionsavgifter.

Enligt uppgifter avseende 1961 års taxering, vilka infordrats från länsstyrelserna, fördelar sig den kvarstående skatten med 1 071 miljoner kronor på fysiska personer och 99 miljoner kronor på aktiebolag m. fl. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 37 miljoner kronor, varav 31 miljoner kronor för fysiska personer. Återbetalningarna av överskjutande skatt fördela sig med 919 miljoner kronor på fysiska personer och 113 miljoner kronor på övriga skattskyldiga.

Riksrevisionsverket har räknat med att den kvarstående skatten kommer att överstiga den överskjutande skatten även vid 1962 års taxering. Beträffande beloppen för den kvarstående och överskjutande skatten räknar riksrevisionsverket med att de bli av storleksordningen 1 250 miljoner kronor respektive 1 050 miljoner kronor.

Den kvarstående skatt, som påföres enligt taxeringarna 1961 och 1962, skall erläggas under budgetåren 1961/62 respektive 1962/63. Under dessa budgetår utbetalas även den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av de belopp varmed kvarstående skatt kommer att inflyta får hänsyn tagas till att en del av de påförda beloppen icke erläggas i rätt tid utan bli restförda. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas för budgetåret 1961/62 till 990 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 1 060 miljoner kronor.

Såsom av det föregående framgått redovisas även *bidrag till sjukförsäringen* samt *yrkesskade- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare över inkomstskattetiteln. Med ledning av de uppgifter, som lämnats av riks-försäkringsverket i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961, kunna dessa bidrag och avgifter beräknas komma att uppgå till 350 miljoner kronor för innevarande och till 370 miljoner kronor för nästföljande budgetår. I dessa belopp ha medräknats statens arbetsgivarbidrag.

Slutligen beräknar riksrevisionsverket inflytande restantier, sjömansskatt, tillkommande skatt m. m. till 320 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63.

Under hänvisning till det anförda beräknar riksrevisionsverket samtliga inflytande inkomster på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1961/62 till $(14\,400 + 990 + 350 + 320 =)$ 16 060 miljoner kronor och under budgetåret 1962/63 till $(15\,040 + 1\,060 + 370 + 320 =)$ 16 790 miljoner kronor.

Beräkning av titelns utgifter

Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av *utbetalningarna av kommunalskattemedel*. Staten uppbär primärt hela källskatteuppbörden. Kommunerna erhåller för varje kalenderår förskott grundat på senast kända taxering och den aktuella utdebiteringen. När taxeringsresultatet för ifrågasvarande kalenderår föreligger sker slutavräkning, varvid saldot mellan slutligt debiterade belopp och uppburna förskott tillgodoräknas kommunerna eller statsverket allteftersom förskotten understiga eller överstiga de slutligt debiterade beloppen. I kommunernas fordran på statsverket, som framräknas per den 1 januari varje kalenderår, ingår sålunda vid stigande skatteunderlag såväl förskott som slutavräkningsmedel. Kommunernas fordran utbetalas varannan månad med i princip en sjättedel av årsbeloppet vid varje tillfälle.

I proposition nr 188 föreslås höjda kommunala ortsavdrag från och med 1962, varvid kommunerna förutsätts få full kompensation för det skattebortfall, som härigenom skulle uppstå. Då formen för kompensationen icke angivits i propositionen har riksrevisionsverket nu utgått från oförändrade regler för utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåren 1961/62 och 1962/63. Detta leder till att kommunerna automatiskt kompenseras för skattebortfallet på grund av ortsavdragsreformen och att denna kompensation kommer att belasta inkomstskattetiteln under nämnda budgetår. Riksrevisionsverket har sålunda grundat beräkningen av förskottet på den kommunala inkomstskatten för kalenderåret 1962 på 1961 års taxering och beräkningen av förskottet för kalenderåret 1963 på 1962 års taxering, vid vilken nu gällande ortsavdrag komma att tillämpas.

Utbetalningarna under budgetåret 1961/62 äro kända för första hälften av budgetåret och uppgå för denna del till ca 2 600 miljoner kronor. Med ledning av från statistiska centralbyrån inhämtade uppgifter om den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksrevisionsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1962 till 5 420 miljoner kronor. Slutavräkningen på det under kalenderåret 1960 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt har beräknats till omkring 780 miljoner kronor. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1962 kunna beräknas till omkring 6 200 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1961/62. Utbetalningarna av kommunalskattemedel under budgetåret 1961/62 kan sålunda beräknas till ca 5 700 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1962/63 skulle enligt det föregående för budgetårets första hälft uppgå till omkring 3 100 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår kunna utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1961 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1962 beräknas till omkring 3 630 miljoner kronor. Statens utbetal-

ningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1962/63 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till 6 730 miljoner kronor.

Från riksstatstiteln skall vidare återbetalas *överskjutande preliminärskatt*. Denna har, såsom framgått av det föregående, för budgetåret 1961/62 med ledning av de uppgifter, som riksrevisionsverket erhållit från länsstyrelserna, beräknats till omkring 1 030 miljoner kronor. För budgetåret 1962/63 har den beräknats till omkring 1 050 miljoner kronor. Härtill komma *restitutioner* på grund av nedsättning i taxering m. m., vilka uppskattas till 50 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Såsom utgift på titeln bör vidare för *bidrag till sjukförsäkringen* samt *yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare beräknas samma belopp som för dessa bidrag och avgifter upptagits bland titelns inkomster.

För sjukförsäkringen m. m. tillkomma härjämte *förskott och övriga utbetalningar till sjukförsäkringen* avseende bidrag från mindre arbetsgivare samt sjukförsäkringsavgifter. Med ledning av uppgifter i riksstatens utbetalningar till 600 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 660 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Härvid har riksrevisionsverket förutsatt, att från allmänna sjukförsäkringsfonden skall återföras det belopp, varmed arbetsgivarbidragen till tilläggssjukpenning för åren 1960 och 1961 understiga 60 procent av utgifterna för ifrågavarande ändamål. Enligt riksstatens utbetalningar beräknas det under budgetåret 1961/62 från allmänna sjukförsäkringsfonden återförda beloppet komma att uppgå till ca 41 miljoner kronor. För budgetåret 1962/63 har riksrevisionsverket räknat med en återföring av ca 30 miljoner kronor. Riksrevisionsverket har vidare förutsatt, att förskott på avgifter och bidrag till sjukförsäkringen under nästkommande budgetår endast komma att utgå med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukförsäkringsmedelsbehov.

Under budgetåren 1961/62 och 1962/63 komma vid 1961 års och 1962 års taxeringar *skattdebiterade avgifter till tilläggspensioneringen* att utbetalas till allmänna pensionsfonden. Med ledning av uppgifter från riksstatens utbetalningar och länsstyrelserna beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande utbetalningar till 100 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 140 miljoner kronor för budgetåret 1962/63.

Titeln skall slutligen belastas med *omföringar* av utskiftnings- och ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter och vissa annuiteter samt allmän varus katt i vissa fall för jordbruksprodukter. Sammanlagt kunna de ifrågavarande omföringarna beräknas uppgå till omkring 30 miljoner kronor för vardera budgetåret 1961/62 och 1962/63.

Enligt det föregående har riksrevisionsverket sålunda beräknat titelns utgifter för budgetåret 1961/62 till $(5\,700 + 1\,030 + 50 + 350 + 600 + 100 + 30 =) 7\,860$ miljoner kronor samt för budgetåret 1962/63 till $(6\,730 + 1\,050 + 50 + 370 + 660 + 140 + 30 =) 9\,030$ miljoner kronor.

Avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel

Genom beslut av 1952 års riksdag inrättades en fond för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel. Fonden ingår som en del av budgetutjämningsfonden och avsättningar och återföringar beröra sålunda icke de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

I riksstaten för budgetåret 1961/62 har räknats med en nettoavsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden på 350 miljoner kronor. De avsättningar och återföringar, som enligt nu föreliggande beräkningar böra verkställas under budgetåren 1961/62 och 1962/63, framgå av följande sammanställning:

	1961/62 Miljoner kronor	1962/63
Avsättning	950	750
Återföring	500	775
Nettoavsättning	450	— 25

Sammanfattning av beräkningarna

De beräkningar av inkomsterna och utgifterna på inkomstskatttiteln, för vilka redogjorts i det föregående, kunna sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse ha även medtagits motsvarande belopp, delvis approximativa, för det avslutade budgetåret 1960/61. Beloppen angivas i miljoner kronor.

	1960/61	1961/62	1962/63
<i>Inkomster:</i>			
Preliminärskatt inklusive fyllnadsbetalningar.....	13 258	14 400	15 040
Kvarstående skatt	774	990	1 060
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	346	350	370
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	292	320	320
Summa inkomster	14 670	16 060	16 790
<i>Utgifter:</i>			
Kommunalskattemedel	5 048	5 700	6 730
Överskjutande skatt	959	1 030	1 050
Övriga restitutioner	43	50	50
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	346	350	370
Förskott till sjukkassorna m. m.....	585	600	660
Utbetalningar till allmänna pensionsfonden.....	—	100	140
Omföringar	20	30	30
Summa utgifter	7 001	7 860	9 030
Inkomster utöver utgifter	7 669	8 200	7 760

Riksrevisionsverkets beräkning har utförts med beaktande av den i proposition nr 188 föreslagna skattereformen. Genom att ämbetsverket har utgått från oförändrade regler för utbetalning av kommunalskattemedel komma kommunerna att automatiskt kompenseras för skattebortfallet till följd av den föreslagna höjningen av ortsavdragen. Därigenom har denna kompensation belastat titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Under dessa förutsättningar och med starkt understrykande av såväl svårigheten att förutse skattereformens inverkan som ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen med flera på skattetitels utfall inverkan omständigheter uppskattar riksrevisionsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1961/62 till 8 200 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 7 800 000 000 kronor.

Kupongskatt

Enligt förordning den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt skola i utlandet bosatta och vissa med dem likställda aktieägare erlägga inkomstskatt i form av kupongskatt för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag. Kupongskatten utgår enligt förordning den 23 februari 1956 (nr 104) med 30 procent av utdelningen. Enligt avtal med vissa länder gälla särskilda bestämmelser för därav berörda skattskyldiga. Skatten innehålles när utdelningen lyftes och inbetalas av bolagen till ett under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt kupongskattekontoret.

Kupongskatten har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1956/57.....	6,20	6,50	1959/60	7,21	8,00
1957/58.....	8,09	7,00	1960/61	5,97	7,00
1958/59.....	5,95	7,00	1961/62		7,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 7 november 1961 har överståthållarämbetet beräknat inkomsten av kupongskatt till 7,00 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av kupongskatt för budgetåret 1961/62 till 7 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 7 000 000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt

Utskiftningsskatten utgår efter 40 procent. Under budgetåret 1960/61 ha inkomsterna på titeln utskiftningsskatt och ersättningsskatt utgjort 5,17 miljoner kronor. Vid 1961 års taxering uppgår enligt uppgift från statistiska centralbyrån den uträknade utskiftningsskatten till 4,5 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 4 500 000 kronor för innevarande budgetår. För budgetåret 1962/63 föreslår riksrevisionsverket, att inkomstiteln, som brukar utvisa stora variationer i utfallet, uppföres med 1 000 000 kronor.

Skogsvårdsavgifter

Enligt förordning den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, dock med vissa undantag. Avgiften utgår i förhållande till nämnda taxeringsvärden, dock med högst en och en halv promille. För varje år bestämmes, med vilket promilletal avgiften för det året skall utgå.

Skogsvårdsavgifter inflöto under budgetåret 1960/61 med 10,21 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1961/62 är titeln upptagen till 10,20 miljoner kronor.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 14 oktober 1961 har skogsstyrelsen anfört följande:

»Genom kungörelsen den 21 april 1961 (nr 107) har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut funnit gott bestämma det promilletal med vilket skogsvårdsavgift enligt förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) skall utgå för år 1961 till en promille.

Enligt från statistiska centralbyrån inhämtad uppgift beträffande taxeringsutfallet för år 1961 uppgår underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift till 9 989,1 milj. kronor. Detta innebär en minskning med 2,1 % från föregående år. Underlaget för beräkning av skogsvårdsavgifter under de tre senaste åren visar vissa förändringar från år till år och uppgick år 1960 till 10 195,0 milj., 1959 till 10 084,4 milj. och 1958 till 10 224,4 milj. kronor. Anledningen till dessa förändringar är obekant för styrelsen.

Med utgångspunkt från ovannämnda promilletal och med tillämpning av 9 989,1 milj. kronor som underlag skulle inkomsten av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1961/62 kunna förväntas bli 10 milj. kronor.

Skogsstyrelsen anser emellertid för sin del att inkomsten av skogsvårdsavgifter för sagda budgetår bör beräknas till det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet 10,2 milj. kronor. Som skäl härför vill styrelsen andraga dels att statsverkets nettoinkomster under ett vart av de två senaste budgetåren visat sig överstiga de för budgetåret beräknade inkomsterna med ca 100 000 kronor, dels att det här rör sig om relativt obetydliga skillnadsbelopp vilka är direkt beroende av de ovan angivna från år till år av svårbedömbara orsaker i olika riktningar skiftande underlagen för beräkning av dessa inkomster.

Beträffande inkomster av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1962/63 må följande framhållas. Under förutsättning att skogsvårdsavgiften för det närmaste året kommer att uttas efter samma promilletal som för det innevarande synes inkomsterna av denna avgift för budgetåret 1962/63 böra beräknas till enahanda belopp som för budgetåret 1961/62 eller 10,2 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1961/62 till 10 200 000 kronor samt beräknar, i avvaktan på beslut om promilletalets storlek, inkomstiteln för budgetåret 1962/63 till likaledes 10 200 000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgingo under budgetåret 1960/61 till 1,91 miljon kronor. I riksstaten för budgetåret 1961/62 är titeln upptagen till 1,50 miljon kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på inkomstiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter för budgetåret 1961/62 till 2 000 000 kronor samt förordar, att titeln i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptages till likaledes 2 000 000 kronor.

Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditiionsstämplar m. m.

De beräknade och behållna inkomsterna av ifrågavarande medel under de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande sammanställning, i vilken under budgetåren 1956/57—1959/60 influten kvarlåtenskapskatt, uppgående till 30,40, 27,05, 30,51 respektive 9,29 miljoner kronor sammanförts med arvsskatt.

Det torde här få erinras om att den totala stämpelmedelsleveransen till statsverket från generalpoststyrelsen under ett budgetår motsvarar den verkliga uppbörden under tiden från och med juni månad det ena kalenderåret till och med maj månad påföljande år.

Budgetår	Arvsskatt och gåvoskatt				Summa	Lotteri-	Omsätt-	Summa	Beräk-
	Stämpel å bo- uppteck- ningar	Stämpel å gåvo- brev	Uppbörd genom länssty- relserna	Restitu- tioner	arvsskatt och gåvo- skatt	vinst- skatt	nings- och expedi- tions- stämplar m. m.	inkomst	nat i riks- staten
	Miljoner kronor								
1956/57	77,79	2,47	6,25	1,14	85,37	53,67	72,93	211,97	203,00
1957/58	75,65	3,42	6,67	1,94	83,80	58,44	81,27	223,51	213,00
1958/59	89,16	3,62	8,54	1,41	99,91	77,54	83,82	261,27	250,00
1959/60	89,14	5,93	6,20	1,73	99,54	80,09	92,57	272,20	256,00
1960/61	115,32	7,74	6,58	2,18	127,46	79,28	102,80	309,54	275,00

Arvsskatt och gåvoskatt

Generalpoststyrelsen, som i skrivelse till riksrevisionsverket den 8 november 1961 lämnat beräkning av inkomsterna av stämpelmedel för såväl löpande som nästkommande budgetår, har i fråga om motiveringen för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken i fråga om beräkningen av inkomsterna av arvsskatt och gåvoskatt anförts följande:

»Denna inkomstitel är i riksstaten för det löpande budgetåret uppförd med 110 miljoner kronor.

Uppbörden genom postverket av arvsskatt och gåvoskatt utgjorde under budgetåret 1960/61 122,9 miljoner kronor. Efterföljande tablå utvisar utvecklingen av inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under de tre sistförflutna budgetåren samt fördelningen på de olika skatteslagen (miljoner kr.).

Inkomstslag	Budgetår		
	1958/59	1959/60	1960/61
a) arvsskatt	58,7	79,8	115,3
b) gåvoskatt	3,6	5,9	7,6
c) kvarlåtenskapsskatt	30,5	9,3	—
Summa	92,8	95,0	122,9

Den tillfälliga uppbörden, varmed förstås influtna skattebelopp över 100 000 kronor, har för arvsskattens vidkommande under budgetåren i fråga uppgått till 8,3, 19,3 resp. 47,6 miljoner kronor. Den återstående, mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 50,4, 60,5 resp. 67,7 miljoner kronor. Inkomsterna under tidsperioden utvisar sålunda, även om man bortser från de större skattebeloppen, stigande tendens. Inkomstökningen under de två sistförflutna budgetåren torde åtminstone delvis vara en följd av de ändrade skatteskalorna för arvsskattens uttagande. Uppbörden under budgetåret 1960/61 påverkas även av flera onormalt stora engångsbelopp. Sålunda har i sådan uppbörd sammanlagt influtit omkring 21 miljoner kronor.

Uppbörden av gåvoskatt har såsom av tablån framgår under budgetåret 1960/61 varit något högre än under de båda närmast föregående budgetåren. I tillfällig uppbörd har 1,8 miljoner kronor influtit.

Någon uppbörd av kvarlåtenskapsskatt under budgetåret 1960/61 har inte förekommit. Verkningarna av den ändrade lagstiftningen i fråga om dödsbo- och gåvobeskattningen började med avseende på bl. a. kvarlåtenskapsskatten bli skönjbara redan under budgetåret 1959/60.

Inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under innevarande budgetår har av generalpoststyrelsen i skrivelse till riksrevisionsverket den 17 mars 1961 beräknats till 110 miljoner kronor eller samma belopp, varmed titeln uppförts i riksstaten.

Beräkningen av de mera normala inkomsterna på titeln under innevarande och nästa budgetår synes åtminstone med en viss grad av tillförlitlighet kunna baseras på inkomstutfallet under det sistförflutna budgetåret. En mycket osäker faktor är dock de onormalt stora skattebeloppen.

I efterföljande sammanställning har angivits den beräknade uppbörden av arvsskatt under innevarande budgetår — frånsett eventuella inbetalningar av onormalt stora engångsbelopp. Vid uppskattningen av inkomsterna har räknats med en något stegrad normal uppbörd.

Verklig uppbörd under tiden juni—september 1961.....¹31,6 milj. kr.

Beräknad normal uppbörd under tiden oktober 1961—maj 1962 ... 48,0 » »

Beräknad tillfällig uppbörd under tiden oktober 1961—maj 1962 ... 16,0 » »

Summa 95,6 milj. kr.

Uppbörden av gåvoskatt har under de sistförflutna budgetåren icke undergått några större variationer. Inkomsterna av denna skatt under budgetåren 1956/57—1960/61 framgår av efterföljande sammanställning.

Budgetår	Belopp milj. kr.	Budgetår	Belopp milj. kr.
1956/57	2,5	1959/60	² 5,9
1957/58	3,4	1960/61	³ 7,6
1958/59	3,6		

¹ I tillfällig uppbörd 10,7 miljoner kronor, varav ett engångsbelopp om 1,3 miljoner kronor.

² Varav 1,3 miljoner kronor i tillfällig uppbörd.

³ Varav 1,8 miljoner kronor i tillfällig uppbörd.

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har omkring 1,4 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret 1961/62 synes inkomsterna kunna beräknas till högst 5,0 miljoner kronor.

Någon uppbörd av kvarlåtenskapsskatt har inte förekommit under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår. Skulle mot förmodan sådan skatt komma att erläggas under budgetåret, torde det endast bli fråga om ett eller annat belopp, varför inkomsterna på titeln knappast kan komma att påverkas i nämnvärd omfattning.

Enligt förestående beräkningar skulle den sammanlagda uppbörden under titeln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1961/62 sålunda komma att uppgå till i runt tal 100 miljoner kronor (95,6 + 5,0). Härtill kommer emellertid uppbörden genom länsstyrelserna. Denna uppbörd har efter avdrag av gjorda restitutioner under vart och ett av de två sistförflutna budgetåren uppgått till 4,5 miljoner kronor. Vidare bör räknas med någon marginal för större engångsbelopp. De totala inkomsterna på titeln i fråga synes kunna beräknas till 110 miljoner kronor.

Beräkningen av det belopp, vartill inkomsterna av arvs- och gåvobeskattningen kan antagas komma att uppgå under budgetåret 1962/63 torde i stort sett kunna baseras på det beräknade inkomstutfallet för det löpande budgetåret. Med hänsyn till inkomstutvecklingen under de sistförflutna budgetåren synes det dock vara motiverat att räkna med en något stegrad normal uppbörd. Inkomsterna beräknas sålunda till 115 miljoner kronor, inklusive länsstyrelsernas uppbörd. Det bör emellertid i detta sammanhang framhållas, att inkomsterna på titeln kan komma att påtagligt påverkas om ett större skattebelopp, som förväntas utgå för en osedvanligt stor kvarlåtenskap, i sin helhet erlägges under detta budgetår.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under inkomstiteln arvsskatt och gåvoskatt under budgetåret 1961/62 till 110 000 000 kronor samt föreslår att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppföres med 115 000 000 kronor.

Lotterivinstskatt

Härom har i den förut berörda promemorian från generalpoststyrelsen anförts följande:

»Statsverkets inkomster på titeln lotterivinstskatt är i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till 80 miljoner kronor.

Bruttoinkomsterna av lotterivinstskatt under budgetåret 1960/61 har uppgått till 80 821 600 kronor. Motsvarande belopp under budgetåren 1958/59—1959/60 utgjorde 78 506 448 resp. 81 558 905 kronor. Vinstskattens fördelning på de olika inkomstkällorna framgår av efterföljande sammanställning.

	Budgetår		
	1958/59	1959/60	1960/61
Premieobligationslånen.....	11 622 020	12 729 920	15 295 940
Penninglotteriet.....	36 175 200	35 933 400	35 114 400
Lotteriet för teater och konst.....	2 802 000	2 802 000	3 303 000
Tipstjänst	23 438 826	24 981 887	22 282 021
Övriga lotterier.....	4 468 402	5 111 698	4 826 239
Summa kronor	78 506 448	81 558 905	80 821 600

Under budgetåren 1958/59—1960/61 har i nedan angiven omfattning genom postverkets huvudkassa restituerats skatt för vinster, vilka antingen ej avhämtats inom föreskriven tid eller som utfallit på ej försålda lottsedlar:

Budgetår	Restituerat belopp
1958/59	964 545
1959/60	1 464 551
1960/61	1 546 043

Nettouppbörden under budgetåren 1958/59—1960/61 har sålunda uppgått till i runt tal 77,5, 80,1 resp. 79,3 miljoner kronor.

Vinstskatten från premieobligationslånen väntas komma att under budgetåret 1961/62 uppgå till 13,8 miljoner kronor, förutsatt att något nytt lån med första vinstutlottning senast i april 1962 inte upplägges.

Från Svenska penninglotteriet AB och AB Tipstjänst har under tiden juni—oktober 1961 i vinstskatt inlevererats 14,6 resp. 9,9 miljoner kronor (under motsvarande tid föregående år 14,2 resp. 8,2 miljoner kronor). Under återstående månader av innevarande budgetår beräknas ytterligare 21 resp. 14 miljoner kronor komma att inflyta från dessa inkomstkällor. Det bör emellertid framhållas, att inkomsterna från tipsvinsterna är underkastade starka fluktuationer beroende på vinstutfallet, varför en relativt stor avvikelse från det beräknade inkomstutfallet kan uppkomma.

Vinstskatten från det särskilda lotteriet för teater och konst förutses komma att inbringa 3,0 miljoner kronor och skatten från övriga lotterier omkring 5 miljoner kronor.

I nedanstående sammanställning har med uppdelning på de olika inkomstkällorna angivits den beräknade bruttouppbörden av lotterivinstskatt under budgetåret 1961/62.

Premieobligationslånen	13,8 milj. kr.
Penninglotteriet	35,6 » »
Lotteriet för teater och konst	3,0 » »
Tipstjänst	23,9 » »
Övriga lotterier	5,0 » »
Summa 81,3 milj. kr.	

Under budgetåret 1961/62 torde vinstskatt komma att restitueras i ungefär samma utsträckning som under närmast föregående budgetår.

Statsverkets nettoinkomster på titeln lotterivinstskatt torde sålunda för innevarande budgetår kunna beräknas till omkring 80 miljoner kronor.

För budgetåret 1962/63 torde inte böra räknas med högre inkomster än 83 miljoner kronor. Även om man kan förutse ökade inkomster från premieobligationslånen synes det dock vara motiverat att vid en mera långsiktig prognos iakttaga en viss försiktighet vid bedömningen av inkomstutfallet från övriga skatteköllor. Detta gäller särskilt i fråga om inkomsterna från penninglotteriet och tipstjänst. Inkomsterna av vinstskatten från varulotterierna torde bli i stort sett oförändrade.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av lotterivinstskatt för budgetåret 1961/62 till 80 000 000 kronor samt föreslår — under antagande att det särskilda lotteriet för teater och konst kommer att anordnas — att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 83 000 000 kronor.

Omsättnings- och expeditionsstämplat m. m.

Till ledning för beräkningen av ifrågavarande inkomster har i förenämnda inom generalpoststyrelsen upprättade promemoria anförts följande:

»På titeln omsättnings- och expeditionsstämplat m. m. redovisas övriga stämpelmedel. Här upptages sålunda stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar, inkomster genom försäljning av helarksstämplar, enkla belägg-nings- och överlåtelsestämplar, vidare stämpelavgifter för aktie- och obliga-tionsemissioner samt lottsedlar. Denna inkomsttitel är i riksstaten för bud-getåret 1961/62 upptagen till 105 miljoner kronor.

De behållna inkomsterna på ifrågavarande titel under de senaste tre bud-getåren framgår av efterföljande sammanställning (tusental kronor):

	Budgetår		
	1958/59	1959/60	1960/61
A. Uppbörd genom stämpelförsäljare:			
i förskottsförteckningar upptagna stämpelavgifter			
för			
a) lagfarter	26 855	32 142	36 584
b) in-teckningar	21 682	23 680	25 552
försäljning av helarksstämplar, enkla belägg-			
ningsstämplar m. m.	15 540	16 033	14 955
B. Uppbörd genom postanstalterna:			
försäljning av enkla beläggningsstämplar, över-			
låtelsestämplar och kortkonvolut ¹	8 617	10 084	10 239
C. Uppbörd genom postverkets huvudkassa:			
a) emissionsstämplar för aktier och obligationer	8 891	8 229	13 167
b) stämpelavgifter för lottsedlar	2 264	2 421	2 349
c) diverse	13	3	2
d) inlösen av kortkonvolut	—	—	— 12
Summa	88 862	92 592	102 836

Inkomsterna av stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar har under budgetåren 1956/57—1960/61 uppgått till följande belopp:

Budgetår	Belopp milj. kr.	
	lagfarter	in-teckningar
1956/57	24,8	17,9
1957/58	25,2	20,3
1958/59	26,9	21,7
1959/60	32,1	23,7
1960/61	36,6	25,6

Under månaderna januari—september 1961 har i stämpelavgifter för lag-farter och in-teckningar influtit 29,3 resp. 21,0 miljoner kronor (mot 24,5 resp. 16,4 miljoner kronor under samma tid föregående år). Genomsnittsupp-börden per månad har sålunda varit omkring 3,3 resp. 2,3 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har inkomsterna i fråga uppgått till 12,3 resp. 8,9 miljoner kronor. Beräkningen av inkomst-erna under återstående del av budgetåret 1961/62 synes i stort sett kunna baseras på ovan angivna genomsnittliga uppbörder. För hela budgetåret

¹ Den särskilda spelkortsstämplingen har upphört fr. o. m. den 1 januari 1961.

1961/62 skulle intäkterna från dessa inkomstkällor sålunda kunna uppskattas till omkring 39 resp. 27 miljoner kronor.

Inkomsterna av försäljningen genom stämpelförsäljare av helarks-, enkla beläggnings- och inteckningskontrollstämplar har under tiden januari—september 1961 uppgått till omkring 12,7 miljoner kronor (mot 14,3 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort omkring 1,4 miljoner kronor. Hittills har under budgetåret 1961/62 torde kunna angivas till cirka 17 miljoner kronor.

Postanstalternas uppbörd av stämpelmedel har under kalenderåren 1958—1960 uppgått till i nedanstående sammanställning angivna belopp:

	1958	1959	1960
Enkla beläggningsstämplar	3 367 154	3 078 478	3 640 966
Överlåtelsestämplar	3 856 397	4 952 212	6 079 427
Kortkonvolut	1 176 117	1 121 726	1 036 180
Summa kronor	8 399 668	9 152 416	10 756 573

Uppbörden genom postanstalterna har under tiden januari—september 1961 uppgått till 7,8 miljoner kronor (mot 8,2 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort omkring 0,85 miljoner kronor. Inkomstminskningen faller helt på den slopade försäljningen av kortkonvolut. Den ändrade lagstiftningen i fråga om beskattningen av kortlekar trädde i kraft redan den 1 januari 1961 och har sålunda även påverkat inkomsterna under budgetåret 1960/61. Försäljningen av kortkonvolut har tidigare inbringat drygt 1 miljon kronor per år. Under innevarande budgetår beräknas den totala uppbörden av stämpelmedel genom postanstalterna belöpa sig till omkring 10 miljoner kronor.

Stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner har under budgetåren 1956/57—1960/61 uppgått till nedan angivna belopp.

Budgetår	Belopp milj. kr.	Budgetår	Belopp milj. kr.
1956/57.....	6,3	1959/60.....	8,2
1957/58.....	10,4	1960/61.....	13,2
1958/59.....	8,9		

Under tiden januari—september 1961 har 13,5 miljoner kronor influtit (mot 8,3 miljoner kronor under samma tid föregående år). Den tillfälliga uppbörden (stämpelavgifter över 100 000 kronor) har under samma tid uppgått till 9,5 miljoner kronor. Den mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 4,0 miljoner eller omkring 0,4 miljoner kronor per månad. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har här ifrågasvarande stämpelavgifter inbringat 8,5 miljoner kronor varav 6,5 miljoner kronor hänför sig till avgifter över 100 000 kronor. För hela budgetåret 1961/62 torde man kunna räkna med att uppbörden skall uppgå till omkring 15 miljoner kronor.

Det starkt forcerade aktiebolagsbildandet under fjolåret och än mer under innevarande års första månader har från och med april månad börjat återgå till mera normal omfattning. Det är emellertid fortfarande livligt men håller sig inom rimliga gränser. Det bör i detta sammanhang även anmärkas att under särskilt månaderna juni—augusti innevarande år förekommit exceptionellt stora kapitalökningar genom fondemissioner i redan bestående

aktiebolag. September månad i år har även visat ovanligt stora kapitalökningar genom nyteckningar.

Uppbörderna av stämpelavgifter för lottsedlar har under budgetåret 1960/61 uppgått till 2,3 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har sammanlagt 0,9 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret beräknas inkomstutfallet bli i stort sett oförändrat eller omkring 2,3 miljoner kronor.

De för budgetåret 1961/62 beräknade totala inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplat m. m., framgår av efterföljande sammanställning (miljoner kronor).

	Lag- farter	Inteck- ningar	Uppbörd genom stämpelförsäljarna av avgifter för helarksstämplat, enkla belägnings- stämplat m. m.	Post- an- stalt- erna	Emis- sions- stämplat för aktier o. obliga- tioner	Lott- sedels- stämplat	S:a
Verklig uppbörd under tiden juni—september 1961	12,3	8,9	6,6	3,5	¹ 8,5	0,9	40,7
Beräknad uppbörd under tiden oktober 1961—maj 1962	26,4	18,4	10,2	6,8	6,5	1,4	69,7
Summa	38,7	27,3	16,8	10,3	15,0	2,3	110,4

De sammanlagda inkomsterna på titeln ifråga skulle sålunda för budgetåret 1961/62 kunna angivas till 110 miljoner kronor.

Beräkningen av inkomsterna, som kan förväntas inflyta från omsättnings- och expeditionsstämplat m. m. under budgetåret 1962/63 torde i stort sett kunna baseras på det beräknade inkomstutfallet för innevarande budgetår. Stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner är dock en osäker faktor. Inkomsterna på titeln synes böra upptagas med högst 115 miljoner kronor. Det förutsättes att inkomsterna under budgetåret i fråga icke skall hinna påverkas av de ändringar av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter, vilka föreslagits av utredningen för översyn av lösen- och stämpelförordningarna. Ändringarna beräknas medföra en stegring av statsverkets stämpeluppbörd med drygt 15 miljoner kronor för helt år räknat.»

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden av omsättnings- och expeditionsstämplat m. m. under budgetåret 1961/62 till 110 000 000 kronor samt föreslår, under förutsättning att föreslagna ändringar av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter icke komma att påverka inkomstillflödet under nästkommande budgetår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppföres med 115 000 000 kronor.

¹ Varav 6,5 milj. kronor i tillfällig uppbörd (ett engångsbelopp om 2,0 milj. kronor).

2. Automobilskattemedel

Fordonsskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1956/57.....	308,92	315,00	1959/60.....	385,21	385,00
1957/58.....	334,05	325,00	1960/61.....	417,41	410,00
1958/59.....	358,31	360,00	1961/62.....		440,00

Enligt förordning den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt skall för automobil eller släpvagn, som, efter vad särskilt är stadgat, blivit här i riket registrerad, årligen erläggas skatt enligt i förordningen meddelade bestämmelser. Skattesatserna ha vid flera tillfällen justerats, senast genom förordning av den 21 maj 1954 (nr 255), vilken trätt i kraft den 1 januari 1955. Från och med sistnämnda dag gälla följande belopp för år räknat. För personautomobil utgår dels en grundavgift av 110 kronor och dels därutöver 28 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av bilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram. För omnibus och lastbil utgör grundavgiften likaledes 110 kronor. För omnibus tillkommer därutöver, om tjänstevikten icke överstiger 5 000 kilogram, 33 kronor och, om tjänstevikten överstiger 5 000 kilogram, 55 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. För lastbil utgör tilläggsavgiften, om tjänstevikten inte överstiger 3 000 kilogram, 37 kronor, om tjänstevikten överstiger 3 000 men ej 7 000 kilogram, 64 kronor och, om tjänstevikten överstiger 7 000 kilogram, 120 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. Skatten för tvåhjulig lätt motorcykel utgör 30 kronor och för tvåhjulig tung motorcykel utan sidvagn 40 kronor. För motorcykel med sidvagn och för trehjulig motorcykel är skatten 60 kronor. För automobil med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk samt för släpvagn utgår skatten efter särskilda grunder.

I en till riksrevisionsverket den 9 november 1961 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under hänvisning till i styrelsens petita för budgetåret 1962/63 redovisade beräkningar upptagit inkomsterna av fordonsskatt till 440 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 470 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Enligt en i nämnda petita intagen tablå ha beräkningarna byggt på följande antaganden om fordonens antal och genomsnittsskatten per fordon.

	Skatt per fordon kr	1961/62 Antal fordon	Total- skatt milj. kr	1962/63 Antal fordon	Total- skatt milj. kr
Personbilar.....	210	1 315 000	276	1 430 000	300
Bussar.....	2 070	8 100	17	8 100	17
Lastbilar.....	875	124 000	109	126 000	110
Motorcyklar	36	148 000	5	128 000	5
Släpfordon.....			15		15
Utöver huvuddebiteringen					
Inflytande fordonsskatt			20		20
Summa			442		467

L ä n s s t y r e l s e r n a ha i skrivelser till riksrevisionsverket uppskattat fordonsskatten för budgetåret 1961/62 till 436,05 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 461,60 miljoner kronor.

Under de tio första månaderna av år 1961 ha enligt preliminära uppgifter nyinregistrerats 148 346 personbilar och 11 940 lastbilar. Under samma tid 1960 var antalet nyinregistrerade fordon 132 162 respektive 11 536.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av fordonsskatt under budgetåret 1961/62 till 450 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till 475 000 000 kronor.

Bensinskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten		Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1956/57.....	629,51	640,00	1959/60.....	797,07	825,00
1957/58.....	728,23	715,00	1960/61.....	847,28	850,00
1958/59.....	728,03	750,00	1961/62.....		900,00

Genom förordning den 23 maj 1924 (nr 126) infördes en särskild skatt på bensin och motorsprit. Gällande bestämmelser återfinnas i förordning den 7 april 1961 (nr 372). Enligt bestämmelserna i denna förordning skall bensinskatt erläggas för bensin och andra motorbränslen, som innehålla minst 70 viktprocent bensin, samt för alkohol och alkoholblandningar avsedda för användning till motordrift. Skatt skall dock icke utgå för mineraloljeprodukt, som införes till riket för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin. Bensinskatten utgår med 33 öre för liter. Den som inom riket tillverkar bensin är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen. Den som i större omfattning återförsäljer eller förbrukar bensin eller håller bensin i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Skattskyldighet inträder för bensin, som

av den som är registrerad levereras till köpare, som icke är registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning samt för bensin, som av annan än registrerad införes till riket, när införseln sker. Skattskyldig är den registrerade eller eljest den för vars räkning införseln äger rum. När skatt skall utgå vid införseln är generaltullstyrelsen beskattningsmyndighet. Ifråga om skatt som skall utgå i andra fall är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet.

Förordningens bestämmelser inneburo vissa tekniskt betingade förändringar av skattesatserna jämfört med tidigare gällande bestämmelser. Vidare innebar det ändrade uppbördsförfarandet ett tillfälligt skattebortfall för innevarande budgetår. Justeringen av skattesatsen innebar dock icke någon ändring av den reella skattebelastningen. Enligt förslag i Kungl. Maj:ts proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) skall bensinskatten från och med den 1 januari 1962 utgå med 38 öre för liter.

Genom förordning den 3 maj 1935 (nr 142) lades skatt även på sådan petroleumprodukt (brännolja), som användes för drivande av automobil och för vilken icke skatt utgick enligt 1929 års förordning om skatt å bensin och motorsprit. Brännoljeskatten utgår efter viss sänkning i samband med införandet av allmän energiskatt den 1 juli 1957 med 30 öre för liter enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 264). Skatten erlägges efter deklaration av ägarna av dieseldrivna motorfordon. Kontroll och uppbörd åvilar kontrollstyrelsen.

Enligt förslag i Kungl. Maj:ts proposition den 10 februari 1961 (nr 114) skola från och med den 1 januari 1962 gälla ändrade bestämmelser för brännoljeskatten. Endast för de s. k. blandade förbrukarna, d. v. s. de som använder motorbrännolja både för drift av motorfordon och för annat ändamål, t. ex. drift av traktor, föreslås det nuvarande deklarationsförfarandet bibehållas. I övrigt skall skatten erläggas av hos kontrollstyrelsen registrerad förbrukare eller vid införseln till riket enligt samma grunder som gälla beträffande bensinskatten. Brännoljeskatten kommer enligt förslag i Kungl. Maj:ts proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) att från och med år 1962 utgå med 31 öre för liter i den mån den erlägges av den som är registrerad hos kontrollstyrelsen eller vid införseln. För de s. k. blandade förbrukarna kommer skatten att utgå med 34 öre för liter. För dessa bibehålles dock rätten till skattefria avdrag, medan denna rätt slopas för den som köper oljan i beskattat skick. De föreslagna skattesatserna innebära en höjning med omkring 4 öre för liter jämfört med de nu gällande.

Bensinskatt utgår icke för militär och civil luftfart, för vissa tekniska ändamål samt för vissa jordbruksmaskiner.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 beräknat nettoinkomsterna av bensinskatt för budgetåren 1961/62 och 1962/63 till 925 miljoner kronor respektive 1 000 miljoner kronor.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 anfört följande:

»Den 1 juli 1961 trädde ändrade regler för bensinbeskattningen i kraft, enligt vilka skatt för bensin, som infördes till riket av de stora oljebolagen, skall erläggas till kontrollstyrelsen i stället för till tullverket. Övergångsvis ha emellertid under innevarande budgetår influtit 178 miljoner kronor i bensinskatt samt restituerats 38 miljoner kronor. Restitution av bensinskatt kan förekomma under den närmaste tiden men i ringa utsträckning. Tullverkets nettouppbörd av bensinskatt, som härefter kommer att bli av obetydlig omfattning, beräknas för budgetåret 1961/62 till 140 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 100 000 kronor.»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 anfört följande:

»a) Skatt på bensin

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i petitaskrivelse den 31 augusti 1961 beräknat uppbörden av skatt på bensin under budgetåret 1961/62 till 760 milj. kronor. Kontrollstyrelsen finner icke anledning till erinran mot denna beräkning. Med ledning av uppgift från generaltullstyrelsen kan det nämnda beloppet beräknas fördela sig med 142 milj. kronor på tullverket och 618 milj. kronor på kontrollstyrelsen. Från sistnämnda belopp kan beräknas avgå 90 milj. kronor i restitutioner för bensin i lager den 1 juli 1961 hos förbrukare av skattefri bensin.

Nettoinleveransen till kontrollstyrelsen under budgetåret 1961/62 bör kunna beräknas till $(618 - 90 =) 528$ eller avrundat 530 milj. kronor. I händelse av riksdagens bifall till det i proposition nr 188 framlagda förslaget om höjd skattesats på bensin kan inkomsten inkl. lagerskatt från icke registrerade återförsäljare m. fl. väntas öka med 30 milj. kronor till 560 milj. kronor.

Enligt föreliggande prognoser torde konsumtionen av motorbensin under den närmaste femårsperioden komma att årligen öka med inmot 120 000 m³. Härav skulle följa en ökning av skatteintäkten med cirka 40 milj. kronor per år. För budgetåret 1962/63 skulle i enlighet härmed vid oförändrade skattesatser komma att inflyta $(760 + 40 =) 800$ milj. kronor, vilket belopp efter ett genomförande av den ifrågasatta skattehöjningen kan väntas öka med 120 milj. kronor d. v. s. till 920 milj. kronor.

b) Brännoljeskatt

Under månaderna juli—oktober 1961 har brännoljeskatt influtit med 67,5 milj. kronor. En jämförelse med skatteinkomsten under samma tid föregående år visar en inkomstökning med 8,2 procent. Under de senaste åren har dock ökningen i genomsnitt uppgått till drygt 10 procent årligen. Det under budgetåret 1960/61 influtna beloppet, 143,9 milj. kronor torde därför komma att motsvaras av en inkomst under budgetåret 1961/62 av i runt tal 160 milj. kronor. För budgetåret 1962/63 kan inkomsten under enahanda förutsättning beräknas till 175 milj. kronor.

Den i proposition nr 114 till 1961 års vårriksdag föreslagna omläggningen av uppbördssystemet från och med den 1 januari 1962 kan övergångsvis väntas medföra en viss minskning av nettointäkten. Vidare har i proposition nr 188 till innevarande års höstriksdag föreslagits en höjning av skatten för motorbrännolja med fyra öre per liter, vilket med nuvarande förbrukning beräknats medföra en inkomstökning med 20 milj. kronor per år. För budgetåret 1961/62 kommer dock denna höjning att stanna vid 5 milj.

kronor. Ett genomförande av dessa förslag torde icke medföra någon nämnvärd förändring av den för budgetåret 1961/62 beräknade skatteinkomsten. Däremot kan för budgetåret 1962/63 förutses en ökning med 15 milj. kronor eller till 190 milj. kronor.»

Statens jordbruksnämnd har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 anfört följande:

»Under budgetåret 1960/61 har i — schablonmässigt beräknade — restitutioner av skatt på bensin till jordbrukstraktorer och skördetröskor utbetalats 9,5 milj. kr. (8,5 + 1,0), d. v. s. någon miljon kronor mindre än tidigare beräknats (se nämndens skrivelse den 4 november 1960). Att beräkningarna inte hållit, beror på att takten i nyanskaffningarna av bensindrivna fordon något övervärderats. Förutsatt att restitutionerna av traktorbensin för 1961 hinner i allt väsentligt utbetalas före den 1 juli 1962, kan sammanlagda restitutionsbeloppet för budgetåret 1961/62 anges till 10,5 milj. kr. — För budgetåret 1962/63 ger en rent schematisk beräkning på grundval av de nuvarande schablonbeloppen under antagande av en viss ökning av fordonsparken en total restitutionssiffra på cirka 11 milj. kr. Jordbruksnämnden har emellertid igångsatt en översyn av tidigare beräknad genomsnittlig bensinåtgång till jordbrukstraktorer och skördetröskor på grundval av den nu tillgängliga, senaste förbrukningsstatistiken. Nämnden har för avsikt att — med utgångspunkt från denna översyn och under beaktande av storleken av den skatt, som riksdagen kommer att besluta i anledning av en av Kungl. Maj:t nyligen framlagd proposition om höjd bensinskatt — under den närmaste tiden underställa Kungl. Maj:t frågan om storleken av de schablonmässiga restitutionsbelopp, som lämpligen bör utgå vid utbetalningarna tills vidare efter 1962 års utgång.»

Enligt kontrollstyrelsens, generaltullstyrelsens och jordbruksnämndens beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensinskatt kunna uppskattas till 850 miljoner kronor under budgetåret 1961/62 och till 1 100 miljoner kronor under budgetåret 1962/63.

Under förutsättning av bifall till Kungl. Maj:ts förenämnda proposition beräknar riksrevisionsverket inkomsterna på titeln bensinskatt under budgetåret 1961/62 till 850 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till 1 050 000 000 kronor.

3. Tullar och acciser

Tullmedel

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbeta- lade resti- tutioner	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
Miljoner kronor					
Budgetåret 1956/57	665,09	653,33	45,49	607,84	570,00
» 1957/58	711,41	702,21	50,30	651,91	650,00
» 1958/59	729,44	725,79	71,49	654,30	670,00
» 1959/60	884,43	882,62	71,77	810,85	690,00
» 1960/61	904,77	895,21	69,22	825,99	775,00

Tullmedlen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 850 miljoner kronor.

Enligt av generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den influtna bruttouppbörden för varje månad under budgetåren 1956/57—1960/61 samt det löpande budgetårets fyra första månader uppgått till följande be-
lopp:

Influten tulluppbörd månadsvis

Miljoner kronor

År	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Summa
1956/57..	48,0	48,8	52,8	59,5	65,2	50,3	49,3	49,7	58,7	56,1	54,9	60,0	653,3
1957/58..	54,1	49,5	61,2	58,4	59,2	59,2	55,4	56,4	67,6	60,0	62,2	58,7	702,2
1958/59..	54,0	51,5	65,3	63,3	61,0	67,1	52,0	57,2	63,5	63,6	55,7	71,6	725,8
1959/60..	58,3	56,6	75,7	72,8	74,2	82,0	65,9	76,3	84,1	72,4	85,6	78,7	882,6
1960/61..	60,5	68,9	78,3	73,5	79,0	80,3	70,4	68,4	86,2	74,5	72,9	79,3	895,2
1961/62..	69,0	69,7	81,1	84,8									

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen för innevarande och nästkommande budgetår av tullmedelsinkomsterna samt vissa andra av tullverket redovisade statsinkomster framhållit följande:

»En viss avmattning i expansionstakten i den svenska utrikeshandeln har inträffat under detta år. Efter den importstegring, som ägde rum under år 1960 och som kulminerade under årets sista kvartal, inträdde en nedgång under januari—mars i år. Importvärdet för denna period låg nära 2 procent lägre än för samma period ett år tidigare och omkring 10 procent lägre än under oktober—december 1960. Sammanlagt för innevarande års tre första kvartal ha emellertid import- och exportvärdena varit respektive 1 och 8 procent större än för motsvarande tid år 1960. Tullverkets totala bruttouppbörd de tre första kvartalen år 1961 har ökat med 2 procent jämfört med föregående år. Nu tillgängliga preliminära siffror för tullverkets uppbörd under oktober månad tyda på att importen alltså kommer att hålla en hög nivå. Vissa uppgifter om import och export samt tullverkets influtna totala bruttouppbörd under ifrågasvarande riksstatstitlar lämnas här nedan.

		Års- belopp	Kvartalsbelopp		
			I	II	III
Importvärde (miljoner kronor)	1960	15 006	3 800	3 565	3 435
	Prel. 1961		3 742	3 675	3 549
Exportvärde (miljoner kronor).....	1960	13 272	3 109	3 237	3 221
	Prel. 1961		3 269	3 579	3 496
Tullverkets influtna bruttouppbörd (miljoner kronor)	1960	1 808	436	440	447
	1961		422	455	473

Efterföljande beräkning av tullverkets blivande uppbörd bygger på vissa för ifrågavarande tid gjorda antaganden, av vilka en del ofrånkomligen måste vara osäkra. Sålunda har förutsatts, att ekonomiska eller politiska förhållanden utomlands icke skola medföra några mera väsentliga förändringar i villkoren för den svenska utrikeshandeln. Vidare har antagits, att importen liksom för närvarande skall vara i huvudsak fri från direkta restriktioner samt att det ekonomiska läget skall möjliggöra en fortsatt hög nivå för densamma.»

I anslutning härtil har generaltullstyrelsen rörande beräkningen av tullmedelsuppbörden under budgetåren 1961/62 och 1962/63 anfört följande:

»Vad först angår tullmedel må nämnas, att bruttouppbörden härav under de två sistförflutna budgetåren har förhållit sig till importvärdet sålunda, att respektive 62,9 och 59,5 miljoner kronor i tullmedel influtit för varje miljard kronor av importvärdet. En dylik jämförelse för årsperioden oktober 1960—september 1961 ger till resultat 59,8 miljoner i tulluppbörd för varje miljard av importvärdet. För det första kvartalet av innevarande budgetår är motsvarande siffra 61,9.

Tullmedelsuppbörden (brutto) för de tre första kvartalen 1960 och 1961 har fördelat sig på följande huvudgrupper av varor med härefter angivna belopp (miljoner kronor).

Varuslag	1960	1961
Livsmedel m. m.	82	87
Textilfibrer, garn och vävnader	78	75
Produkter av kemiska och närstående industrier	40	40
Oädla metaller	46	38
Arbeten av metall, vapen, maskiner, apparater och transportmedel	302	310
Övriga varor.....	119	122

Inom gruppen Livsmedel m. m. märkas bland annat flera ur tulluppbörds-synpunkt viktiga varuslag, såsom frukt, kaffe, te, tobak och vin samt malt- och spritdrycker. I tull för varor, tillhörande denna grupp, ha under de tre första kvartalen i år influtit 5 miljoner kronor mer än under motsvarande tid under år 1960. I samband med en omläggning av tobaksbeskattningen den 1 juli 1961 förtullades i juli månad tobaksvaror för ett belopp av 4 miljoner kronor, vilket i väsentlig mån skedde övergångsvis och bidrog till höjningen av tullintäkterna för gruppen under detta år. Under budgetåret 1960/61 uppgick tulluppbörden för varor inom gruppen till 111 miljoner kronor. Med hänsyn härtil torde uppbörden för såväl innevarande som nästföljande budgetår böra beräknas till 115 miljoner kronor.

Importökningen för varor, hänförliga till gruppen Textilfibrer, garner och vävnader, var år 1960 så kraftig att en avmattning kunde förutses under år

1961. Tillgängliga siffror för de tre första kvartalen i år utvisa dock en minskning av tulluppbörden i förhållande till samma tid år 1960 med endast 3 miljoner kronor. Uppbördssiffrorna för år 1961 motsvara ett årsbelopp av 100 miljoner kronor, vilket belopp kan beräknas inflyta under budgetåret 1961/62. För budgetåret 1962/63 beräknas ett något högre uppbördsbelopp, eller 105 miljoner kronor.

Under år 1961 har importen av varor, redovisade under gruppen Produkter av kemiska och närstående industrier, varit av ungefärligen samma omfattning som under föregående år. Under de tre första kvartalen i år har liksom under samma tid år 1960 influtit 40 miljoner kronor i tull för varor inom gruppen. Med hänsyn till att importen av dessa varor väntas erhålla oförändrad eller något ökad omfattning under de närmaste åren torde tulluppbörden för gruppen böra beräknas till 55 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 60 miljoner kronor för budgetåret 1962/63.

Inom gruppen Oädla metaller må särskilt nämnas handelsfärdigt järn och stål, som svarar för en väsentlig del av gruppens tullinkomster. Importen härav steg med över 30 procent år 1960 jämfört med år 1959, vilket bland annat medförde en betydande lagerökning. Tulluppbörden för de tre första kvartalen i år för gruppen visar en minskning med 8 miljoner kronor jämfört med samma tid år 1960. Enär en ökning av järnproduktionen inom Sverige kan förutses, beräknas uppbörden för gruppen för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63 till 55 miljoner kronor.

Till gruppen Arbeten av metall, vapen, maskiner o. s. v. höra varuslag, som äro föremål för en betydande import, däribland motorer, bilar, elektriska maskiner och apparater. Under år 1961 har importen av vissa varor inom gruppen, såsom radio- och televisionsmottagare, minskat. För gruppen i dess helhet har dock importen ökat och väntas öka ytterligare i år. De tre första kvartalen i år ha givit en uppbördsökning i förhållande till motsvarande tid år 1960 med 8 miljoner kronor. Under budgetåret 1960/61 belöpte å gruppen en tullmedelsuppbörd av 406 miljoner kronor. Den mot årets hittillsvarande uppbörd svarande årssiffran uppgår till 413 miljoner kronor. Med hänsyn till en sannolik importökning för varor inom gruppen torde uppbörden för budgetåret 1961/62 böra upptagas till 420 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 440 miljoner kronor.

Gruppen Övriga varor omfattar bland annat blomsterlökar, läder och arbeten därav, beredda pälsskinn, gummivaror, arbeten av trä, kork och mineraliska ämnen (utom metaller), bijouteri- och guldsmedsvaror, leksaker, kläder, skor, instrument och ur. För de tre första kvartalen i år har tulluppbörden för varor inom gruppen uppgått till 122 miljoner kronor, eller något mer än för motsvarande tid år 1960. Budgetåret 1960/61 inbringade 176 miljoner kronor i tull för varor inom gruppen. För innevarande och nästföljande budgetår bör en uppbörd av respektive 180 och 190 miljoner kronor beräknas.

Den totala bruttouppbörden av tullmedel under budgetåren 1961/62 och 1962/63 kan i enlighet med vad ovan anförts beräknas till respektive 925 och 965 miljoner kronor. Från nämnda belopp avgå restitutioner av tullmedel, vilka under de två sistförflutna budgetåren uppgått till respektive 72 och 69 miljoner kronor. För de nu aktuella budgetåren beräknas restitutionerna stiga till 75 miljoner kronor. Vid ovan angivna beräkningar av tulluppbörden har EFTA-konventionens tullsänkkningsprogram i möjligaste mån beaktats. Enligt detta genomfördes den 1 juli 1960 och den 1 juli 1961 en tullsänkning av respektive 20 och 30 procent för varor av EFTA-ursprung. Den beräknade nettouppbörden av tullmedel utgör således för budgetåret 1961/62 850 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 890 miljoner kronor.»

Tullsatserna enligt EFTA-konventionen förutsätts komma att sänkas med ytterligare 10 procent från och med mars månad år 1962.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av tullmedel under budgetåret 1961/62 till 875 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 900 000 000 kronor.

Allmän varuskatt

Enligt förordning den 1 december 1959 (nr 507) skall allmän varuskatt från och med år 1960 erläggas för varor, som försäljas eller på annat sätt tillhandahållas eller tagas i anspråk inom riket samt för varor, som införs till riket. Allmän varuskatt skall även erläggas för tjänsteprestation, ifall denna huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning, uthyrning, servering, reparation, underhåll, ändring eller rengöring. Från den principiella skatteplikten för varor undantages råvaror, som användas i jordbruket och dess binärningar, levande djur, jord, sand, grus och sten, drivmedel och andra bränslen, fiskefartyg, större fartyg, luftfartyg, viss krigsmateriel, dagstidningar, receptbelagda läkemedel m. m. Genom förordning den 29 april 1960 (nr 82), som trädde i kraft den 1 maj 1960, föreligger icke heller skattskyldighet för begagnade bilar.

Allmän varuskatt utgår med 4 procent av beskattningsvärdet. Från och med 1962 skall enligt förslag i Kungl. Maj:ts proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) den allmänna varuskatten utgå med 6 procent. Beskattningsvärdet utgör vid tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse varans saluvärde enligt ortens pris. I vederlag och saluvärde inräknas beloppet av den allmänna varuskatten.

Allmän varuskatt är preliminär eller slutlig. Skatten kan i förekommande fall påföras såsom kvarstående allmän varuskatt eller tillkommande allmän varuskatt. Preliminär allmän varuskatt redovisas och erlägges, i avräkning på slutlig allmän varuskatt, i allmänhet för en redovisningsperiod om två månader, senast den 18 i månaden närmast efter utgången av den redovisningsperiod, som skatten avser.

Debitering av slutlig, tillkommande och kvarstående allmän varuskatt åvilar länsstyrelse och har första gången skett vid 1961 års taxering. Enligt av riksrevisionsverket inhämtade uppgifter synes den preliminära allmänna varuskatten nära ha anslutit sig till den slutligt debiterade. Enligt förordning den 3 juni 1960 (nr 192) må skattskyldig tillgodogöra sig kostnadsersättning genom efter vissa grunder beräknat avdrag vid inbetalning av preliminär allmän varuskatt.

Enligt förslag i proposition nr 188 skall kostnadsersättning från och med 1962 krediteras den skattskyldige först i samband med avräkningen mot den slutliga skatten.

För allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter gälla särskilda bestämmelser, vilka bland annat innebära att preliminär allmän varuskatt

för produkter från jordbruksfastighet som ägare eller brukare uttager för egen förbrukning eller försäljer till konsument uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden. Enligt uppgifter från länsstyrelserna uppgick allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter till 13 miljoner kronor vid 1961 års taxering. Motsvarande belopp kommer under budgetåret 1961/62 att omföras från titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. till titeln allmän varuskatt.

Under budgetåret 1959/60 inflöto sammanlagt 366,94 miljoner kronor i preliminär allmän varuskatt avseende de två första redovisningsperioderna 1960. I riksstaten för budgetåret 1960/61 upptogs titeln allmän varuskatt till 1 400 miljoner kronor. Det redovisade beloppet allmän varuskatt uppgick för detta budgetår till 1 507,30 miljoner kronor. Titeln är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med 1 550 miljoner kronor. Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår ha sammanlagt 528,14 miljoner kronor influtit.

Den från och med 1962 föreslagna höjda skattesatsen kommer att inverka endast på två redovisningsperioder av innevarande budgetår. Under förutsättning av bifall till det i proposition framlagda förslaget om höjning av skattesatsen och med hänvisning till de allmänna förutsättningar angående den fortsatta ekonomiska utvecklingen som riksrevisionsverket inledningsvis lagt till grund för sin beräkning, beräknar ämbetsverket inkomsterna på titeln allmän varuskatt till 2 000 000 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 2 700 000 000 kronor.

Särskilda varuskatter

De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten Miljoner kronor		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten Miljoner kronor
1956/57	222,67	210,00	1959/60	313,53	310,00
1957/58	250,06	225,00	1960/61	338,01	340,00
1958/59	305,67	300,00	1961/62		350,00

Särskild varuskatt utgår enligt förordning den 25 november 1960 (nr 612) för socker med 20 öre och för sirap med 16 öre för kilo samt för choklad- och konfektyrvaror samt glass med 65 procent, för essenser och extrakter avsedda för beredning av alkoholhaltiga drycker med 50 procent, för tandpasta och munvatten med 25 procent, för puder, nagellack och likartade skönhetsmedel med 80 procent samt för parfym, hårvatten etc. med 50 procent av varans beskaffningsvärde, varjämte särskild varuskatt för spelkort utgår med 1 krona per lek.

I samband med den provisoriska lösningen av vissa problem för livsme-

delsindustrin till följd av Sveriges anslutning till EFTA infördes genom förordning den 3 juni 1960 (nr 258) utjämningskatt på vissa choklad- och konfektyrvaror samt på wafers och biscuits. Utjämningskatten utgår med 50 öre för kilogram av de skattepliktiga varorna.

Genom förordning den 30 juni 1943 (nr 477) vars senaste lydelse framgår av förordning den 25 mars 1960 (nr 118) ersattes tidigare omsättningskatt för pälsvaror med en särskild pälsvaruskatt, som skulle utgå dels i form av en styckeskatt på inom riket yrkesmässigt beredda, lösa pälsskinn och dels i form av en värdeskatt för vissa till riket införda pälsvaror m. m. Styckeskatterna ha ändrats åtskilliga gånger och senast genom sistnämnda förordning. Värdeskatten utgör sedan 1948 20 procent. Enligt beslut av 1961 års riksdags höstsession skall värdeskatten från och med 1962 utgå med procenttal varierande från 2 till 10 procent, varigenom de hittillsvarande protektionistiska elementen i beskattningen avlägsnas och skatten anpassas efter beskattningen av inhemska varor.

När den tidigare allmänna omsättningskatten slutligt avvecklades från och med den 1 juli 1948 ersattes denna i fråga om tre särskilda varugrupper, nämligen mattor, guldsmedsvaror och grammofonvaror, av en särskild försäljningskatt. Enligt förordning den 25 november 1960 (nr 615) utgår försäljningskatt från och med den 1 januari 1961 med 20 procent för guldsmedsvaror dock att minimiskatten per kalenderår för registrerad försäljare med skattepliktig försäljning skall utgöra 1 200 kronor. För mattor utgår försäljningskatten med likaledes 20 procent vartill kommer särskild skatt för importerade mattor varierande mellan 1 000 kronor och 10 000 kronor för 100 kg. Minimiskatten per år utgör 1 200 kronor i det fall försäljningen enbart avser egen tillverkning och eljest 3 600 kronor. För gramfoner och grammofonverk m. m. utgår försäljningskatt alltefter art med 20—250 kronor per styck. Försäljningskatten för grammofonskivor utgår med 0,50—1,50 kronor per styck.

Varuskatterna uppbäras av kontrollstyrelsen vid tillverkning respektive försäljning inom riket samt vid import av hos kontrollstyrelsen registrerad importör och av generaltullstyrelsen vid import av annan än hos kontrollstyrelsen registrerad importör.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 har kontrollstyrelsen beräknat de till förevarande titel hänförliga inkomster, som uppbäras av styrelsen, för budgetåren 1961/62 och 1962/63 till i avrundade belopp 335 respektive 345 miljoner kronor. Styrelsen anför fortsättningsvis:

a) Varuskatt på choklad och konfektyrvaror samt utjämningskatt

Varuskatt å choklad- och konfektyrvaror samt utjämningskatt har under månaderna juli—oktober 1961 influtit med 59,3 milj. kronor, varav 10,9 milj. kronor i utjämningskatt. Med en fortsatt förväntad konsumtionsökning för choklad- och konfektyrvaror, där hänsyn även bör tagas till det osäkra utfallet av skatten på glass, kan här ifrågavarande skatt för budgetåret 1961/62 totalt beräknas till 142 milj. kronor och utjämningskatten

till 32 milj. kronor eller sammanlagt till 174 milj. kronor eller avrundat 175 milj. kronor.

För budgetåret 1962/63 torde skatten kunna beräknas till 180 milj. kronor.

b) Varuskatt på socker och sirap har under tiden juli—oktober 1961 influtit med 23,2 milj. kronor mot 25,2 milj. kronor under samma tid föregående år. Enligt uppgift från Svenska Sockerfabriksaktiebolaget sammanhänger denna nedgång med dels ökad import av socker, dels nedgång i efterfrågan på socker för syltningsändamål. Med hänsyn härtill torde skatten för innevarande budgetår icke inbringa större belopp än under närmast föregående budgetår eller 55 milj. kronor.

För budgetåret 1962/63 bör skatten beräknas till oförändrat 55 milj. kronor.

c) Varuskatt på tekniska preparat har under budgetårets fyra första månader givit 16,6 milj. kronor eller drygt 25 procent mer än under samma tid föregående budgetår. Denna ökning är till avsevärd del betingad av den merskatt som numera inflyter från hos kontrollstyrelsen registrerade importörer och av en motsvarande minskning av till tullverket influten skatt. Med hänsyn härtill samt till den påtagligt stegrade förbrukningen av tekniska preparat torde skatteintäkten för budgetåret 1961/62 böra beräknas till 57 milj. kronor.

För budgetåret 1962/63 synes skatten kunna anges till 60 milj. kronor.

d) Varuskatt på spelkort

Enligt förordningen nr 1960:612 angående ändring i förordningen om särskild varuskatt (1941:251) skall sådan skatt utgå även på spelkort efter en skattesats om en krona per lek. Skatteinkomsten kan beräknas till 1 milj. kronor för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63.

e) Försäljningsskatt på guldsmedsarbeten, grammofoonvaror och knutna mattor har under tiden juli—oktober 1961 uppgått till 8,2, 2,2 och 0,7 milj. kronor eller sammanlagt 11,1 milj. kronor. Under samma tid föregående år inflöt resp. 6,7, 2,3 och 0,5 milj. kronor eller totalt 9,5 milj. kronor. Med hänsyn till att skatten på guld- och silvervaror synes öka mer än vad som tidigare antagits och därigenom mer än väl uppväger den samtidigt observerade nedgången vad beträffar skatten på grammofoonvaror resp. knutna mattor, kan den totala försäljningsskatten för budgetåret 1961/62 beräknas till 42 milj. kronor. För budgetåret 1962/63 torde försäljningsskatten öka ytterligare något och beräknas därför till 43 milj. kronor.

f) Pålsva ruskatt, avseende inom landet beredda skinn, har under juli—oktober månader 1961 influtit med 0,9 milj. kronor mot 1,1 milj. kronor under motsvarande tid 1960. Styrelsens uppbörd av pålsva ruskatt kan beräknas till 2,5 milj. kronor för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63. I proposition nr 1961:106 har föreslagits viss ändring i förordningen om skatt på vissa pålsva ror. Genomförandet av dessa förslag, som avses skola träda i kraft den 1 januari 1962, väntas dock väsentligen komma att påverka importen och därmed inkomsten för tullverket, medan skatteinkomsten för kontrollstyrelsen i stort sett torde bli oförändrad.»

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 beträffande beräkningen av de inkomster, som uppbäras av tullverket, anfört följande:

»Den av tullverket redovisade nettouppbörden för de till särskilda varuskattemedel hörande avgiftsslagen särskild varuskatt, pålsva ruskatt och försäljningsskatt uppgick under budgetåret 1960/61 till respektive 26,6, 3,1 och 0,5 miljoner kronor eller tillsammans 30,2 miljoner kronor. Den 1 januari

1961 ändrades redovisningen av särskild varuskatt vid import. Ändringen, vilken icke påverkade tullverkets uppbörd under budgetåret 1960/61, torde medföra en minskad uppbörd under budgetåret 1961/62 med 6 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknas tullverkets uppbörd av särskilda varuskatter till 24 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 25 miljoner kronor.»

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebära en sammanlagd inkomst på titeln särskilda varuskatter under budgetåren 1961/62 och 1962/63 på 359 respektive 370 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsttiteln särskilda varuskatter till 355 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppföres med 365 000 000 kronor.

Omsättningsskatt å motorfordon

De behållna och beräknade inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten
1957/58.....	148,36	140,00	1960/61.....	188,78	180,00
1958/59.....	140,29	150,00	1961/62.....		195,00
1959/60.....	169,24	140,00			

Omsättningsskatt å motorfordon utgår enligt förordning den 23 november 1956 (nr 545), som trädde i kraft den 1 december 1956, i vissa fall när fordonet av tillverkare eller registrerad importör levereras till köpare eller uttages från rörelse utan samband med försäljning. För skattepliktigt fordon som införes till riket av annan än registrerad importör utgår omsättnings-skatt, när fordonet införes i riket. Skattepliktiga fordon äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke tidigare äro eller varit upptagna i bilregister.

Enligt förordning den 29 april 1960 (nr 81) utgår omsättningsskatten för personbilar och lastbilar från och med den 1 maj 1960 med det antal kronor, som motsvarar 110 procent (tidigare 90 procent) av det tal, vilket angiver fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 145 kronor (tidigare 120 kronor) för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor. För motorcyklar utgör skatten 180 kronor, om tjänstevikten ej överstiger 75 kilogram, 240 kronor för tjänstevikt mellan 75 och 160 kilogram samt eljest 360 kronor.

Inkomsterna på titeln redovisas av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen.

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Bilbeståndet befinner sig i Sverige liksom i andra jämförbara länder i snabb tillväxt. Enligt beräkningar av Industriens utredningsinstitut väntas totalantalet registrerade personbilar, som för närvarande torde utgöra omkring 1,2 miljoner, vid mitten av 1970-talet ha ökat till 2,6 miljoner. Detta innebär en årlig ökning med 5 å 6 procent. Ökningen kan emellertid på grundval av föreliggande erfarenheter icke väntas ske fullt likformigt från år till år. Särskilt inköpen av nya bilar kan komma att visa kraftigare variationer än som hittills förekommit. En förutberäkning av inkomsten på denna skattetitel är därför tämligen vanskelig.

Nettouppbörden av omsättningsskatt på motorfordon uppgick för budgetåret 1960/61 till 188,3 milj. kronor, varav 53,6 milj. kronor inflöt under månaderna juli—oktober. Under motsvarande månader 1961 inbetalades 58,7 milj. kronor motsvarande en ökning för helt budgetår från 188,3 till 206 milj. kronor. För den senaste 12-månadersperioden uppgår emellertid inleveransen till 194,0 milj. kronor.

Inkomsten under budgetåret 1961/62 kan enligt styrelsens mening beräknas till 200 milj. kronor och under budgetåret 1962/63 till 210 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden till 0,6 miljon kronor för vardera budgetåret 1961/62 och 1962/63.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Inkomsterna under budgetåret 1960/61 uppgick till 188,8 miljoner kronor. Under samma tid nyregistrerades ca 170 000 fordon. Styrelsen, som förutsätter att försäljningen av motorfordon under de närmaste åren kommer att i stort sett förbli oförändrad, beräknar med ledning av utfallet för budgetåret 1960/61 inkomsterna till 190 miljoner kronor för vardera av budgetåren 1961/62 och 1962/63.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av omsättningsskatt å motorfordon till 195 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 200 000 000 kronor.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

Nu gällande bestämmelser rörande ifrågavarande avgifter och acciser återfinnas i förordning den 7 juni 1956 (nr 403) angående reglering av införsln av fettråvaror och fettvaror, m. m., i förordning den 5 juni 1953 (nr 396) om accis å fettemulsion m. m., i förordning den 30 juni 1944 (nr 459, ändrad genom förordning 475/1950) angående avgift för smör, som användes för framställning av grädde m. m. samt i förordning den 5 juni 1953 (nr 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.

Inkomsterna på titeln, som redovisas av statens jordbruksnämnd och kontrollstyrelsen, ha i innevarande års riksstat beräknats till 43 miljoner kronor.

Statens jordbruksnämnd, som i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 lämnat beräkning för innevarande och nästkommande budgetår av den del av inkomsterna under ifrågavarande titel, som hänför sig till nämndens verksamhetsområde, nämligen nettointäkten av regleringsavgifter för fettvaror, har till stöd för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken anförts följande:

»Regleringsavgiften för fettvaror uttages med stöd av Kungl. Maj:ts förordning den 7 juni 1956, nr 403, angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m. samt Kungl. Maj:ts kungörelse samma dag, nr 417, med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Syftet med regleringsavgiften är att i enlighet med statsmakternas beslut åstadkomma en till skydd för smöravsättningen åsyftad prisspänning mellan smör och margarin. Regleringsavgiftens storlek är i främsta rummet beroende av världsmarknadspriserna på för margarinframställning lämpliga fettvaror. Stiger dessa priser måste avgiften sänkas och vice versa. Regleringsavgiften kan emellertid i vissa fall även påverkas av den till skydd för den inhemska oljeväxtodlingen jämsides utgående införselavgiften för fettvaror, nämligen för de fall att den övre eller den nedre prisgränsen för inhemskt oljeväxtfrö genombröts. I dylikt fall skall nämligen införselavgiften minskas resp. ökas så att priset återföres inom prisgränsernas ram. En sådan förändring av införselavgiften återverkar på storleken av regleringsavgiften.

Världsmarknadspriserna på här avsedda fettvaror är vanligen ganska rörliga. Priströrelserna är ofta också ganska stora. Till belysning härav kan nämnas, att regleringsavgiften under budgetåret 1960/61 varierat från lägst 63,5 till högst 75,5 öre. Detta förhållande försvårar givetvis i hög grad beräkningar angående statsverkets inkomster av ifrågavarande avgift. En höjning eller sänkning av den genomsnittliga avgiften under ett år med 1 öre återverkar på statsverkets inkomster med ca 900 000 kronor.

En annan faktor av betydelse vid beräkandet av här avsedda intäkter är givetvis den inhemska konsumtionens omfattning. Efter den smörprissänkning, som ägde rum våren 1958, sjönk margarinkonsumtionen kraftigt. Därefter har emellertid margarinkonsumtionen ökat successivt och uppgick under budgetåret 1960/61 till 116 000 ton. Skäl finns att anta att margarinkonsumtionen kommer att ytterligare öka. Under förutsättning av i stort sett oförändrad prisrelation mellan smör och margarin torde margarinkonsumtionen kunna uppskattas till för budgetåret 1961/62 118 000 ton och för budgetåret 1962/63 120 000 ton. Konsumtionen av fett för andra matnyttiga ändamål än margarinframställning är förhållandevis liten och relativt stabil.

Om man antar att den internationella prisutvecklingen på fettvaror under innevarande och nästkommande budgetår i stort sett skulle komma att motsvara prisläget under det senaste halvåret torde statsverkets inkomster av regleringsavgifter för fettvaror, trots den beräknade konsumtionsökningen, komma att stanna vid för budgetåret 1961/62 52 000 000 kronor och för budgetåret 1962/63 53 000 000 kronor. Detta sammanhänger med att införselavgiften på fettvaror förutsätts komma att stiga, vilket vid en oföränd-

rad världsmarknadsprisnivå påverkar regleringsavgiften i sänkande riktning.

Som redan nämnts måste emellertid understrykas, att dessa beräkningar är mycket osäkra, varför intäktsbeloppen kan komma att väsentligt avvika från vad här angivits.

Vid ovanstående beräkningar av statsverkets inkomster av regleringsavgifter för fettvaror har hänsyn icke tagits till den i proposition 1960:25 omnämnda svensk-danska överenskommelsen att till Danmark årligen överföra 10 miljoner svenska kronor av hithörande medel.»

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat de av styrelsen redovisade inkomsterna under denna titel till 0,1 miljon kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

I anslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna av titeln regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. till 42 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 43 000 000 kronor.

Skatt å kaffe

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1956/57.....	20,38	19,00	1959/60.....	24,75	23,00
1957/58.....	21,16	20,00	1960/61.....	25,64	25,00
1958/59.....	22,17	21,00	1961/62.....		27,00

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beträffande avkastningen av skatt å kaffe anfört följande:

»Under budgetåret 1960/61 inbringade skatt å kaffe 25,8 miljoner kronor, motsvarande en förtullningskvantitet av 73 000 ton, varav omkring 24 000 ton under budgetårets fyra första månader. Under motsvarande tid av nu löpande budgetår har förtullningskvantiteten utgjort drygt 26 000 ton, motsvarande en årsuppbörd av 27 miljoner kronor. Styrelsen har därför ansett sig böra upptaga bruttouppbörden, tillika att anse som nettouppbörd, av skatt å kaffe för innevarande och nästföljande budgetår till respektive 27 och 28 miljoner kronor.»

Statens jordbruksnämnd har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket anfört följande:

»Kaffeimporten har under de senare åren som regel visat högre siffror än nämnden på förhand ansett sig kunna räkna med. Under budgetåret 1960/61 importerades sålunda 75 000 ton mot beräknade 72 500 ton. Ökningen beror uteslutande på en successivt stigande konsumtion och inte på ökad lagerhållning hos rosterier och handel. Importsiffrorna för de första tre månaderna av innevarande budgetår tyder på en fortsatt kraftig ökning av importen. Det förefaller därför sannolikt, att importen under budgetåret

1961/62 kommer att nå upp till 80 000 ton, vilket med nuvarande skattesats — 35 öre per kg — betyder en skatteinkomst för statsverket på 28 milj. kr. I brist på säkrare underlag torde tills vidare samma inkomst böra beräknas även för budgetåret 1962/63.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av skatt å kaffe för budgetåret 1961/62 till 27 000 000 kronor samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1962/63 uppföres med 28 000 000 kronor.

Tobaksskatt

De beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1956/57.....	663,23	690,00	1959/60.....	882,05	850,00
1957/58.....	744,48	720,00	1960/61.....	908,78	900,00
1958/59.....	841,79	810,00	1961/62.....		930,00

Enligt förordning den 16 juni 1961 (nr 394) utgår tobaksskatt med vissa efter varans myckenhet bestämda belopp. För cigarrer och cigariller utgår skatten härvid med 9,5, 12,0, 12,4 eller 16,8 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 1,7 gram, överstiger 1,7 men ej 3,0 gram, överstiger 3,0 men ej 5,0 gram respektive överstiger 5,0 gram. För cigaretter utgår tobaksskatt med 6,9 eller 11,4 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 0,85 gram eller överstiger denna vikt. Tobaksskatt för röktoak, tuggtoak och snus utgår med 54,25, 21,60 respektive 9,10 kronor för kilogram. För cigarettpapper utgår skatten med 2 öre för varje blad, avsett för framställning av en cigarett.

Den som inom riket tillverkar tobaksvaror eller cigarettpapper är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen och den som för återförsäljning till riket inför tobaksvaror må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Beskattningsmyndigheter äro generaltullstyrelsen, ifråga om vara som av annan än registrerad införts till riket, och kontrollstyrelsen, i övriga fall.

De månatliga leveranserna till statsverket av tobaksskatt från och med budgetåret 1956/57 till och med oktober månad år 1961 framgå av efterföljande tablå.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen beträffande tobaksskatt anfört följande:

»Under budgetåret 1960/61 inflöt tobaksskatt med 908,8 milj. kronor mot 882,0 milj. kronor under budgetåret 1959/60. På grund av viss omläggning av skattesystemet vid årsskiftet 1959/60, varvid bl. a. skatten minskade men tull infördes vid import, föreligger icke fullständig jämförbarhet mellan siffrorna för nämnda två budgetår.

Tobaksskatt

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62
	Miljoner kronor					
Juli	58,80	62,47	69,56	77,45	82,45	84,60
Augusti	58,21	63,11	77,02	82,13	72,67	79,30
September	56,72	62,53	66,66	71,14	77,42	82,05
Oktober	50,62	57,01	72,28	72,82	73,51	77,44
November	56,83	63,19	72,17	75,15	70,57	
December	56,24	59,56	64,52	67,29	74,06	
Januari	60,46	71,53	85,73	75,82	88,39	
Februari	51,01	57,57	61,27	77,98	65,21	
Mars	48,12	60,55	59,69	65,52	67,51	
April	50,38	66,50	69,47	70,50	81,58	
Maj	57,50	56,26	71,48	72,36	71,12	
Juni	58,34	64,20	71,94	73,89	84,29	
Summa	663,23	744,48	841,79	882,05	908,78	

Utvecklingen under innevarande budgetår kan lämpligen bedömas med utgångspunkt från den på månaderna februari—september 1961 belöpande, av Svenska Tobaks Aktiebolaget redovisade skatten jämfört med motsvarande tid 1960. Man finner då en ökning från 588,4 till 627,1 milj. kronor eller med 6,6 procent. Skatteinleveransen från övriga skattskyldiga kan beräknas stanna vid cirka 1 milj. kronor per år. För budgetåret 1961/62 erhålles med tillämpande av nämnda procenttal ett belopp av $(908,8 \times 1,066 =)$ i runt tal 970 milj. kronor. Av detta belopp har dock 84,5 milj. kronor inbetalats i juli 1961 från Svenska Tobaks Aktiebolaget till statskontoret, vartill kommer att inbetalningen till kontrollstyrelsen den 30 juni 1962 av den på maj månad 1962 belöpande skatten blir bokförd först på budgetåret 1962/63. Kontrollstyrelsens inleverans av tobaksskatt under budgetåret 1961/62 torde därför komma att stanna vid $(970 - 84,5 - 85,0 =)$ 800,5 eller avrundat 800 milj. kronor. Under närmast följande år synes man kunna räkna med ett belopp som överstiger den på innevarande budgetår belöpande skatten med 5 procent eller i runt tal 50 milj. kronor. Inkomsten under budgetåret 1962/63 skulle följaktligen kunna beräknas till 1 020 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket, som i riksbokföringen hänför Svenska tobaksaktiebolagets inbetalningar till kontrollstyrelsen till den månad inbetalningen sker, beräknar inkomstiteln tobaksskatt för budgetåret 1961/62 till 960 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptages till 1 000 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag

Inkomsterna från partihandelsbolag hänföra sig i första hand till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen meddelat, att inleveranserna av vinstmedel enligt uppgift från aktiebolaget Vin- & spritcentralen beräknas till 20 miljoner kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag för budgetåret 1961/62 till 20 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till likaledes 20 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag

Detaljhandeln med rusdrycker har i samband med motbokssystemets avskaffande övertagits av ett för hela riket gemensamt företag Nya Systemaktiebolaget.

Beträffande rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolag har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket anfört följande:

»Enligt uppgift från Nya Systemaktiebolaget väntas bolagets totala intäkter under år 1961 komma att överträffa motsvarande intäkter under år 1960 med 10 å 11 milj. kronor eller cirka 10 procent. Å andra sidan förutses kostnadsökningar på cirka 1,4 milj. kronor. Vinsten före skatt kommer härigenom att stiga från 58,2 milj. kronor år 1960 till 67,6 milj. kronor år 1961. Inkomstskatten, som på 1960 års rörelse uppgick till 28,6 milj. kronor, kan på 1961 års rörelse beräknas stiga till 34,0 milj. kronor. Nettovinsten skulle då bli 33,6 milj. kronor.

Beträffande 1962 års rörelse räknar bolaget med att den föreslagna höjningen av den allmänna varuskatten från 4 till 6 procent icke skall få någon inverkan av betydelse på försäljningen under detta år. Den totala omsättningen kan visserligen beräknas visa fortsatt ökning, om än icke lika starkt som under 1961, men å andra sidan kommer även kostnaderna att stiga under 1962, varvid den största kostnadsposten — löner och pensioner — är avgörande för kostnadsökningens storlek. Någon nämnvärd förändring av nettovinsten kan därför icke förutses för detta år.

Bolaget beräknar sin vinstinleverans till statsverket under vart och ett av de båda budgetåren 1961/62 och 1962/63 till oförändrat 33,5 milj. kronor, vilket belopp torde kunna avrundas till 34 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag för budgetåret 1961/62 till 34 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till likaledes 34 000 000 kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker

Denna inkomstitel är i riksstaten för budgetåret 1961/62 upptagen till 1 150 miljoner kronor. De beräknade och behållna inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under de fem senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsättnings- skatt å spritdrycker Miljoner kronor	Utskän- kningsskatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
Budgetåret 1956/57	1 069,33	30,37	1 099,70	1 050,00
» 1957/58	1 098,69	15,96	1 114,65	1 250,00
» 1958/59	1 103,58	18,16	1 121,74	1 200,00
» 1959/60	1 116,90	19,29	1 136,19	1 200,00
» 1960/61	1 140,03	21,17	1 161,20	1 125,00

Från och med den 1 oktober 1957 gällande bestämmelser angående omsättningsskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker återfinnas i förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 26 maj 1961 (nr 182) företagna ändringar, varigenom bland annat förordningens rubrik ändrades till förordning om skatt på sprit och vin. Omsättningsskatt upptages vid detaljhandelsbolagets inköp av spritdrycker. Skatten utgår med dels en grundavgift av 11,60 kronor, 10,40 kronor, 8,50 kronor eller 8 kronor för liter beroende på om dryckens alkoholhalt överstiger 40 volymprocent, ligger mellan 35 och 40 volymprocent, ligger mellan 30 och 35 volymprocent respektive understiger 30 volymprocent, och dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering.

Beträffande utskänkningsskatten stadgas, att den åt vilken rätt till utskänkning av spritdrycker överlåtits skall för utskänkta spritdrycker erlägga utskänkningsskatt med belopp, motsvarande 25 procent av utskänkingsvärdet.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen föreslagit, att inkomstitelns benämning för att erhålla överensstämmelse med författningens rubrik bör ändras till omsättnings- och utskänkningsskatt på sprit, samt i fråga om beräkningen av inkomsterna på titeln anfört följande:

»Efter att under åren 1959 och 1960 ha legat praktiskt taget konstant visar omsättningen av spritdrycker för konsumtionsändamål från och med 1961 en ökning i liter räknat med i genomsnitt 7 procent. Till följd av en viss övergång från billigare till dyrare varuslag är den värdemässiga uppgången ännu någon procent större. För tredje kvartalet stannar ökningen i liter räknat vid 5,4 procent.

Den totala uppbörden å förevarande skattetitel, inräknat de jämförelsevis obetydliga delposterna omsättningsskatt på sprit för tekniska ändamål samt utskänkningsskatt, under månaderna juli—oktober 1961 visar ökning sedan motsvarande tid 1960 med 7,3 procent. Med hänsyn till utvecklingen under 1959 och 1960 och till den avtagande ökningen under tredje kvartalet 1961 synes det säkrast att på längre sikt icke räkna med snabbare ökning än 4 procent årligen. Inkomsten under budgetåret 1961/62 kan i så fall beräknas till 1 208 eller avrundat 1 200 milj. kronor. För budgetåret 1962/63 erhålles enligt samma förutsättning en beräknad inkomst av 1 250 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket, som föreslår, att titeln benämnas skatt å sprit, uppskattar inkomsterna på denna titel för budgetåret 1961/62 till 1 200 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 1 250 000 000 kronor.

Omsättningsskatt å vin

Enligt förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 26 maj 1961 (nr 182) vidtagna ändringar utgår omsättnings-

skatt för vin, vars alkoholhalt överstiger 14 volymprocent (starkvin) dels med en grundavgift av 2 kronor för liter och dels med en procentavgift motsvarande 37 procent av utminuteringspriset samt för annat vin (lättvin) med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering. För inom landet tillverkat vin utgår omsättnings-skatt dessutom med en särskild tillverkningsavgift av 50 öre för liter, om vinnets alkoholhalt överstiger 14 volymprocent eller vinet är mousserande eller därmed jämförligt, men eljest av 20 öre för liter.

Utskänkningsskatten på vin som från och med den 1 april 1954 slopades för lätta viner avvecklades helt från och med den 1 oktober 1957.

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de fem senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsättnings- skatt å vin	Utskänk- nings- skatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1956/57.....	51,48	1,19	52,67	55,00
» 1957/58.....	69,59	0,13	69,72	55,00
» 1958/59.....	85,64	—	85,64	85,00
» 1959/60.....	94,50	—	94,50	90,00
» 1960/61.....	100,18	—	100,18	105,00

I riksstaten för budgetåret 1961/62 har omsättningsskatten å vin beräknats till 105 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av omsättnings- och utskänkningsskatt å vin anfört följande:

»Vinförsäljningen har under en följd av år ökat tämligen snabbt och var 1960 70 procent större i liter räknat än 1956. Under tredje kvartalet 1961 var ökningen sedan motsvarande tid föregående år icke fullt 12 procent mot 9 procent under första halvåret.

I omsättningsskatt på vin har under månaderna juli—oktober 1961 inlevererats 31,2 milj. kronor, vilket innebär en ökning sedan samma tid 1960 med 11 procent. Då inleveransen under dessa månader på grundval av erfarenheterna från tidigare jämförbara år kan beräknas motsvara 28 procent av inkomsten under hela budgetåret, kan slutsumman för budgetåret 1961/62 beräknas till 110 milj. kronor. Inkomsten under budgetåret 1962/63 synes under förutsättning av fortsatt ökad vinförsäljning kunna beräknas till 120 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket, som föreslår, att titeln benämnas skatt å vin, upptager i enlighet med kontrollstyrelsens beräkning inkomsterna på denna titel för budgetåret 1961/62 till 110 000 000 kronor och föreslår att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till 120 000 000 kronor.

Skatt å malt- och läskedrycker

Skatt å malt- och läskedrycker utgår jämlikt förordning den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker. Allt efter alkoholstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar maltdrycker, som ej innehålla mer än 1,8 viktprocent alkohol (lättöl). Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej innehålla mer än 2,8 viktprocent alkohol (öl), och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker (starköl). Skatten utgår för liter med 12 öre för lagrat lättöl, 48 öre för öl och 1 krona 41 öre för starköl. Skatt på lagrat lättöl infördes från och med den 20 mars 1958, då också skatten för öl och starköl höjdes till nu gällande belopp mot att tidigare ha utgått med 42 öre för liter öl och 1 krona 35 öre för liter starköl. Skatten på läskedrycker utgår med 33 öre för liter.

De beräknade och redovisade nettointkomsterna av skatt på malt- och läskedrycker, som till och med budgetåret 1960/61 voro fördelade på två inkomsttitlar, maltdrycksskatt och skatt å läskedrycker, framgå av följande sammanställning.

	Skatt å malt- och läskedrycker					
	Omsättningsskatt å malt-			Skatt å	Summa	Beräknat
	drycker av klass			läske-	netto-	i riks-
	I	II	III	drycker	inkomst	staten
	Miljoner kronor					
1956/57.....	—	82,43	9,00	42,97	134,40	158,00
1957/58.....	0,61	83,82	8,16	48,14	140,73	142,00
1958/59.....	3,29	92,67	8,86	65,60	170,42	170,00
1959/60.....	3,57	97,66	10,03	73,45	184,71	172,00
1960/61.....	3,16	91,48	10,32	66,33	171,29	180,00

I riksstaten för budgetåret 1961/62 är inkomsten av skatt å malt- och läskedrycker upptagen med 180 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av skatt å malt- och läskedrycker anfört följande:

»Bortsett från en viss förskjutning från svagare till starkare maltdrycker synes konsumtionen av malt- och läskedrycker under senare år ha i stort sett stabiliserat sig vid nuvarande nivå. De förändringar i skatteutfallet som förekommit från det ena budgetåret till det andra har i huvudsak varit betingade av väderlekens växlingar, speciellt under sommarmånaderna. Den varma sommaren 1959 medförde sålunda en tillfällig ökning av skatteuppbörden med i runt tal 15 milj. kronor. Inkomsten under månaderna juli—oktober 1961 innebär en ökning från samma tid 1960 med 6,5 milj. kronor. Även om detta förhållande pekar på någon ökning även framdeles anser kontrollstyrelsen likväl att inkomsten för budgetåret 1961/62 icke bör beräknas till högre belopp än 175 milj. kronor. Inkomsten under budgetåret 1962/63 synes böra upptagas till 180 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln skatt å malt- och läskedrycker till 180 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att inkomsttiteln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 180 000 000 kronor.

Statlig nöjesskatt

Nöjesskatt utgår enligt förordning den 21 december 1945 (nr 823) med däri senast genom förordning den 20 maj 1960 (nr 363) med tillämpning från och med den 1 juli 1960 företagna ändringar. Nöjesskatten utgår med 15 procent på summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 25 procent av nämnda pris. Nöjesskatten fördelas med hälften till staten och med hälften till den kommun, inom vars område nöjestillställningen äger rum. För biografföreställning skall dock nöjesskatten i stället fördelas med sju tiondelar till staten och tre tiondelar till kommunen.

Från och med den 1 juli 1957 avvecklades den tidigare utgående skatten på teaterföreställningar och restaurangdans. Samtidigt utvidgades möjligheterna till skattelindring för idrottsorganisationer och andra ideella organisationer. Genom förordning den 12 maj 1961 (nr 131) avvecklades nöjesskatten helt för idrottstävlingar m. m. från och med den 1 juli 1961.

Från den 1 juli 1951 utgår till producent av svensk film bidrag med del av statens andel i nöjesskatten för biografföreställning, vid vilken bidragsberättigande film visas. Till och med budgetåret 1959/60 utgick bidraget enligt förordning den 8 juni 1951 (nr 457) med därefter sist genom förordning den 28 maj 1959 (nr 209) företagna ändringar. För budgetåret 1959/60 utgick bidrag för film som framställts helt i färg med 45 procent och för övrig film med 30 procent av statens andel i nöjesskatten. Från och med den 1 juli 1960 utgår bidraget med 80 procent av statens andel i nöjesskatten enligt förordning den 20 maj 1960 (nr 364). I och med att denna förordning trädde i kraft upphörde den tidigare förordningen att gälla. Efter det bidrag till producenter av svensk film utgått med 3,46 miljoner kronor har i nöjesskatt för svensk film under budgetåret 1960/61 influtit 0,86 miljoner kronor.

Den till statsverket inlevererade respektive i riksstaten beräknade nöjesskatten har under de senaste budgetåren uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1956/57.....	64,97	59,00	1959/60.....	37,70	45,00
1957/58.....	55,00	60,00	1960/61.....	25,14	30,00
1958/59.....	52,11	60,00	1961/62.....		25,00

Under innevarande budgetårs fyra första månader ha influtit 7,36 miljoner kronor mot 8,66 miljoner kronor under motsvarande period förra året.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 23,78 miljoner kronor under budgetåret 1961/62 och till 23,61 miljoner kronor under budgetåret 1962/63.

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 22 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln nöjesskatt för budgetåret 1962/63 upptages till likaledes 22 000 000 kronor.

Energiskatt

Allmän energiskatt utgår enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 262) med däri senast genom förordning den 7 april 1961 (nr 374) vidtagna ändringar. Allmän energiskatt skall erläggas för bensen, vissa bränslen såsom kol, koks, motorbrännolja och eldningsolja samt elektrisk kraft. Med bensen avses härvid samtliga i förordningen om bensinskatt angivna skattepliktiga varuslag. Energiskatt för bensen utgår med 9 öre för liter. För elektrisk kraft utgår skatten med 10 procent av kraftens beskattningsvärde för kraft som förbrukas i industriell rörelse med en förbrukning av mer än 40 000 kilowatt-timmar för driftställe under helt beskattningsår. För annan elektrisk kraft utgår skatten genom förordning den 14 mars 1958 (nr 71) med 7 procent av kraftens beskattningsvärde. Beskattningsvärdet är lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlägga för den elektriska kraften. Dessa bestämmelser överensstämmer beträffande förbrukare av mer än 40 000 kilowattimmar per beskattningsår med dem, som ingingo i den i samband med energiskattens införande upphävda elskatteförordningen.

För andra bränslen gällande skattesatser framgå av nedanstående sammanställning.

Bränsle	Skattesats		
Stenkol	12	kronor	för ton
Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter m. m.	6	»	» »
Brunkolsbriketter	6	»	» »
Koks	14	»	» »
Koksstybb och koks briketter	6	»	» »
Motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor, skatteklass I	25	»	» m ³
Motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor, skatteklass II	16	»	» »

Beträffande skattskyldighet och beskattningsmyndighet gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser som beträffande bensinskatt. Liksom för bensinskatt innebär ändrat uppbördsförfarande ett tillfälligt inkomstbortfall under innevarande budgetår (jfr s. 43 ff).

Inkomsterna av energiskatt under de senaste budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1957/58	262,58	315,00	1960/61	551,20	550,00
1958/59	470,68	500,00	1961/62		575,00
1959/60 ^a	525,74	510,00			

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen ifråga om beräkningen av de inkomster som uppbäras av styrelsen anfört följande:

»a) Energiskatt å elektrisk kraft

Enligt uppgift från Centrala Driftledningen torde man alltså kunna räkna med en årlig ökning av kraftförbrukningen inom industrien med 4,8 procent och av detaljförbrukningen (s. k. borgerlig förbrukning) med 9,9 procent.

Den skattepliktiga kraftförbrukningen för budgetåren 1961/62 och 1962/63 kan på grundval härav beräknas bli av nedan angiven omfattning.

	Årlig ökning i procent	Kraftförbrukning MkWh 1960/61	MkWh 1961/62	MkWh 1962/63
Industriell förbrukning totalt.....	4,8	18 650	19 550	20 500
Härav				
a) Skattefri	—	600	600	600
b) Elektrokemisk och elektrotermisk användning	4,8	1 570	1 650	1 730
c) Övrig industriförbrukning.....	—	16 480	17 300	18 170
Borgerlig förbrukning	9,9	8 750	9 600	10 550

För kraft enligt b) ovan är beskattningsvärdet lika med 1 öre per kilowattimme. För kraft enligt c) ovan kan på grundval av uppgifter som inhämtats från de prisstyrande kraftleverantörerna och den faktiska skatteinkomsten det genomsnittliga kraftpriset (beskattningsvärdet) för budgetåret 1960/61 beräknas till 3,87 öre per kilowattimme. Den genomsnittliga prishöjningen som kan förväntas för budgetåren 1961/62 och 1962/63 kan antagas bli drygt 4 procent. Med utgångspunkt härifrån skulle det genomsnittliga kraftpriset för budgetåren 1961/62 och 1962/63 kunna beräknas till 4,02 resp. 4,18 öre per kilowattimme.

Med hänsyn till tidigare genomförda prishöjningar, av vissa kraftleverantörer planerade prishöjningar samt uppgifter som lämnats av Svenska Elverksföreningen kan priset (beskattningsvärdet) för s. k. borgerlig kraft för budgetåren 1961/62 och 1962/63 uppskattas till 12,8 resp. 13,1 öre per kilowattimme inom tätorter och 16,6 resp. 16,9 öre per kilowattimme på landsbygden. Den borgerliga kraftförbrukningen fördelar sig på tätorter och landsbygd med 60 resp. 40 procent.

Producenter av elektrisk kraft äger i deklaration göra avdrag för energiskatt på bränsle som förbrukas för produktion av värmekraft. Under förutsättning av normal tillgång på vattenkraft kan avdraget för ifrågavarande budgetår beräknas till 10 milj. kronor.

Förutom vad ovan anförts bör vid inkomstberäkningen hänsyn tagas till att vissa kraftförbrukare genom särskilda beslut erhållit nedsättning av beskattningsvärdet, vilket torde innebära ett skattebortfall av maximalt 1 milj. kronor.

På grundval av vad här anförts kan skatteintäkten av energiskatt på elektrisk kraft beräknas enligt följande (se överst på s. 67).

Nettoinkomsten av energiskatt på elektrisk kraft kan således angivas till avrundat 156 milj. kronor för budgetåret 1961/62 och 175 milj. kronor för budgetåret 1962/63.

b) Energiskatt på bensin

Utöver bensinskatt med för närvarande 33 öre för liter utgår även energiskatt på bensin med 9 öre för liter. Någon höjning av sistnämnda skattesats har icke ifrågasatts i proposition nr 188 till innevarande höstriktdag.

För bensin som användes för framställning av stadsgas utgår energiskatt med 1,6 öre för liter (för dylik bensin utgår icke bensinskatt). Vid de tre gasverk, som för närvarande använder lättbensin för framställning av stads-

Budgetåret 1961/62	Kraftförbrukning MkWh	Beskattningsvärde öre/kWh	Skattesats %	Skatt milj. kr.
Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning	1 650	1,00	10	1,7
Övrig industrikraft	17 300	4,02	10	69,5
Kraft för borgerlig förbrukning	9 600			
därav				
tätorter	5 750	12,8	7	51,5
landsbygd	3 850	16,6	7	44,7
			Summa	167,4
Avgår				
skatt på bränsle för produktion av elektrisk kraft				10,0
skattebortfall p. g. a. nedsättning m. m.				1,0
			Netto skatteintäkt	156,4
Budgetåret 1962/63				
Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning	1 730	1,00	10	1,7
Övrig industrikraft	18 170	4,18	10	76,0
Kraft för borgerlig förbrukning	10 550			
tätorter	6 330	13,1	7	58,0
landsbygd	4 220	16,9	7	49,9
			Summa	185,6
Avgår				
skatt på bränsle för produktion av elektrisk kraft				10,0
skattebortfall p. g. a. nedsättning				1,0
			Netto skatteintäkt	174,6

gas, kan energiskatten beräknas uppgå till 150 000 kronor per år, vilket be-
lopp saknar betydelse för denna beräkning.

Som framgår av det anförda är energiskatten på bensin direkt proportio-
nell mot den tidigare beräknade skatten på bensin. För budgetåret 1961/62
kan härigenom inkomsten beräknas till 144 milj. kronor och för budgetåret
1962/63 till 218 milj. kronor.

c) Energiskatt på andra bränslen än bensin

Nettointäkten av energiskatt på fasta och flytande bränslen har under de
tre senaste budgetåren utgjort

Budgetår och månader	Milj. kr.	Ökning i % sedan motsvarande tid året före
1958/59	171,9	
1959/60	196,3	14,2
1960/61	204,1	4,0
juli—okt. 1959	52,3	
juli—okt. 1960	62,4	19,3
juli—okt. 1961	65,3	4,6

Den under budgetåret 1960/61 influtna skatten fördelar sig på följande
sätt:

fasta bränslen	18,9	milj. kronor
motorbrännolja	22,8	» »
eldningsolja 1—2	88,0	» »
eldningsolja 3—4	74,4	» »

Summa 204,1 milj. kronor

Enligt föreliggande prognoser kommer förbrukningen att ändras enligt följande:

fasta bränslen:	i huvudsak oförändrad förbrukning
motorbrännolja:	ökning med 80 000 m ³ /år
eldningsolja 1—2:	ökning med 120 000 m ³ /år
eldningsolja 3—4:	ökning med 200—250 000 m ³ /år

År	Förbrukning 1 000 m ³		
	Motor-brännolja	Eo 1—2	Eo 3—4
1960	1 160	3 680	5 500
1970	1 800	5 000	8 000
Ökning	55 %	35 %	45 %
Ökning per år ca	5,5 %	3,5 %	4,5 %

Härav erhålles följande prognos för energiskatt å andra bränslen i milj. kronor.

Budgetår	Fasta bränslen ± 0 %	Mbo + 5,5 %	Eo 1—2 + 3,5 %	Eo 3—4 + 4,5 %	Totalt	Ökning
1961/62	18,9	24,1	91,1	77,7	211,8	7,7
1962/63	18,9	25,4	94,3	81,2	219,8	8,0

Inleveransen under budgetåret 1961/62 kan följaktligen beräknas till 212 milj. kronor och under budgetåret 1962/63 till 220 milj. kronor.

Efter en sammanräkning av de under a)—c) här ovan beräknade beloppen kan den totala inleveransen under titeln energiskatt beräknas till (156 + 144 + 212 =) 512 eller avrundat 510 milj. kronor för budgetåret 1961/62 och (175 + 218 + 220 =) 613 eller avrundat 610 milj. kronor för budgetåret 1962/63.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket ifråga om beräkningen av de inkomster som uppbäras av tullverket anfört följande:

»Såsom ovan nämnts ändrades bestämmelserna för bensenbeskattningen den 1 juli 1961. Tullverkets uppbörd av energiskatt för bensen upphör i stort sett därmed. Energiskatt, som hänför sig till import av fasta bränslen, synes emellertid komma att uppbäras av tullverket i samma omfattning som tidigare. Uppbörderna härav har styrelsen för såväl innevarande som nästföljande budgetår beräknat till 7 miljoner kronor. Enligt preliminära siffror för de fyra första månaderna av löpande budgetår har energiskatt för bensen övergångsvis uppburits med 50 miljoner kronor och restituerats med 11 miljoner kronor. Med hänsyn härtill torde tullverkets nettouppbörd av energiskatt för budgetåren 1961/62 och 1962/63 kunna upptagas till respektive 46 och 7 miljoner kronor.»

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebära en sammanlagd inkomst på titeln energiskatt under budgetåren 1961/62 och 1962/63 på 558 respektive 620 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln energiskatt för budgetåret 1961/62 till 560 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 620 000 000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet

De under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomsttitlarna voro i riksstaten för budgetåret 1960/61 beräknade till ett belopp av 230,03 miljoner kronor och gävo enligt budgetredovisningen en sammanlagd nettointkomst av 228,89 miljoner kronor. Hur den redovisade nettointkomsten fördelade sig på de olika uppbördstitlarna framgår av bilaga B.

Riksstaten för budgetåret 1961/62 upptager under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» en sammanlagd inkomstsumma av 234,90 miljoner kronor. Beträffande samtliga de under denna rubrik upptagna inkomsttitlarna, utom vattendomstolsavgifter, har riksrevisionsverket hos vederbörande myndigheter anhållit om uppgifter på de belopp, med vilka inkomsterna på titlarna i fråga kunna beräknas inflyta under vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63. Med stöd av de utav myndigheterna lämnade uppgifterna har riksrevisionsverket, såsom framgår av bilaga C, beräknat utfallet av inkomstsumman under »Uppbörd i statens verksamhet» under budgetåret 1961/62 till 240,98 miljoner kronor.

För budgetåret 1962/63 har riksrevisionsverket på sätt framgår av närslutna bilaga D under denna rubrik beräknat ett sammanlagt belopp av 253,97 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket har funnit anledning göra särskilda uttalanden allenast beträffande följande inkomsttitlar.

Inkomster vid fångvården. Inkomsterna på ifrågavarande titel uppgingo under budgetåret 1960/61 till 5,15 miljoner kronor och upptogs i riksstaten för innevarande budgetår till 1,65 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 16 oktober 1961 har fångvårdsstyrelsen beräknat inkomsterna till 2,25 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 3,35 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Vid sin beräkning har fångvårdsstyrelsen räknat med minskade överskott av särskilda rörelsegränar bland annat till följd av de från och med innevarande budgetår höjda arbetspremierna inom fångvården.

Riksrevisionsverket beräknar ifrågavarande titel till 3 000 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 4 000 000 kronor.

Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 har riksförsäkringsverket anfört följande:

»Under denna riksstatstitel redovisas följande inkomster:

- 1) tilläggsavgifter för försäkringar i riksförsäkringsverket enligt 39 § lagen om yrkesskadeförsäkring,
- 2) bidrag från socialförsäkringsbolag enligt samma lagrum,
- 3) ersättning från den i 41 § lagen om yrkesskadeförsäkring omförmälda fonden för riksförsäkringsverkets bestyr med fondens förvaltning,
- 4) ersättning från riksförsäkringsverkets trafiklivräntefond för verkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon samt

5) ersättning till riksförsäkringsverket för handhavandet av den frivilliga statliga pensionsförsäkringen.

1. Tilläggsavgifter. Under budgetåret 1961/62 till riksförsäkringsverket inflytande försäkringsavgifter enligt yrkesskadeförsäkringslagen kan efter avdrag av återreglerade avgifter beräknas utgöra omkring 37,5 milj. kronor. Lindring i försäkringsavgifter på grund av arbetsgivares åtagande att helt eller delvis bestrida ersättning kan uppskattas till omkring 3 milj. kronor. Tilläggsavgifterna utgår med 5 % av summan av försäkringsavgifter och lindringsbelopp och kan således för budgetåret 1961/62 beräknas till $(5 \times 40\,500\,000)$

100

2,02 milj. kronor.

För budgetåret 1962/63 torde de till riksförsäkringsverket inflytande försäkringsavgifterna kunna uppskattas till 42,8 milj. kronor och lindringsbelopp till 3 milj. kronor samt tilläggsavgifterna alltså till omkring 2,29 milj. kronor.

2. Bidrag. Under budgetåret 1961/62 skall enligt från försäkringsinspektionen erhållen uppgift i bidrag erläggas 1 486 074,87 kronor.

Socialförsäkringsbolagens försäkringsavgifter för år 1961 kan uppskattas till omkring 47 milj. kronor, förekommande lindringsbelopp häri inräknade. De häremot svarande bidragen, utgörande 3 % av summan, vilka skall erläggas under budgetåret 1962/63, kan sålunda uppskattas till omkring 1,41 milj. kronor.

3. Ersättning för riksförsäkringsverkets bestyr med förvaltningen av yrkesskadeförsäkringsfonden.

Enligt kungl. brev den 27 juni 1930 skall från den i 19 § olycksfallsförsäkringslagen (41 § yrkesskadeförsäkringslagen) omförmälda fonden för varje budgetår utgå ett belopp av 22 000 kronor såsom ersättning till statsverket för riksförsäkringsverkets bestyr med förvaltning av fonden.

4. Ersättning för riksförsäkringsverkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon.

Bestämmelser angående ersättning till statsverket från den för ifrågavarande rörelse bildade fonden har meddelats i kungl. brev den 19 december 1930. Denna ersättning, som under budgetåret 1961/62 utgör 5 183,29, kan under budgetåret 1962/63 beräknas inflyta med omkring 5 000 kronor.

5. Ersättning till riksförsäkringsverket för handhavandet av den frivilliga statliga pensionsförsäkringen.

Enligt kungl. brev den 30 juni 1961 skall av de under visst kalenderår influtna avgifterna för ifrågavarande försäkring ersättning utgå till riksförsäkringsverket med *dels* ett fast belopp av 265 000 kronor *dels* ett särskilt belopp motsvarande kostnaderna för upplysningsverksamhet rörande försäkringen. Sistnämnda belopp beräknas till 5 000 kronor.

Sammanlagt för vartdera budgetåret 1961/62 och 1962/63 beräknas alltså ersättningen till 270 000 kronor.

Inkomsterna under ifrågavarande riksstatstitel kan således i avrundade tal uppskattas till sammanlagt 3,8 milj. kronor för budgetåret 1961/62 och 4,0 milj. kronor för budgetåret 1962/63.»

I anslutning till riksförsäkringsverkets beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 3 800 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 4 000 000 kronor.

Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. I skrivelse till riksrevisionsverket den 13 oktober 1961 har Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut anfört följande:

»Institutet beräknar inkomsterna för budgetåret 1961/62 i enlighet med riksstaten till 7 000 000 kronor.

För budgetåret 1962/63 beräknar institutet inkomsterna på följande sätt:

Inkomster av uppdragsverksamhet	3 800 000	
Inkomster från luftfartsverket		
a) belastningen å anslaget Väderlektjänst för luftfarten.....	3 026 500	
b) en tredjedel av belastningen å anslaget Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.	325 000	3 351 500
		7 151 500

Beloppet synes emellertid böra avrundas till 7 000 000 kronor.

Ifråga om inkomsterna från luftfartsverket får institutet framhålla följande.

Beräkningen utgår från att institutets förslag till anslagsäskanden under anslaget Väderlektjänst för luftfarten bifalles; om de reduceras skall motsvarande reduktion av inkomsten ske. Vidare förutsätter den att för budgetåret 1962/63 gälla samma grunder beträffande luftfartsverkets ersättning till institutet för utgifter för väderlektjänst, som enligt kungl. brev den 30 juni 1961 angående beräkning av underskottet på luftfartsfonden under budgetåret 1961/62, nämligen att ersättning till institutet utgår för hela beloppet av belastningen å institutets anslag Väderlektjänst för luftfarten samt för en tredjedel av belastningen å anslaget Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m. Belastningen å sistnämnda anslag för vilket definitiv anslagsberäkning ännu ej avlämnats har med hänsyn till hittills kända förhållanden beräknats till 975 000 kronor.

Institutet får i samband härmed framhålla, att institutet i sin petitaskrivelse för budgetåret 1962/63 följt hittills tillämpade principer ifråga om vad som skall bestridas från anslaget Väderlektjänst för luftfarten, nämligen att därå föres utgifter för personal, expenser, speciell utrustning o. dyl. vid de lokala flygväderlektjänsterna, medan motsvarande utgifter vid institutets centrala del bestridas från institutets allmänna avlönings- resp. omkostnadsanslag. I petitaskrivelsen för budgetåret 1962/63 ha i enlighet med denna princip under avlöningsanslaget upptagits utgifter för en central aerologisk tjänst för luftfarten innefattande personalkostnader om ca 100 000 kronor samt under omkostnadsanslaget utgifter om 240 000 kronor avseende beräkningsarbeten å matematikmaskin för luftfarten. Det kan ifrågasättas om icke — oavsett från vilket anslag dessa utgifter skola bestridas — luftfartsverket borde ersätta institutet desamma. I så fall skulle de ovan beräknade inkomsterna ökas med i runt tal 300 000 kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 7 000 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, under förutsättning av bifall till institutets anslagsäskanden och att institutet erhåller de i skrivelsen ifrågasatta ersättningarna från luftfartsverket, att inkomstiteln för budgetåret 1962/63 uppföres med 7 500 000 kronor.

Inkomster vid matematikmaskinnämnden. Inkomsterna på ifrågavarande titel, vilka i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 2 miljoner

kronor, ha av matematikmaskinnämnden i skrivelse till riksrevisionsverket den 17 oktober 1961 beräknats till 2 miljoner kronor för innevarande budgetår och till likaledes 2 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Nämnden har härvid framhållit, att vid beräkningarna hänsyn har tagits till dels att en minskning av beräkningsuppgifterna kan förväntas genom bortfall av vissa kunder, som i den ena eller andra formen förfogar över andra maskiner än nämndens, dels att gratisprestationerna till universitet och högskolor är i starkt stigande. Enligt vad riksrevisionsverket inhämtat har nämnden vid inkomstberäkningen endast uppskattat inkomster av nämndens egna datamaskiner. I sina petita för budgetåret 1962/63 har emellertid matematikmaskinnämnden äskat medel för hyra av maskintid vid vissa andra dataanläggningar under 1962. Dessa utgifter beräknas för budgetåret 1962/63 komma att motsvaras av inkomster för nämnden på 3,70 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under ifrågakarande titel till 4 500 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, under förutsättning av bifall till matematikmaskinnämndens anslagsäskande för kostnader för maskintid vid andra datamaskiner än nämndens egna, att titeln upptages till 6 000 000 kronor för budgetåret 1962/63.

Bidrag till bank- och fondinspektionen. I skrivelse till riksrevisionsverket den 16 oktober 1961 har bank- och fondinspektionen anfört följande:

»Vad först angår budgetåret 1961/62 har inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen i riksstaten upptagits med ett belopp av 545 000 kronor. Det däri ingående delbeloppet av bidrag till bankinspektionens fond, som tidigare angivits till 375 000 kronor, kan beräknas stiga till 420 000 kronor, vilket belopp torde inflyta under februari 1962. — Bidragen till fondinspektionen, som tidigare beräknats till 70 000 kronor, kan nu antagas stanna vid 65 000 kronor, enär inspektionen har för avsikt att hemställa hos Kungl. Maj:t om viss sänkning av detta bidrag. Sistnämnda belopp kommer att likaledes inflyta under februari 1962. — Bidraget till jordbrukskassetillsynens fond slutligen har för innevarande budgetår bestämts till 100 000 kronor, varav 55 000 kronor redan influtit och överförts till jordbrukskassetillsynens fond. Resterande belopp, 45 000 kronor, skall inbetalas före den 1 april 1962. Å inkomsttiteln kan således beräknas inflyta tillhopa (420 000 + 65 000 + 100 000 =) 585 000 kronor.

Vad härefter angår budgetåret 1962/63 torde delbeloppen Bidrag till bankinspektionen och Bidrag till fondinspektionen kunna uppskattas till 420 000 kronor respektive ca 65 000 kronor. I fråga om bidraget till jordbrukskassetillsynens fond anser sig inspektionen för närvarande sakna skäl att beräkna detsamma till annat belopp än som skall utgå under innevarande budgetår, dvs. 100 000 kronor. Inspektionen beräknar i enlighet härmed inkomsttitelns hela belopp för budgetåret 1962/63 till (420 000 + 65 000 + 100 000 =) 585 000 kronor.»

I anslutning till bank- och fondinspektionens beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågakarande titel till 585 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 585 000 kronor.

Avgifter för granskning av biografbilder. I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 oktober 1961 har statens biografbyrå beräknat inkomsterna under ifrågavarande titel till 270 000 kronor för innevarande budgetår och till 325 000 kronor för budgetåret 1962/63. Vid inkomstberäkningen har statens biografbyrå tagit hänsyn till den aktuella revisionen av taxesättningen i anslutning till det under remiss liggande betänkandet om stämpel- och expeditionsavgifter.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under ifrågavarande titel till 300 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, i avvaktan på ställningstagande till taxesättningen, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 300 000 kronor.

Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt. Inkomsterna på denna titel uppgingo under budgetåret 1960/61 till 2,03 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 14 oktober 1961 har statens centrala frökontrollanstalt beräknat inkomsterna till 2,2 miljoner kronor för innevarande och till 2,4 miljoner kronor för nästkommande budgetår och därvid anfört följande:

»Ökningen hänför sig främst till den av årets riksdag beslutade obligatoriska statsplomberingen av allt utsäde av strå- och trindsäd, som försäljes i allmänna handeln, vilka bestämmelser trätt i kraft den 1 juli innevarande år men som kan beräknas medföra en ytterligare ökning för kommande budgetår. Härtill kommer de av årets riksdag också beslutade bestämmelserna angående utsädespotatis, som träder i kraft den 1 juli 1962 och kan beräknas tillföra anstalten ökade inkomster.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsten på ifrågavarande titel till 2 200 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 2 400 000 kronor.

Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. I skrivelse till riksrevisionsverket den 4 oktober 1961 har statens lantbrukskemiska kontrollanstalt beräknat inkomsterna under ifrågavarande titel till 250 000 kronor för budgetåret 1961/62 och till likaledes 250 000 kronor för budgetåret 1962/63. Kontrollanstalten har därvid anfört följande:

»Sedan föregående års uppgifter lämnades har en ny utredning översett den senast föregående angående anstaltens flyttning till Uppsala och omorganisationen till statens lantbrukskemiska laboratorium. Möjligen kan man räkna med riksdagsbeslut 1962 ang. omorganisationen m. m. Flyttningen är redan principbeslutad av riksdagen 1956.

För inkomsternas storlek spelar jordanalyserna stor roll. Ännu kan tyvärr dessas antal icke bedömas för 1961/62 års vintersäsong. Preliminära uppgifter från hushållningssällskapen tyder på samma omfattning som 1960/61.

Genom att Kungl. Statistiska Centralbyrån funnit vår av Kungl. Lantbruksstyrelsen fastställda taxa för hög, (betr. analysunderlag för skördestatistiken) har de börjat sätta upp eget laboratorium utanför Uppsala för vat-

tenbestämningar m. m. i skördeprodukter och även överfört uppdrag till andra, icke statliga, laboratorier. Detta vållar minskning i stället för tidigare förmodad ökning av byråns uppdrag till oss. Kungl. Jordbruksdepartementet och de lokala stationerna har framfört önskemål om höjd taxa, vilket genomfördes för andra varor än jord 1 juli 1961.

Statens Jordbruksnämnds uppdrag torde icke under 1961/62 förändras, men beräknas 1962/63 öka med ca 15 %.

Vissa hushållningssällskap, som av olika utredningar föreslagits falla utanför det centrala laboratoriets geografiska område, synes ha föregripit eventuella beslut därom genom att övergå till föreslagna lokala laboratorier.»

I anslutning till statens lantbrukskemiska kontrollanstalts beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 250 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 250 000 kronor.

Inkomster vid lantmäteriväsendet. Inkomsterna på denna titel uppgingo under budgetåret 1960/61 till 16,2 miljoner kronor. Titeln är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med 17,3 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 oktober 1961 har lantmäteristyrelsen meddelat, att inkomsterna under ifrågavarande titel beräknas uppgå till 17,3 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 17,5 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Orsaken till inkomstökningen i förhållande till budgetåret 1960/61 anges främst vara den enligt kungörelsen den 13 maj 1960 från och med den 1 juli 1960 gällande nya lantmäteritaxan (nr 332).

I anslutning till lantmäteristyrelsens beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna vid lantmäteriväsendet till 17 300 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 17 500 000 kronor.

Inkomster vid rikets allmänna kartverk. I skrivelse till riksrevisionsverket den 7 oktober 1961 har rikets allmänna kartverk beräknat inkomsterna till 3,8 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 4,0 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. I sin skrivelse framhåller kartverket att inkomsterna från såväl beställningsverksamheten som kartförsäljningen enligt hitintills redovisat inkomstutfall bör öka, men att å andra sidan den förestående omställningen av organisationen för kartförsäljningen kan medföra en viss tillfällig minskning av kartinkomsterna.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 3 800 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 4 000 000 kronor.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter. I skrivelse till riksrevisionsverket den 23 oktober 1961 har patent- och registreringsverket anfört följande:

»Inkomsterna under budgetåret 1960/61 uppgick till 15 230 000. För det löpande budgetåret och budgetåret 1962/63 anser sig patentverket kunna

räkna med i stort sett oförändrade inkomster av bolagsavgifterna och en ökning av varumärkesinkomsterna med ca 300 000 kronor samt av patentinkomsterna med ca 500 000 för 1961/62 och ytterligare ca 500 000 för 1962/63. Inkomsterna under budgetåret 1961/62 skulle då bli 16 000 000 (15 200 000 + 300 000 + 500 000) kronor och under budgetåret 1962/63 16 500 000 (16 000 000 + 500 000) kronor.»

I anslutning till patent- och registreringsverkets beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågakvarande titel till 16 000 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 16 500 000 kronor.

Inkomster av statens gruvegendom. Denna titel är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med 3,5 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 oktober 1961 har kommerskollegium beräknat inkomsterna för innevarande budgetår till 2,6 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 3,4 miljoner kronor. Kommerskollegium har härvid understrukit, att inkomsterna bland annat äro starkt beroende av växlingar i kopparpriset på världsmarknaden och av malmkonjunkturen.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågakvarande titel till 2 600 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 3 400 000 kronor.

Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium. Inkomsterna under ifrågakvarande titel uppgingo under budgetåret 1960/61 till 4,43 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1961 har statens bakteriologiska laboratorium beräknat inkomsterna under titeln till 4,1 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 4,2 miljoner kronor för budgetåret 1962/63. Enligt vad riksrevisionsverket inhämtat förorsakas inkomstförändringen främst av att allt högre åldersgrupper komma i åtnjutande av fri poliovaccinering.

I anslutning till statens bakteriologiska laboratoriums beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna under ifrågakvarande titel till 4 100 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 4 200 000 kronor.

Inkomster vid karolinska sjukhuset. Inkomsterna på denna titel uppgingo till 32,7 miljoner kronor under budgetåret 1960/61. Titeln är i riksstaten för innevarande budgetår uppförd med 34 miljoner kronor. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 oktober 1961 har karolinska sjukhuset beräknat inkomsterna till 37 miljoner kronor för innevarande och till 42,1 miljoner kronor för nästkommande budgetår. Beträffande orsaken till denna inkomstökning har karolinska sjukhuset meddelat, att sjukhuset vid beräkningarna tagit hänsyn till en föreslagen höjning av vårdavgifterna.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna vid karolinska sjukhuset under de angivna förutsättningarna till 37 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 upptages till 42 000 000 kronor.

III. Diverse inkomster

Bötesmedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1956/57.....	21,05	20,00	1959/60.....	27,55	30,00
1957/58.....	24,28	22,00	1960/61.....	29,95	28,00
1958/59.....	24,42	27,00	1961/62.....		32,00

Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår var uppbörden på titeln 14 procent större än för motsvarande tid föregående budgetår. Enligt av riksrevisionsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter beräknas inkomsten av bötesmedel för budgetåren 1961/62 och 1962/63 till 29,90 respektive 30,37 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar bötesmedlen för innevarande budgetår till 32 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 34 000 000 kronor.

Totalisatormedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1956/57.....	23,16	23,00	1959/60.....	46,55	35,00
1957/58.....	26,71	25,00	1960/61.....	51,77	50,00
1958/59.....	32,73	35,00	1961/62.....		50,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 14 oktober 1961 har lantbruksstyrelsen under hänvisning till en inom styrelsens husdjursbyrå upprättad promemoria uppskattat inkomsten av totalisatormedel till 50 miljoner kronor för vardera budgetåret 1961/62 och 1962/63. I den nämnda promemorian anföres följande:

»För beräkning av totalisatormedlen under budgetåren 1961/62 och 1962/63 har en jämförelse verkställts mellan omsättning och statens andel för tiden 1 juli—30 september 1960 och samma tidsperiod 1961. Omsättningssummorna har under sagda perioder uppgått till respektive 81 415 345 och 88 804 657 kronor, varjämte statens andel belöpt sig till respektive 12 794 967 kronor och 12 922 782 kronor. Omsättningen har alltså ökat med 7 389 312 kronor (9 %) och statens andel med 127 815 kronor (1 %). Ökningen äger

främst samband med att vinstavdraget å vinnare och platsspel fr. o. m. den 1 juli 1960 vid travtävlingar sänktes från 25 till 20 %.

Statens inkomst kan, under förutsättning att gällande vinstavdrag och fördelningssskalor ej ändras, för budgetåret 1961/62 beräknas till 50 000 000 kronor och för budgetåret 1962/63 till 50 000 000 kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden på inkomstiteln totalisatormedel för budgetåret 1961/62 till 53 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 55 000 000 kronor.

Tipsmedel. Under de senaste budgetåren ha statsverkets beräknade och redovisade tipsmedelsinkomster uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten kronor
1956/57.....	89,15	80,00	1959/60.....	91,25	105,00
1957/58.....	95,85	90,00	1960/61.....	85,70	95,00
1958/59.....	93,66	100,00	1961/62.....		85,00

Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse till riksrevisionsverket den 25 oktober 1961 anfört följande:

»För budgetåret 1961/62:

Antalet ordinarie tävlingsveckor beräknas uppgå till 47 st. eller lika många som under budgetåret 1960/61. Veckoomsättningen varierar betydligt, varför inget bestämt kan sägas om den slutliga årsomsättningen.

De första 13 ordinarie tävlingsveckorna under det nya budgetåret t. o. m. 21/10 1961 uppvisa influtna tipsinsatser till ett belopp av kr. 46 019 950: 72. Motsvarande siffra för föregående år var kr. 40 467 784: 23, varifrån för jämförelsens skull den då genomförda olympiaveckans omsättningsbelopp frånräknats. Insatsbeloppets ökning utgör kr. 5 552 166: 49 eller 13,7 % under denna tid.

Tillämpas denna ökningsprocent på föregående års tipsomsättning, kr. 170 630 387: 17, innebär detta ett till kr. 194 006 750: 25 ökat tipsinsatsbelopp. Till detta belopp kommer sedan kr. 10 489 116: 40 utgörande tipsomsättningen å de fyra extra tävlingsomgångar, som anordnades med Intertotofotboll som tävlingsobjekt, varför totalomsättningen skulle komma att uppgå till kr. 204 495 866: 65. Med samma nettovinstprocent som föregående år — 36 — skulle nettovinsten approximativt utgöra kr. 73 600 000: —.

Härtill kommer den av Riksdagen beslutade extra skatten om 5 öre för varje 35-öres rad eller uttryckt i procent — ca 14,3 % å tipsinsatsbeloppet. Radskatten å den ovan beräknade högre omsättningen skulle därför komma att uppgå till 14,3 % å kr. 204 495 866: 65 eller till ca kr. 29 200 000: —. Tillsammans skulle inleveransen för detta budgetår således belöpa sig till kr. 102 800 000: —.

För budgetåret 1962/63:

Även för detta år torde tävlingsveckornas antal komma att uppgå till 47 och då det för närvarande är omöjligt att bedöma, om någon förändring av omsättningen kommer att inträda, torde det vara ändamålsenligt att tills vidare räkna med samma inleverans för 1962/63 som för 1961/62 eller kr. 102 800 000: —.

För bägge budgetåren måste bolaget reservera sig för oförutsedda händelser, som helt kunna förändra det ekonomiska resultatet, såsom inställda tävlingsomgångar etc.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av tipsmedel för budgetåret 1961/62 till 100 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 100 000 000 kronor.

Lotterimedel. Av nedanstående sammanställning framgå de för de senaste budgetåren beräknade och redovisade inkomsterna på titeln lotterimedel:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1956/57.....	110,83	110,00	1959/60.....	112,99	115,00
1957/58.....	114,75	115,00	1960/61.....	111,29	115,00
1958/59.....	114,18	117,00	1961/62.....		112,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 24 oktober 1961 har Svenska penninglotteriet aktiebolag för budgetåret 1961/62 beräknat kunna inleverera ett belopp av 112,6 miljoner kronor att tillgodoföras titeln lotterimedel. Försäljningen av lotter till dragningarna under månaderna december 1961—juni 1962 har härvid antagits kunna fortgå i samma omfattning som till dragningarna under motsvarande månader åren 1960 och 1961.

Vid den av bolaget för budgetåret 1961/62 verkställda beräkningen ha inleveranserna av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter uppskattats till 105,33 miljoner kronor, medan i form av vinst på bolagets verksamhet beräknats komma att på förevarande titel inflyta 7,27 miljoner kronor. Inleveransen under första hälften av budgetåret 1961/62 av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter avser dragningarna under månaderna juni—november 1961 och kan därför redan nu exakt angivas. Den uppgår till 51,81 miljoner kronor, vilket är 1,33 miljoner kronor mer än vad som inlevererades under motsvarande period föregående år.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av lotterimedel för budgetåret 1961/62 till 113 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 115 000 000 kronor.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomsttitel tillgodoföres bland annat inflytande belopp respektive belastas med restitutioner av vissa äldre skatter. Titeln har i riksstaten för budgetåret 1961/62 uppförts med ett belopp av 20 miljoner kronor.

De på ifrågakvarande titel under budgetåret 1960/61 redovisade inkomsterna uppgingo till netto 34,35 miljoner kronor. Bland inkomsterna märkas restavgifter på netto 7,26 miljoner kronor, överskottsmedel från krigsförsäkringsnämnden på 5,26 miljoner kronor, avveckling av vissa fonder för för-

svarsberedskap på 4,43 miljoner kronor, återbetalning av kostnader för organiserande av en svensk F.N.-styrka på 4,19 miljoner kronor samt försäljningsmedel för lös egendom m. m. på netto 2,79 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar den behållna uppbörden på inkomsttiteln övriga diverse inkomster för budgetåret 1961/62 till 20 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppföres med ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder

Postverket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Den egentliga poströrelsen			Postsparbanken och postgirot: vinst	Summa	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
	Inkomster	Driftkostnader	Överskott				
1956/57.....	422,24	417,13	5,11	5,00	10,11	7,18	10,00
1957/58.....	474,99	457,69	17,30	—	17,30	23,11	17,00
1958/59.....	500,06	493,61	6,45	—	6,45	5,30	23,00
1959/60.....	540,00	522,27	17,73	5,00	22,73	21,45	17,00
1960/61.....	589,77	575,62	14,15	—	14,15	15,73	1,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av postverket upptagits ett belopp av 17 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 beträffande inkomsterna under budgetåret 1961/62 och 1962/63 på riksstatstiteln postverket anfört följande:

»De beräknade inkomsterna har sammanförts i nedanstående tabell, vari för jämförelse upptagits inkomsterna jämväl för budgetåret 1960/61.

Inkomsttitel	Verkliga inkomster budgetåret 1960/61	Beräknade inkomster budgetåren	
		1961/62	1962/63
Frankoteckensuppbörd	339 514 278	362 000 000	377 000 000
Inkomster för befordran av tjänsteförsändelser	58 560 545	62 200 000	65 000 000
Inkomster av tidningsrörelsen	45 552 259	48 300 000	44 000 000
Ersättning för postgirorelsen	90 769 233	101 000 000	102 000 000
Ersättning från postsparbanken	29 879 480	33 000 000	34 000 000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen och eo uppbörd	2 989 773	3 050 000	3 150 000
Ersättning för			
bestyret med skatteuppbörden	11 015 683	12 000 000	12 000 000
försäljning av statsstämplat	645 000	695 000	730 000
centralupphandlingen av papper m. m.			
för övriga statsmyndigheter	2 002 258	1 900 000	1 900 000
utbetalning av folkpensioner	4 495 542	4 800 000	4 900 000
utbetalning av barnbidrag	2 505 728	2 800 000	2 700 000
försäljning av radiolicenser	1 040 470	250 000	—
bestyret med valförsändelser	— 278 538	560 000	350 000

försäljning av jaktkort	178	—	—
försäljning av obligationer.....	201 823	100 000	100 000
Postverkets adressregister	536 378	600 000	650 000
Inkomst av utrikes rörelsen	58 759	50 000	50 000
Summa inkomster	589 488 849	633 305 000	648 530 000
Driftkostnader	575 339 905	618 425 000	641 475 000
Överskott	14 148 944	14 880 000	7 055 000
Avrundat	—	15 000 000	7 000 000

Beträffande de beräknade inkomsterna må anföras följande.

Under budgetåret 1960/61 uppgick frankoteckensuppbörden till 339 514 278 kronor mot 317 199 263 kronor budgetåret 1959/60. Ökningen uppgick alltså till 22 315 015 kronor eller till ca 7,0 procent. För tiden juli—oktober 1961 har frankoteckensuppbörden vid postanstalterna ökat med ca 3,5 procent i förhållande till uppbörden för samma tid 1960.

Vid beräkningen av frankoteckensuppbörden för budgetåren 1961/62 och 1962/63 har styrelsen utgått från de porton, som f. n. gäller för olika försändelseslag. Med hänsyn till att uppbörden såsom ovan sagts utvisat ökning såväl för det sistförflutna budgetåret som för den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, har styrelsen ansett sig nu kunna beräkna frankoteckensuppbörden för innevarande budgetår till 362 miljoner kronor, vilket bortsett från portohöjningen från den 1 juli innevarande år torde motsvara en ökning med ca 4 procent i förhållande till uppbörden för budgetåret 1960/61. Efter vad nu kan bedömas anser styrelsen sig kunna räkna med en viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1962/63. Frankoteckensuppbörden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 377 miljoner kronor motsvarande en ökning med ca 4 procent i förhållande till den beräknade uppbörden för innevarande budgetår.

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser utgår jämlikt § 2 tjänstebrevsförordningen med viss procent av frankoteckensuppbörden. Storleken av detta procenttal bestämmes beträffande samtliga tjänstebrevsberättigade myndigheter med undantag av televerket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket, försvarets fabriksverk samt riksbanken av generalpoststyrelsen och statskontoret gemensamt. Efter överenskommelse med statskontoret har generalpoststyrelsen bestämt, att ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser i allmänhet fr. o. m. den 1 juli 1956 t. v. skall utgå med 12 % av postverkets frankoteckensuppbörd.

Såvitt nu kan bedömas synes ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, häri inbegripet jämväl ersättning för befordran av posten från de statliga kristidsorganen och de allmänna sjukkassorna ävensom för befordran av militärbrev samt för postverkets bestyr med delgivningsförsändelser, för innevarande budgetår kunna beräknas till sammanlagt 62,2 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 65 miljoner kronor.

Inkomsterna av tidningsrörelsen utgöres för närvarande dels av ersättning för befordran av postabonnerade tidningar, dels ock av avgifter för befordran av tidningar såsom utgivarkorsband och tidningsbilagor. För budgetåret 1960/61 uppgick inkomsterna till ca 45,5 miljoner kronor. Inkomsterna av tidningsrörelsen för budgetåret 1961/62 beräknas till 48,3 miljoner kronor. Inkomsterna för budgetåret 1962/63 är, bl. a. med hänsyn till att nu gällande tidningsförordning enligt beslut av riksdagen skall upphöra att gälla med utgången av år 1962, svåra att beräkna. De torde kunna uppskattas till 44 miljoner kronor.

Postverkets inkomster av portgiörörelsen utgöres av ersättning för kostnaderna för girogöromålnens handläggning vid postanstalterna samt vid postbanken, inom styrelsen i övrigt och vid postdirektionerna. Från denna beräknade ersättning avgår av postverket uppburna portoinkomster avseende giro-rörelsen. Det nettobelopp, som därvid framkommer, gottskrives postverket. Ersättningen för budgetåret 1961/62 beräknas nu till ca 101 miljoner kronor eller 10,2 miljoner kronor mer än ersättningen under budgetåret 1960/61. Ökningen är huvudsakligen föranledd av ökade lönekostnader m. m. och allmän uppgång i rörelsen. För budgetåret 1962/63 har inkomsterna beräknats till 102 miljoner kronor.

Ersättningen från postsparbanken för budgetåret 1961/62 har såsom framgår av tabellen nu beräknats till 33 miljoner kronor. För nästkommande budgetår beräknas ersättningen till 34 miljoner kronor.

Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden har fr. o. m. uppbördsåret 1961/62 fastställts av Kungl. Maj:t i brev till generalpoststyrelsen den 2 december 1960. Med hänsyn till den förhöjning av ersättningen detta innebär beräknas ersättningen för här avsedda bestyr under vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63 komma att uppgå till 12 miljoner kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts brev till pensionsstyrelsen den 12 maj 1961 resp. Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 12 maj 1961 skall ersättningen till postverket för bestyret med utbetalning av folkpensioner resp. allmänna barnbidrag utgå med 45 öre för varje under år 1961 utbetalad folkpensionsanvisning resp. 68 öre för varje under samma år utbetalad barnbidragsanvisning. Postverkets ersättning för här ifrågavarande båda bestyr beräknas för budgetåret 1961/62 till 4 800 000 kronor resp. 2 800 000 kronor samt för budgetåret 1962/63 till 4 900 000 kronor resp. 2 700 000 kronor.

På grund av att inbetalningen av radiolicensavgifterna i fortsättningen skall ske över postgiro beräknas för innevarande budgetår ersättningen för försäljning av radiolicenser komma att stanna vid 250 000 kronor. I fortsättningen beräknas några inkomster på denna titel ej komma att inflyta.

Inkomsterna å övriga inkomsttitlar beräknas icke komma att undergå större förändringar vare sig under innevarande eller nästkommande budgetår i förhållande till inkomsterna för budgetåret 1960/61, varför någon närmare motivering rörande beräkningen av inkomsterna å dessa titlar icke ansetts erforderlig.

Vid beräkningen av utgifterna har styrelsen ej räknat med ändring i nuvarande lönenivå eller med större förändringar i nuvarande prisnivå.

Under nu angivna förutsättningar beräknas postverkets utgifter under budgetåret 1961/62 komma att uppgå till 618,4 miljoner kronor, vilket belopp med omkring 8,3 miljoner kronor överstiger det belopp, som upptagits i den av Kungl. Maj:t för nyssnämnda budgetår fastställda driftkostnadsstaten. Ökningen hänför sig i första hand till lönetitlarna och omkostnaderna för fastigheter och förhyrda lokaler.

För budgetåret 1962/63 har utgifterna beräknats till 641,5 miljoner kronor.

Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till, i avrundade tal, för budgetåret 1961/62 15 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 7 miljoner kronor.

Under återopande av det anförda får styrelsen föreslå, att inkomstöverskottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1962/63 enligt ovan angivna beräkningar upptages med ett till 7 miljoner kronor avrundat belopp.

Av överskottsmedlen för budgetåret 1960/61, 14 148 945 kronor 43 öre, kunde 13 miljoner kronor levereras under loppet av budgetåret. Det åter-

stående beloppet, 1 148 945 kronor 43 öre, levererades den 18 augusti 1961. Det kommer att tillses att överskottsmedel i görligaste mån levereras under det budgetår, till vilket medlen bokföringsmässigt bör hänföras.»

Generalpoststyrelsen har icke räknat med att några vinstmedel från postsparbanken eller postgironörelsen skola inlevereras under berörda budgetår. Detta synes innebära att uppkommen vinst i sin helhet ansetts böra disponeras för nedskrivning av rörelsernas utlånta medel.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av postverket under budgetåret 1961/62 till 15 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 10 000 000 kronor.

Televerket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för televerket för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1956/57	784,28	745,44	38,84	40,00	85,00
1957/58	907,26	810,66	96,60	75,00	65,00
1958/59	969,91	839,40	130,51	115,00	75,00
1959/60	1 055,59	914,95	140,64	130,00	95,00
1960/61	1 166,54	995,71	170,83	120,00	80,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av televerket upptagits ett belopp av 115 miljoner kronor.

Med skrivelse till riksrevisionsverket den 13 november 1961 har telestyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det överskott på televerkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1962/63. I sin skrivelse anför televerket följande:

»Televerkets redovisade inkomster, driftkostnader och överskott för de senaste fyra budgetåren samt motsvarande beräknade belopp för budgetåren 1961/62 och 1962/63 framgår av efterföljande tablå, i vilken driftkostnaderna för budgetåren 1961/62 och 1962/63 har beräknats på grundval av nu gällande pris- och lönenivå, dock att hänsyn har tagits till den löneökning, som blir följden av slopandet av 2-ort fr. o. m. år 1962, samt till de av Kungl. Maj:t i proposition nr 188 till höstriksdagen framlagda förslagen till höjning av den allmänna varuskatten från 4 till 6 % samt av bensinskatten med 5 öre och motorbrännoljeskatten med 4 öre per liter. De höjda skatterna har för första halvåret 1962 beräknats medföra en utgiftsökning av 1,3 milj. kronor och under budgetåret 1962/63 av 7,3 milj. kronor, varav 3,5 milj. kronor utgör ökad avsättning till värdeminskningsskonto i anledning av den genom höjningen av den allmänna varuskatten förorsakade stegringen av återanskaffningsvärdet på televerkets anläggningar.

Budgetår	Inkomster		Driftkostnader		Överskott	
	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	i % av i medel- tal disponerat kapital
Verkliga belopp						
1957/58	947,6	15,8	851,0	9,2	96,6	6,7
1958/59	1 013,7	7,0	883,2	3,8	130,5	8,9
1959/60	1 104,3	8,9	963,7	9,1	140,6	9,2
1960/61	1 218,2	10,3	1 047,4	8,7	170,8	10,9
Beräknade belopp						
1961/62	1 320,9	8,4	1 132,4	8,1	188,5	11,9
1962/63	1 411,5	6,9	1 227,6	8,4	183,9	11,5

Den starka ökningen av inkomsterna under budgetåret 1957/58 beror på de taxehöjningar, som genomfördes successivt under tiden april—juli 1957. För budgetåret 1961/62 har styrelsen räknat med fortsatt högkonjunktur, som dock beräknats något avta i intensitet under budgetåret 1962/63.

För att få fram det verkliga nettoresultatet för statsverkets del av televerkets rörelse skall de i förestående tablå upptagna överskottsbeloppen minskas med riksgäldskontorets ränteutgifter för i televerkets anläggningar investerade lånemedel.

Budgetår	Televerkets överskott milj. kr.	Statens ränteutgifter milj. kr.	Nettovinst för statsverket milj. kr.
Verkliga belopp			
1957/58	96,6	57,8	38,8
1958/59	130,5	62,7	67,8
1959/60	140,6	68,9	71,7
1960/61	170,8	74,5	96,3
Beräknade belopp			
1961/62	188,5	75,1	113,4
1962/63	183,9	76,0	107,9

Ränteutgifterna har — på samma sätt som av Kungl. Maj:t föreskrivits för statens järnvägar — beräknats efter den fastställda normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, varvid för budgetåren 1961/62 och 1962/63 räknats med samma räntefot som för budgetåret 1960/61 eller 4,75 %.

I fråga om de för budgetåren 1961/62 och 1962/63 beräknade inkomsterna får telestyrelsen anföra följande.

Nettoökningen av antalet uppsatta telefonapparater uppgick under budgetåret 1959/60 till 116 700 och under budgetåret 1960/61 till 133 000. Styrelsen har för budgetåren 1961/62 och 1962/63 ansett sig kunna räkna med en ökning av ca 140 000 resp. 135 000 apparater.

För budgetåret 1961/62 har driftkostnaderna nu blivit beräknade till 1 132,4 milj. kronor och för budgetåret 1962/63 till 1 227,6 milj. kronor.

I avsättningen till värdeminskningsskonto har i likhet med vad som skett för budgetåren 1954/55—1961/62, medräknats en extra avsättning motsvarande en del av den inkomstökning för televerket, som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1962/63 har denna extra avsättning upptagits till 15 milj. kronor eller samma belopp som medgivits för budgetåret 1961/62.»

Televerkets inkomster och utgifter för budgetåren 1958/59, 1959/60 och 1960/61 jämförda med beräknade inkomster och utgifter för budgetåren 1961/62 och 1962/63 framgå av följande sammanställning (miljoner kronor):

Inkomster.	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62 Beräknat	1962/63 Beräknat
Telefoninkomster:					
Inträdesavgifter	39,4	40,5	45,3	45,4	42,9
Abonnemangs- och samtalsavgifter	768,9	823,5	884,3	948,5	1 004,9
Telegrafinkomster:					
Telexinkomster	12,5	13,8	15,4	17,0	18,7
Övriga telegrafinkomster	30,4	31,2	31,9	31,3	30,8
Radioinkomster:					
Ljudradioinkomster . . .	80,0	81,0	83,0	85,6	87,4
Televisionsinkomster ..	27,4	61,0	101,6	134,1	163,1
Anslag till televisionsverksamhetens driftkostnader	1,7	—	—	—	—
Övriga radioinkomster .	4,6	4,6	5,0	5,1	5,2
Anläggningsavgifter	22,9	28,4	28,8	30,0	32,0
Diverse inkomster	25,9	20,3	22,9	23,9	26,5
Summa inkomster	1 013,7	1 104,3	1 218,2	1 320,9	1 411,5
Ökning från närmast föregående år av inkomster:					
absolut	66,1	90,6	113,9	102,7	90,6
i procent	7,0	8,9	10,3	8,4	6,9
Utgifter.					
Avlöningar, pensioner m. m.	309,9	321,2	331,6	335,1	331,5
Avsättning till värdeminskningsskonto	229,6	248,3	273,7	286,5	305,0
Återbetalning av anslag till televisionsverksamhetens driftkostnader	—	9,8	—	—	—
Övriga utgifter	343,7	384,4	442,1	510,8	591,1
Summa utgifter	883,2	963,7	1 047,4	1 132,4	1 227,6
Ökning från närmast föregående år av utgifter:					
absolut	32,2	80,5	83,7	85,0	95,2
i procent	3,8	9,1	8,7	8,1	8,4
Överskott	130,5	140,6	170,8	188,5	183,9

I förutnämnda skrivelse har telestyrelsen vidare anfört följande:

»Enligt beslut av 1957 och 1959 års riksdagar skall de överskott av radio-licensmedel, som uppstår på ljudradiorörelsen resp. på televisionsradiorörelsen sedan från inkomsterna dragits kostnaderna för programproduktion och programdistribution samt investeringar, redovisas såsom separata poster och icke inlevereras till statskontoret tillsammans med verkets andra överskottsmedel utan balanseras till följande budgetår. I anledning härav skall de inledningsvis angivna överskotten ändras på följande sätt för att få fram de belopp som skall inlevereras.

Budgetår	Överskott milj. kr.	Över- eller underskott		Rest att inleverera milj. kr.
		ljudradio milj. kr.	television milj. kr.	
Verkliga belopp				
1957/58.....	96,6	7,3	—	89,3
1958/59.....	130,5	10,2	—	120,3
1959/60.....	140,6	6,2	—	134,4
1960/61.....	170,8	8,8	23,4	138,6
Beräknade belopp				
1961/62.....	188,5	— 3,8	40,0	152,3
1962/63.....	183,9	— 11,7	27,4	168,2

Leveranserna av överskottsmedel för de ifrågavarande tvenne budgetåren förutses komma att ungefärligen överensstämma med de beräknade beloppen.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna för televerket under budgetåret 1961/62 till 155 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln i riksstaten för budgetåret 1962/63 uppföres med 175 000 000 kronor.

Statens vattenfallsverk

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1956/57	411,52	325,79	85,73	85,63	120,00
1957/58	451,41	291,12	160,29	140,73	120,00
1958/59	503,16	301,97	201,19	188,29	135,00
1959/60	573,38	441,73	131,65	176,20	160,00
1960/61	598,61	399,74	198,87	201,65	190,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av statens vattenfallsverk upptagits ett belopp av 225 miljoner kronor.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1961 angående beräkning av inkomstöverskottet å statens vattenfallsverks rörelse för budgetåren 1961/62 och 1962/63 har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Budgetåret 1961/62

Överskottet för innevarande budgetår beräknas till 225 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Kraftverk	628 600 000	404 900 000	223 700 000
Kanalverk	6 000 000	5 000 000	1 000 000
Fastighetsförvaltning	900 000	600 000	300 000
	685 500 000	410 500 000	225 000 000

Det beräknade överskottet överensstämmer med vad som upptagits i riksstaten. Beräkningarna grundas på den förutsättningen, att nederbörden under hösten och vintern samt temperaturförhållandena icke blir ogynnsammare för kraftproduktionen och kraftbalansen än vad som nu förutses. Budgetåret 1962/63

Under förutsättning att vattenförhållandena blir normala och att ändringar av bränslepriser och konjunkturförhållanden icke inträffar har överskottet för budgetåret 1962/63 beräknats till 250 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning.

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Kraftverk	693 100 000	444 400 000	248 700 000
Kanalverk	6 000 000	5 000 000	1 000 000
Fastighetsförvaltning	900 000	600 000	300 000
	700 000 000	450 000 000	250 000 000

Beträffande kraftverkens inkomster har förutberäkning skett i anslutning till såväl den prognos rörande kraftbehovens utveckling, vilken ligger till grund för styrelsens anslagsäskanden, som den ökning av produktionsresurserna, vilken om intet oförutsett inträffar inträder i förhållande till inrevarande budgetår. Krafttransonering har förutsatts icke bli behövlig.

För kanalverken och fastighetsförvaltningen har räknats med i stort sett oförändrade inkomster.

Levererbart överskott.

Beloppen inlevererbara överskottsmedel kan sättas lika med de bokförda överskotten, dvs. 225 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 och 250 000 000 kronor för budgetåret 1962/63. Noggrannheten i kalkylen är icke större än att eftersläpningen mellan bokförda och i penningar tillgängliga överskott per tolv månadersperioder kan försummas.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av statens vattenfallsverk till 225 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att ifrågakvarande inkomster för budgetåret 1962/63 upptagas till 250 000 000 kronor.

Domänverket

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket samt överskotten för de senast förflutna fem kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inlevererade överskotten för motsvarande budgetår framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Räken- skapsår	In- komster	Drift- kost- nader	Över- skott	Bud- getår	Över- skott	Inleve- rerat till stats- verket	Beräk- nat i riks- staten
1956.....	415,02	380,86	34,16	1956/57....	22,23	34,16	75,00
1957.....	455,98	419,55	36,43	1957/58....	68,51	34,45	50,00
1958.....	458,54	449,06	9,48	1958/59....	32,88	9,48	35,00
1959.....	411,05	388,13	22,92	1959/60....	82,12	22,92	1,00
1960.....	497,33	445,40	51,93	1960/61....	86,18	51,93	23,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av domänverket upptagits ett belopp av 40 miljoner kronor.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 24 november 1961 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågavarande titel för budgetåren 1961/62 och 1962/63 yttrat följande:

»Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Med ledning av jägmästarnas budgetredovisningsrapporter för innevarande år och utfallet av höstens kronoskogsförsäljningar beräknar styrelsen överskottet för 1961 till 45 miljoner kronor.

Uppkommande överskottsmedel för 1961 komma att inlevereras i den takt, som tillgången på rörelsemedel medgiver. Styrelsen räknar dock med att kunna inleverera överskottet under juni månad 1962.

Överskottet för domänverkets rörelse under 1962 är för närvarande mycket svårt att beräkna. Huvudparten av domänverkets intäkter härrör från försäljning av upparbetat virke från förestående vinters avverkningskontrakten för detta virke upprättas i stor omfattning under intryck av rådande, mindre gynnsamma konjunkturförhållanden för skogsprodukter på världsmarknaden. Styrelsen anser sig ändå kunna upptaga intäkterna för 1962 till 367 miljoner kronor.

Kostnadsstegringar kunna förutses för virkesavkastningens tillgodogörande samt för sociala åtgärder, främst pensionering av arbetare och tjänstemän. Rationaliseringsarbetet med sikte på skogsbrukets mekanisering, utbildning av skogsarbetare m. fl. och arbetskraftens anställnings- och bostadsförhållanden medföra även ökade kostnader. Jämväl erfordras ökade resurser för att något tillgodose kraven på kronoparkernas utnyttjande för fritidsändamål. Vid beräkning av utgifter för andra ändamål under 1962 har styrelsen iakttagit återhållsamhet framförallt med investeringar. Styrelsen beräknar överskottet för 1962 till 35 miljoner kronor. Styrelsen redovisar den verkställda resultatsberäkningen i närslutna bilaga.»

Domänstyrelsens ovannämnda bilaga lämnar följande uppgifter rörande domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster och utgifter (efter vissa salderingar) samt överskott för vart och ett av åren 1960—1962 (miljoner kronor).

	1960 Enligt bokslutet	1961 Beräknat	1962 Beräknat
Inkomster			
Skogsdomäner	323,9	350,7	359,0
Jordbruksdomäner	7,7	7,9	7,8
Räntor	0,6	0,5	0,5
Summa	332,2	359,1	367,3
Utgifter			
Administration	56,5	63,6	68,7
Skogsdomäner	181,4	204,6	217,5
Jordbruksdomäner	4,0	5,2	4,7
Räntor	0,5	0,2	0,1
Avsättning till förnyelsefonden	37,9	40,5	41,3
Summa	280,3	314,1	332,3
Överskott	51,9	45,0	35,0

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av domänverket under budgetåret 1961/62 till 45 000 000 kronor samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1962/63 uppföras med 40 000 000 kronor.

II. Riksbanksfonden

Ifrågavarande inkomsttitel är i gällande riksstat uppförd med 50 miljoner kronor. I en från riksbanken till riksrevisionsverket den 12 oktober 1961 avlåten skrivelse har förevarande inkomsttitel beräknats till 50 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63.

Riksbanken har härvid meddelat att beloppen äro preliminära i avvaktan på resultatet av pågående utredning av frågan om dispositionen av överskotten i riksbankens rörelse.

I avvaktan på resultatet av den ovannämnda utredningen beräknar riksrevisionsverket inkomsterna från riksbanksfonden för budgetåret 1961/62 till 50 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med likaledes 50 000 000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, beskickningsfastigheternas, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets, sjöfartsstyrelsens, medicinalstyrelsens och karolinska sjukhusets delfonder. Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter, varefter överskottet beräknas såsom skillnaden mellan de på delfondens stat upptagna inkomsterna och utgifterna för delfonden. Beträffande övriga delfonder utom slottsbyggnadernas delfond gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att ett överskott erhålles motsvarande full förräntning av det å respektive delfonder disponerade statskapitalet. I olikhet mot övriga delfonder under fastighetsfonden avses slottsbyggnadernas delfond icke skola redovisa något överskott.

I skrivelse den 9 december 1961 har riksrevisionsverket avgivit utlåtande över de av de särskilda förvaltningsmyndigheterna avgivna förslagen till stater för de olika delfonderna av allmänna fastighetsfonden samt därvid framlagt förslag till stat för fonden för budgetåret 1962/63. I enlighet med detta förslag skulle överskotten på de särskilda delfonderna upptagas till de i efterföljande sammanställning angivna beloppen (kronor):

Slottsbyggnadernas delfond	1 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	2 735 000
Beskickningsfastigheternas delfond	1 540 000
Byggnadsstyrelsens delfond	10 651 000
Generaltullstyrelsens delfond	270 000
Uppsala universitets delfond	1 020 000
Lunds universitets delfond	915 000
Sjöfartsstyrelsens delfond	170 000
Medicinalstyrelsens delfond	9 505 000
Karolinska sjukhusets delfond	1 310 000
Summa	28 117 000

Riksrevisionsverket föreslår sålunda, att överskottet på statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1962/63 upptages till 28 117 000 kronor.

IV. Försvarets fonder

Försvarets fastighetsfond. Fonden består av två delfonder: kasernbyggnaders och befästningars delfonder, vilka förvaltas av fortifikationsförvaltningen: dock att värden av flygfält m. m. handhaves av flygförvaltningen. Såsom överskott för vardera delfonden skall för varje budgetår bokföras ett belopp motsvarande för närvarande 4 3/4 procent av den på respektive delfond vid budgetårets ingång redovisade kapitalbehållningen.

Riksrevisionsverket beräknar överskottet på försvarets fastighetsfond för budgetåret 1962/63 till 35 167 000 kronor.

Försvarets fabriksfond. I skrivelse till riksrevisionsverket den 14 oktober 1961 har försvarets fabriksstyrelse beräknat överskottet från försvarets fabriksfond till 2 800 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt till 2 900 000 kronor för budgetåret 1962/63. Därav hänföra sig 950 000 respektive 1 000 000 kronor till inkomster från armétygförvaltningens i fonden invärderade maskiner och byggnader. Fabriksstyrelsen har vid sina beräkningar utgått från att under innevarande år planmässiga investeringar komma att göras för tvätteriet i Alingsås samt att verkets maskinanskaffningar komma att forceras. Däremot har icke räknats med några större investeringar i den planerade sammansättningsverkstaden för ammunition.

Armétygförvaltningens beräknade inkomstökning för budgetåret 1962/63 beror på en planerad försäljning av vissa maskiner, som med hänsyn till utvecklingen ur beredskapssynpunkt numera blivit övertaliga.

Riksrevisionsverket upptager i enlighet med försvarets fabriksstyrelses beräkningar överskottet från försvarets fabriksfond under budgetåret 1961/62 till 2 800 000 kronor samt föreslår, att överskottet för budgetåret 1962/63 uppföres med 2 900 000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder

I särskilda skrivelser ha nedanstående myndigheter uppskattat inkomster-
na från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1962/63
enligt följande.

Utrikesdepartementet	25 000	kronor
Bostadsstyrelsen	279 467 000	»
Statskontoret	11 359 700	»
Generaltullstyrelsen	100	»
Lantbruksstyrelsen	1 900 000	»
Sjöfartsstyrelsen	3 000	»
Riksbanken	6 060 300	»
Riksgäldskontoret	110 000	»

Hithörande inkomster ha sålunda av vederbörande fondförvaltande myn-
digheter uppskattats till sammanlagt 298 925 100 kronor.

Med ledning av de framlagda beräkningarna föreslår riksrevisionsverket,
att överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1962/63 uppta-
ges till sammanlagt 298 918 000 kronor. Beträffande överskottens fördel-
ning på de olika fonderna får riksrevisionsverket hänvisa till tabellbilagan
(bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd

Enligt inhämtade upplysningar ha bostadsstyrelsen, statskontoret, lant-
bruksstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat avkastningen
av respektive delfonder för budgetåret 1962/63 till härefter angivna belopp-
(kronor):

Bostadsstyrelsens delfond	675 000
Statskontorets delfond	11 800 000
Lantbruksstyrelsens delfond	3 000
Riksbankens delfond	3 300 000
Riksgäldskontorets delfond	100

Riksrevisionsverket föreslår, att inkomsterna under fonden för låneun-
derstöd för budgetåret 1962/63 upptagas till 15 779 000 kronor med den för-
delning på delfonder, som anges i tabellbilagan (bilaga D).

VII. Fonden för statens aktier

På fonden för statens aktier voro vid utgången av budgetåret 1960/61
bokförda av staten ägda aktier i följande aktiebolag, nämligen: Aktiebola-
get Aerotransport, Aktiebolaget Transitotrafik, Luossavaara-Kiirunavaara
aktiebolag (LKAB), Svenska tobaksaktiebolaget, Nya Systemaktiebolaget,

Sveriges kreditbank aktiebolag, Aktiebolaget Industrikredit, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Aktiebolaget Statens skogsindustrier, Svenska lagerhusaktiebolaget, Aktiebolaget Fjäråssand, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Norrbottens järnverk aktiebolag, Aktiebolaget Svensk torvförädling, Svenska skifferoljeaktiebolaget, Aktiebolaget Tiptjänst, Aktiebolaget Ceaverken, Ruotivare gruvaktiebolag, Aktiebolaget Atomenergi, Aktiebolaget Statsgruvor, Aktiebolaget Oljetransit och Karlskronavarvet aktiebolag.

Från och med det räkenskapsår för LKAB som började den 1 oktober 1957 innehar staten huvuddelen av aktierna i detta bolag.

Inkomsterna på titeln domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastningen på i fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Svenska tobaksaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tiptjänst. Från inkomsterna på fonden avgår under budgetåret 1961/62 ränta för ogulden del av löseskillingen för av staten övertagna aktier i LKAB med i runt tal 10 miljoner kronor samt avsättning av statens vinst för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete, vilken avsättning för vart och ett av budgetåren 1961/62 och 1962/63 uppskattas till 25 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln fonden för statens aktier till 70 000 000 kronor för budgetåret 1961/62 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 80 000 000 kronor.

VIII. Statens pensionsfonder

I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 har riksförsäkringsverket beräknat inkomsten av folkpensioneringsfonden för budgetåret 1961/62 till 55,9 miljoner kronor och för budgetåret 1962/63 till 56,7 miljoner kronor.

I särskilda skrivelser till riksrevisionsverket ha statskontoret, statens pensionsanstalt och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga såsom kapitalfonder redovisade pensionsfonder för budgetåret 1962/63 till 7 300 000 kronor, 10 200 000 kronor respektive 35 000 kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar föreslår riksrevisionsverket, att inkomsterna från statens pensionsfonder för budgetåret 1962/63 beräknas till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 57 000 000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1 800 000 kronor, från militära tjänstepensionsfonden 200 000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 5 300 000 kronor, från statens pensionsanstalts pensionsfond 10 200 000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 35 000 kronor eller sammanlagt 74 535 000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder

Fonden för kreditgivning till utlandet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 16 oktober 1961 har riksgäldskontoret beräknat avkastningen av denna fond till 26,74 miljoner kronor för budgetåret 1961/62 och till 25,42 miljoner kronor för budgetåret 1962/63.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten på förevarande inkomsttitel till 26 750 000 kronor för innevarande budgetår och föreslår, att titeln för budgetåret 1962/63 uppföres med 25 000 000 kronor.

Övriga diverse kapitalfonder. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1961 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beträffande överskottet på väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond anfört följande:

»Överskottet för budgetåret 1961/62 har i likhet med föregående budgetår beräknats på den genomsnittliga kapitalbehållningen under budgetåret, grundad på den vid budgetårets ingång och vid dess utgång redovisade kapitalbehållningen. Överskottet har beräknats efter den procent, som gäller för budgetåret 1961/62, 4,75. Beräkningen grundar sig dels på det faktiska nettokapitalet vid budgetårets ingång, dels på de investeringar, som redovisats för budgetåret 1961/62 i petita avseende budgetåret 1962/63, samt de avskrivningar som beräknats i petita avseende budgetåret 1961/62. Det räntepliktiga kapitalet beräknas på dessa grunder till 234 816 000 kronor och överskottet till ca 11 miljoner kronor.

För de på förrådsfonden redovisade oljelagringsanläggningarna har överskott beräknats på det vid budgetårets ingång redovisade nettokapitalet. Detta överskott torde uppgå till ca 1,8 miljoner kronor. Det totala överskottet för budgetåret 1961/62 beräknas sålunda till ca 12,8 miljoner kronor, vilket belopp upptagits i ovanstående uppställning.

I skrivelse 28.11.1960 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hos Kungl. Maj:t, i samråd med riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap och riksrevisionsverket, hemställt, att för de oljelagringsanläggningar, vilka för närvarande redovisas under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond, måtte inrättas en särskild kapitalfond under riksnämndens förvaltning.

Genom beslut den 6.7.1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt riksnämnden att i samråd med riksrevisionsverket bland annat utarbeta förslag till redovisningsbestämmelser och driftsstat för inrättande av kapitalfond under riksnämndens förvaltning. Med anledning härav har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke beräknat något överskott för dessa anläggningar för budgetåret 1962/63.

Med petita för budgetåret 1962/63 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagt utredning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och byggnadsstyrelsen angående överflyttning av byggnadsverksamheten samt förhyrningar för statens bilinspektion från byggnadsstyrelsens till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning.

Med anledning härav har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för budgetåret 1962/63 beräknat överskottet enligt två alternativ, nämligen

dels alt. I, som förutsätter ett överförande av bilinspektionens byggnader till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning per den 1.7.1962, varvid det räntepliktiga kapitalet beräknas till 251 277 000 kronor och överskottet till ca 11,94 miljoner kronor,

dels alt. II, som grundar sig på det antagandet att någon överföring ej kommer till stånd. Det räntepliktiga kapitalet beräknas härvid till 246 116 000 kronor och överskottet till ca 11,69 miljoner kronor.»

Statens reproduktionsanstalt har i skrivelse till riksrevisionsverket den 17 oktober 1961 meddelat att med hänsyn till förestående ombildning av anstalten till aktiebolag per den 1 juli 1962 intet överskott torde komma att redovisas i bokslutet för budgetåret 1961/62.

Enligt riksrevisionsverkets mening böra båda de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivna alternativen för avkastningen av väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond kunna avrundas till 12 miljoner kronor. Riksrevisionsverket förutsätter att från och med budgetåret 1962/63 en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvaltd kapitalfond, förslagsvis benämnd fonden för oljelagringsanläggningar, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar, som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket. Fondens avkastning för budgetåret 1962/63 kan vid en normalräntesats av 4,75 procent beräknas till 1,8 miljon kronor. I skrivelser från riksgäldskontoret, sjöfartsstyrelsen och lantbruksstyrelsen ha lämnats de uppgifter beträffande avkastningen av övriga diverse kapitalfonder, som, tillsammans med uppgifter för ovan berörda fonder, framgå av följande sammanställning.

	1961/62 Kronor	1962/63 Kronor
Fonden för förlag till statsverket (riksgäldskontoret)....	4 000 000	5 000 000
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen)	12 800 000	12 000 000
Fonden för Södertälje kanalverk (sjöfartsstyrelsen)	29 100	25 000
Jordfonden (lantbruksstyrelsen)	650 000	700 000
Arrendeegnahmefonden (lantbruksstyrelsen)	110 000	105 000
Statens reproduktionsanstalts fond (statens reproduktionsanstalt)	—	—
Fonden för oljelagringsanläggningar (överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap)	—	1 800 000
Summa	17 589 100	19 630 000

Riksrevisionsverket förordar med stöd av förestående uppgifter, att inkomstiteln övriga diverse kapitalfonder för budgetåret 1962/63 upptages till ett avrundat belopp av 20 000 000 kronor.

Sammanfattning

Riksrevisionsverkets förslag till beräkning av driftbudgetens inkomster under budgetåret 1962/63 och den nu företagna uppskattningen av inkomsterna under innevarande budgetår ha utförts under antagande av ytterligare någon produktionsökning och fortsatt hög sysselsättningsnivå under 1962 och första halvåret 1963. Lönesummans ökning under 1962 har förutsatts komma att bli mindre än under innevarande och nästföregående år. För år 1963 har förutsatts ytterligare någon stegring. Även för fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor har sammanlagt räknats med en fortsatt uppgång. Bolagens taxerade inkomster ha förutsatts komma att öka mindre vid 1962 och 1963 års taxeringar än vid 1961 års taxering, då ökningen uppgick till 19 procent. Riksrevisionsverkets beräkningar ha utförts med utgångspunkt från de i proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) föreslagna skattereformerna.

Slutresultatet av riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår framgår av de såsom bilaga C respektive bilaga D fogade specifikationerna samt av nedanstående sammanfattande tabell, i vilken även de redovisade inkomsterna under budgetåren 1959/60 och 1960/61 medtagits för jämförelse.

	Redovisade belopp Miljoner kronor		Beräknade belopp Miljoner kronor	
	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 157	7 670	8 200	7 800
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse....	310	346	324	333
Automobilskattemedel	1 182	1 265	1 300	1 525
Tullar och acciser	4 630	5 912	6 580	7 482
Uppbörd i statens verksamhet	213	229	241	254
Diverse inkomster	321	313	318	324
Statens affärsverksfonder	352	389	440	475
Övriga kapitalfonder	492	517	569	631
Summa	13 657	16 641	17 972	18 824

Som närmare berörts i samband med beräklandet av titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* (s. 18—33) framkommer titelns nettoinkomst som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna på titeln utgöras i första hand av preliminär skatt som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. Den bristande anpassningen mellan de preliminära och de slutliga skatterna kommer till uttryck i kvarstående och överskjutande skatt, som tillföres respektive utbetalas från titeln. Över titeln passera även andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen äro de mest betydande.

Nettoinkomsten på titeln beräknas komma att öka med över 500 miljoner kronor från budgetåret 1960/61 till budgetåret 1961/62. En kraftig ökning i preliminärskatteuppbörden och en uppgång i den kvarstående skat-

ten uppvägas härvid delvis av ökade utbetalningar av överskjutande skatt och av kommunerna tillkommande skattemedel. Vid beräkningen av uppbörden av preliminärskatt har förutsatts att nya preliminärskattetabeller kunna tillämpas först från och med uppbördsterminen i maj 1962. Vidare har antagits att den föreslagna skattereformen endast i mycket begränsad utsträckning kommer att inverka på uppbörden av preliminär B-skatt under nästkommande uppbördsår. Enligt nu föreliggande beräkning skulle för budgetåret 1961/62 netto 450 miljoner kronor reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning av kommunalskattemedel.

För budgetåret 1962/63 förutses trots den föreslagna skattesänkningen en uppgång i preliminärskatteinflödet på drygt 600 miljoner kronor. Mot denna ökning och en förutsedd ökning i den kvarstående skatten stå emellertid ökade utbetalningar främst av kommunalskattemedel så att nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet beräknas komma att minska med 400 miljoner kronor under budgetåret 1962/63 jämfört med budgetåret 1961/62. Genom att riksrevisionsverket har utgått från oförändrade regler för utbetalning av kommunalskattemedel komma kommunerna att automatiskt kompenseras för skattebortfallet till följd av den föreslagna höjningen av ortsavdragen. Därigenom har denna compensation belastat titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåren 1961/62 och 1962/63. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 25 miljoner kronor komma att återföras under budgetåret 1962/63.

Övriga skatter å inkomst, förmögenhet och rörelse domineras av stämpelmedlen. Den nedgång som beräknas för intäkterna under denna rubrik för innevarande budgetår beror på den under budgetåret 1960/61 tillfälligt höga uppbörden av arvsskatt och på att uppbörden av fondskatt i stort sett avslutades under detta budgetår.

I anslutning till de allmänna antagandena om den ekonomiska utvecklingen har riksrevisionsverket även för flertalet andra inkomstitlar räknat med en fortgående ökning av inkomsterna. *Automobilskattemedlen* beräknas öka med 35 miljoner kronor under budgetåret 1961/62 och med 225 miljoner kronor under budgetåret 1962/63. Ändrat uppbördsförfarande för bensinskatten medför för innevarande budgetår ett tillfälligt skattebortfall, så att intäkten av bensinskatt beräknas komma att uppgå till i stort sett samma belopp under budgetåret 1961/62 som under budgetåret 1960/61. Till följd av den tillfälligt låga nivån under innevarande budgetår och den föreslagna höjningen av bensinskatten, som endast i mycket begränsad utsträckning antagits slå igenom innevarande budgetår, ha intäkterna av bensinskatt antagits komma att öka med inte mindre än 200 miljoner kronor under budgetåret 1962/63. Fordonsskatten beräknas under budgetåren 1961/62 och 1962/63 öka med ca 30 respektive 25 miljoner kronor.

Den förutsedda kraftiga stegringen för *tullar och acciser* mellan såväl budgetåren 1960/61 och 1961/62 som mellan budgetåren 1961/62 och 1962/63 sammanhänger framförallt med den allmänna varuskatten. Den allmän-

na varuskatten, som under budgetåret 1960/61 gav 1 507 miljoner kronor, beräknas under budgetåren 1961/62 och 1962/63 ge 2 000 miljoner kronor respektive 2 700 miljoner kronor. Vid beräkningen har förutsatts att den föreslagna höjningen av skattesatsen från 4 till 6 procent träder i kraft från och med den 1 januari 1962. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas, att för tullmedel räknas med en uppgång med 50 miljoner kronor under innevarande budgetår och med 25 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Härvid har förutsatts, att tullsatserna enligt EFTA-konventionen komma att sänkas med ytterligare 10 procent från och med mars 1962. Tobaksskatten beräknas öka med ca 50 miljoner kronor under innevarande budgetår och med 40 miljoner kronor under nästkommande budgetår. För skatt å sprit förutses en ökning med ca 40 miljoner kronor under innevarande budgetår och en ytterligare uppgång med 50 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Energiskatten beräknas för innevarande budgetår komma att öka med endast ca 10 miljoner kronor beroende på ett tillfälligt bortfall i samband med uppbördssystemets omläggning från och med den 1 juli 1961. Ökningen för budgetåret 1962/63 uppskattas till 60 miljoner kronor.

För *diverse inkomster* förutses en ökning för bland annat tipsmedel med 15 miljoner kronor under innevarande budgetår.

Beträffande *affärsverken* beräknas televerkets inlevererade överskott komma att öka till 155 miljoner kronor under innevarande budgetår och till 175 miljoner kronor under budgetåret 1962/63. För vattenfallsverket förutses de inlevererade överskotten komma att uppgå till 225 miljoner kronor under innevarande och till 250 miljoner kronor under nästkommande budgetår. För statens järnvägar är ingen inkomstitel uppförd för innevarande budgetår och inte heller för budgetåret 1962/63 förutses något överskott.

Enligt nu föreliggande beräkningar skulle de *totala inkomsterna på driftbudgeten* under budgetåret 1961/62 komma att uppgå till 17 972 miljoner kronor, vilket överstiger i riksstaten upptaget belopp med 889 miljoner kronor. För budgetåret 1962/63 skulle inkomsterna komma att uppgå till 18 824 miljoner kronor, vilket skulle innebära en uppgång med 852 miljoner kronor i jämförelse med de nu beräknade inkomsterna för budgetåret 1961/62 och en uppgång med 1 741 miljoner kronor i jämförelse med gällande riksstat.

Vid handläggningen av detta ärende ha närvarit byråcheferna Ehnбом, Thorson och Säfström, varjämte byrådirektören Lindahl varit föredragande. Stockholm den 12 december 1961.

Underdånigst

GÖSTA RENLUND

OLOF LINDAHL

Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1960/61

Miljoner kronor

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- mer- inkomst	Netto- brist
Allmänna budgeten				
<i>A. Egentliga statsinkomster:</i>				
I. Skatter	12 901,10	13 927,39	1 026,29	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	221,73	220,35	—	1,38
III. Diverse inkomster	303,00	313,07	10,07	—
Säger för egentliga statsinkomster	13 425,83	14 460,81	1 036,36	1,38
<i>B. Inkomster av statens kapitalfonder:</i>				
I. Statens affärsverksfonder	294,00	389,31	95,31	—
II. Riksbanksfonden	50,00	50,00	—	—
III. Statens allmänna fastighetsfond	28,38	28,58	0,20	—
IV. Försvarets fonder	34,44	33,83	—	0,61
V. Statens utlåningsfonder	204,30	209,80	5,50	—
VI. Fonden för låneunderstöd	13,00	15,53	2,53	—
VII. Fonden för statens aktier	65,00	59,46	—	5,54
VIII. Statens pensionsfonder	72,49	76,15	3,66	—
IX. Diverse kapitalfonder	44,50	43,97	—	0,53
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	806,11	906,63	107,20	6,68
Säger för allmänna budgeten	14 231,94	15 367,44	1 135,50	—
Summa	14 231,94	15 367,44		
Specialbudgeterna				
1. Automobilskattemedel	1 266,10	1 271,04	4,94	—
2. Bidrag till bank- och fondinspektionen	0,53	0,57	0,04	—
3. Bidrag till sparbanksinspektionen	0,37	0,37	—	—
4. Bidrag till försäkringsinspektionen	1,30	1,25	—	0,05
Säger för specialbudgeterna	1 268,30	1 273,23	4,93	—
Underskott å automobilskattemedlens specialbudget att av- föras statens budgetutjämningsfond	22,14	18,79		
Summa	1 290,44	1 292,02		
Sammanlagda driftbudgeten				
Inkomster	15 500,24	16 640,67	1 140,43	—
Tillsammans	15 500,24	16 640,67		

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
Allmänna budgeten				
A. Egentliga statsutgifter:				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4,42	4 50	—	0,08
II. Justitiedepartementet	144,24	141,67	2,57	—
III. Utrikesdepartementet	84,09	92,21	—	8,12
IV. Försvarsdepartementet	3 010,84	2 737,74	273,10	—
V. Socialdepartementet	4 359,34	4 274,19	85,15	—
VI. Kommunikationsdepartementet	205,95	212,60	—	6,65
VII. Finansdepartementet	908,02	924,28	—	16,26
VIII. Ecklesiastikdepartementet	1 843,78	1 928,68	—	84,90
IX. Jordbruksdepartementet	469,10	453,96	15,14	—
X. Handelsdepartementet	279,64	304,63	—	24,99
XI. Inrikesdepartementet	806,60	793,42	13,18	—
XII. Civildepartementet	714,96	494,02	220,94	—
XIII. Oförutsedda utgifter	1,00	0,18	0,82	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	24,11	26,72	—	2,61
Säger för egentliga statsutgifter	12 856,09	12 388,80	610,90	143,81
B. Utgifter för statens kapitalfonder:				
I. Statens affärsverksfonder	70,00	20,38	49,62	—
II. Luftfartsfonden	13,10	11,96	1,14	—
III. Riksgäldsfonden	850,00	863,56	—	13,56
IV. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar ..	316,65	261,83	54,82	—
V. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	1,00	1,00	—	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	1 250,75	1 158,73	105,58	13,56
Säger för allmänna budgeten	14 106,84	13 547,53	559,31	—
Ökning av reservationer	—	303,58		
Avräkning mot statens budgetutjämningsfond:				
Avsättning till budgetutjämningsfonden av kommu- nalskattemedel	—25,00	350,00		
Överskott att tillföras budgetutjämningsfonden	150,10	1 166,33		
Säger för avräkning mot statens budgetutjämningsfond	125,10	1 516,33		
Summa	14 231,94	15 367,44		
Specialbudgeterna				
1. Utgifter för vägväsendet m. m. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 288,24	1 278,87	9,37	—
2. Avsättning till bankinspektionens, fondinspektionens och jordbrukskassetillsynens fonder	0,53	0,57	—	0,04
3. Avsättning till sparbanksinspektionens fond	0,37	0,37	—	—
4. Avsättning till försäkringsinspektionens fond	1,30	1,25	0,05	—
Säger för specialbudgeterna	1 290,44	1 281,06	9,38	—
Ökning av reservationer (automobilskattemedel)	—	10,96		
Summa	1 290,44	1 292,02		
Sammanlagda driftbudgeten				
Utgifter	15 397,28	14 828,59	568,69	—
Ökning av reservationer	—	314,54		
Avräkning mot statens budgetutjämningsfond	102,96	1 497,54		
Tillsammans	15 500,24	16 640,67		

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1956/57—1960/61

Tusental kronor

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Egentliga statsinkomster					
<i>Skatter:</i>					
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 356 311,8	5 952 895,1	6 094 926,9	6 157 396,7	7 669 365,3
Kupongskatt	6 198,5	8 092,2	5 947,4	7 206,9	5 973,0
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 348,6	2 034,0	10 433,0	2 958,7	5 169,1
Fondskatt	14 745,1	13 937,4	13 859,2	13 565,4	13 376,5
Skogsvårdsavgifter	7 793,3	7 819,9	12 706,8	12 694,0	10 205,2
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 256,1	1 530,8	1 602,0	1 693,0	1 913,9
Arvsskatt och gåvoskatt (Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt)	85 372,6	83 803,9	99 908,9	99 542,5	127 457,9
Lotterivinstskatt	53 669,4	58 441,9	77 541,9	80 091,3	79 275,6
Omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m.	72 924,0	81 268,1	83 823,4	92 565,8	102 804,5
Säger för skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	5 599 619,4	6 209 823,3	6 400 749,5	6 467 717,3	8 015 541,0
Automobilskattemedel:					
Fordonsskatt	308 915,0	334 050,2	358 314,0	385 213,3	417 413,1
Bensinskatt	629 514,8	728 230,0	728 034,6	797 068,4	847 277,3
Särskild investeringsavgift för motorfordon	79 104,5	—	—	—	—
Säger för automobilskattemedel	1 017 634,3	1 062 280,2	1 086 348,6	1 182 281,7	1 264 690,4
Tullar och acciser:					
Tullmedel	607 839,1	651 905,3	654 302,2	810 853,8	825 991,9
Allmän varuskatt	—	—	—	366 939,0	1 507 304,0
Särskilda varuskatter (Varuskatt) ..	222 668,9	250 055,4	305 665,6	313 528,2	338 014,9
Omsättningsskatt å motorfordon ...	63 168,4	148 364,2	140 289,1	169 241,3	188 783,7
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	55 800,5	57 670,4	36 203,6	43 551,8	58 692,4
Skatt å kaffe	20 384,1	21 157,9	22 171,4	24 747,9	25 643,4
Tobaksskatt	663 228,9	744 483,9	841 785,9	882 047,1	908 781,6
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti-handelsbolag	13 478,8	13 652,9	13 123,4	15 094,1	20 022,4
Rusdrycksförsäljningsmedel av detalj-handelsbolag	36 473,0	29 657,3	24 289,1	24 808,1	29 608,2
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 099 697,0	1 114 651,0	1 121 748,9	1 136 186,0	1 161 198,3
Omsättningsskatt å vin	52 672,5	69 722,3	85 644,2	94 504,7	100 177,7
Maltdrycksskatt	91 427,5	92 588,1	104 816,6	111 255,4	104 958,0
Skatt å läskedrycker	42 973,0	48 138,4	65 598,4	73 452,0	66 332,2
Statlig nöjesskatt	64 970,3	54 995,4	52 111,8	37 695,1	25 144,4
Energiskatt (Skatt å elektrisk kraft)	41 985,0	262 575,7	470 678,3	525 737,3	551 195,4
Säger för tullar och acciser	3 076 767,0	3 559 618,2	3 938 428,5	4 629 641,8	5 911 848,5
<i>Säger för skatter</i>	9 693 920,7	10 831 721,7	11 425 526,6	12 279 640,8	15 192 079,9

Uppbörd i statens verksamhet:	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Vattendomstolsavgifter	725,5	501,9	408,4	228,4	549,6
Inkomster vid fångvården	2 657,1	2 688,9	2 558,3	3 011,4	5 151,1
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	4 168,0	4 132,8	4 019,2	3 615,3	3 448,1
Bidrag till pensionsstyrelsen	123,9	223,1	225,8	227,2	293,1
Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	205,8	145,3	—	—	—
Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	254,5	255,9	242,9	285,5	354,6
Inkomster vid statens geotekniska institut	925,9	1 335,0	1 340,5	1 465,8	1 429,4
Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion	3 025,5	3 120,0	3 303,1	4 425,5	4 750,2
Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket	1 400,9	1 510,8	1 405,4	1 506,9	1 599,3
Avgifter för registrering av motorfordon	6 226,3	7 487,1	7 919,3	8 425,9	9 326,9
Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	3 393,9	3 770,7	4 251,5	4 630,1	5 596,1
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	48,6	70,4	71,6	87,4	90,7
Inkomster vid länsarkitektksorganisationen	1 399,3	1 002,7	991,5	1 028,0	966,9
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,0	—	—	—	—
Inkomst av myntning och justering ..	7 051,2	5 311,3	7 802,5	4 469,6	6 208,9
Kontrollstämpelmedel	905,3	952,9	1 034,8	1 110,7	1 241,5
Bidrag till bank- och fondinspektionen ..	450,7	496,0	502,9	537,5	569,5
Bidrag till sparbanksinspektionen	279,9	300,2	324,6	350,0	374,6
Bidrag för tillsyn över sparbankerna..	183,8	27,0	0,2	—	—
Bidrag för revision av sparbankerna..	—	224,0	304,5	404,2	407,2
Inkomster vid tandläkarhögskolorna ..	352,3	418,4	306,2	305,7	433,2
Avgifter för granskning av biografbilder	265,0	284,9	264,5	288,3	283,0
Inkomster vid matematikmaskinnämnden	—	—	—	1 070,2	1 622,8
Inkomster vid lantbruksnämnderna ..	1 603,1	1 430,9	1 671,1	1 735,9	1 377,1
Inkomster vid statens jordbruksnämnd ..	240,0	403,5	330,7	343,9	331,5
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 377,6	1 603,1	1 715,4	1 969,3	2 034,7
Inkomster vid statens växtskyddsanstalt	—	—	—	1 123,2	982,0
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	231,2	208,9	237,4	276,5	285,8
Inkomster vid statens maskinprovningar ..	—	—	206,7	181,9	271,4
Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	810,3	775,7	1 007,5	1 129,5	1 251,8
Inkomster vid veterinärhögskolan	—	613,0	657,4	586,3	699,3
Inkomster vid lantmäteriväsendet	9 723,5	10 477,7	12 569,3	12 812,7	16 173,9
Inkomster vid rikets allmänna kartverk ..	1 806,3	1 804,8	2 068,2	2 492,7	2 810,5
Avgifter för statskontroll å krigsmaterielltillverkningen	32,0	37,8	39,3	39,7	47,2
Skeppsmättningsavgifter	461,3	477,9	503,6	475,9	517,2
Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	291,9	479,6	2 076,9	960,8	1 524,2
Inkomster vid statens provningsanstalt ..	2 240,0	2 223,0	2 418,0	2 629,9	2 928,4
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	4 682,4	4 270,6	4 434,8	4 647,2	5 334,0
Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	73,3	97,7	132,0	183,5	257,7
Fyr- och båkmedel	12 165,5	11 336,8	14 006,9	17 411,6	17 137,2

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Lotspenningar	10 555,6	10 232,2	10 315,4	11 620,3	12 077,6
Försäljning av sjökort m. m.	477,9	466,0	545,7	618,6	703,9
Inkomster vid statens skeppsprovsningsanstalt	698,9	764,4	841,0	1 054,8	1 258,3
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	8 039,6	8 938,4	10 900,7	13 186,2	15 224,9
Avgifter för registrering i föreningsm. fl. register	444,9	441,0	430,1	446,6	403,8
Bidrag till försäkringsinspektionen	803,1	822,2	1 201,3	1 230,0	1 245,5
Inkomster av statens gruvegendom ..	—	5 150,2	7 224,5	3 167,8	2 584,4
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	2 772,2	3 385,3	3 383,2	7 450,2	4 433,7
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	1 005,8	503,5	608,3	682,5	655,9
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	347,3	351,9	377,9	392,7	365,3
Inkomster vid statens mentalsjukhus ..	32 287,1	32 455,0	36 970,3	48 959,1	48 332,2
Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg ..	27,9	1,7	12,3	14,0	—
Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	366,8	346,4	262,5	313,0	316,5
Inkomster vid karolinska sjukhuset ..	25 743,9	28 462,3	32 746,7	28 562,3	32 694,1
Inkomster vid serafimerlasarettet	7 466,3	8 467,5	9 424,0	8 913,9	9 298,0
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	411,3	415,0	465,9	474,5	636,6
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	161 301,4	171 703,3	197 062,7	213 560,6	228 891,3
<i>Diverse inkomster:</i>					
Bötesmedel	21 046,6	24 282,1	24 420,2	27 545,1	29 951,2
Totalisatormedel	23 155,6	26 705,9	32 734,2	46 546,1	51 771,1
Tipsmedel	89 152,3	95 847,9	93 658,5	91 254,5	85 702,9
Lotterimedel	110 833,1	114 745,7	114 182,2	112 990,4	111 290,7
Övriga diverse inkomster	24 700,6	31 641,7	23 143,2	42 446,6	34 350,2
<i>Säger för diverse inkomster</i>	268 888,2	293 223,3	288 138,3	320 782,7	313 066,1
<i>Säger för egentliga statsinkomster</i>	10 124 110,3	11 296 648,3	11 910 727,6	12 813 984,1	15 734 087,3
Inkomster av statens kapitalfonder					
<i>Statens affärsverksfonder:</i>					
Postverket	7 178,0	23 111,8	5 303,5	21 449,1	15 727,0
Televerket	40 000,0	75 000,0	115 000,0	130 000,0	120 000,0
Statens järnvägar	9 935,3	—	—	1 000,0	—
Statens vattenfallsverk	85 627,7	140 733,7	188 294,7	176 197,0	201 651,1
Domänverket	34 158,4	34 449,8	9 484,6	22 924,8	51 931,8
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	176 899,4	273 295,3	318 082,8	351 570,9	389 309,9
<i>Riksbanksfonden</i>	15 000,0	15 000,0	15 000,0	50 000,0	50 000,0
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	20 723,6	23 147,4	24 995,9	22 261,7	28 586,0
<i>Försvarets fonder:</i>					
Försvarets fastighetsfond	23 997,5	25 268,3	26 068,5	28 430,3	30 961,3
Försvarets fabriksfond	1 730,0	4 253,9	2 957,5	2 788,4	2 872,8
<i>Säger för försvarets fonder</i>	25 727,5	29 522,2	29 026,0	31 218,7	33 834,1
<i>Statens utlåningsfonder:</i>					
Utrikesförvaltningens lånefond	5,8	6,9	6,0	9,3	12,4
Värnpliktslånefonden	1,7	0,5	1,9	1,8	1,2

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Statens bostadslånefond	5,8	3,2	1,6	0,9	0,4
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörbby	12,8	14,4	14,2	17,0	16,7
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	5 546,7	5 176,7	4 849,4	4 495,5	4 188,5
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	83,9	72,4	60,2	47,6	34,4
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	669,9	598,5	534,3	469,3	404,5
Lånefonden för bostadsbyggande	77 946,0	97 568,6	139 887,2	162 941,5	187 291,4
Lånefonden för lantarbostäder ..	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1
Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	377,5	495,9	527,9	512,7	533,8
Lånefonden för allmänna samlingslokaler	—	717,9	860,2	909,4	1 094,7
Statens bosättningslånefond	2 101,0	2 040,0	1 935,0	1 840,6	1 742,3
Vattenkraftslånefonden	279,5	274,5	283,4	277,0	269,4
Luftfartslånefonden	173,7	169,7	169,7	288,0	384,8
Tullverkets båtlånefond	0,8	0,5	0,5	0,4	0,3
Statens lånefond för universitetsstudier	103,1	151,2	198,5	273,0	362,5
Allmänna studielånefonden	221,1	286,4	366,1	479,1	575,4
Lånefonden för inventarier i studentbostäder	—	—	—	0,4	54,1
Statens lånefond för hästavelns befrämjande	0,0	0,2	0,4	—	—
Statens kaninavelslånefond	—	—	—	—	—
Gödselvärdslånefonden	2,1	1,1	0,5	0,2	0,1
Statens kalkbrukslånefond	1,5	0,9	0,5	—	—
Jordbrukets lagerhusfond	485,6	570,9	702,2	654,8	607,7
Statens mejerilånefond	1,7	1,4	1,2	1,0	0,7
Jordbrukets maskinlånefond	996,5	1 022,7	1 027,9	992,9	965,9
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	170,9	145,7	143,0	126,2	111,8
Statens slakterilånefond	—	—	—	—	—
Fonden för supplementär jordbrukskredit	—	223,1	304,7	254,4	227,0
Kraftledningslånefonden	120,8	160,4	239,1	254,0	254,1
Elektrifieringslånefonden	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	5,6	3,0	1,6	1,6	2,4
Egnahemslånefonden	5 964,5	5 312,3	5 143,3	4 997,5	4 697,3
Arrendelånefonden	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Arbetarsmåbrukslånefonden	0,5	0,1	0,4	0,1	—
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	0,2	0,1	0,1	0,1	—
Kronotorparnas inventariellånefond ..	—	—	—	—	—
Statens avdikningslånefond	1 607,4	1 688,4	1 704,4	1 792,7	1 879,3
Täckdikningslånefonden	35,4	26,7	19,0	13,5	9,0
Bevattningslånefonden	1,8	1,5	1,3	1,0	0,8
Fiskerilånefonden	199,8	226,7	273,9	307,5	357,6
Statens fiskredskapslånefond	0,0	—	—	—	—
Virkesmåtningslånefonden	—	—	—	—	—
Skogsväglånefonden	1,0	1,1	2,1	4,2	13,3
Statens skogslånefond	0,0	0,0	0,1	0,1	1,3
Lånefonden för insamling av skogsfrö	—	0,0	—	0,1	0,1
Hemslöjdslånefonden	41,4	88,3	80,4	57,8	—
Industrilånefonden	46,5	40,2	33,4	28,5	—
Statens hantverkslånefond	59,8	58,1	50,0	50,7	—
Fonden för hantverks- och småindustrikredit	23,0	23,7	21,0	14,1	—
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	464,3	834,6	440,1	590,8	894,2

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Statens sekundärlånefond för rederi- näringsen.....	65,1	51,2	59,7	86,8	66,7
Sjöfartsverkets båtlånefond	190,6	224,7	267,6	313,8	4,1
Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.	467,6	540,1	633,8	1 273,9	—
Statens hantverks- och industrilåne- fond.....	—	—	—	—	2 742,8
<i>Säger för statens utlåningsfonder</i>	98 483,3	118 824,8	160 848,3	184 382,1	209 803,4
<i>Fonden för låneunderstöd</i>	24 078,6	24 233,7	12 894,9	14 214,8	15 528,5
<i>Fonden för statens aktier</i>	113 178,6	141 379,0	37 274,3	75 110,0	59 459,6
<i>Statens pensionsfonder:</i>					
Folkpensioneringsfonden	27 402,4	27 820,4	34 931,3	54 558,2	57 523,4
Civila tjänstepensionsfonden.....	1 393,4	1 396,5	1 467,3	1 532,0	1 735,7
Militära tjänstepensionsfonden.....	162,6	164,3	168,3	182,6	185,0
Allmänna familjepensionsfonden	3 888,0	3 931,7	4 240,0	4 513,8	5 137,5
Statens pensionsanstalts pensionsfond	8 642,6	8 866,5	9 258,8	9 890,5	11 532,5
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	25,6	26,2	27,6	29,5	34,1
<i>Säger för statens pensionsfonder</i>	41 514,8	42 205,6	50 093,3	70 706,6	76 148,2
<i>Diverse kapitalfonder</i>	51 490,9	54 777,0	45 604,8	43 560,6	43 967,9
<i>Säger för inkomster av statens kapitalfonder</i>	567 096,5	722 385,0	693 820,3	843 025,4	906 637,6
Summa	10 691 206,8	12 019 033,3	12 604 547,9	13 657 009,5	16 640 674,9

Bilaga C

Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1961/62

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	7 900 000 000	8 200 000 000
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	7 000 000
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000	4 500 000
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	10 200 000
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	1 500 000	2 000 000
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	110 000 000	110 000 000
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	80 000 000	80 000 000
h) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	105 000 000	110 000 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	440 000 000	450 000 000
b) Bensinskatt, <i>bevillning</i>	900 000 000	850 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	850 000 000	875 000 000
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	1 550 000 000	2 000 000 000
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	350 000 000	355 000 000
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	195 000 000	195 000 000
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	43 000 000	42 000 000
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	27 000 000	27 000 000
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	930 000 000	960 000 000
h) Rusedrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	15 000 000	20 000 000
i) Rusedrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	30 000 000	34 000 000
j) Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	1 150 000 000	1 200 000 000
k) Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	105 000 000	110 000 000
l) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	180 000 000	180 000 000
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	25 000 000	22 000 000
n) Energiskatt, <i>bevillning</i>	575 000 000	560 000 000
Säger för skatter	15 579 700 000	18 403 700 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	500 000	500 000
2. Inkomster vid fångvården	1 650 000	3 000 000
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet ..	3 730 000	3 800 000
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmiss- brukare	300 000	350 000
5. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 300 000	1 300 000
6. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att till- föras automobilskattemedlen	4 500 000	5 000 000
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att till- föras automobilskattemedlen	1 500 000	1 500 000
8. Avgifter för registrering av motorfordon	9 500 000	9 600 000
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologi- ska institut	7 000 000	7 000 000
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ..	95 000	90 000
11. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 000 000	1 000 000
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	2 000 000	4 500 000
13. Inkomst av myntning och justering	6 000 000	6 000 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 000 000	1 200 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	545 000	585 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	400 000	402 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	410 000	407 000
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000	430 000
19. Avgifter för granskning av biografbilder	300 000	300 000
20. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 700 000	1 300 000
21. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000	350 000
22. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt ...	2 200 000	2 200 000
23. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 100 000	1 100 000
24. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	300 000	250 000
25. Inkomster vid statens maskinprovningar	210 000	230 000
26. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt ...	1 300 000	1 300 000
27. Inkomster vid veterinärhögskolan	700 000	725 000
28. Inkomster vid lantmäteriväsendet	17 300 000	17 300 000
29. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	3 800 000	3 800 000
30. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	45 000	49 000
31. Skeppsmättningsavgifter	500 000	500 000
32. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 400 000	1 400 000
33. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 400 000	3 000 000
34. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	6 600 000	6 600 000
35. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor ...	165 000	225 000
36. Fyr- och båkmedel	19 000 000	18 000 000
37. Lotspenningar	13 000 000	12 000 000
38. Försäljning av sjökort m. m.	680 000	725 000
39. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt	1 300 000	1 300 000
40. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ...	14 800 000	16 000 000
41. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ..	450 000	450 000
42. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 300 000	1 225 000
43. Inkomster av statens gruvegendom	3 500 000	2 600 000
44. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	525 000	700 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium..	3 800 000	4 100 000
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	700 000	710 000
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium....	400 000	370 000
48. Inkomster vid statens mentalsjukhus.....	49 000 000	49 000 000
49. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	310 000	310 000
50. Inkomster vid "karolinska" sjukhuset	34 000 000	37 000 000
51. Inkomster vid serafimerlasarettet.....	8 900 000	9 200 000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	234 895 000	240 983 000
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	32 000 000	32 000 000
2. Totalisatormedel	50 000 000	53 000 000
3. Tipsmedel	85 000 000	100 000 000
4. Lotterimedel.....	112 000 000	113 000 000
5. Övriga diverse inkomster.....	20 000 000	20 000 000
Säger för diverse inkomster	299 000 000	318 000 000
Säger för egentliga statsinkomster	16 113 595 000	16 962 683 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>beviljning</i>	17 000 000	15 000 000
2. Televerket	115 000 000	155 000 000
3. Statens vattenfallsverk	225 000 000	225 000 000
4. Domänverket	40 000 000	45 000 000
Säger för statens affärsverksfonder	397 000 000	440 000 000
II. Riksbanksfonden	50 000 000	50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	24 987 000	24 987 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	33 880 000	33 880 000
2. Försvarets fabriksfond	2 800 000	2 800 000
Säger för försvarets fonder	36 680 000	36 680 000
V. Statens utlåningsfonder	259 286 000	254 218 000
VI. Fonden för låneunderstöd	12 330 000	15 844 000
VII. Fonden för statens aktier	70 000 000	70 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	56 000 000
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 750 000	1 770 000
3. Militära tjänstepensionsfonden	200 000	190 000
4. Allmänna familjepensionsfonden.....	5 250 000	5 250 000
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	10 600 000	10 100 000
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	34 000	35 000
Säger för statens pensionsfonder	74 834 000	73 345 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	26 750 000	26 750 000
2. Övriga diverse kapitalfonder	17 600 000	17 600 000
Säger för diverse kapitalfonder	44 350 000	44 350 000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	969 487 000	1 009 424 000
Tillsammans	17 083 062 000	17 972 107 000

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1962/63

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., bevillning	7 800 000 000	
b) Kupongskatt, bevillning	7 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, be- villning	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, bevillning	10 200 000	
e) Bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevillning	2 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, bevillning	115 000 000	
g) Lotterivinstskatt, bevillning	83 000 000	
h) Omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m., bevillning	115 000 000	8 133 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, bevillning	475 000 000	
b) Bensinskatt, bevillning	1 050 000 000	1 525 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, bevillning	900 000 000	
b) Allmän varuskatt, bevillning	2 700 000 000	
c) Särskilda varuskatter, bevillning	365 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, bevillning	200 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., bevillning	43 000 000	
f) Skatt å kaffe, bevillning	28 000 000	
g) Tobaksskatt, bevillning	1 000 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag, bevillning	20 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag, bevillning	34 000 000	
j) Skatt å sprit, bevillning	1 250 000 000	
k) Skatt å vin, bevillning	120 000 000	
l) Skatt å malt- och läskedrycker, bevillning	180 000 000	
m) Statlig nöjesskatt, bevillning	22 000 000	
n) Energiskatt, bevillning	620 000 000	7 482 000 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		17 140 200 000
1. Vattendomsstolsavgifter	500 000	
2. Inkomster vid fångvården	4 000 000	
3. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet ..	4 000 000	
4. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000	
5. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 300 000	

	Kronor	Kronor
6. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	5 250 000	
7. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att till- föras automobilskattemedlen	1 500 000	
8. Avgifter för registrering av motorfordon	10 000 000	
9. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	7 500 000	
10. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ...	90 000	
11. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 000 000	
12. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	6 000 000	
13. Inkomst av myntning och justering	7 000 000	
14. Kontrollstämpelmedel	1 200 000	
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	585 000	
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	420 000	
17. Bidrag för revision av sparbankerna	475 000	
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	430 000	
19. Avgifter för granskning av biografbilder	300 000	
20. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 300 000	
21. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000	
22. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	2 400 000	
23. Avgifter för växtskyddsinspektion m.m.	1 100 000	
24. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000	
25. Inkomster vid statens maskinprovningar	230 000	
26. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 300 000	
27. Inkomster vid veterinärhögskolan	770 000	
28. Inkomster vid lantmäteriväsendet	17 500 000	
29. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 000 000	
30. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ..	50 000	
31. Skeppsmättningsavgifter	500 000	
32. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 400 000	
33. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 000 000	
34. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	7 100 000	
35. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor ...	265 000	
36. Fyr- och båkmedel	18 000 000	
37. Lotspenningar	12 000 000	
38. Försäljning av sjökort m. m.	750 000	
39. Inkomster vid statens skeppsprovvningsanstalt	1 500 000	
40. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ...	16 500 000	
41. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ...	450 000	
42. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 220 000	
43. Inkomster av statens gruvegendom	3 400 000	
44. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	800 000	
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium ...	4 200 000	
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	750 000	
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	370 000	
48. Inkomster vid statens mentalsjukhus	49 000 000	
49. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	310 000	
50. Inkomster vid karolinska sjukhuset	42 000 000	
51. Inkomster vid serafimerlasarettet	9 300 000	253 965 000

	Kronor	Kronor
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	34 000 000	
2. Totalisatormedel	55 000 000	
3. Tipsmedel	100 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	20 000 000	
		324 000 000
		17 718 185 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, bevilning	10 000 000	
2. Televerket	175 000 000	
3. Statens vattenfallsverk	250 000 000	
4. Domänverket	40 000 000	
		475 000 000
II. Riksbanksfonden		50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 735 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 540 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10 651 000	
5. Generaltullstyrelsens »	270 000	
6. Uppsala universitets »	1 020 000	
7. Lunds universitets »	915 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	170 000	
9. Medicinalstyrelsens »	9 505 000	
10. Karolinska sjukhusets »	1 310 000	
		28 117 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	35 167 000	
2. Försvarets fabriksfond	2 900 000	
		38 067 000
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Utrikesförvaltningens lånefond	25 000	
2. Värnpliktslånefonden	1 000	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	7 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemed- lade, barnrika familjer	3 600 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stads- liknande samhällen	17 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på lands- bygden	300 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	275 000 000	
9. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindu- strin	625 000	
10. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 500 000	
11. Statens bosättningslånefond	1 500 000	
12. Vattenkraftslånefonden	250 000	
13. Luftfartslånefonden	730 000	
14. Tullverkets båtlånefond	1 000	
15. Statens lånefond för universitetsstudier	500 000	

	Kronor	Kronor
16. Allmänna studielånefonden	750 000	
17. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	225 000	
18. Jordbrukets lagerhusfond	515 000	
19. Statens mejerilånefond	1 000	
20. Jordbrukets maskinlånefond	1 000 000	
21. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	75 000	
22. Fonden för supplementär jordbrukskredit	60 000	
23. Kraftledningslånefonden	230 000	
24. Elektrifieringslånefonden	1 000	
25. Egnahemslånefonden	4 200 000	
26. Arrendelånefonden	1 000	
27. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	
28. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostads- förbättringslånefond	1 000	
29. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
30. Statens avdikningslånefond	1 900 000	
31. Täckdikningslånefonden	1 000	
32. Bevattningslånefonden	1 000	
33. Fiskerilånefonden	430 000	
34. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
35. Skogsväglånefonden	27 000	
36. Statens skogslånefond	1 000	
37. Lånefonden för insamling av skogsfrö	1 000	
38. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 300 000	
39. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	35 000	
40. Sjöfartsverkets båtlånefond	3 000	
41. Statens hantverks- och industrilånefond	4 100 000	298 918 000
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Bostadsstyrelsens delfond	675 000	
2. Statskontorets »	11 800 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	3 000	
4. Riksbankens »	3 300 000	
5. Riksgäldskontorets »	1 000	15 779 000
VII. Fonden för statens aktier		80 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	57 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 800 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	200 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 300 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	10 200 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	35 000	74 535 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	25 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	20 000 000	45 000 000
		1 105 418 000
Summa		18 823 581 000

PM

angående statsinkomsternas utveckling efter budgetåret 1962/63

I anslutning till beräkningen av statsverkets inkomster under budgetåret 1962/63 har riksrevisionsverket även verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1963/64—1965/66.

Utvecklingen av statsinkomsterna är i första hand beroende av den allmänna ekonomiska utvecklingen, för vilken på längre sikt givetvis endast schablonmässiga antaganden kunna göras. Sambandet med den allmänna ekonomiska utvecklingen är särskilt utpräglat för titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Varje procents förändring i de sammanlagda till taxering uppgivna inkomsterna kan sålunda, vid en i stort oförändrad inkomststruktur, beräknas medföra en förändring i summa påförd statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter med inmot 100 miljoner kronor per år vid nu gällande skattesatser. Kalkyler på grundval av de i proposition den 27 oktober 1961 (nr 188) föreslagna skattereglerna tyda på att också enligt dessa en procents ökning i skatteunderlaget kan väntas medföra en ökning i de påförda statsskatterna med inmot 100 miljoner kronor. Det bör dock hållas i minnet, att den föreslagna skattereformen kommer att medföra en betydande nedgång i den påförda statliga inkomstskatten för fysiska personer vid 1963 års taxering. Enligt i proposition nr 188 föreslagna skatteregler och vid ett schablonmässigt antagande om en 4-procentig ökning av skatteunderlaget vid 1964—1966 års taxeringar kunna de påförda beloppen av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter beräknas uppgå till de belopp, som angivas i följande tablå, i vilken även det enligt det föregående uppskattade beloppet vid 1962 och 1963 års taxeringar medtagits (miljoner kronor).

Taxeringsår				
1962	1963	1964	1965	1966
7 760	7 580	7 900	8 260	8 630
—180	+320	+360	+370	

Genom uppbördstekniska förhållanden kunna betydande skillnader förekomma mellan de påförda skatterna och de kassamässiga inkomsterna på skattetiteln under budgetåret. Ett ökat överuttag av preliminärskatt kan exempelvis väntas under uppbördsåret 1962—63 dels genom att preliminärskattetabeller enligt nu gällande skatteregler komma att användas för en uppbördstermin under nästkommande uppbördsår och dels genom den inverkan de höjda kommunala ortsavdragen kunna beräknas få på de nya preliminärskattetabellernas utformning. Till följd härav kan den överskjutande skatten vid 1963 års taxering i motsats till vad som blev fallet för 1961 års taxering och vad som enligt det föregående förutsatts för 1962 års taxering väntas komma att bli större än den kvarstående skatten. Detta tenderar att minska behållningen på inkomstiteln under budgetåret 1963/64. I detta sammanhang kan vidare nämnas eftersläpningen i utbetalningarna

av kommunalskattemedel, som blir speciellt märkbar vid större förändringar av skatteunderlaget. En antagen stegring av skatteunderlaget under budgetåren 1963/64—1965/66 med 4 procent, vilket är betydligt lägre än vad riksrevisionsverket antagit för de närmast föregående budgetåren, skulle innebära, att inkomsterna på titeln skulle uppgå till 7 100 miljoner kronor under budgetåret 1963/64 eller 700 miljoner kronor mindre än vad som beräknas för budgetåret 1962/63. Budgetåret 1964/65 skulle de kassamässiga intäkterna på titeln uppgå till 7 500 miljoner kronor och under budgetåret 1965/66 till 8 200 miljoner kronor. Härvid har, i avvaktan på beslut om hur kommunerna skola kompenseras för skattebortfallet genom ortsavdragsreformen, denna kompensation i sin helhet tills vidare belastats inkomstskattetiteln.

För automobilskattemedlen samt för tullar och acciser utom allmän varus katt ha skattesatserna i betydande utsträckning karaktären av styckeskatter och äro relativt oberoende av förändringar i prisnivå. Vid givna skattesatser kan därför en prognos över intäkterna för ifrågakarande inkomstitlar utföras med ledning av mindre preciserade antaganden om den allmänna ekonomiska utvecklingen än när det gäller titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Detsamma gäller under förutsättning av bland annat oförändrade förräntningskrav också för flertalet kapitalfonder.

I nedanstående sammanställning, i vilken även de kända beloppen för budgetåret 1960/61 och de nu beräknade beloppen för budgetåren 1961/62 och 1962/63 medtagits, ha de beräknade intäkterna under budgetåren 1963/64—1965/66 för andra titlar än titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. sammanställts (miljoner kronor). Vid beräkningen har räknats med de höjda skattesatser för bensinskatt, brännoljeskatt och allmän varuskatt som föreslagits i proposition nr 188.

	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	346	324	333	345	355	365
Automobilskattemedel	1 265	1 300	1 525	1 625	1 725	1 825
Tullar och acciser	5 912	6 580	7 482	7 831	8 177	8 528
Uppbörd i statens verksamhet ..	229	241	254	260	270	280
Diverse inkomster	313	318	324	330	336	342
Statens affärsverksfonder	389	440	475	530	585	640
Övriga kapitalfonder	517	569	631	660	685	710
Summa	8 971	9 772	11 024	11 581	12 133	12 690

Beräkningen bygger på antaganden om en fortsatt ökning av nationalprodukten och dess komponenter i ungefär samma takt som hittills genomsnittligt under efterkrigstiden vid i stort sett stabil prisnivå. För vissa titlar såsom allmän varuskatt, tullmedel och i viss mån även affärsverksfonderna råder ett nära samband mellan intäkter och den löpande ekonomiska utvecklingen. Också tämligen små förändringar i utvecklingstakten för nationalprodukten och dess komponenter kunna därför giva utslag i dessa intäkter. Helt allmänt bör dessutom understrykas, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen för de olika inkomstitlarna är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1961/62 och 1962/63. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes, måste givetvis beräkningarna för budgetåren 1963/64—1965/66 revideras.

Innehåll

Inledning

Driftbudgetens utfall budgetåren 1956/57—1960/61 s. 2. — Utfallet av statsregleringen budgetåret 1960/61 s. 3. — Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1961/62 s. 5. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1951—1960 s. 5. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1961—1963 s. 15.

A. Egentliga statsinkomster	18
I. Skatter	18
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	18
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	18
Kupongskatt	33
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	33
Skogsvårdsavgifter	34
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	35
Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	35
2. Automobilskattemedel	42
Fordonsskatt	42
Bensinskatt	43
3. Tullar och acciser	46
Tullmedel	46
Allmän varuskatt	50
Särskilda varuskatter	51
Omsättningsskatt å motorfordon	54
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	55
Skatt å kaffe	57
Tobaksskatt	58
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	59
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	60
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	60
Omsättningsskatt å vin	61
Skatt å malt- och läskedrycker	63
Statlig nöjesskatt	64
Energiskatt	65
II. Uppbörd i statens verksamhet	69
III. Diverse inkomster	76
Bötesmedel	76
Totalisatormedel	76
Tipsmedel	77
Lotterimedel	78
Övriga diverse inkomster	78
B. Inkomster av statens kapitalfonder	80
1. Statens affärsverksfonder	80
Postverket	80
Televerket	83
Statens vattenfallsverk	86
Domänverket	87

<i>II. Riksbanksfonden</i>	89
<i>III. Statens allmänna fastighetsfond</i>	89
<i>IV. Försvarets fonder</i>	90
<i>V. Statens utlåningsfonder</i>	91
<i>VI. Fonden för låneunderstöd</i>	91
<i>VII. Fonden för statens aktier</i>	91
<i>VIII. Statens pensionsfonder</i>	92
<i>IX. Diverse kapitalfonder</i>	93
Sammanfattning	95
<i>Bilaga A. Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1960/61</i>	98
<i>Bilaga B. Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1956/57—1960/61</i>	100
<i>Bilaga C. Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1961/62</i>	105
<i>Bilaga D. Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1962/63</i>	108
<i>Bilaga E. Promemoria angående statsinkomsternas utveckling efter budgetåret 1962/63</i>	112

**PRELIMINÄR
NATIONALBUDGET FÖR ÅR 1962**

Preliminär nationalbudget för år 1962

I. Sammanfattande översikt

Den preliminära nationalbudgeten för 1962 har som vanligt utarbetats inom finansdepartementets ekonomiska avdelning på basis av material som erhållits från fackdepartement och olika statliga verk och institutioner.

Då konjunkturinstitutets senaste kvartalsskrift utkommit endast några veckor tidigare och dessutom i väsentliga delar lagts upp som en åtminstone partiell nationalbudget, har presentationen av nationalbudgeten kunnat i vissa avseenden begränsas. Översikten av den internationella utvecklingen har således nedkortats till några anmärkningar i samband med utrikeshandelsprognosen i kapitel III. Även på andra punkter, där framställningen bygger på eller ansluter till konjunkturrapportens motsvarande avsnitt, har texten avsevärt komprimerats. — Följande utomstående författare har medverkat: förste forskningsassistent Bengt Pettersson (kap. II) samt förste aktuarie Åke Tengblad (kap. VII). Vidare har utredningsrådet hörts. Dess ledamöter bär dock inget ansvar för nationalbudgetens utformning och bedömningar.

De i de efterföljande kapitlen belysta utvecklingstendenserna redovisas siffermässigt i tabell 1, *Preliminär försörjningsbalans för 1962*. Av redogörelserna för siffrornas beräkning framgår att osäkerhetsgraden är betydande. Det måste ändå vara rimligt att på detta sätt sammanföra och summera vad man kan anse sig veta. I den mån avvikande meningar eller nya fakta framläggs eller åtgärder föreslås kan dessas innebörd lättare klarläggas genom att ställas i relation till den i siffror givna bedömningen.

Den allmänna bild som här ges av det ekonomiska läget 1962 innebär att en fortsatt hög aktivitet kommer att upprätthållas och att *produktionen* fortsätter att stiga (med 3 1/2 à 4 procent), men att inflationstendenserna från efterfrågesidan i viss mån mildras. Produktionsökningen 1961—1962, sådan den nu kan förhandsbedömas, synes bli något mindre än föregående år.¹ Detta sammanhänger dels med att utrymmet för ökning av den insatta arbetskraftsvolymen nu är ännu mindre än förra året, dels med att utveck-

¹ Siffermässigt anges stegringen av bruttonationalprodukten mellan 1960 och 1961 till 4 1/2 procent enligt nationalräkenskapen i kapitel II. Siffran torde dock innehålla en överdrift, emedan den påverkats av redovisningstekniska missvisningar i samband med den allmänna varuskattens införande. Skillnaden i ökningstakt mellan 1961 och 1962 är alltså mindre än siffrorna synes visa.

Tabell I: 1. Preliminär försörjningsbalans för 1962

Miljoner kronor i 1961 års priser

	1961 milj. kr.	Förändring 1961—1962	
		milj. kr.	procent
<i>Tillgång</i>			
Bruttonationalprodukt	73 900	+ 2 700	+ 3½/₂
Import	15 300	+ 750	+ 5
Summa tillgång	89 200	+ 3 450	+ 4
<i>Efterfrågan</i>			
Privat bruttoinvestering	14 100	0	0
Statlig bruttoinvestering	5 200	+ 250	+ 5
Kommunal bruttoinvestering	4 200	+ 450	+ 10
Lagerökning	700	(— 100)	.
Privat konsumtion	40 100	+ 1 400	+ 3½/₂
Statlig konsumtion	3 900	+ 200	+ 5
Kommunal konsumtion	5 700	+ 350	+ 6
Export	15 300	+ 900	+ 6
Summa efterfrågan	89 200	+ 3 450	+ 4

lingen av exporten på vissa områden dämpar produktionsökningen utan att omställning i riktning mot för dagen mer expansiva branscher kan ske så snabbt att den helt kompenserar produktionsbortfallet.

Ett väntat stillestånd i fråga om *det privata näringslivets investeringsverksamhet* är även en strategisk faktor bakom dämpningen av övertrycket. Upphörandet av de privata investeringarnas ökning sammanhänger med att en rad stora investeringsprojekt nu slutförts eller håller på att slutföras. Investeringsvolymen inom industrin låg sålunda under 1961 inte mindre än 45 procent över 1957 års nivå, som däremot föga överskred 1950 års. Överkapacitet har nu uppstått på några områden och en viss andhämtningspaus är naturlig, helst som liknande förlopp i andra länder ligger bakom det försvårade konkurrensläget för några av exportindustrierna. Kreditåtstramningen torde även ha gjort sig gällande som en i viss mån investeringsdämpande faktor ehuru det visat sig att möjligheterna att mobilisera erforderliga likvida medel trots allt varit mycket elastiska.

Oförändrad investeringsvolym skulle i och för sig tendera att framkalla minskad sysselsättning, eftersom rationaliseringen samtidigt minskar arbetskraftsbehovet. Samtidigt förutses emellertid istället en utvidgning av bostadsbyggandet och de *statliga* och — framförallt — de *kommunala investeringarna*, så att totalökningen ej blir alltför mycket mindre än 1961, nämligen 3 mot 3 1/2 procent.

Även för *exporten* förutses en ökning, 6 procent, eller något mer än föregående år. Det är särskilt verkstadsindustrin, som uppvisar ytterligare ökning av sina inneslående exportorder. Det bör även observeras att de bekanta svårigheterna i andra exportindustrier mera sammanhänger med ökad produktionsförmåga än med någon direkt minskning av avsättningen annat än på speciella områden. Prisfall begränsar dock ökningen av exportvärdet.

Några siffermässiga uppgifter om 1962 års lönenivå, behövliga för en beräkning av *pris- och konsumtionsutvecklingen*, föreligger ju inte vid årsskiftet. I anslutning till konjunkturinstitutets resonemang på denna punkt har antagits att lönenivån stiger på samma sätt som 1961, dvs. med 8 procent. Detta motverkar givetvis i sin mån exporten, men vid bedömningen av dennas utveckling har hänsyn också tagits till att lönestegringar — på många håll av liknande storlek — pågår även i utlandet.

Tillsammans med en något mindre inkomstökning för andra än löntagare och en ökning av sysselsättningsvolymen med knappt 1 procent skulle ökningen i den totala inkomstsumman bli närmare 9 procent. Sedan marginalskatteeffekten avdragits och effekten av sänkta skattesatser och höjda folkpensioner och barnbidrag tillagts, visar sig den disponibla inkomstens procentuella höjning bli ungefär densamma som för inkomstsumman före skatt. De disponibla inkomsternas realvärde reduceras med förutsedda prisstegringar, dels omsättningsskatten, som tillsammans med bensinskatten beräknas höja konsumentprisindex med 1,7 procent, dels andra prisstegringar, som med hänsyn till den antagna lönehöjningen och redan kända faktorer rent kostnadsmässigt beräknas till drygt 2 1/2 procent, dvs. lika mycket som under loppet av 1961, totalt alltså 4 à 4 1/2 procent. Realinkomstökningen skulle därmed bli drygt 4 procent totalt och 3 procent individuellt.

Den *privata konsumtionen* finge väntas stiga något mindre än de disponibla realinkomsterna, dels tack vare den sparandeökning som brukar uppkomma vid sådana inkomstökningar, dels emedan man liksom 1960 (ehuru nu i ganska obetydlig omfattning) får förutse en viss återgång efter påskyndade köp i samband med omsättningsskattens höjning. Här har därför räknats med 3 1/2 procents privat konsumtionsökning.

Den *offentliga konsumtionen*, dvs. statens och kommunernas löpande verksamhet i form av undervisning, sjukvård, försvar osv., kommer enligt föreliggande stater och riksstatsförslag att stiga relativt starkt 1962, 5 à 6 procent. Detta är uttryck för den pågående utbyggnaden av utbildningsväsendet, sjukvården m. m. samt viss förstärkning av försvarsberedskapen.

Lagerökningen under det nyss förflutna året synes, trots särskilt stor ökning av lagren i massa- och andra exportindustrier, ha varit av knappt normal storlek i förhållande till den inträffade utvidgningen av produktionen och produktionsapparaten. Den hade ju också varit extremt stor under året dessförinnan. (Uppgifterna om 1961 är dock ännu synnerligen osäkra.) För 1962 gäller att man hoppas kunna avveckla en del av de alltför stora lagren av massa m. m. samtidigt som en lagerökning inom handeln blir sannolik efter den förmodade oms-rushen före årsskiftet 1961/62. I övrigt skulle man närmast kunna vänta att företagen eftersträvar att liksom förra året hålla lagerökningen något i underkant i förhållande till produktionsökningen. Rent symboliskt införes — 100 miljoner kronor i tabellen. — En annan sak är att utfallet kan komma att avvika väsentligt härifrån, därför att lagervariationer — i den mån de inte är uttryck för en aktiv spekulation i prisförändringar — till stor del blir en restpost, en buffert mot oväntade skillnader mellan väntad och realiserad efterfrågan.

Även *importen* är delvis att betrakta som en restpost, som starkt påverkas av förekomsten av eventuellt övertryck i ekonomin eller av prisspekulationer. Normalt stiger den snabbare än nationalinkomsten, eftersom ökade inkomster i mer än genomsnittlig omfattning riktar sig mot importerade varor. Efter en ovanligt stor ökning 1960 steg den dock obetydligt 1961. Vid den för 1962 förutsedda ökningen i bruttonationalprodukten skulle man därför normalt ha att räkna med 6 å 7 procents importökning. En genomgång av aktuella utsikter och tendenser med branschskunniga från olika områden har dock pekat på en betydligt mindre ökning. Bl. a. synes den inhemska kapacitetsökningen, särskilt inom järnindustrin, till stor del innebära att import ersättes med inhemsk produktion. Det har därför synts rimligt att uppskatta importökningen till 5 procent; detta är alltså mer än kommerskollegiets bedömningsresultat, som dock till stor del endast avser de aktuella utvecklingstendenserna på kortare sikt.

En viss uppgång i importprisnivån har ansetts sannolik med hänsyn till kostnadsutvecklingen i utlandet. Tillsammans med en redan konstaterad nedgång i exportpriserna medför detta att bytesförhållandet tycks försämrats med 3 procent mellan 1961 och 1962. Under en följd av år har bytesförhållandet utvecklats gynnsamt för Sveriges del. Den gemensamma realinkomsten har således stigit mer än som enbart blivit resultatet av den inhemska produktionsökningen. Nu synes alltså motsatsen inträffa. Att en given importvolym realt måste betalas med 3 procent större export än förut motsvarar en försämring av produktionsresultatet med nära 500 milj. kr.

Om den allmänna bilden av konjunkturutsikterna för 1962, åtminstone i den del som med rimlig säkerhet kan överblickas, pekar på fortsatt hög aktivitet vid minskat övertryck, så måste samtidigt den starka konjunktursplitringen understrykas. På vissa områden får man räkna med fortsatt och bestående efterfrågeöverskott och därmed följande knapphet på arbetskraft, trots efterfrågeunderskott och sysselsättningssvårigheter på andra håll.

I detta läge är det skäligen meningslöst att försöka uttrycka det samhälls-ekonomiska balansläget med en siffra för totalt efterfrågeöverskott eller -underskott. Den preliminära försörjningsbalansens slutsummor pekar visserligen formellt på en ungefärlig jämvikt, men detta döljer inslag av både över- och underskott av efterfrågan i förhållande till produktionsmöjligheterna.

Ojämnheten i arbetsmarknadsutsikterna är både geografisk och branschmässig. Vid sidan av de bekanta svårigheterna för skogs- och järnindustrierna kan en delvis därav betingad geografisk ojämnheter i byggnadsverksamhetens utveckling förutses. Totalt kan denna visserligen väntas öka med omkring 4 procent, men vid en uppdelning på län av det föreliggande prognosmaterialet visar det sig att en viss minskning är att vänta inom större delen av Norrland och även inom några av de syd- och mellansvenska länen. Samtidigt väntas delvis mycket avsevärda öknningar, dels i storstäderna och

dessas omgivningar, dels i det förut i viss mån stagnerande området i syd-östra Sverige och ytterligare några områden.

Stilleståndet eller den dämpade ökningstakten inom järn- och skogsindustrierna torde endast i begränsad omfattning framkalla direkta nedskärningar av sysselsättningen. Det väntas att arbetsgivarna kommer att i första hand möta läget med rekryteringsstopp och tillfälliga omplaceringar till andra arbeten inom företagen för att inte ha förlorat någon viktig del av sin arbetskraft när produktionen åter skall ökas. Däremot kan givetvis de mera rörliga anställningsförhållandena inom skogsarbetet och byggnadsbranschen ta sig uttryck i öppna tendenser till arbetslöshet på vissa orter, vilka får mötas med vanliga arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är dessutom att märka, att de lokala prognoserna för byggnadsverksamhetens omfattning kan komma att modifieras avsevärt, allteftersom bedömningen av det lokala arbetsmarknadsläget kan komma att påverka meddelandet av igångsättningsstillstånd.

Å andra sidan måste understrykas, att en geografisk omskiftning av arbetskraftens fördelning är nödvändig om man skall kunna genomföra de stora kommunala och statliga utbyggnadsprojekt som är aktuella inom de expansiva områdena i landet.

I bedömningen av den fortsatta produktionsutvecklingen och särskilt av investeringsverksamheten har förutsatts att penningpolitiken kommer att medge den erforderliga kreditförsörjningen. Detta synes kunna ske under fortsatt restriktivitet i detta avseende. En analys av kreditmarknadsläget och utsikterna för 1962 pekar på att en viss jämvikt mellan kreditutbud och lånebehov skulle föreligga för året som helhet. En ökning av det enskilda sparandet och av det kollektiva försäkringssparandet skulle kunna förutses. Inom den så ökade ramen skulle en förskjutning i upplåningen ske — i avslutning till förskjutningen i investeringsverksamheten — så att statens och kommunernas upplåning skulle ökas i förhållande till näringslivet.

De mer eller mindre preciserat redovisade eller bedömda investerings-, produktions- och andra verksamhetsplaner, och de tendenser ifråga om hushållens konsumtion och sparande som sammanfattas i nationalbudgeten kan naturligtvis — även om bedömningen för dagen vore perfekt — komma att påverkas av helt oförutsedda händelser. Den politiska och ekonomiska utvecklingen ute i världen kan föranleda stämningsslag, som föranleder företagen och hushållen att avsevärt ändra sitt uppträdande. Särskilt stor är givetvis osäkerheten om årets senare del.

I den mån konjunkturutvecklingen bestämmes av förhållandena utanför Sverige skulle man med tanke på det av allt att döma i stort sett obrutna högtrycket i den europeiska ekonomin och uppsvinget i USA kunna räkna med att köpmotståndet för trä- och stålprodukter småningom skall upphöra. Denna förutsättning ligger i ovan refererade exportökningsprognos. Denna får givetvis mindre möjligheter att slå in, ifall å ena sidan den svenska kostnadsnivån skulle stiga mera avsevärt i förhållande till andra länders

och å andra sidan konjunkturoptimismen i dessa länder mera allvarligt skulle brytas, t. ex. genom starkare markering av den överkapacitet, som redan uppkommit på en del icke oväsentliga områden i Europa. Å andra sidan föreligger också möjligheten att de inflatoriska tendenserna får förnyad styrka av den mycket höga sysselsättningen och arbetskraftsbristen i europeiska länder, vilkas expansion förut delvis baserats på utnyttjandet av överskottstillgångar på arbetskraft. Detta komme i så fall att mer eller mindre starkt påverka även den svenska konjunktursituationen.

Även andra frågetecken kvarstår. Viktigast och intressantast är frågan om vilken produktionsökning som faktiskt kan väntas. I den föreliggande nationalbudgeten har förutsatts att produktiviteten generellt sett skall stiga normalt och sysselsättningen (ifråga om antal sysselsatta) skall stiga med befolkningsutvecklingen, men att produktionsresultaten i viss mån skall begränsas av anpassningssvårigheter i samband med köpmotståndet för några av exportindustrierna. Under förra året befarades vissa produktivitetstörningar som resultat av övertryck och arbetskraftsbrist. Genom en inte minst med hänsyn härtill bedriven restriktiv ekonomisk politik jämte de begynnande avmattningstecknen i de nämnda exportbranscherna kom balansen på arbetsmarknaden att i stort sett upprätthållas, och produktionen steg något mer än beräknat. Den mildring i övertrycket som nu förutses, bör på längre sikt leda till gynnsamma resultat för produktionsutvecklingen, särskilt om balansen mellan övertrycksområden och avmattningsområden kan utjämnas. Om dessa gynnsamma effekter inträder redan under 1962 skulle alltså produktiviteten kunna tänkas stiga mer än som här beräknats. Det är emellertid sannolikt att även realinkomsterna i så fall stiger mera och att det totala balansläget inte påverkas mera avsevärt.

I detta odeciderade läge, där man inte bestämt kan förutse i vilken riktning utvecklingen skall gå — inflatorisk eller deflatorisk, produktionsstörningar eller produktionsfrämjande jämvikt — måste givetvis den ekonomiska politiken vara beredd till motsvarande rörlighet.

II. Sveriges ekonomi 1961

I den senaste konjunkturrapporten (Konjunkturläget, November 1961) presenterade konjunkturinstitutet en preliminär försörjningsbalans för året 1961. Det siffermaterial som publiceras i detta kapitel är detsamma som låg till grund för novemberrapporten. Enda undantaget härifrån är varuexporten, där uppskattningen för 1961 i tabellerna nedan innebär en liten upprevidering.

Tabell II: 1. Försörjningsbalans 1959—1961

Miljoner kronor

	Löpande priser				Fasta (1954 års) priser			
	1959	1960	1961	Förändring 1960— 1961 i procent ¹	1959	1960	1961	Förändring 1960— 1961 i procent ¹
<i>Tillgång</i>								
Bruttonationalprodukt till marknadspris	63 009	68 679	73 935	+ 7 ¹ / ₂	53 264	55 336	57 910	+ 4 ¹ / ₂
Lagerminskning	265	—	—	—	301	—	—	—
Import av varor, cif	12 488	15 006	15 300	+ 2	12 464	14 726	14 870	+ 1
Summa tillgång	75 762	83 685	89 235	+ 6 ¹ / ₂	66 029	70 062	72 780	+ 4
<i>Användning</i>								
Privat bruttoinvestering ..	11 291	12 918	14 124	+ 9 ¹ / ₂	9 624	10 331	10 840	+ 5
Statlig bruttoinvestering ..	4 947	5 018	5 185	+ 3 ¹ / ₂	4 180	4 021	4 010	— ¹ / ₂
Kommunal bruttoinveste- ring	3 733	3 913	4 231	+ 8	3 204	3 153	3 310	+ 5
Lagerökning	—	1 451	690	.	—	1 241	640	.
Privat konsumtion	35 203	37 163	40 106	+ 8	30 557	31 205	33 058	+ 6
Statlig konsumtion	3 274	3 556	3 919	+ 10	2 563	2 645	2 799	+ 6
Kommunal konsumtion....	4 860	5 253	5 680	+ 8	3 778	3 882	4 002	+ 3
Export av varor, fob och nettot av tjänster	12 454	14 413	15 300	+ 6	12 123	13 584	14 121	+ 4
Summa användning	75 762	83 685	89 235	+ 6 ¹ / ₂	66 029	70 062	72 780	+ 4

¹ Avrundat till halva procent.

Anm. Beräkningen av de poster ur nationalräkenskaperna, som sammanfattas i försörjningsbalansen, skall i princip bygga på uppgifter om faktiska leveranser eller nedlagda material- och arbetskostnader. I vissa fall har dock beräkningarna måst baseras på uppgifter om betalningarna. Den tidigareläggning av betalningarna som förekom inom skilda områden i samband med den allmänna varuskattens införande vid årsskiftet 1959/60 med syfte att undvika beskattning för varor levererade under 1960, har då medfört att de siffror ur nationalräkenskaperna, som bygger på betalningsstatistik, ger en missvisande bild av den reella utvecklingen genom att siffrorna för 1959 blivit för höga och siffrorna för 1960 i motsvarande mån för låga. Tillfredsställande statistiskt underlag för att korrigera denna missvisning föreligger icke. För de kommunala investeringarna har dock ett belopp på 100 miljoner kronor (i löpande priser) ansetts böra föras över från 1959 till 1960. Detta belopp är omgivet av stor osäkerhetsmarginal.

Tabell II: 2. Bruttoinvesteringar 1959—1961

Miljoner kronor

	Löpande priser			Förändring i procent i fasta (1954 års) priser		
	1959	1960	1961	1958— 1959	1959— 1960	1960— 1961
<i>Inklusive underhåll:</i>						
Byggnader och anläggningar totalt ..	11 614	12 363	13 441	+10	± 0	+ 5
därav: bostäder	4 148	4 413	4 842	+ 6	— 1	+ 6
industri	1 209	1 500	1 747	+ 7	+15	+13
övrigt	6 257	6 450	6 852	+14	— 3	+ 3
Maskiner och apparater totalt	8 457	9 386	10 099	+ 6	+ 5	+ 3
därav: industri	2 811	3 240	3 832	+ 5	+ 7	+13
övrigt	5 646	6 146	6 267	+ 7	+ 4	— 2
Totala bruttoinvesteringar inklusive underhåll	20 071	21 749	23 540	+ 9	+ 2	+ 4
D:o med korr. ¹	19 971	21 849	23 540	+ 8	+ 3	+ 4
<i>Exklusive underhåll:</i>						
Byggnader och anläggningar totalt ..	8 513	9 024	9 831	+12	± 0	+ 6
därav: bostäder	3 036	3 203	3 544	+ 5	— 2	+ 7
industri	923	1 171	1 380	+ 9	+18	+14
övrigt	4 554	4 650	4 907	+17	— 3	+ 2
Maskiner och apparater totalt	5 771	6 355	6 839	+ 9	+ 4	+ 4
därav: industri	1 791	2 050	2 539	+ 7	+ 5	+19
övrigt	3 980	4 305	4 300	+10	+ 4	— 3
Totala bruttoinvesteringar exklusive underhåll	14 284	15 379	16 670	+10	+ 2	+ 5

¹ Siffror »med korr.» är korrigerade (med i löpande priser 100 milj. kr.) nedåt resp. uppåt 1959 och 1960 med hänsyn till betalningsförskjutningar för de kommunala investeringsutgifterna i samband med införandet av den allmänna varuskatten.

Bruttonationalprodukten synes ha stigit kraftigt 1960—1961. Såväl beräkningar från användningssidan (tabell 1) som kalkyler med hjälp av produktionsstatistik visar på en ökning med ca 4 1/2 procent i volym. 1959—1960 ökade produktionen enligt tabell 1 med knappt 4 procent; samtidigt angav beräkningar från produktionssidan en tillväxt med ungefär 5 procent. Något uttalande om eventuella förändringar i stegringstakten för produktionen mellan de senaste par åren är därför redan av detta skäl icke möjligt. Därtill kommer att en rad missvisningar sannolikt uppkommit i nationalräkenskapsstatistiken för åren 1959 och 1960 till följd av den s. k. oms-rushen vid slutet av 1959 (se härom i den reviderade nationalbudgeten för 1961, sid. 9). Nivåuppskattningen av bruttonationalprodukten för åren 1959 och 1960 i tabell 1 är av detta skäl omgiven av större osäkerhetsmarginaler än vanligt. Den primära orsaken här till är de föreliggande riskerna för nivåfel i uppskattningarna av posterna på användningssidan i försörjningsbalansen för åren 1959 och 1960. Speciellt torde detta gälla investeringsposterna. I tabell 1 har de ursprungliga siffrorna över de kommunala investeringarna skönmässigt justerats medan övriga poster är okorrigerade (se anm. till tabellen). Dessa förhållanden innebär att även den redovisade utvecklingen

1960—1961 för ett flertal av försörjningsbalansens poster måste betraktas som förhållandevis osäker.

1. Inhemska bruttoutgifter

De totala bruttoinvesteringarna¹ beräknas ha stigit med 7 1/2 procent i löpande² och knappt 4 procent i fasta² priser 1960—1961 (tabell 2). Investeringsökningen har främst varit koncentrerad till industrin och till bostäder. För industrins del har byggnads- och anläggningsinvesteringarna fortsatt att expandera i ungefär samma takt som mellan 1959 och 1960 medan investeringsuppgången för maskiner har varit påtagligt kraftigare än 1959—1960. Totalt beräknas industriinvesteringarna ha ökat med ca 13 procent från 1960 till 1961 mot ungefär 9 procent närmast föregående år. Även om hänsyn tas till den ovan omtalade risken för missvisning i statistiken torde dessa registrerade procenttal innebära att industriinvesteringarna ökat kraftigare 1960—1961 än föregående år. För bostädernas del beräknas investeringsökningen 1960—1961 till ca 6 procent. Uppgången i bostadsinvesteringarna har varit markerad ifråga om småhusbyggandet.

De totala privata bruttoinvesteringarna beräknas ha stigit med ca 5 procent medan de offentliga investeringarna sammanlagt ökat med endast 2 procent (tabell 1). För de statliga investeringarna beräknas investeringsvolymen 1961 ha varit en obetydlighet lägre än 1960 medan de kommunala investeringarna, till stor del sammanhängande med ökat bostadsbyggande, ökat med 5 procent. Den statliga investeringsutvecklingen 1960—1961 kännetecknas av ökade militära investeringar och minskade eller oförändrade investeringar inom flertalet övriga områden. Bl. a. registreras en avsevärd nedgång för de statliga aktiebolagen sammanhängande med en kraftig investeringsminskning inom SAS.

Utvecklingen av den *privata konsumtionen* 1961 är ännu statistiskt belyst för endast de tre första kvartalen. Enligt beräkningarna i tabell 3 skulle den totala privata konsumtionen³ ha ökat med närmare 7 procent i volym från de

¹ Som grundval för beräkningarna över investeringsverksamheten kan huvudsakligen följande källor nämnas: 1) *bostäder*: månadsstatistik från bostadsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen; 2) *jordbruk, skogsbruk och fiske*: uppgifter från statistiska centralbyrån, statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, jordbrukets utredningsinstitut, skogsstyrelsen och domänstyrelsen; 3 o. 4) *industri och kraftverk*: kommerskollegiets kapitalinvesteringsenkäter; 5) *handel*: arbetsmarknadsstyrelsens tillståndsgivningsstatistik; 6) *samfärdsel*: kommerskollegiets kapitalinvesteringsenkäter, registreringsstatistik för motorfordon, Sveriges varvsindustriförening samt utrikes-handelsstatistiken; 7 o. 8) *förvaltning, sociala ändamål, skolor, kyrkor m. m.*: riksrevisionsverkets budgetredovisning; 9) *vägar och galor m. m.*: uppgifter från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt arbetsmarknadsstyrelsen; 10) *militära investeringar*: uppgifter från försvarsdepartementet, fortifikationsförvaltningen och riksrevisionsverket. — Dessutom bör nämnas *statistiska centralbyråns* kommunalstatistik, vilken berör de ovannämnda grupperna 1), 4), 6), 7), 8) och 9).

² Efter den ovan omtalade korrigeringen av de kommunala investeringarna. Detaljsiffrorna i tabell 2 är däremot okorrigerade; korrigeringsbeloppet har nämligen ej kunnat fördelas på olika investeringsslag.

³ Bland källorna för beräkningarna av den privata konsumtionen 1960—1961 kan nämnas socialstyrelsens omsättningsstatistik för detaljhandeln, direkta uppgifter om försäljningens värde eller kvantitet (vad gäller bl. a. telefon och telegram, radio- och TV-licenser, sprit och tobak samt resor), registreringsstatistiken för personbilar samt nöjes- och varuskattestatistik. Beräkningarna av livsmedelskonsumtionen utförs av statens jordbruksnämnd på grundval av bl. a. leve-rans- och tillförselstatistik.

Tabell II: 3. Privat konsumtion 1959—1961

	Miljoner kronor i löpande priser		Förändring i procent i fasta (1954 års) priser		
	1959	1960	1958—1959	1959—1960	1—3 kv. 1960—1961
Livsmedel	10 484	11 027	+ 1	+ 2	+ 4
Spritdrycker och viner	1 561	1 633	+ 1	+ 1	+10
Tobak	1 124	1 247	+ 3	+ 8	+ 4
Bostad	3 472	3 700	+ 4	+ 4	+ 4
Bränsle och lyse	1 702	1 746	— 1	+ 7	+ 3
Beklädnad	4 264	4 587	+ 3	+ 2	+12
Inventarier	2 968	2 959	+14	— 3	+17
Fordon	2 999	3 187	+12	+ 2	+ 9
Resor	1 279	1 285	— 1	± 0	± 0
Sjukvård, hygien, hemvård etc.	2 113	2 264	+ 3	+ 2	+ 9
Övrigt	2 907	3 141	+ 1	+ 2	+ 5
Summa	34 873	36 776	+ 4	+ 2	+ 7
+ Banktjänster	175	199	+10	+11	..
+ Försäkringstjänster	396	443	— 4	+ 7	..
— Dubbelräkning	241	255	+ 1	+ 2	+ 4
Total privat konsumtion	35 203	37 163	+ 4	+ 2	¹ + 7
därav: varaktiga varor	4 738	4 765	+13	— 3	+14
tjänster	9 013	9 622	+ 2	+ 3	¹ + 3
övrigt	21 452	22 776	+ 2	+ 3	+ 7

¹ Exkl. bank- och försäkringstjänster.

tre första kvartalen 1960 till samma tid i fjol. Med utgångspunkt från uppskattningar rörande utvecklingen av hushållens reala disponibla inkomster från tredje till fjärde kvartalet i fjol har den motsvarande konsumtionsvolymutvecklingen preliminärt fixerats. Härvid har hänsyn tagits till bl. a. möjligheten av en viss köprush orsakad av höjningen av omsättningsskatten vid årsskiftet. Med ledning av uppskattningen av konsumtionen fjärde kvartalet 1961 kan uppgången i konsumtionsvolymen mellan helåren 1960 och 1961 preliminärt anges till knappt 6 procent, motsvarande en värdemässig ökning på i runt tal 8 procent. Dessa beräkningar implicerar en fortsatt ökning av hushållssparandet 1960—1961. Den kraftiga ökningen av konsumtionsvolymen från 1960 till 1961 är delvis ett resultat av en dubbel köprusheffekt. Konsumtionen — eller rättare inköpsvolymen för konsumtionsvaror — var onormalt låg vid början av 1960 efter omsättningsskattens införande vid årsskiftet 1959/60 och har av motsvarande skäl antagits bli något större fjärde kvartalet 1961 än vad som eljest vore normalt med hänsyn till inkomstutvecklingen. Även med beaktande härav är dock konsumtionsökningen ovanligt kraftig. Som närmare belyses i kapitel VI ligger bakom ökningen starkt ökade disponibla realinkomster 1960—1961.

Den offentliga konsumtionen¹ steg med ca 9 procent i löpande och med ca 4 procent i fasta priser från 1960 till 1961 (tabell 1). Den statliga konsum-

¹ Källa: Riksrevisionsverkets beräkningar samt den kommunala finansstatistiken.

Tabell II: 4. Bytesbalansen 1959—1961

Miljoner kronor

	Löpande priser				Fasta (1954 års) priser			
	1959	1960	1961	Förändring 1960—1961 i procent	1959	1960	1961	Förändring 1960—1961 i procent
Export av varor, fob....	11 424	13 273	14 100	+ 6	11 270	12 714	13 277	+ 4
Import av varor, cif	- 12 488	- 15 006	- 15 300	+ 2	12 464	- 14 726	- 14 870	+ 1
Handelsbalansens saldo ..	- 1 064	- 1 733	- 1 200	.	- 1 194	- 2 012	- 1 593	.
Nettoinseglings ¹	1 073	1 180	1 225	+ 4	921	938	899	- 4
Utländska fartygs utgifter i Sverige	167	175	175	± 0	141	142	139	- 2
Övriga tjänster m.m., netto	- 210	- 215	- 200	.	- 209	- 210	- 194	.
Bytesbalansens saldo	- 34	- 593	± 0	.	- 341	- 1 142	- 749	.

¹ Bruttoinseglings i utländsk sjöfart med avdrag för kostnader i utlandet.

tionen visade en kraftigare volymuppgång än den kommunala (+ 6 procent mot + 3 procent). Beräkningarna över den kommunala konsumtionen får dock betraktas som mycket preliminära och relativt osäkra i avvaktan på definitiv statistik för kommunerna. Till följd av en omläggning i den kommunala finansstatistiken har de preliminära beräkningarna för denna post försvårats.

2. Utrikeshandel och lagerutveckling

På grundval av statistik över de tio första månadernas utrikeshandel har *exporten* och *importen* för hela 1961 uppskattats i tabell 4. Beräkningarna ger vid handen att exporten värdemässigt skulle öka med drygt 6 procent motsvarande en volymuppgång på drygt 4 procent från 1960 till 1961. För importens del stannar värdeökningen vid 2 procent vid en volymuppgång med endast 1 procent. Denna utveckling har inneburit en kraftig förbättring av handelsbalansen; denna kan uppskattas ha förbättrats med drygt 500 miljoner kronor från 1960 till 1961. För övriga poster i bytesbalansen är utvecklingen statistiskt belyst för i stort sett de tre första kvartalen 1961. Enligt uppskattningarna för helåret 1961 i tabell 4 skulle underskottet i hela bytesbalansen på närmare 600 miljoner kronor 1960 helt försvinna 1961.

Enligt preliminära, mycket osäkra beräkningar har *lagerökningen* under fjolåret uppgått till närmare 700 miljoner kronor i löpande priser (tabell 5). Uppgifterna över lagerförändringarna inom industrin bygger på de bedömningar som företagen lämnat i kommerskollegiets investeringsenkät i oktober 1961 beträffande lagerförändringarna i det egna företaget från slutet av 1960 till slutet av 1961. Enligt tidigare erfarenheter misslyckas företagen ofta grovt vid dessa bedömningar. Siffermaterialet i tabell 5 antyder dock

Tabell II: 5. Lagerförändringar inom statistiskt belysta produktions- och distributionsområden 1959—1961

Miljoner kronor i genomsnittliga återanskaffningspriser för respektive år.

	1959	1960	1961
Gruvor ¹	— 4	— 6	+ 1
Järn-, stål- och andra metallverk ¹	+ 125	+ 207	+ 30
Varv ¹	— 32	— 88	+ 11
Verkstadsindustri i övrigt ¹	— 186	+ 905	+ 353
Jord- och stenindustri	— 5	+ 27	+ 8
Träindustri ²	— 196	+ 167	+ 23
Massa-, pappers- och grafisk industri	— 160	— 2	+ 162
Livsmedelsindustri	+ 52	+ 96	+ 12
Textil- och beklädnadsindustri	— 3	+ 34	— 20
Läder-, hår- och gummivaruindustri	+ 23	+ 27	+ 15
Kemisk-teknisk industri	+ 8	+ 65	+ 26
Bränsle i industrin ³ (inkl. el-, gas- o. vattenverk) ..	— 7	— 8	— 2
Summa industri	— 385	+ 1 424	+ 619
därav: råvaror och halvfabrikat inkl. bränsle	— 75	+ 702	+ 31
varor i arbete	+ 19	+ 232	+ 282
färdigvaror	— 329	+ 490	+ 306
Handel ⁴	+ 90	+ 167	+ 71
Variation i kreaturskapital	— 10	— 40	+ 20
Variation i skogsuttag	+ 40	— 100	— 20
Summa lagerförändringar	— 265	+ 1 451	+ 690
Summa lagerförändringar i fasta (1954 års) priser	— 301	+ 1 241	+ 640

¹ Inklusive bränslelagerförändringar. — ² 1959 inklusive trävaruhandel. — ³ Exklusive bränslelagerförändringen inom gruvföretag, järn-, stål- och andra metallverk samt verkstadsindustri. — ⁴ Omfattar lagren inom bilhandel (personbilar), bränslehandel, järngrosshandel, livsmedelshandel (inkl. förändringar av lagren av brödsäd hos jordbrukarna), lädergrosshandel och skohandel samt textilhandel. — ⁵ Därav + 51 avseende flertalet av de branscher inom parti- och detaljhandel som inte har nämnts i not 4.

att lagerutvecklingen inom industrin under fjolåret skiljer sig avsevärt från utvecklingen under 1960. Den totala lagerökningen 1961 torde ha varit avsevärt mindre och dess sammansättning en annan än under 1960. Under detta år låg tyngdpunkten i lageruppgången på råvaror och halvfabrikat. Under 1961 däremot synes dessa lager ha förändrats endast obetydligt; praktiskt taget hela lagerökningen under fjolåret faller på varor i arbete och färdigvaror. Av den registrerade färdigvarulagerökningen faller ungefär hälften på skogsindustrierna (främst massaindustrin), medan lageruppgången i övrigt på färdigvarusidan var koncentrerad till järn- och stålverken samt verkstadsindustrin. Inom handeln, där uppgifterna är mycket ofullständiga, visade livsmedelslagren en avsevärd uppgång medan bl. a. lagren inom textil- och skohandeln minskades. Totalt synes lagren inom den statistiskt täckta delen av handeln ha ökat en del under fjolåret.

III. Utrikeshandeln

1. Exporten och importen 1961

Den svenska exportvolymen synes under större delen av 1961 ha legat oförändrad på en nivå som (efter säsongkorrigering) något understeg toppnivån från slutet av 1960 men som översteg genomsnittsnivån från samma år med drygt 4 procent. Då exportprisnivån samtidigt kan beräknas ha stigit med 2 procent mellan de båda åren skulle således exportens värdeökning 1960—1961 preliminärt kunna anges till 6 procent; underlaget för denna bedömning utgörs dock av faktiska uppgifter för enbart de tio första månaderna 1961. Den allmänna exportökningen hänförde sig som framgår av tabell 1 till EMA-länderna¹, vilkas markerade investeringskonjunktur stimulerade till en påtaglig höjning av den svenska utförseln av verkstadsprodukter och järn och stål. Försvagningen i samma länder av efterfrågan för lagringsändamål verkade å andra sidan dämpande inom andra huvudsektorer av den svenska exporten, främst då skogsprodukterna. Utförseln till EFTA-länderna¹ beräknas — trots den begränsade uppgången i fråga om Storbritannien — ha ökat något snabbare än gentemot EEC¹, dvs. med 13 respektive 11 procent. Både Nordamerika och övriga länder mottog under fjolåret väsentligt mindre svenska varor än 1960; för den sistnämnda gruppen gällde detta i första hand de transoceana råvaruländerna medan östblockets införsel från Sverige var i stort sett oförändrad.

De säsongrensade uppgifterna för importvolymen tyder på att den nedgång, som präglade första hälften av 1961 och som främst kunde hänföras till en avmattning i den svenska lageruppbyggnaden, följdes av en förnyad

¹ EMA = det europeiska monetära avtalet, EFTA = det europeiska frihandelsområdet («de sju»), EEC = den gemensamma marknaden («de sex»).

Tabell III: 1. Utrikeshandelns fördelning på länderområden 1960—1961

Milljoner kronor i löpande priser

	Import		Export		Handelsbalans	
	1960	1961 prel.	1960	1961 prel.	1960	1961 prel.
EMA-området	10 753	11 140	9 893	11 000	— 860	— 140
därav: EFTA	3 650	3 920	4 567	5 140	+ 917	+ 1 220
EEC	5 976	6 170	4 201	4 650	— 1 775	— 1 520
Förenata staterna, Canada	1 993	1 880	953	800	— 1 040	— 1 080
Övriga länder	2 260	2 280	2 427	2 300	+ 167	+ 20
Totalt	15 006	15 300	13 273	14 100	— 1 733	— 1 200

Tabell III: 2. Betalningsbalansen 1959—1962

Miljoner kronor i löpande priser

	1959	1960	1961 prel.	1962 prognos
Export av varor, fob.	11 424	13 273	14 100	14 650
Import av varor, cif.	12 488	15 006	15 300	16 200
Handelsbalansens saldo	- 1 064	- 1 733	- 1 200	- 1 550
Sjöfartsnetto.	+ 1 240	+ 1 355	+ 1 400	+ 1 400
Övriga tjänster m. m., netto.	- 210	- 215	- 200	- 200
Bytesbalansens saldo	- 34	- 593	± 0	- 350
Kapitaltransaktioner, netto.	- 81	- 73	- 50	+ 60
Valutareservens teoretiska förändring	- 115	- 666	- 50	- 290
Förskjutningspost (statistiska missvisningar inkl. betalningsförskjutningar)	+ 171	+ 507	..	..
Valutareservens faktiska förändring	+ 56	- 159	..	..

om än måttlig ökning under andra hälften av året. Den totala förändringen mellan 1960 och 1961 kan — likaledes på basis av siffror för enbart januari—oktober 1961 — uppskattas ha varit 1 procent. Genom att priserna samtidigt steg med omkring 1 procent — det genomsnittliga bytesförhållandet förbättrades alltså med 1 procent — blev importvärdet ca 2 procent större 1961 än 1960. Relativt stora ökningar för verkstadsprodukter, kemiska varor och textilvaror motvägdes främst av en av den svenska produktionsökningen och lagerutvecklingen betingad kraftig reduktion av införseln av järn och stål; därtill kom importminskningar för bl. a. bränslen och livsmedel. För importen liksom för exporten hänförde sig uppgången så gott som helt till Väst-europa med en betydligt snabbare stegring av införseln från EFTA-länderna än från EEC (7 och 3 procent). Införseln från Nordamerika och övriga länder sjönk respektive var ungefär oförändrad jämfört med 1960.

2. Bytesbalansen och valutareserven 1961

Som en följd av exportens och importens ovan nämnda värdeförändringar beräknas handelsbalansens underskott ha blivit ca 1 200 miljoner kronor mot mer än 1 700 miljoner 1960. Genom att sjöfartsnettot samtidigt steg med omkring 50 miljoner medan det sedvanliga underskottet för övriga tjänster blev i stort sett oförändrat erhöles jämvikt i bytesbalansen mot ett underskott på nära 600 miljoner för 1960. Efter avdrag för det negativa nettot av de statliga kapitaltransaktionerna och värdepappershandeln skulle man således teoretiskt ha fått en minskning av valutareserven på ca 50 miljoner kronor. I själva verket har emellertid en betydande ökning erhållits. Från årets början till slutet av november steg nämligen den totala valutareserven med 838 miljoner kronor (tabell 4). Förskjutningsposten som 1960 steg till i runt tal 500 miljoner synes således ha ökat med ytterligare några hundratals miljoner kronor under 1961.

3. Exporten 1962

Enligt föreliggande bedömningar kan man vänta att den samlade produktionen i Västeuropa, som mottar i runt tal tre fjärdedelar av den svenska exporten skall fortsätta att växa mellan 1961 och 1962 men i lägre takt än tidigare. Bakom denna avsiktning skulle ligga dels bristen på ytterligare produktionsresurser, främst arbetskraft, inom flertalet produktionsområden, dels en avmattning i investeringsefterfrågans tillväxt. Sålunda tyder indikatorerna på en långsammare ökning av såväl företagets investeringar som bostadsbyggandet. Inte heller föreligger tecken på någon omsvängning till snabbare lageruppbyggnad; inom vissa — för den svenska exporten speciellt betydelsefulla — områden (t. ex. trä, massa) kan tvärtom en fortsatt lagerförtäring vara att emotse under ytterligare någon tid. Till en del kan dessa tendenser antas bli motverkade av en stark efterfrågestegring inom såväl den offentliga sektorn som den privata konsumtionen; en förbättrad europeisk export till i första hand Nordamerika synes också komma att bidra till en stegring i totalefterfrågan, framför allt kanske i Storbritannien där efterfrågeläget efter genomförandet av det ekonomisk-politiska åtstramningsprogrammet under sommaren 1961 försvagats inte oväsentligt.

Tullavvecklingen inom ramen för de två västeuropeiska marknadsblocken kan väntas fortsätta 1962. Inom EEC kommer den interna tullsänkningen

Tabell III: 3. Utrikeshandelns värde-, volym- och prisförändringar 1960—1962
I procent från föregående år

	1960	1961 prel.	1962 prognos
Export (fob): värde	+ 16	+ 6	+ 4
volym	+ 14	+ 4	+ 6
pris	+ 2	+ 2	- 2
Import (cif): värde	+ 20	+ 2	+ 6
volym	+ 18	+ 1	+ 5
pris	+ 2	+ 1	+ 1
Bytesförhållande (exportpriser dividerade med importpriser)	± 0	+ 1	- 3

Tabell III: 4. Guld- och valutareserven december 1958—november 1961
Miljoner kronor

	31/12 1958	31/12 1959	30/11 1960	31/12 1960	30/11 1961
1. Riksbankens valutareserv					
Guld	1 053	987	883	881	933
Konvertibla valutor	1 404	1 260	1 659	1 643	2 530
Övriga valutor	- 12	- 81	- 86	- 89	- 154
Summa	2 445	2 166	2 456	2 435	3 309
2. Affärsbankernas valuta- behållning	546	881	365	453	417
Summa	2 991	3 047	2 821	2 888	3 726

enligt den fastställda planen att vid årsskiftet 1961/1962 ha nått 40 procent räknat från de ursprungliga nationella tullarna. En ytterligare sänkning med 10 procent har planerats, men något beslut därom har ännu ej träffats. I fråga om anpassningen till den gemensamma yttre tullmuren av de nationella tullarna mot tredje land har från den 1 januari 1961 ett första steg tagits vilket i stora drag kan sägas innebära att skillnaden mellan de nationella tullsatserna och 80 procent av den gemensamma tullsatsen utjämnats med en tredjedel. Inom EFTA reducerades tullarna gentemot medlemsstaterna från halvårsskiftet 1961 ytterligare varigenom den interna tullavvecklingen uppnådde 30 procent. Vidare har beslut fattats om en ytterligare sänkning med 10 procent från och med mars 1962. Denna sänkning kan emellertid vad beträffar Norge och Österrike komma att fördröjas något men genomförs senast från och med september månad 1962.

Bakgrunden till förväntningarna om en växande västeuropeisk export till Förenta staterna utgörs av den allmänna konjunkturförbättring som ägt rum där sedan våren 1961 och som också kan väntas fortsätta under åtminstone första hälften av 1962. I denna riktning pekar i första hand planerna för de offentliga utgifterna samt konsumenternas efterfrågan. Också för investeringssektorn räknar man med en viss uppgång medan exporten däremot kan väntas minska ytterligare. Vid bedömningen av den amerikanska konjunkturen på litet längre sikt kan emellertid en viss tveksamhet vara berättigad. Inom det privata investeringsområdet är de föreliggande öknings-tendenserna ännu inte särskilt markerade. Därtill kommer att bidragen till totalefterfrågan från lagersidan börjat minska och kan komma att fortsätta att minska såvida inte farhågor för en arbetskonflikt inom stålindustrin framkallar en ny upplagringsvåg. Om mot denna bakgrund den pågående expansionen inom den offentliga sektorn hejdas — vilket i fråga om de federala utgifterna antytts officiellt — kan det tänkas att amerikanska konjunkturuppgången inte heller denna gång blir särskilt långvarig.

Så långt den ekonomiska utvecklingen i utlandet nu låter sig bedöma synes således allmänna efterfrågebetingelser komma att föreligga för en svensk exportvolymökning. Kommerskollegium har i sin beräkning, som inte gör anspråk på att utgöra en prognos för utrikeshandelns förändringar utan inskränker sig till att belysa hur utrikeshandeln skulle gestalta sig om det vid utredningstillfället gällande konjunkturläget och andra relevanta faktorer blir bestående, kommit fram till en ökning på 8 procent. I konjunkturinstitutets senaste rapport (Konjunkturläget, November 1961) har man fäst stor betydelse vid föreliggande tecken till fortsatt försvagning av det västeuropeiska marknadsläget för produkter av särskilt stor betydelse för den svenska exporten. Varugrupp för varugrupp har man därigenom kommit fram till lägre ökningstal eller högre sänkningstal än i kommerskollegiets kalkyl så att volymprognosen för den totala exporten stannat vid en ökning på 3—4 procent. Försöker man i stället uppskatta förändringen i exportvolymen med utgångspunkt från uppgifter om våra viktigaste avnämrländers förväntade produktionsökning 1961—1962 och deras genomsnittliga import-

benägenhet kommer man emellertid fram till ett ökningstal av i det närmaste samma storleksordning som kommerskollegiets. Med tanke på det i flertalet västeuropeiska länder kvarstående *totala* efterfrågetrycket, vilket via produktionsprognoser återspeglats i denna beräkning men också med hänsyn tagen till den långsamma investeringstillväxten och lagersituationen i Västeuropa för flera av de viktigare svenska exportvarorna synes det tills vidare rimligt att räkna med en trolig exportvolymökning på ca 6 procent (tabell 2 och 3). Denna ökning skulle i första hand hänföra sig till utförseln av maskiner och apparater samt fartyg men även för papper och papp skulle en viss fortsatt ökning kunna väntas. Å andra sidan synes man kunna vänta påtagliga volymminskningar för livsmedel och för trävaror. För massa samt järn och stål är exporten 1962 mycket svårbedömbär; marknadsläget har emellertid i detta sammanhang inte antagits bli svagare än att utförselvolymen för dessa varor skall stabiliseras på fjolårsnivån vilket dock i förhållande till den stigande produktionskapaciteten innebär en försämring.

Framför allt för skogsprodukterna men även för andra varugrupper har priserna fallit väsentligt under loppet av 1961. Det har mot denna bakgrund ansetts sannolikt att exportpriserna för 1962 i genomsnitt skall ligga ca 2 procent lägre än i fjol. Det totala exportvärdets stegring skulle därmed stanna vid 4 procent.

4. Importen 1962

Mot bakgrunden av den väntade fortsatta efterfrågestegringen i Sverige (se de övriga kapitlen) torde man kunna räkna med en ökning av importen 1962. Visserligen synes industriinvesteringarnas expansion, som till stor del medfört en under flera år snabbt ökande maskininförsel, komma att mattas. En inte oväsentlig del av tidigare gjorda beställningar kan emellertid på grund av långa leveranstider antas bli effektuerade först under 1962. Därtill kommer att exporten av maskiner och instrument synes öka 1962 och detta brukar regelmässigt påverka även importen. Den privata konsumtionens väntade fortsatta ökning torde också bidra till en importuppgång. Å andra sidan gäller för vissa varuområden — främst järn och stål — att en inte oväsentlig del av den efterfrågan som tidigare tagit sig uttryck i import nu genom den kraftiga kapacitetsutbyggnaden kan tillfredsställas genom inhemsk produktion.

Om man applicerar det erfarenhetsmässiga sambandet mellan import och bruttonationalprodukt under det senaste decenniet på utvecklingen nästa år skulle den i kapitel I angivna produktionsökningen — över 3 1/2 procent — komma att gå hand i hand med en nästan dubbelt så stor importvolymstegring. I belysning av de aktuella tendenserna, sådana dessa bl. a. framkommit vid kommerskollegiets samråd med representanter från olika importberoende branscher, synes denna siffra emellertid vara något för hög. Importens volymökning 1961—62 har därför angivits till 5 procent. Denna

siffrorna tillsammans med en antagen prishöjning på 1 procent har införts i tabellerna till detta kapitel.

5. Bytesbalansen och valutareserven 1962

Med värdemässiga export- och importökningar på 4 respektive 6 procent skulle handelsbalansens underskott — om bassiffrorna för 1961 är riktigt uppskattade — växa från 1 200 miljoner kronor till 1 550 miljoner. Under förutsättning av ett från 1961 oförändrat sjöfartsnetto — baserat bl. a. på ett antagande om oförändrad fraktprisnivå — och oförändrat nettounderskott för övriga tjänster skulle bytesbalansens saldo försämrats med 350 miljoner kronor från ± 0 år 1961 till — 350 miljoner; det kan nämnas att denna siffra mer än väl motsvaras av den försämring av bytesförhållandet som prisantagandena innebär. Eftersom de förväntade kända kapitaltransaktionerna netto beräknas ge ett valutainflöde på omkring 60 miljoner kronor — i främsta rummet som följd av amorteringar från Sovjet och de nordiska länderna — skulle den totala guld- och valutareserven således teoretiskt komma att minska med ca 300 miljoner kronor (tabell 2). Det är emellertid inte osannolikt att den faktiska minskningen av valutatillgångarna helt eller delvis uteblir. Sedan 1955 har det nämligen varje år redovisats en positiv förskjutningspost på mellan 150 och 600 miljoner kronor. Även om en viss nedgång från den osedvanligt höga nivån för 1961 skulle äga rum synes det inte uteslutet att förskjutningsposten, som förmodligen till stor del är uttryck för systematiska fel i handels- och betalningsstatistiken, även 1962 kommer att uppväga den angivna teoretiska nedgången i valutareserven.

IV. Produktionen

1. Den totala produktionen 1961 och 1962

Enligt konjunkturinstitutets beräkningar utförda från användningssidan, dvs. genom att summera åtgången av de olika varu- och tjänstekategorierna, ökade totalproduktionen (bruttonationalprodukt till marknadspris) med 4 1/2 procent från 1960 till 1961. Alternativa beräkningar från produktionsidan, innebärande en uppskattning av förändringen i förädlingsvärdet inom de olika näringsgrenarna, ger denna gång samma eller obetydligt högre resultat. Framställningen i detta kapitel avseende den för 1962 väntade produktionsutvecklingen anknyter till beräkningarna från produktionssidan.

I de senaste årens höga efterfrågeläge har den samlade produktionens höjd varit praktiskt taget helt beroende av produktionsförmågan. De olika näringsgrenarnas produktionsutsikter för det framförliggande året har då kunnat avstämmas mot det utrymme för den totala produktionens ökning som beräknats utifrån uppskattningar om tillgången på arbetskraft och teknisk kapacitet samt gjorda antaganden om produktivitsutvecklingen. I dagens läge är situationen delvis en annan. Enligt de bedömningar som framläggs i nationalbudgetens olika kapitel på basis av det offentligas utgiftsplaner, de enskilda företagens investeringsplaner, exportutsikterna och den sannolika utvecklingen av den privata konsumtionen, kan den samlade efterfrågan väntas öka långsammare från 1961 till 1962 än under de senaste åren. Den allmänna konjunkturbilden är för närvarande splittrad med tydlig avmattning inom i första hand skogsindustrierna och gruvorna samt för byggnadsinvesteringarna, samtidigt som det höga efterfrågetrycket kvarstår på andra områden. Den totala produktionen kan således inte som tidigare bestämmas enbart av produktionsförmågan utan hänsyn måste nu tas till efterfrågeläget inom olika näringsgrenar.

Det är dock av intresse att också försöka bestämma utrymmet för den möjliga produktionsökningen. För tillgången på arbetskraft redogöres närmare i kapitel V. Av där presenterade beräkningar framgår att utrymmet för sysselsättningsökningar från 1961 till 1962 kan uppskattas till 35 000 personer eller ca 1 procent. Vad produktiviteten beträffar har produktionen per arbetande person (dock med hänsyn tagen till arbetstidsförkortningen) under 1950-talet stigit med i genomsnitt ca 3 procent årligen. Det finns för dagen ingen anledning att räkna med en avvikande stegringstakt för 1962. Enligt detta summariska betraktelsesätt skulle den totala produktionen kun-

na stiga med ca 4 procent från 1961 till 1962, vilket betyder närmare 3 000 miljoner kronor i 1961 års priser.¹

Som ovan nämnts väntas emellertid efterfrågeutvecklingen mattas av på en del väsentliga områden, och det förefaller därför inte troligt att denna produktionsökning verkligen kommer att uppnås. Produktionsutvecklingen torde under 1962 kännetecknas av en inom vissa områden fortsatt hämmande brist på arbetskraft och teknisk produktionskapacitet, medan dessa produktionsfaktorer inom andra områden ej kan sysselsättas helt.

I det följande avsnittet redogörs för den väntade utvecklingen inom olika produktionsgrenar. Beräkningarna grundas huvudsakligen på upplysningar och omdömen från branschsakkunniga, länsarbetsnämnderna och andra myndigheter, konjunkturbarometrar, företagens i investeringsenkäterna redovisade planer för byggnadsverksamhet och maskinanskaffningar osv. under hänsynstagande till förutsedda efterfrågeförhållanden och till den tekniska produktionskapaciteten och tillgången på arbetskraft i den mån det är dessa som bestämmer expansionsmöjligheterna. Resultatet av genomgången sammanfattas i tabell 2. Den totala produktionsökningen anges där till drygt 3 1/2 procent från 1961 till 1962, vilket innebär en ökning i bruttonationalprodukten med 2 700 miljoner kronor i 1961 års priser.

2. Produktionsutvecklingen inom olika näringsgrenar

Industrin

Produktionen inom industrin under 1960 och den del av 1961 för vilken statistik föreligger anges i tabell 1. Jämförelsen mellan motsvarande kvartal 1960 och 1961 visar en avsaktande ökningstakt. Detta sammanhänger med att industriproduktionen enligt Industriförbundets index — efter säsongrensning och omräkning för de lediga sommarlördagarnas inverkan på produktionsvolymen — var stigande under större delen av 1960, medan produktionskurvan synes ha plattats av under loppet av 1961.

Den följande genomgången av produktionsutsikterna för 1962 inom olika industrigrenar baseras i huvudsak på de informationer som erhållits från kommerskollegium och som i sin tur baseras på kontakter med branschsakkunniga, tillgänglig produktions-, utrikeshandels- och lagerstatistik m. m. Dessutom har använts vissa resultat av en enkätundersökning om industriföretagens produktionsplaner fram till 1965 som Industriens Utredningsinstitut genomfört för 1959 års långtidsutredning. Genomgången visar stora olikheter mellan de olika branscherna. Den mest expansiva sektorn är för närvarande *verkstadsindustrin*, även om en minskning i ordertillströmning-

¹ Enligt beräkningar i arbetsmarknadskapitlet blir den arbetsvolymökning som följer av ökningen i antalet sysselsatta personer något lägre än 1 procent. En motsvarande beräkning för 1950-talet visar att förändringen i arbetsvolymen understeg förändringen mätt i antalet sysselsatta personer i ungefär samma grad. Räknat efter detta sysselsättningsbegrepp blir produktivitetstegringen drygt 3 procent per år och det är således likgiltigt vilket sysselsättnings- och produktivitetsbegrepp man använder, eftersom båda sätten ger en möjlig produktionsstegring från 1961 till 1962 med 4 procent.